รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

อนุสรา พิพิทธภัณฑ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วิทยานิพนธ์

ของ

อนุสรา พิพิทธภัณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

เมษายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A MODEL FOR DEVELOPING INTEGRATIVE LEADERSHIP OF TEACHERS IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE REGIONAL EDUCATION OFFICE NO.11

BY

ANUSARA PIPITTAPUN

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

The Doctor of Education in Educational Administration and Leadership

at Sakon Nakhon Rajabhat University

April 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ อนุสรา พิพิทธภัณฑ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ และผู้ทรงคุณวุฒิ	..... กรรมการสอบและประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี)	(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
..... กรรมการสอบแต่งตั้งเพิ่มเติม	..... กรรมการสอบและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)	(ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม)
..... กรรมการสอบแต่งตั้งเพิ่มเติม	
(รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ)	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว	บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว
.....	.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)	(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 20 เดือน เมษายน พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ความช่วยเหลือ ความร่วมมือและกำลังใจอย่างดียิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่างและโรงเรียนต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

ผู้วิจัยของกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เมตตาดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา โดยการให้แนวคิด ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และคณาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยและประสบการณ์ต่าง ๆ อันมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและตรวจสอบรูปแบบ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นซึ่งเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณนายวิกรานต์ พิพิทธภัณฑ์ และนางสุรีพร พิพิทธภัณฑ์ ผู้เป็นบิดา มารดา และพี่น้องของข้าพเจ้า ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด และขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่อาจกล่าวนามมาได้หมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเหล่านั้นมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา บูรพาจารย์ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้เรียนรู้ ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ที่มีค่ายิ่ง จนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

อนุสรา พิพิทธภัณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชื่อเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัย อนุสรา พิพิทธภัณฑ์

กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์
ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม

ปริญญา ค.ด. (การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ)

สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปีที่พิมพ์ 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และ 3) หาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้วิธีแบบผสม (Mixed Method) มีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 393 คน ยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และ 5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า KMO = 0.949 และการทดสอบสมมติฐาน Bartlett's Test of Sphericity มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และผลการวิเคราะห์โมเดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) พบว่าโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบ ดังนี้ χ^2 = 1956.161, χ^2/df = 1.105, *df* = 1771, *P–value* = 0.001, GFI = 0.873, CFI = 0.987, RMSEA = 0.016, NFI = 0.877 และ TLI = 0.984 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายนอกของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูได้เป็นอย่างดี

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70) ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ โดยมีกระบวนการพัฒนาแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) 3) การฝึกปฏิบัติจริง และ 4) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 4.56 ($\overline{X}$ = 4.56) และสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\overline{X}$ = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 56.70 และผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\overline{X}$ = 4.66) สูงกว่าหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

TITLE A Model for Developing Integrative Leadership of Teachers in Primary Schools under the Regional Education Office No.11

AUTHOR Anusara Pipittapun

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Sikarn Piantunyakorn

Dr. Surat Doungchatom

DEGREE Ed.D. (Educational Administration and Leadership)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2020

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine the components of integrative leadership of teachers in primary schools under the Regional Education Office No.11, 2) to create and develop the integrative leadership development model for teachers, and 3) to identify the effectiveness of the integrative leadership development model for teachers. This research was conducted by using Research and Development and Mixed Method approaches, consisting of three phases: Phase I identified the components of integrative leadership of primary school teachers. The sample group for a survey research consisted of 393 teachers in primary schools under the Regional Education Office No.11. Factor analysis and structural equation modelling (SEM) were applied to confirm the components of integrative leadership of teachers; Phase II was related to constructing and developing the model for developing integrative leadership of teachers; and Phase III concerned the implementation of the developed model. The sample group included 30 primary school teachers under the Regional Education Office No.11.

The findings were as follows:

1. The integrative leadership of primary school teachers consisted of five components as follows: 1) Integrative skills in curriculum development, 2) Integrative skills in learning management, 3) Technology integration skills, 4) Integrative skills in building relationship and participation, and 5) Integrative skills in measurement and

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

evaluation. The examination results concerning the relationship of variables revealed that the Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) measure of sampling adequacy results was .949, while the Bartlett's Test of Sphericity was statistically significance at 0.05 level, indicating appropriateness for Factor Analysis. The Structural Equation Modelling (SEM) was then applied to validate the results of the factor analysis and to test the hypotheses.
The results of data analysis revealed that the SEM was consistent with empirical data with the harmony index indicators as follows: χ^2 = 1956.161, $\chi 2/df$ = 1.105, *P*–value = 0.001, GFI = 0.873, CFI = 0.987, RMSEA = 0.016, NFI = 0.877, and TLI = 0.984. These results indicated that the observed variables were able to measure the exogenous latent variables of the integrative leadership of teachers.

2. The integrative leadership development model of primary school teachers as a whole was appropriate at a high level ($\overline{X}$ = 4.70), comprising 1) principles, 2) objectives, 3) development process, 4) contents, and 5) measurement and evaluation. The development process was divided into four stages: 1) Training Workshop, 2) Professional Learning Community (PLC), 3) Practice in Actual Setting, and 4) Supervision, Monitoring and Evaluation.

3. The effectiveness of the developed model revealed that: 1) after the implementation, the mean score of teachers' integrative leadership behaviors was 4.56 ($\overline{X}$ = 4.56) and higher than that of before the implementation ($\overline{X}$ = 2.91) at the 0.05 level of significance and the percentage of progression of 56.70 percent,
2) The development assessment results of teachers' integrative leadership behaviors at the follow–up stage as a whole had the mean score ($\overline{X}$ = 4.66) higher than that of the pre–implementation with the 0.05 level of significance. These results indicated that the teachers demonstrated increased levels of integrative leadership behaviors with the percentage of progression of 2.19 percent.

Keywords: Model Development, Integrative Leadership

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามของการวิจัย	6
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
	ความสำคัญของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	กรอบแนวคิดของการวิจัย	10
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ	17
	ความหมายของการบูรณาการ	18
	แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (Integrative Leadership)	19
	องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	47
	องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	47
	องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	58
	การวิจัยและการพัฒนาภาวะผู้นำ	87
	ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา	87
	วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ	88
	วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	91
	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	93
	ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ	93
	ประเภทของรูปแบบ	95
	รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	96

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 วิธีดำเนินการวิจัย 107
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 108
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 108
ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 121
ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 .. 123

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 127
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 128
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 129
ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 156
ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 173

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 183
ความมุ่งหมายของการวิจัย 183
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 183
วิธีดำเนินการวิจัย 184
สรุปผล 185
อภิปรายผล 193
ข้อเสนอแนะ 199

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

บรรณานุกรม 201

ภาคผนวก 225

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
และหนังสือขอความอนุเคราะห์ 227

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 287

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 327

ภาคผนวก ง ภาพประกอบการพัฒนา 339

ภาคผนวก จ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 357

ประวัติย่อของผู้วิจัย 505

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู 48
2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ 50
3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี 52
4 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 53
5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 56
6 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 63
7 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 70
8 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านใช้เทคโนโลยี 75
9 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 80
10 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล 84
11 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 99
12 กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 102
13 จำนวนประชากรในการวิจัยเชิงสำรวจรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 110
14 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ 112
15 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือวิจัย (Try out) 115
16 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม 116
17 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 120

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

18 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 130
19 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 133
20 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลสภาพที่เป็นอยู่จริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยภาพรวมและรายด้าน 135
21 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลสภาพความต้องการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยภาพรวมและรายด้าน 136
22 ค่าความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 137
23 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลรูปแบบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 140
24 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกน (eigen value) ค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 141
25 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 142
26 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 143
27 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 144
28 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 146
29 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล 147
30 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 1 150
31 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 2 152
32 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 3 154
33 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้ง 3 ครั้ง 155

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

34 การดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ 158
35 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน 164
36 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 165
37 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 166
38 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 167
39 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 168
40 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 169
41 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่ม 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล 170
42 ภาพรวมผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 171

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

43 ผลการเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา (n = 30) 174
44 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้า ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา 177
45 ผลการเปรียบเทียบการประเมินพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม (n = 30) 178
46 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของพัฒนาการ ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา กับระยะติดตาม 181
47 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม (โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน) 329
48 แบบสรุปผลค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 332
49 แบบสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (โดยผู้เชี่ยวชาญ 10 คน) 335
50 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 337

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดของการวิจัย 10
2 องค์ประกอบของทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ 20
3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 58
4 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 65
5 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 71
6 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 76
7 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 81
8 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล 86
9 การพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวคิดของ DuBrin 88
10 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 100
11 กระบวนการพัฒนาผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 105
12 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย 125
13 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 129
14 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 131
15 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 132
16 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 1 149

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ **หน้า**

17 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 2 151
18 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 3 153
19 กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 161
20 QR code คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนา 162
21 QR code เครื่องมือการวัดและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ 163
22 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 172

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญทำให้โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ และการเมือง จากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของประชาชนไทยและประชากรทั่วโลก จากสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปจากสภาพสังคมไทยที่เป็นสังคมเกษตรกรรมค่อย ๆ ปรับเป็นสังคมอุตสาหกรรมเบา ตามมาด้วยสังคมอุตสาหกรรมหนัก จนปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขัน สภาวการณ์และบริบทแวดล้อมทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศเป็นอย่างมากทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด การปรับเปลี่ยนโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุ และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต้องการพัฒนาประเทศโดยการสร้างประเทศให้เป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge Based Society) หรือขับเคลื่อนประเทศด้วยสังคมฐานความรู้ ซึ่งสังคมฐานความรู้สามารถที่จะพัฒนาคนหรือประชากรให้มีคุณภาพและมีศักยภาพที่สูงขึ้น จนสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 1)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีนโยบายของการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เรียกกันว่า ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีพอย่างเป็นสุข ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง โดยวางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือ 3Rs8Cs ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ ดังนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) และ 2) เป้าหมายด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579, 2560, หน้า 11) ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานของการพัฒนา

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศในทุกระบบ เพื่อนำพาประเทศก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคสังคมฐานความรู้ ดังนั้น ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีพในศตวรรษที่ 21

ครูยุค 1.0 ครูยุค 2.0 หรือครูยุค 3.0 เป็นครูที่มุ่งมั่นให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำความรู้ (Knowledge) ที่เรียนในโรงเรียนและที่ปรากฏตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไปใช้แก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นครูที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และสามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 หรือยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้มีแนวคิดที่ต้องการครูบทบาทใหม่ในการจัดการเรียนการสอน คือ ต้องการครูที่มีความสามารถในการนำผู้เรียนก้าวผ่านการเรียนรู้สาระวิชาทั้งหลายสู่การสร้างนวัตกรรมด้านต่าง ๆ ได้ การสอนให้นักเรียนเป็นนักเรียน 3.0 จึงยังไม่เพียงพอ ครูในศตวรรษที่ 21 ยังต้องปรับเปลี่ยนตัวเองให้เป็นครูยุค 4.0 ด้วย จึงจะสามารถทำให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนยุค 4.0 และพร้อมที่จะดำรงชีพให้ประสบความสำเร็จได้ โดยทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ซึ่งทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) นี้จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็ก มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ดังนั้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) อย่างมีประสิทธิภาพ (ดิเรก พรสีมา, 2559, ออนไลน์)

ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลหลักของการปฏิรูปรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) โดยมุ่งหวังสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ คือ เป็นผู้เรียนอย่างมีคุณธรรม มีความสามารถแสวงหาความรู้ ใฝ่เรียนรู้ เป็นเด็กไทยที่มีภาวะผู้นำและเป็นเด็กผู้สร้างนวัตกรรม ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีทักษะเรียกว่า “ทักษะสำหรับครูมืออาชีพ” พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2560, หน้า 8) กล่าวว่าทักษะเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ทักษะ 7C เป็นทักษะสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติและพึงมีตามพระราชบัญญัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ทักษะ 7C เป็นทักษะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ เป็นครู 4.0 ได้แก่ 1) ทักษะการสร้างหลักสูตร (Curriculum Construction Skills) 2) ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Child-Oriented Instructional Management Skills) 3) ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Innovation Implementation Skills) 4) ทักษะการประเมินการเรียนรู้ (Classroom Learning) 5) ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research Skills) 6) ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skills) 7) ทักษะการพัฒนาลักษณะนิสัย (Character Development Skills) ทักษะ 7C เป็นทักษะที่เน้นการสร้างหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนสอนให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่าคำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้น ถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้ว จะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้ (Coach) หรือผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็นหลัก ไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลัก หรือให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา ดังนั้น ครูจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) กล่าวว่ากลางทศวรรษ 1970 กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเริ่มเปลี่ยนสู่กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการรวมกระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และกระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์เข้าด้วยกัน (integrative leadership theories attempt to combine the trait, behavioral, and contingency theories to explain successful, influencing leader-follower relationships) ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะ (trait) และพฤติกรรม (behavior) ต่างมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (effective leadership) และยังพบอีกว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามแตกต่างกันในสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับ Yukl (2010) ที่ได้ศึกษากระบวนทัศน์ใหม่ในเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ เป็นกระบวนทัศน์ที่ช่วยทำให้ผู้นำมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นการผสมผสานทฤษฎีภาวะผู้นำร่วมสมัย ได้แก่ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้น การนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม และการบริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร สอดคล้องกับ Achua and Lussier (2010) ได้ให้ข้อเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำร่วมสมัยว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วยการใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้ตาม และสามารถพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่สลับซับซ้อนขององค์การ ทำให้การบริหารเป็นไปตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้องค์การมีการเจริญเติบโตและมั่นคงต่อไปในอนาคต และสอดคล้องกับ Hatala and Hatala (2005) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการพัฒนามาจากแนวคิดหลากหลาย ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสรรค์ ปรับปรุง และยืดหยุ่นเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการมีความสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ไม่เว้นแม้กระทั่งวงการการศึกษา อีกทั้งครูซึ่งเป็นบุคคลหลักของการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนและเป็นปัจจัยหลักที่สนับสนุนผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) และครูจะต้องมีทักษะสำหรับครูมืออาชีพ ดังนั้นครูจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการรวมภาวะผู้นำหลายด้านเข้าด้วยกัน เช่น ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี เพราะทั้ง 3 ภาวะผู้นำนี้ เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญและจำเป็นต่อครูในยุค 4.0

จากที่กล่าวมาข้างต้น ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับครูในยุคปัจจุบัน คือ ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งคำว่าบูรณาการ คือ การบูรณาการผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ พฤติกรรม และสถานการณ์ของครูในปัจจุบัน ซึ่งภาวะผู้นำที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และบูรณาการเข้ากับคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูให้แก่ผู้นำทางการศึกษาของไทย โดยเฉพาะการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต และความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 คือ โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้มีการบริหารงานเกี่ยวกับการศึกษาที่สอดคล้องกัน โดยการขับเคลื่อนเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด มีการนำยุทธศาสตร์และการบูรณาการการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม ตามบริบทของสังคม เศรษฐกิจ ประเพณี และวัฒนธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อเป็นแบบแผนหรือแบบจำลองในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ให้มีความรู้ความสามารถ และเกิดทักษะของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และการหาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ที่สนใจหรือนักวิจัยที่มีความสนใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูจะได้นำรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปต่อยอดในการวิจัยได้ในอนาคต

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีองค์ประกอบ อะไรบ้าง

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลหรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. สามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ไปพัฒนาครูในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สามารถกำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและนักการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

1.2 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้จากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและนักการศึกษา ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1) หลักการของรูปแบบ

2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

3) เนื้อหาของรูปแบบ

4) กระบวนการพัฒนา

5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ

1.3 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้จากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและนักการศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการพัฒนา 4 วิธี ดังนี้

1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)

3) การฝึกปฏิบัติจริง

4) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 14,953 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 393 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกึ่งทดลอง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน

3. ขอบเขตด้านวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix method) คือ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi–Experimental Research) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ตรวจสอบเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 7 สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกให้เห็นถึงคุณลักษณะและความสามารถ ทั้งเป็นผู้สอนและผู้นำ ทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากอิทธิพลต่าง ๆ ในการกระตุ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างนักเรียน และเพื่อนครูภายในสถานศึกษา และมีการปฏิบัติงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูและนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4. ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็นผู้ที่เข้าใจและเห็นผลกระทบของเทคโนโลยี

5. ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หมายถึง การผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้และคุณลักษณะที่จำเป็นจากองค์ประกอบของภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ และเกิดทักษะที่จำเป็นต่อครูในยุค 4.0 ประกอบไปด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

5.1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และมีทักษะในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและบริบทชุมชน

5.2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่องโยงความรู้และมีทักษะในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ

5.3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรม พร้อมทั้งยังมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

5.4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และมีทักษะในการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดี

5.5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่องโยงความรู้และมีทักษะในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล และการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล ที่ชัดเจน ครอบคลุมรอบด้านและหลากหลายตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด และสามารถสรุปการประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

6. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง แบบแผนและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

6.1 หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลาย ๆ ด้านที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง มีการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) การฝึกปฏิบัติจริง และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

6.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และเพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 กระบวนการพัฒนา หมายถึง วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยแบ่งกระบวนการพัฒนาออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง และ ระยะที่ 4 กำกับ ติดตาม และประเมินผล

6.4 เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สาระที่เป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกิจกรรมประกอบการพัฒนา โดยจัดทำเป็นเอกสารประกอบการพัฒนา มีทั้งหมด 5 เล่ม ดังนี้ เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล และคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

6.5 การวัดและประเมินผลรูปแบบ หมายถึง วิธีการวัดและประเมินผลพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนและหลังการทดลอง และการวัดและประเมินผลความคงทนของรูปแบบในระยะติดตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

7.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และความชำนาญ จนเกิดเป็นทักษะ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรม โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิผล และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น วิธีการบรรยาย อภิปราย การระดมสมอง และการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกกลุ่ม โดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

7.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

7.3 การฝึกปฏิบัติจริง หมายถึง การทำหรือการดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนด เป็นการฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ จนเกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7.4 การกำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การกำกับ ติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ในการประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพ

8. ประสิทธิผลของรูปแบบ หมายถึง ผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ประเมินได้จาก พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการประเมินตนเองก่อนและหลังการทดลอง และการประเมินความคงทนของการใช้รูปแบบการพัฒนาระยะติดตามกับหลังการทดลอง

9. สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง สำนักงานที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดสกลนคร มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานโรงเรียนใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร

10. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้แก่ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร 612 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 7,721 คน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม 447 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 4,660 คน และสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 246 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 2,572 คน รวมทั้งสิ้น 1,305 โรงเรียน และจำนวนครูผู้สอน 14,953 คน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

10.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1–120 คน

10.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121–599 คน

10.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 600 คนขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
    1.1 ความหมายของการบูรณาการ
    1.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (Integrative Leadership)
2. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
    2.1 องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
    2.2 องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
3. การวิจัยและการพัฒนาภาวะผู้นำ
    3.1 ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา
    3.2 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ
    3.3 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
4. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
    4.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
    4.2 ประเภทของรูปแบบ
    4.3 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครู แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและกำหนดเป็นกรอบ

แนวคิดของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ความหมายของการบูรณาการ

มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการบูรณาการไว้ใกล้เคียงกัน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ (Integration) หมายถึง กระบวนการผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ 2 องค์ความรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องเป็นระบบ สอดคล้องกับคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (2557, หน้า 35) ให้ความหมาย การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผนกระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน (Organization-wide Goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (Alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์ และ Collins Cobuild English Language Dictionary (1990) ให้ความหมายของคำว่า บูรณาการ (Integration) แปลว่าการรวมสิ่งต่าง ๆ ไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด หรือทำให้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดหรือระบบ สอดคล้องกับ Beane (1991) กล่าวว่า การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์ในลักษณะผสมผสาน เข้าด้วยกันทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องสมบูรณ์โดยรวมกันมากกว่าการแยกส่วน สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2541) ได้ให้ความหมายการบูรณาการ หมายถึง การทำให้หน่วยย่อยที่มีอยู่ทั้งหลายที่สัมพันธ์กันเข้ามาร่วมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนให้เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความหมายครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว และ ประเวศ วะสี (2545) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการเป็นความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ไปด้วยกันอย่างลงตัวและอย่างสมดุล สอดคล้องกับ ทิศนา แขมมณี (2548) ได้ให้นิยามของการบูรณาการ หมายถึงการทำให้สมบูรณ์โดยการนำหน่วยย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันมาทำหน้าที่อย่างผสมผสานกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และองค์การสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ศึกษาจุดเริ่มต้นของการบูรณาการ ว่าเป็นแนวคิดในการบูรณาการหลักสูตรโดยวิธีการเน้นเนื้อหาสาระและแยกความรู้ออกเป็นส่วนส่วนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงในชุมชนและ

ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อมาแนวความคิดเกี่ยวกับการบูรณาการมีเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีความจำเป็นต้องมีความรู้ให้เท่าทันต่อการเพิ่มขึ้นของข้อมูลและวิทยาการต่าง ๆ ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและวิทยาการใหม่ ๆ มากมาย (jacobs) โดยลักษณะของการบูรณาการแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) การบูรณาการในแนวตั้ง (Vertical Integration) เป็นการบูรณาการเข้ากับวัฒนธรรม องค์กร และการบูรณาการเข้ากับกลยุทธ์ 2) การบูรณาการในแนวราบ (Horizontal Integration) เป็นการบูรณาการระหว่าง กระบวนการภายในหน่วยงาน เช่น การบูรณาการระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่าการบูรณาการจะเกิดความสมบูรณ์นั้นประกอบด้วยลักษณะการบูรณาการ ดังนี้ 1. การมีหน่วยย่อย องค์ประกอบย่อย ระดับ ชั้น ที่นำมาประมวลเข้าด้วยกัน สิ่งที่นำมาประมวลเข้าด้วยกันนั้นเรียกว่าหน่วยย่อย 2. หน่วยย่อยนั้น ต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกันและมีความยืดหยุ่นในตัว ปรับตัวให้เคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา 3. เมื่อนำหน่วยย่อยเข้ามาจะครบถ้วนสมบูรณ์ พอดี อย่างลงตัว มีความผสมกลมกลืนแบบ ไม่แยกส่วน และดำเนินไปด้วยดีอันเป็นลักษณะของการบูรณาการ (Armstrong, 2005)

กล่าวโดยสรุป การบูรณาการ หมายถึง การผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบครบถ้วน และสมบูรณ์ โดยความสมบูรณ์นั้นประกอบด้วยลักษณะการบูรณาการ ดังนี้ 1) การมีหน่วยย่อยหรือองค์ประกอบย่อย ที่นำมาประมวลเข้าด้วยกัน 2) หน่วยย่อยนั้นต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกันและมีความยืดหยุ่นในตัว ปรับตัวให้เคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา และ 3) เมื่อนำหน่วยย่อยเข้ามาจะครบถ้วนสมบูรณ์ พอดี อย่างลงตัว มีความผสมกลมกลืนแบบ ไม่แยกส่วน และดำเนินไปด้วยดีอันเป็นลักษณะของการบูรณาการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีสมัยใหม่ที่ผสมผสานแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำหลากหลายด้านไว้ด้วยกัน รายละเอียดดังนี้

2. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ (Integrative Leadership)

ช่วงกลางทศวรรษ 1970 กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำต่าง ๆ ได้เริ่มเปลี่ยนเข้าสู่กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งพยายามรวมทฤษฎีเชิงคุณลักษณะ ทฤษฎีเชิงพฤติกรรม และทฤษฎีตามสถานการณ์ไว้ด้วยกัน เพื่ออธิบายถึงองค์ประกอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของผู้นำที่ดี นักวิชาการบางท่านเรียกยุคนี้ว่าเป็น ยุคของทฤษฎีอำนาจและการมีอิทธิพล (power and influence theories) เพราะนักวิจัยพยายามหาคำอธิบายว่า ทำไมผู้ตามของผู้นำบางคนจึงทุ่มเทตนเองเพื่อการบรรลุผลสำเร็จของกลุ่มและขององค์การ หรือทำไมผู้นำบางคนจึงสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ตามของเขาดี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะ (trait) พฤติกรรม (behavior) ต่างมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (effective leadership) และยังพบอีกว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามแตกต่างกันไปในสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วย (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2557, หน้า 23) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ
ที่มา : วิโรจน์ สารรัตนะ (2557, หน้า 23)

มีนักการศึกษาได้ศึกษาและให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการไว้ดังนี้

Moynihan and Ingraham (2004, p. 428) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ หมายถึง ผู้นำที่ตระหนักถึงระบบการบริหารจัดการที่ช่วยเพิ่มผลการปฏิบัติงานและการใช้เหตุผลในการนำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การและพัฒนาระบบภายในองค์การให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Winston and Patterson (2006, p. 8) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ หมายถึง การที่ผู้นำผสมผสานแนวคิด แนวปฏิบัติในการนำ โดยมุ่งเน้นความสำคัญของบุคคล นโยบาย ระบบการทำงาน ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ ส่วน Crosby and Kiedrowski (2007, pp. 4–5) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่จะนำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ในทางบวก 4 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระดับองค์การ และระดับสังคม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาขององค์การ สอดคล้องกับ Hatala and Hatala (2005, p. 5) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ หมายถึง ความเป็นองค์รวมในการนำตนเองและผู้อื่นที่สะท้อนถึงมุมมองการรับรู้ ตระหนักรู้ ความรู้สึกนึกคิด และวิธีการตอบสนอง โดยมีกระบวนการที่จะช่วยเสริมสร้างภาวะผู้นำให้ครอบคลุม ดังนี้ 1) มีวิสัยทัศน์ที่หลากหลาย 2) มีองค์ประกอบ 4 ประการของเชาว์ปัญญา (กาย ใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ) 3) การรับรู้ ตระหนักรู้ 3 ระดับ (บุคลิกภาพ ความเป็นเอกัตบุคคล และความเป็นสากล) กระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จะต้องได้รับการฝึกเกี่ยวกับการใช้พลังความสามารถ การเสริมสร้างความสำเร็จส่วนบุคคล และความสำเร็จขององค์การ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงบูรณาการจะครอบคลุมหลักการปรัชญาและองค์ความรู้ของผู้นำ ปทุมพร เปียถนอม (2554, หน้า 12) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ คือ ความเป็นองค์รวมในการนำตนเองและผู้อื่นที่สะท้อนถึงมุมมองการรับรู้ ตระหนักรู้ ความรู้สึกนึกคิด และวิธีการตอบสนอง และพฤติกรรมของผู้นำที่นำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ในทางบวก 4 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับองค์การ และระดับสังคม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาขององค์การ โดยผสมผสานแนวคิด แนวปฏิบัติในการนำ และมุ่งเน้นความสำคัญของบุคคล นโยบาย และระบบการทำงานให้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ Printy, Marks and Bowers (2009, pp. 1–15) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการร่วมมือของครูในโรงเรียนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนจำนวน 28 โรงเรียน เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารและครูระดับปฏิบัติการ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูระดับปฏิบัติการมีการปฏิบัติงานตามโครงสร้างขององค์การและมีความรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง ซึ่งครูระดับปฏิบัติการต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเพื่อให้งานที่รับผิดชอบเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เพราะมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

Moos and Huder (2007, pp. 590–592) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในโรงเรียน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการโดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นแนวคิดพื้นฐาน มีเป้าหมายให้บุคลากร ผู้บริหาร และผู้มีส่วนร่วมในการบริหารร่วมกัน พัฒนาให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า ผลการศึกษาพบว่า ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ 3 แบบ ดังนี้ 1) มุ่งเน้นการนำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน 2) แบ่งบทบาทการนำที่ชัดเจน 3) ให้ทุกฝ่ายมีส่วนได้ส่วนเสียในการนำ

Yulk (2010, pp. 491–498) and Angalet (2000, pp. 55–57) ได้ศึกษากระบวนทัศน์ใหม่ในเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นกระบวนทัศน์ที่ช่วยทำให้ผู้นำมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นการผสมผสานทฤษฎีภาวะผู้นำร่วมสมัย ได้แก่ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นการนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม

Hatala and Hatala (2005, p. 7) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการพัฒนามาจากแนวคิดที่หลากหลายที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสรรค์ ปรับปรุง และยืดหยุ่นในการนำไปสู่ความสำเร็จ

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ หมายถึง การผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้มีความเหมาะสมเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้น การนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุมรอบด้านและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ดังนั้น การบูรณาการภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับครู หรือภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษามุ่งเน้นไปที่ภาวะผู้ครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี โดยผสมผสานกับคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครู

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2550, หน้า 42) กล่าวว่า ในห้องเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหาร เช่น การบริหารจัดการในชั้นเรียน ครูต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารนักเรียนที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบอยู่ และ Liberman and Miller (2004, p. 1) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ทั้งด้านวัฒนธรรมการทำงาน และคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาหลายคนที่ให้ความหมายของภาวะผู้นำครู เช่น Katzenmeyer and Moller (2001) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง ครูผู้ที่เป็นผู้นำโดยนำทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและช่วยเหลือกลุ่มของครู ผู้เรียน และผู้นำ และมีอิทธิพลต่อผู้อื่นไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานทางการศึกษา และ Alma et al. (2005) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู คือ ความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งจะเกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงเป็นผู้ที่มีบทบาททางด้านต่าง ๆ เช่น หัวหน้าทีมงาน หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำสมาคม สอดคล้องกับ Harris and Muijs (2005) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง การแสดงความเป็นมืออาชีพแนวใหม่ (New Professionalism) ซึ่งครูจะมีความเป็นอิสระ (Autonomy) และมีการชี้นำตนเอง (Self-direction) มากขึ้น สอดคล้องกับ เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556, หน้า 29) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะ ความสามารถ พฤติกรรม และการแสดงออกของครูที่แสดงถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งจากภายในและภายนอกห้องเรียน มีความเป็นอิสระ ปราศจากอิทธิพลหรือการชี้นำ และยังแสดงถึงความเป็นมืออาชีพ ก่อให้เกิดพลังการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นภาพร พันธ์ชัย (2556, หน้า 61) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ เป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหารจัดการในชั้นเรียนของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และปฏิบัติงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย และวิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 42) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง การแสดงออกของครูในการร่วมกันทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนการมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างครูแต่ละบุคคลภายในสถานศึกษา รวมไปถึงความสามารถของครูในการนำทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากการใช้อิทธิพลในการกระตุ้น ชักจูงเพื่อนครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เข้าร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน และให้ความร่วมมือรวมพลังในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครู ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครู ที่แสดงออกให้เห็นถึง คุณลักษณะและความสามารถ ทั้งเป็นผู้สอนและผู้นำ ทั้งการนำในห้องเรียน การนำนอกห้องเรียน และการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากอิทธิพลต่าง ๆ ในการกระตุ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างนักเรียน และเพื่อนครูภายในสถานศึกษา และมีการปฏิบัติงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูไว้ ดังนี้

Harris and Lambert (2003) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) พัฒนาการในวัยผู้ใหญ่ (Adult Development) เป็นการบ่งบอกถึงลักษณะของตนเองในความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานศึกษา การไตร่ตรองด้วยตนเอง (Self–Reflection) การประเมินการสอนของตนเอง และการใคร่ครวญพิจารณาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเชื่อมโยงกับครูอื่น ๆ และพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการแสดงความเคารพ และให้ความสนใจต่อผู้อื่นอย่างสุภาพจริงใจ 2) การเสวนา (Dialogue) เป็นการเสวนาระหว่างบุคลากรครูในสถานศึกษาเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน เป็นการสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานโดยใช้คำถามที่กระตุ้นให้เกิดการเสวนาในประเด็นที่ดีและสร้างสรรค์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ทางวิชาชีพเพื่อนำมาใช้ในการทำงานร่วมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ ๆ 3) ความร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) เป็นความร่วมมือรวมพลังกันตัดสินใจโดยเสนอทางเลือกที่สนองต่อความต้องการของบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างทีมงาน การเข้าร่วมในกิจกรรมการสร้างทีมงานที่ช่วยพัฒนาความไว้วางใจ และส่งเสริมการตัดสินใจร่วมกัน และ 4) การเปลี่ยนแปลงองค์กร (Organization Change) เป็นการให้ความสนใจต่อประเด็นสำคัญหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนเผชิญอยู่ มีวิสัยทัศน์ในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา เข้าร่วมในการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษากับผู้อื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

York-Barr and Duke (2004) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของครู ผลการศึกษาจำแนกลักษณะภาวะผู้นำของครู ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) การประสานงานและการจัดการงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้ร่วมกันในเขตพื้นที่การศึกษา 2) การพัฒนาวิชาชีพครูให้กับเพื่อนร่วมงาน 3) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน หรือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน 4) การมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน 5) การส่งเสริมวิชาชีพครู และ 6) การสร้างพันธกิจร่วมกับสถาบันผลิตครู

Harris, A. & Muijs, D. (2005, pp. 13-27) ศึกษาภาวะผู้นำครู พบว่า ภาวะผู้นำครูประกอบด้วยบทบาทที่สำคัญ 4 บทบาท คือ 1) บทบาทนายหน้า หมายถึง การที่ครูมีกระบวนการสื่อสารและประยุกต์แนวทางการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนสู่การปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 2) บทบาทผู้มีส่วนร่วม หมายถึง การที่ครูมีบทบาทในการร่วมคิดตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียน 3) บทบาทนักประนีประนอม หมายถึง การที่ครูแสดงออกถึงการเอาใจใส่กับปัญหาของนักเรียนและการเปลี่ยนแปลงทั้งในและนอกโรงเรียนโดยไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในโรงเรียน 4) บทบาทนักมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การที่ครูแสดงออกถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ช่วยเหลือและร่วมพัฒนาเพื่อนร่วมงานและผู้เรียนอย่างจริงใจ

Ackerman and Mackenzie (2006) ได้ระบุลักษณะและภาระหน้าที่ของครูที่มีภาวะผู้นำ ว่าแม้บทบาทแบบเป็นทางการของครูจะยังคงดำเนินอยู่ แต่บทบาทใหม่ของครูที่มีภาวะผู้นำกลับเป็นไปในแบบไม่เป็นทางการและได้รับมาจากประสบการณ์ในระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งบทบาทด้านนี้แสดงออกได้ เช่น 1) การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดในห้องเรียนและแลกเปลี่ยนทักษะของตนเองกับผู้อื่น 2) เป็นผู้ที่หมั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอและเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษากับครูใหม่ 3) การเป็นแบบอย่างในการผสานความร่วมมือ 4) ดูแลเอาใจใส่นักเรียนของตน และ 5) เข้าใจความขัดแย้งอันมักจะเกิดขึ้นกับภารกิจของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้นิยามองค์ประกอบภาวะผู้นำครู หมายถึง ตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะของครูเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะที่สามารถเป็นผู้นำในตนเองได้ โดยมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 2) เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3) กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

2. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ 1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน 3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

3. การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ 1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น 2) ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3) กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาและวิชาชีพ 4) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

4. การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ 2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ 3) ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for Improving Pupil Achievement) มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ 2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง 4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่าง

อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครู มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครูเป็นพฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีการสนับสนุนและช่วยเหลือเพื่อนครูคนอื่นให้มีการพัฒนาตนเองด้วย 2) เป็นแบบอย่างทางการสอน เป็นพฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความเป็นเลิศทางการสอนเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครู 3) มีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นพฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการให้ความร่วมมือกับครูในโรงเรียนและหน่วยงานหรือบุคคลนอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน 4) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ ความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหา

เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556, หน้า 98) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำครู และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเป็นมืออาชีพ 2) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง 5) การมุ่งพัฒนาผู้เรียน 6) การเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี และ 7) การสร้างสัมพันธภาพที่ดี มีดัชนีชี้วัด จำนวน 117 ตัวชี้วัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 61) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) บุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ประกอบด้วย เป็นผู้นำและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 2) แบบอย่างทางการสอน (Teaching Exemplar) ประกอบด้วย ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 3) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network Building and Participation) ประกอบด้วย การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม และ 4) มุ่งพัฒนาผู้เรียน (Learner Oriented Development) ประกอบด้วย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

รัชฎาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 41) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร 2) การกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน 3) การใช้กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน 4) การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน และ 5) การวัดและประเมินผล

นภาพร พันธ์ชัย (2556, หน้า 77) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือกับชุมชน 2) ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 3) การพัฒนาตนเองไปสู่ครูมืออาชีพ 4) ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้ และ 5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

สุกสะหวัน ไชยสมบัติ (2556, หน้า 71) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาภาคเอกชน ในแขวงสะหวันนะเขต สังกัดห้องการสภาที่ปรึกษาการศึกษาภาคเอกชน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษา 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ความรู้ด้านวิชาการ 2) ทักษะชีวิต 3) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 4) บุคคลแห่งการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 51) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ 3) ความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล 4) การพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ และ 5) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 73) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11 ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด 3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รังสรรค์ สุทารัมย์ (2556, หน้า 88) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเรียนรู้ 2) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 3) การเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนรู้ และ 4) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

ขนิษฐา ชัยประโคน (2556, หน้า 97–100) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11 และศึกษาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน มี 5 พฤติกรรม ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งเสริมสร้างวินัย มี 8 ตัวชี้วัด 2) การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน มี 11 ตัวชี้วัด 3) การพัฒนานักเรียนอย่างสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างวินัย มี 10 ตัวชี้วัด 4) การเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการพัฒนาวินัย มี 11 ตัวชี้วัด และ 5) การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการพัฒนาวินัย มี 10 ตัวชี้วัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 55) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ 4) การมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู

ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557, หน้า 78) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาโดยการใช้ภาวะผู้นำครู : กรณีโรงเรียนบ้านดงชมพู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านดงชมภู 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูคนอื่น 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การมีความเชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน 4) การได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครู และ 5) การพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้

กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 45) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11 ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 บุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ การเป็นผู้นำและการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบหลักที่ 2 การพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม องค์ประกอบหลักที่ 3 ความเป็นมืออาชีพ มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ ตระหนักรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมบรรยากาศการปฏิบัติงานที่ดี

นงลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559, หน้า 93-95) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาครูในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินสมรรถนะประจำสายงานด้านภาวะผู้นำครู ได้องค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินสมรรถนะประจำสายงานด้านภาวะผู้นำครู 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู 2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ 3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง และ 5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ

ในปัจจุบันภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญ ในการการบริหารชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตรการสอน การปรับปรุงและสนับสนุนการผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและนำสู่มาตรฐานการเรียนรู้ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อยางต่อเนื่อง การประเมินสู่มาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ (Lashway, 2002, p. 21; NAESP, 2001, p. 67) โดยเฉพาะงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถให้การนิเทศแก่ครู สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร การให้ความอำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา และส่งเสริมบรรยากาศทางบวก รวมทั้งส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (King, 2002, p. 23; Elmore. 2000, p. 45; Spillane, Halverson & Diamond, 2000, p. 56) ซึ่งมีนักวิชาการการศึกษาได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้ Gorton (1983) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การครอบคลุมกิจกรรมที่ดำเนินไปโดยบุคคลอื่นหรือหลายบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อปรับปรุงคน กลุ่มคน หรือโปรแกรม จุดเน้นของความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการคือต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสภาพภายในห้องเรียน DeBevoise (1984), Wildy & Dimmock (1993) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายรวมถึงการกระทำของผู้บริหารการศึกษา หรือที่มอบหมายให้ผู้อื่นกระทำเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยหน้าที่ต่าง ๆ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของนักเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศ และการประเมิน การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครู และในกลุ่มของครู สอดคล้องกับแนวคิดของ David & Thomas (1989) ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของครูใหญ่ที่เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู McEwan (1998) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศซึ่งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน สามารถทำงานร่วมกันเพื่อที่จะทำให้งานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จ และ Lashway & Larry (2002) ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการกำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและการสอนของครู โดยใช้การแลกเปลี่ยนความรู้ทั่วทั้งองค์การ มีความหลากหลายในรูปแบบการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และประเมินผล การพัฒนาบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับ Leithwood and Jantzi (2003) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความใส่ใจอย่างมากของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งได้กล่าวเป็นสองนัย คือ ชนิดแคบและชนิดกว้าง ชนิดแคบหมายถึง มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน ชนิดกว้างหมายถึง ใส่ใจกับสภาพอื่น ๆ ขององค์การ เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งผู้นำเชื่อว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู ในส่วนของนักการศึกษาไทย ศิวนาถ ไชยมาศ (2556, หน้า 68) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู หมายถึง การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน โดยก่อให้เกิดผลต่อการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นผู้นำทางการเรียนการสอน โดยเกิดจากตัวของครูเองภายใต้การสนับสนุนของโรงเรียน และ สุนทร โสภาคะยัง (2556, หน้า 37) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางด้านวิชาการของครู หมายถึง พฤติกรรมของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ธวัชชัย ไพใหล (2555, หน้า 27) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ 2 ลักษณะ คือ ความหมายในลักษณะของการเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารและการเป็นผู้นำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ กับความหมายในลักษณะการให้ความสำคัญในเรื่องหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจูงใจ การจัดชั้นเรียน เพื่อบรรลุเป้าหมาย นโยบายที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน และนำไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครูและนักเรียน การส่งเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีนักการศึกษาหลายคนได้ศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ไว้ดังนี้

Hoy and Miskel (2001) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดจุดหมายการสอน 2) การออกแบบหน่วยการเรียน 3) การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติ 4) การประเมินผลและเลือกวัสดุหลักสูตร 5) การประเมินการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน 6) การผลิตสื่อการสอน การนิเทศแบบคลินิก และ 7) การวางแผนเพื่อความก้าวหน้าบุคลากร

Krug (1992) ได้แบ่งองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กำหนดพันธกิจ มีเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ บรรยากาศโรงเรียน

McEwan (1998) ได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างมีประสิทธิผล ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สร้างมาตรฐานทางวิชาการดำเนินการตามมาตรฐาน และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน 2) บริหารต้องเป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการให้แก่ครู 3) สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ 4) สื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจให้แก่ครูและนักเรียน 5) ตั้งความคาดหวังสำหรับครูและผู้บริหารโรงเรียนไว้สูง 6) พัฒนาครูแกนนำ และ 7) พัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ครูและผู้ปกครอง

MacNeill and Silcox (2003) มีแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ 1) การนึกถึงสิ่งที่สังคมคาดหวังในด้านคุณธรรม จริยธรรมจากโรงเรียน 2) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และให้มีการรับรู้ถึงพันธกิจด้านการเรียนรู้ของนักเรียน 3) สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนที่มีต่อพันธกิจ 4) นำความรู้ความชำนาญมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน 5) พัฒนาการสอนของครู 6) เน้นการผูกพันและการมีส่วนร่วมของบุคลากร 7) ใช้ภาวะผู้นำหลายรูปแบบ 8) เป็นผู้นำที่เน้นการจัดการเรียนการสอนมากกว่าการบริหาร 9) ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทั่วทั้งองค์การและให้เกิดความสร้างสรรค์ 10) พัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน และ 11) ปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรให้มีการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Joseph Blass (2004) มีแนวคิดเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร 3) การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอน 4) การประสานงานหลักสูตร 5) การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 6) การกำหนดกรอบเวลาในการเรียน 7) การธำรงวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 8) การจัดเตรียมครูให้เหมาะสมกับพันธกิจ 9) การส่งเสริมพัฒนาครูสู่การเป็นครูมืออาชีพ และ 10) การจัดเตรียมกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม

Cunningham and Cordeiro (2009) มีแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาบุคลากร 4) ประเมินคุณภาพผู้เรียน 5) การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ 6) การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

Gupton (2010) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งองค์ประกอบดังนี้ 1) มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 2) มีข้อมูลสารสนเทศ และ 3) เน้นการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

Gottlie. & Rogers (2010) กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) สามารถทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิผล 2) ใช้รูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตามและการประเมินผล 3) เข้าใจบริบทของโรงเรียนทั้งโครงสร้าง วัฒนธรรม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) ระบุและสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานและสามารถท้าทายจูงใจให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจ และ 5) เน้นการปฏิรูป การปรับปรุงการเรียนรู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

Notkin (2010) กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) สามารทำวิจัยได้เป็นอย่างดี มีทักษะการปฏิสัมพันธ์ ให้การนิเทศและจูงใจบุคลากร ทำงานด้วยความสุข 2) มีความสามารถในการทำงานแบบมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวกในการทำงานให้งานราบรื่นและตอบสนองความต้องการของบุคลากร รวมถึงนักเรียนได้เป็นอย่างดี 3) ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เน้นระบบรางวัลมากกว่าการลงโทษ มุ่งผลสัมฤทธิ์และคุณภาพเป็นสำคัญ และ 4) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเรียนรู้ ยกระดับการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Heck & Others (2011) ศึกษารูปแบบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อทดสอบรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเน้นรูปแบบในเชิงพฤติกรรมการวิจัยใช้การวิเคราะห์พหุระดับสองระดับ คือ ระดับตนเองและระดับโรงเรียน ผลวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 3) การจัดบรรยากาศของโรงเรียน

ไกศิษฎ์ เปลรินทร์ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำด้านวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนานักเรียน 4) การพัฒนาครู และ 5) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้แนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนวการศึกษา 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พณารัตน์ บุตรชารี (2556, หน้า 56) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11 ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครูปฐมวัย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย 2) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3) การผลิตและ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 4) การวัดและประเมินผลเด็กปฐมวัย 5) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

สุนทร โสภาคะยัง (2556, หน้า 77) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในห้องเรียน 4) การพัฒนาบุคลากร 5) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และ 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา

เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557, หน้า 66) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนาวิชาชีพครู

สุคันทอน สิงพวงเพ็ด (2558, หน้า 44) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของครู 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) การเป็นแบบอย่างทางการสอน 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 4) การพัฒนานักเรียน และ 5) การเป็นผู้นำแก้ไขปัญหา

2.3 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

ปัจจุบันบทบาทหน้าที่ของครูมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย ดังนั้น ครูจึงต้องมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และยังต้องมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีเพื่อปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันยุคที่เปลี่ยนแปลงไป มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Schmidt & Porteus (2000) นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีว่าเป็นความสามารถของผู้นำในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่ลงทุนต่ำ ความสามารถนี้เรียกว่า cost competence ขณะเดียวกัน ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดอยู่ตลอดเวลา (marketable products) ซึ่งความสามารถในการบริหารจัดการนี้เรียกว่า innovative competence สอดคล้องกับ Annunzio (2001) ที่ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ช่วยทำให้ผู้นำแบบเดิมสามารถเปลี่ยนวัฒนธรรมในการบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างรวดเร็วคล่องแคล่ว มีความยืดหยุ่นมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจยุคดิจิทัล นอกจากนี้ Keen (2003) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจในยุคพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ปัจจุบันนี้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่ใช่จะต้องใช้ในเชิงธุรกิจอย่างเดียวเท่านั้น ยังจำเป็นต่อวงการการศึกษาอีกด้วย มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีในการศึกษา ดังนี้ Flanagan & Jacobson (2003) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ว่าเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มีภารกิจต่อนักเรียน (pupil engagement) เป็นความแน่วแน่มั่นคงต่อภารกิจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษา มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิผล (effective professional development) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอโดยเน้นการสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีในโอกาสต่าง ๆ นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน Riedl et al. (1998) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพและมีการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน นิคม นาคอ้าย (2549) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีว่าเป็นพฤติกรรมการบริหารงานของผู้นำที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ท้าทายของเทคโนโลยีโดยใช้คุณลักษณะของผู้นำ ตลอดจนกระบวนการบริหารที่ต้องปรับบทบาทพฤติกรรมการนำและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขององค์การให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลง ซึ่งก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี กล่าวคือ มีการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์การใช้เทคโนโลยีและเผยแพร่วิสัยทัศน์นั้นอย่างกว้างขวาง วางแผน กำกับ การใช้สื่อเทคโนโลยีเชิงระบบให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ ส่งเสริมวัฒนธรรม ความรับผิดชอบและสนับสนุนนโยบายการพัฒนานวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพบนฐานการวิจัย สนับสนุนนโยบายการใช้เทคโนโลยีในทุกระดับและวางแผนกลยุทธ์ในการของบประมาณสนับสนุนจากท้องถิ่น ภาครัฐ และเอกชน มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน มีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน มีการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้ง Dede (1994) พบว่า ผู้นำจะต้องสามารถมองเห็นแนวทางหรือโอกาสที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลกล้าอุทิศตนเพื่ออนาคตที่แตกต่างกันจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม และ Hughes et al. (2006) กล่าวว่า ผู้นำที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์และเข้าใจถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอนในทุกหลักสูตร และมองเห็นศักยภาพของเทคโนโลยีในการเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Creighton (2003); Matthews & Karr–Kidwell (1999) พบว่า การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันที่ให้ความสำคัญกับภารกิจที่มีต่อนักเรียนจะสะท้อนให้เห็นภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการให้ความรู้ไปเป็นการสร้างองค์ความรู้ (instructivist to constructivist approach) และ Kearsley & Lynch (1992) พบว่า ความสามารถในการพัฒนาและเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ถึงวิธีการที่ทำให้เทคโนโลยีปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี เทคโนโลยีไม่มีวัตถุประสงค์เพียงแค่ให้รู้จักประเภทของเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ต้องการทำให้ทราบว่าเทคโนโลยีเหล่านี้สามารถเปลี่ยนรูปแบบการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนได้อย่างไร นอกจากนี้การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพทางด้านเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ Hughes & Zachariah (2001); Kirkman (2000) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมือของการเรียนการสอนในห้องเรียนให้ประสบความสำเร็จ ครูต้องมีความพยายามทำให้ได้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ความปรารถนาของครูจะเป็นจริงได้ต้องทำด้วยหัวใจและจิตวิญญาณ จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูต้องการได้รับการพิจารณาสนับสนุนการบูรณาการเทคโนโลยีไปสู่การเรียนการสอน ตลอดทั้งการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อโอกาสครูได้ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและประเมินผล และมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็นผู้ที่เข้าใจและเห็นผลกระทบของเทคโนโลยี

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีไว้ ดังนี้

Piceiano (2005) ชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการสอนในโรงเรียน เช่นเดียวกับผู้ประสานงานทางเทคโนโลยีก็ต้องปฏิบัติงานหลายอย่างภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต่อไปนี้ คือ 1) การเรียนการสอน 2) เทคนิค 3) การวิเคราะห์ และ 4) ภาวะผู้นำ

Shamburg & Zieger (2006) แสดงทัศนะว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีแสดงให้เห็นถึงการเลือกสรรกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับครู รวมทั้งการสอนทักษะเฉพาะในการเรียนรู้แก่ครูเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ การแก้ปัญหาทางเทคนิคแก่ครู การเข้าถึงทรัพยากรทางเทคโนโลยี และการประสานงานกับครูในการพัฒนาหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ผู้นำทางเทคโนโลยีต้องแสดงความรับผิดชอบหลักใน 4 ประการต่อไปนี้ ได้แก่ 1) การเรียนการสอน 2) เทคนิค 3) การวิเคราะห์ และ 4) ภาวะผู้นำ

Redish & Chan (2006) ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การเรียนรู้และการสอน 3) ผลิตภาพและการปฏิบัติทางวิชาชีพ 4) การสนับสนุน การธำรงรักษา การดำเนินการและงบประมาณ 5) การวัดผลและการประเมินผล และ 6) สังคม กฎหมาย และประเด็นทางจริยธรรม

Haslam (2006) มีมุมมองที่น่าสนใจว่าผู้นำทางเทคโนโลยีในปัจจุบันต้องมีความสนใจในแนวคิดหลัก 5 ประการ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีควรมีคุณลักษณะหรือองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ 1) นำเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในเรื่องส่วนตัวและในวิชาชีพ 2) แสดงบทบาทที่เท่าเทียมกันทั้งในฐานะผู้จัดการและผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี 3) ควบคุมตนเองให้มีการใช้เทคโนโลยีเป็นยุทธศาสตร์แห่งการเรียนการสอน 4) สร้างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีจาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบูรณาการแนวความคิดที่หลากหลายลักษณะและรูปแบบ และ 5) มีความรับผิดชอบทางบวกในการสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิผลในกระบวนการเรียนการสอน

Kozloski (2006) มองว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีได้กลายมาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านภาวะผู้นำ ทักษะ และความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และได้ศึกษาภาวะผู้นำความเป็นครูใหญ่ในการบูรณาการเทคโนโลยี : ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของครูใหญ่ในมลรัฐต่าง ๆ จำนวน 45 มลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ารัฐต่าง ๆ ดังกล่าวได้กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน กล่าวคือ มีความพยายามที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ ในขณะที่ภาคธุรกิจมีความต้องการบัณฑิตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีเข้าร่วมทำงาน ความคาดหวังและความต้องการเหล่านี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารเห็นความสำคัญและจะต้องส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษาและชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) การเรียนรู้และการสอน 3) ผลิตภาพและการปฏิบัติทางวิชาชีพ 4) การสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ 5) การวัดผล และการประเมินผล และ 6) สังคม กฎหมาย และประเด็นทางจริยธรรม

International Society for Technology in Education: ISTE (2009) ได้กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 วิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 2 การเรียนรู้และการสอน มาตรฐานที่ 3 ผลิตภาพและการปฏิบัติทางวิชาชีพ มาตรฐานที่ 4 การสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ มาตรฐานที่ 5 การวัดผลและการประเมินผล และมาตรฐานที่ 6 สังคม กฎหมาย และประเด็นทางจริยธรรม

นิคม นาคอ้าย (2549) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงเทคโนโลยีมี 6 องค์ประกอบดังนี้ 1) ความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) การเรียนรู้และการสอน 3) ความสามารถเชิงผลิต

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพและความชำนาญเชิงวิชาชีพ 4) การสนับสนุนส่งเสริม การจัดการและการปฏิบัติ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) สังคม กฎหมาย และจริยธรรม

ชวลิต เกิดทิพย์ และคณะ (2552, หน้า 309) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียน 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กฎระเบียบและจริยธรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา 2) การรู้เทคโนโลยีการศึกษา 3) การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี 4) ค่านิยมและจิตสำนึกต่อองค์กรและสังคม 5) ความรู้ความสามารถพิเศษทางเทคโนโลยี 6) บุคลิกภาพ 7) การบูรณาการเทคโนโลยี เข้ากับการจัดการศึกษา 8) ภูมิหลังทางสังคม และ 9) การประเมินและการนิเทศ

วสันต์ อติศัพท์ (2550) ได้กำหนดคุณลักษณะผู้นำทางเทคโนโลยีดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้กำหนดทิศทาง (direction–setter) 2) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) 3) เป็นโฆษก (spokesperson) และ 4) เป็นผู้ฝึกสอน (coach)

บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน 2) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน 3) การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล และ 4) มีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

สมศักดิ์ จีวัฒนา (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทัศนะภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) การเรียนการสอน 3) ความเป็นองค์กรวิชาชีพต้นแบบและความชำนาญเชิงวิชาชีพ 4) แนวคิดและกระบวนการจัดการเทคโนโลยี 5) การวัดและประเมินผล และ 6) สังคม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง (2557, หน้า 125) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในการบริหารงาน 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในการเรียนการสอน และ 3) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศรัณยา ใครบุตร และคณะ (2559, หน้า 79) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11 ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบหลักด้านความรู้ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์ประกอบหลักด้านทักษะ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และองค์ประกอบหลักด้านคุณลักษณะ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) คุณลักษณะความเป็นครู 2) คุณลักษณะนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.4 คุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21

คุณลักษณะที่ดีของครูตามพระราชดำรัส พระราชดำรัสนี้หมายถึง พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานแก่ครูอาวุโสประจำปี 2522 วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2523 มีข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของครูตอนหนึ่งว่า “...ครูที่แท้นั้นต้องเป็นผู้กระทำแต่ความดี ต้องขยันหมั่นเพียรและอุตสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัยสำรวมระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลีกตัวปลีกใจจากความสะดวกสบายและความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้มั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์รักษาความจริงใจ ต้องมีเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิทยาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล...” (ยนต์ ชุ่มจิต, 2558, หน้า 124–127) และพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะ” หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, หน้า 263) ดังนั้น คุณลักษณะของครูจึงหมายถึงเครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัวของบุคคลที่เป็นครู มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครู ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557, หน้า 11–12) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะหรือทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 ประการ คือ

1. สร้างและบูรณาการความรู้ได้ เพราะความรู้เปลี่ยนแปลงเร็วมาก ครูจึงต้องรู้จักหาความรู้ได้เอง และสามารถบูรณาการความรู้นั้นเข้ากับผู้เรียนและการสอนได้

2. มีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ สังคมยุคใหม่มีสิ่งหลอกลวงมาก ครูต้องวิเคราะห์ออกจึงจะบอกเด็กได้ ขณะเดียวกันต้องคิดอะไรใหม่ ๆ ไปด้วย

3. มีวิสัยทัศน์และตกผลึกทางความคิด สังคมครูต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลง มองเห็นแนวโน้มอนาคต และวิเคราะห์จนตกผลึกชัดเจน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้

4. รู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ พร้อมทั้งชี้แนะข้อดี ข้อเสียของเทคโนโลยีให้กับผู้เรียนและสังคมได้

5. มีทักษะการสอนเด็กให้เติบโตตามศักยภาพและสร้างผลงานใหม่ ๆ ได้ เพราะโลกอนาคตจะเป็นโลกของการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาแข่งกับโลก

6. เข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรมและชักชวนให้คนอื่น ๆ ทำเพื่อสังคม เพราะการเสียสละเพื่อสังคมน้อยลงทุกทีในสังคมไทย ครูต้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

7. มีบทบาทนำในด้านการสอนและในวิชาชีพ ครูรุ่นใหม่ต้องเข้ามามีส่วนในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและในวิชาชีพร่วมกับผู้บริหารมากขึ้นในยุคต่อไป

สิริรัตน์ นาคิน (2555) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 มีจุดหมายสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของครู ดังนี้

1. มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน มีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม

2. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณญาณ และทักษะด้านอื่น ๆ ที่สำคัญต่อวิชาชีพ

4. เป็นตัวแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

5. มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียน สติปัญญา จุดอ่อนจุดแข็งในตัวผู้เรียน

6. พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอนและจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้

7. มีการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้

8. แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

9. เป็นตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ครูไทยในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้มีคุณธรรม จริยธรรม (Ethics character)

2. ผู้มีสมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์ (Electronic person)

3. มีสมรรถนะด้านพัฒนาหลักสูตร รายวิชา (Curriculum Competency)

4. มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Competency)

5. มีสมรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้สู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Assessment Competency)

6. มีสมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก (Classroom Management Competency)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, หน้า 25–26) ได้กล่าวว่าครูไทยในศตวรรษที่ 21 นั้นควรมีคุณลักษณะสำคัญต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้มีจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะลูกศิษย์ ชักชวนผู้อื่นให้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกทักษะการคิดและทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดทั้งสามารถวิเคราะห์จำแนกผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. มีความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถชี้แนะข้อดีข้อเสียของเทคโนโลยีแก่ผู้เรียน และวิธีการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ อย่างถูกวิธี และเลือกรับข้อมูลอย่างถูกต้อง

4. มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรจากหลักสูตรระดับสากล หลักสูตรระดับชาติ หลักสูตรท้องถิ่นโดยบูรณาการเข้ามาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกลมกลืน

5. มีวิสัยทัศน์ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์โลก ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน

6. มีทักษะในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอน รูปแบบการสอน กระบวนการสอน และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีความสามารถจัดชั้นเรียนให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ในเชิงบวก ตลอดทั้งยังมีความสามารถในการบูรณาการความรู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอให้เข้ากับผู้เรียนและการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญที่บุคคลพึงมีในศตวรรษที่ 21

7. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีทักษะการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นบุคคลที่มีทักษะสำคัญในการอยู่ในสังคมศตวรรษที่ 21

8. มีความสามารถในการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตามหลักการของการวัดและประเมินผล และเป็นไปตามเป้าหมายการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ อีกทั้งมีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. มีคุณลักษณะของผู้นำที่มีส่วนร่วมกับการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนร่วมกับผู้บริหาร ชุมชนในท้องถิ่น องค์กรต่าง ๆ และสังคมระดับชาติ

ยนต์ ชุ่มจิต (2558, หน้า 136–138) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูแห่งชาติ ควรมีคุณสมบัติตามมาตรฐานสำหรับครูแห่งชาติดังต่อไปนี้ 1) มีผลงานเป็นเลิศ 2) มีความเป็นเลิศในวิชาที่สอนหรือมีความรู้ในสาขาวิชาพิเศษ 3) มีความสามารถในการวางแผนอย่างดี 4) มีความสามารถเป็นเลิศในการสอน การจัดการนักเรียน และการรักษาวินัยในห้องเรียน 5) มีความเป็นเลิศในการประเมิน และ 6) มีความเป็นเลิศในการให้คำแนะนำและสนับสนุนเพื่อนครู และยังกล่าวถึงคุณลักษณะของครูต้นแบบตามที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดโครงการครูต้นแบบในปี 2543 โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกครูต้นแบบ ดังต่อไปนี้ 1) ครูถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) มีความรู้และทักษะในเนื้อหาวิชา 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน 6) การเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และ 7) การประสานงานหรือการมีส่วนร่วมกับเพื่อครูและชุมชน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2560, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ทักษะเพื่อการเป็นครูมืออาชีพตามพระราชบัญญัติการศึกษา คือ ทักษะ 7C ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติและพึงมีตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ทักษะ 7C เป็นทักษะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นครูมืออาชีพเป็นครู 4.0 ซึ่งมีคุณลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ 1) ทักษะการสร้างหลักสูตร (Curriculum Construction Skills) 2) ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Child–Oriented Instructional Management Skills) 3) ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Innovation Implementation Skills) 4) ทักษะการประเมินการเรียนรู้ (Classroom Learning) 5) ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research Skills) 6) ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skills) และ 7) ทักษะการพัฒนาลักษณะนิสัย (Character Development Skills)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

1. องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้ เกิดจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี รวมกับองค์ประกอบของคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 โดยนำองค์ประกอบที่ได้ในแต่ละด้านมาบูรณาการกัน เพื่อให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (Harris & lambert (2003); York-Barr & Duke (2004); Harris & Muijs (2005); Ackerman & Mackenzie (2006); อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554); เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556); วิศิษฏ์ มุ่งนากลาง (2556); รัชฎาพร พิมพิชัย (2556); นภาพร พันธ์ชัย (2556); ฐิติมา ไชยมหา (2556); รังสรรค์ สุทารัมย์ (2556); ขนิษฐา ชัยประโคน (2557); ศิริพร กุลสานต์ (2557); ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557); กษมน มังคละคีรี (2557); นงลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559); Hoy & Miskel (1991); Krug (1992); McEwan (1998); MacNeil & Silcox (2003); Joseph Blasé (2004); Cunningham & Cordeiro (2009); Gupton (2010); Gottlie & Rogers (2010); Heck & Others (2011); ไกศิษฏ์ เปลรินทร์ (2552); พณารัตน์ บุตรชารี (2556); สุนทร โสภาคะยัง (2556); เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557); สุคันทอน สิงพวงเพ็ด (2558); Piceiano (2005); Redish & Chan (2006); Haslam (2006); Kozloski (2006); ISTE (2009); บรรจบ บุญจันทร์ (2554); สมศักดิ์ จีวัฒนา (2555); คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง (2557); ศรัณยา ใครบุตร (2558); ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557); สิริรัตน์ นาคิน (2555); พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557); สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558); ยนต์ ชุ่มจิต (2558); พเยาว์ ยินดีสุข และคณะ (2560) แสดงดังตาราง 1-4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบของภาวะผู้นำครู	1. Harris & lambert (2003)	2. York-Barr & Duke (2004)	3. Harris & Muijs (2005)	4. Ackerman & Mackenzie (2006)	5. สพฐ. (2553)	6. อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554)	7. เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556)	8. วิติษฐ์ มุ่งนากลาง (2556)	9. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	10. นภาพร พันธ์ชัย (2556)	11. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	12. รังสรรค์ สุทาร์มย์ (2556)	13. ชนิษฐา ชัยประโคน (2557)	14. ศิริพร กุลฉาน์ (2557)	15. ศรีญา กมลธรรมรักษ์ (2557)	16. กษมน มังคละศิริ (2557)	17. นงลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)	รวม	ร้อยละ
1. การมีเจตคติเชิงบวก				√														1	5.88
2. การมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน			√		√		√			√							√	5	29.41
3. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และทำงานเป็นทีม	√	√	√	√			√										√	6	35.29
4. การมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นครู	√				√		√							√			√	5	29.41
5. การสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	√	√	√	√	√	√	√	√		√			√		√			11	64.70
6. การพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้		√	√	√	√	√				√	√	√			√	√		10	58.82
7. การมีทักษะในการจัดการเรียนรู้					√	√	√	√	√		√	√	√	√	√			10	58.82
8. การมีภาวะผู้นำและเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง	√	√	√		√	√	√	√		√		√		√		√	√	12	70.58

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบภาวะผู้นำครู / นักวิชาการ/นักวิจัย	1. Harris & lambert (2003)	2. York-Barr & Duke (2004)	3. Harris & Muijs (2005)	4. Ackerman & Mackenzie (2006)	5. สพฐ. (2553)	6. อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554)	7. เทพรังสรรค์ จันทรังษี (2556)	8. วิลิษย์ มุ่งนากลาง (2556)	9. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	10. นภาพร พันธ์ชัย (2556)	11. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	13. รังสรรค์ สุทารัมย์ (2556)	14. ชนิษฐา ชัยประโคน (2557)	15. ศิริพร กุลฉานต์ (2557)	16. ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557)	17. กษมน มังคละศิริ (2557)	18. นงลักษณ์ พิมพ์ศรี (2559)	รวม	ร้อยละ
9. การมีความเป็นมืออาชีพและเป็นแบบอย่างทางการสอน		√			√	√	√	√	√	√			√			√		9	52.94
10. การกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้									√			√	√					3	17.64
11. การพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้					√		√	√					√		√		√	6	35.29
12. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร										√	√			√				3	17.64
13. การมีทักษะในการวัดและประเมินผล									√		√							2	11.76
14. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ											√							1	5.88

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	1. Hoy & Miskel (1991)	2. Krug (1992)	3. McEwan (1998)	4. MacNeil & Silcox (2003)	5. Joseph Blasé (2004)	6. Cunningham & Cordeiro (2009)	7. Gupton (2010)	8. Gottlie & Rogers (2010)	9. Notkin (2010)	10. Heck & Others (2011)	11. ไกศิษฎ์ เปลรินทร์ (2552)	12. สพฐ. (2550)	13. พนารัตน์ บุตรชารี (2556)	14. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	15. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	16. สุดันทอน สิงพวงเพ็ด (2558)	รวม	ร้อยละ
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้	√	√	√	√	√						√				√		7	43.75
2. การกำกับ ติดตาม นิเทศ		√			√		√	√				√			√		6	37.50
3. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน	√	√			√				√	√	√		√	√	√	9	56.25
4. การผลิตและใช้สื่อการสอน	√										√	√				3	18.75
5. การวัดและประเมินผล	√				√	√		√				√	√	√	√		8	50.00
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้				√		√	√			√		√	√	√	√		8	50.00
7. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้				√	√			√	√			√	√				6	37.50
8. การพัฒนาตนเอง	√		√	√	√	√					√		√	√	√	√	10	62.50
9. การเป็นผู้นำ					√									√		√	3	18.75

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของครู	1. Hoy & Miskel (1991)	2. Krug (1992)	3. McEwan (1998)	4. MacNeil & Silcox (2003)	5. Joseph Blasé (2004)	6. Cunningham & Cordeiro (2009)	7. Gupton (2010)	8. Gottlie & Rogers (2010)	9. Notkin (2010)	10. Heck & Others (2011)	11. ไกศิษฐ์ เปลจินทร์ (2552)	12. สพฐ. (2550)	13. พณารัตน์ บุตรชารี (2556)	14. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	15. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	16. สุคันทอน สิงพวงเพ็ค (2558)	รวม	ร้อยละ
10. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้		√	√						√	√	√				√		6	37.50
11. การพัฒนานักเรียน											√					√	2	12.50
12. การเป็นแบบอย่างทางการสอน																√	1	6.25
13. การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี							√	√	√								3	18.75
14. การทำงานเป็นทีม								√									1	6.25
15. การวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน						√											1	6.25
16. การจัดเตรียมแหล่งข้อมูลสารสนเทศ			√			√											2	12.50

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของครู	1. Piceiano (2005)	2. Shamburg Y. Zieger (2006)	3. Redish, & Chan (2006)	4. Haslam (2006)	5. Kozloski (2006)	6. ISTE (2009)	7. นิคม นาคอ้าย (2549)	8. ชวลิต เกิดทิพย์ (2549)	9. วลัยน์ อติศัพท์ (2550)	10. บรรจบ บุญจันทร์ (2554)	11. สมศักดิ์ จิวัฒนา (2555)	12. คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง (2557)	13. ศรัณยา ใครบุตร (2558)	รวม	ร้อยละ
1. การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี				√	√	√	√		√		√			6	46.15
2. การมีภาวะผู้นำ	√	√	√	√	√				√					6	46.15
3. การมีเทคนิคและความชำนาญทางวิชาชีพ	√	√		√							√		√	5	38.46
4. การใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√	12	92.30
5. การใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ข้อมูล	√	√								√				3	23.07
6. การใช้เทคโนโลยีวัดและประเมินผล			√		√	√	√	√			√		√	7	53.85
7. การสนับสนุน การจัดการ และการดำเนินการ			√		√	√	√							4	30.76
8. การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี			√		√	√	√	√		√	√	√	√	9	69.23
9. การใช้เทคโนโลยีในวิชาชีพ			√	√	√	√	√				√			6	46.15
10. การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน										√	√	√		3	23.07

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตาราง 4 องค์ประกอบของคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21	1. โพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557)	2. สิริรัตน์ นาคิน (2555)	3. พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557)	4. สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558)	5. ยนต์ ชุ่มจิต (2558)	6. พเยาว์ ยินดีสุข และคณะ (2560)	รวม	ร้อยละ
1. การมีทักษะในการสร้างและบูรณาการความรู้	√	√			√		3	50.00
2. การมีความสามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์	√	√					2	33.33
3. การมีวิสัยทัศน์และเข้าใจการเปลี่ยนแปลง	√			√			2	33.33
4. การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	√		√	√		√	4	66.66
5. การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน	√	√	√	√	√	√	6	100.00
6. การมีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม	√		√	√	√		4	66.66
7. การมีภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม	√	√		√	√		4	66.66
8. การมีทักษะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเชิงลึก		√					1	16.66

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21	1. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557)	2. ศิริรัตน์ นาคิน (2555)	3. พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557)	4. สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558)	5. ยนต์ ชุ่มจิต (2558)	6. พนารัตน์ ฉันศรีสุข และคณะ (2560)	ความถี่	ร้อยละ
9. การพัฒนาตนเองให้มีความสามารถมากยิ่งขึ้น		√			√		2	33.33
10. การมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร	√		√		√	√	4	66.66
11. การมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศเชิงบวก			√				1	16.66
12. การมีความสามารถในการวัดและประเมินผล				√	√	√	3	50.00
13. การมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม				√		√	2	33.33
14. การมีทักษะในการจัดการชั้นเรียน						√	1	16.66

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไป ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการกำหนดองค์ประกอบองค์ประกอบของภาวะผู้นำครู ได้ดังนี้ 1) การมีภาวะผู้นำและเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง ร้อยละ 70.58 2) การสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ร้อยละ 64.70 3) การพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ร้อยละ 58.82 4) การมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 58.82 และ 5) การมีความเป็นมืออาชีพและเป็นแบบอย่างทางการสอน ร้อยละ 52.94

จากตาราง 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไป ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการกำหนดองค์ประกอบองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเอง ร้อยละ 62.50 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ร้อยละ 56.25 3) การวัดและประเมินผล ร้อยละ 50.00 และ 4) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ร้อยละ 50.00

จากตาราง 3 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไป ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการกำหนดองค์ประกอบองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ได้ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 92.30 2) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ร้อยละ 69.23 และ 3) การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ร้อยละ 53.85

จากตาราง 4 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไป ร้อยละ 50 ขึ้นไป ในการกำหนดองค์ประกอบองค์ประกอบของคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 ได้ดังนี้ 1) การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 100.00 2) การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ร้อยละ 66.66 3) การมีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 66.66 4) การมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 66.66 5) การมีภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วม ร้อยละ 66.66 6) การมีทักษะในการสร้างและบูรณาการความรู้ ร้อยละ 50.00 และ 7) การมีความสามารถในการวัดและประเมินผล ร้อยละ 50.00

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ จากตาราง 1–4 มาสังเคราะห์โดยใช้ตารางเมทริกซ์ เพื่อหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ได้ดังตาราง 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	1. ภาวะผู้นำ	2. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	3. ภาวะผู้นำเทคโนโลยี	4. คุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21	รวม	ร้อยละ
1. การมีภาวะผู้นำและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	√				1	25.00
2. การสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	√			√	2	50.00
3. การพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้	√	√			2	50.00
4. การมีทักษะในการจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	4	100.00
5. การมีความเป็นมืออาชีพและเป็นแบบอย่างทางการสอน	√				1	25.00
6. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน		√		√	2	50.00
7. การวัดและประเมินผล		√	√	√	3	75.00
8. การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			√	√	2	50.00
9. การมีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม			√	√	2	50.00
10. การมีทักษะในการสร้างและบูรณาการความรู้				√	1	25.00

จากตาราง 5 สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 100.00 2) การวัดและประเมินผล ร้อยละ 75.00 3) การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ร้อยละ 50.00 4) การสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ร้อยละ 50.00 5) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ร้อยละ 50.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) การมีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 50.00 และ 7) การพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ ร้อยละ 50.00 โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ การมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และการพัฒนาหลักสูตรและการสอน เนื่องจากการมีจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่พึงมีขององค์ประกอบทั้ง 5 ประกอบอยู่แล้ว

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หมายถึง การผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้และคุณลักษณะที่จำเป็นจากองค์ประกอบของภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ และเกิดทักษะที่จำเป็นต่อครูในยุค 4.0 ประกอบไปด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ดังนั้น สรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้ดังภาพประกอบ 3

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

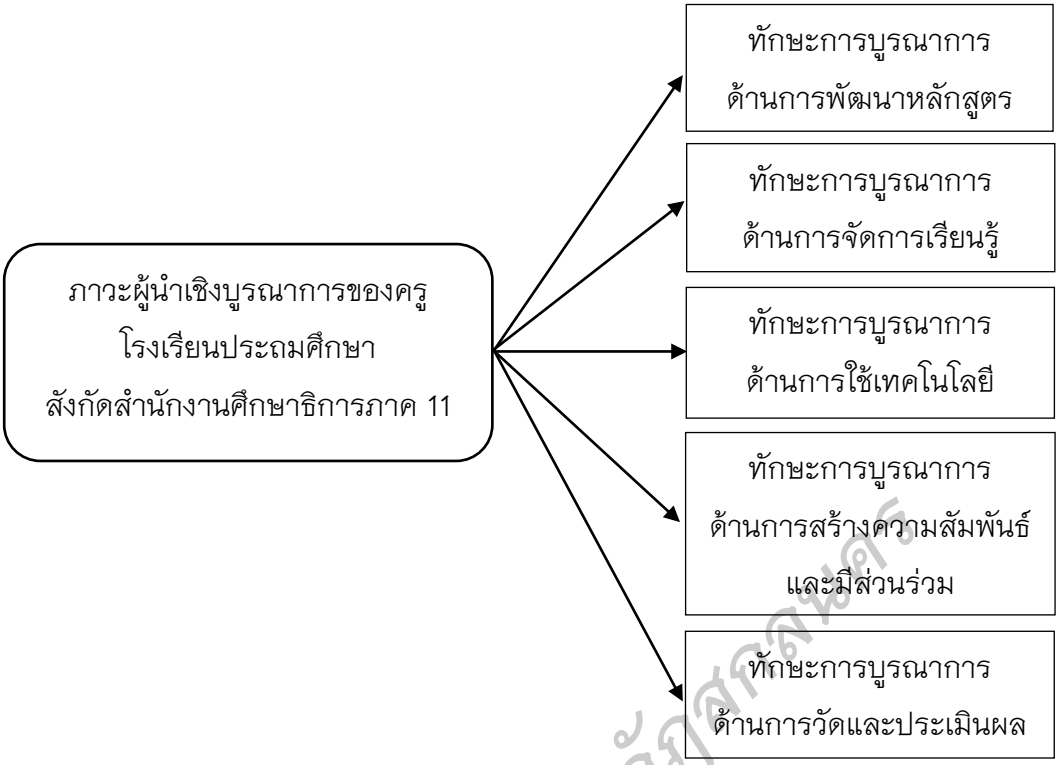

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

2. องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรถือเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพื่อให้มีความเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ตลอดจนพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลในสังคม ชุมชน และประเทศชาติ มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายท่าน ดังนี้ สุนทร โสภาคะยัง (2556, หน้า 53) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่นเกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีการประเมินผลหลักสูตร และฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 51) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษามีพฤติกรรมต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของผู้เรียนและชุมชน มีการจัดอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและท้องถิ่นให้ทราบถึงการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยวัดได้จาก 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินผลหลักสูตร ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 59) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขและจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อนเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548, หน้า 84) ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพในมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพเกี่ยวกับสาระความรู้และสมรรถนะของครูตามมาตรฐานความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร

1.1 สาระความรู้

1.1.1 ปรัชญา แนวคิดทฤษฎีการศึกษา

1.1.2 ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย

1.1.3 วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย

1.1.4 ทฤษฎีหลักสูตร

1.1.5 การพัฒนาหลักสูตร

1.1.6 มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้น

1.1.7 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.8 ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 สมรรถนะ

1.2.1 สามารถวิเคราะห์หลักสูตร

1.2.2 สามารถปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย

1.2.3 สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังใช้หลักสูตร

1.2.4 สามารถจัดทำหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การจัดการเรียนรู้

2.1 สาระความรู้

2.1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน

2.1.2 รูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

2.1.3 การออกแบบและการจัดประสบการณ์เรียนรู้

2.1.4 การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.1.5 การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม

2.1.6 เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้

2.1.7 การใช้และการผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรม

2.1.8 การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.9 การประเมินผลการเรียนรู้

2.2 สมรรถนะ

2.2.1 สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาคและรายปี

2.2.2 สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.2.3 สามารถเลือกใช้ พัฒนา สร้างสื่อ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2.4 สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 4–35) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การจัดเวลาเรียน โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล เอกสารหลักฐานการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน และการบริหารจัดการหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

Forrest W. Parkay and Glen Hass (2000) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวางแผน แนวการดำเนินการพัฒนา และหลักเกณฑ์ของหลักสูตร

Kelly et al. (2009) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ การตัดสินผลการเรียน การวางแผน กระบวนการจัดการเรียนรู้ และแนวการดำเนินการและพัฒนา

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ หลักเกณฑ์ของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบของหลักสูตร

รัชฎาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 50) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย การวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล หลักการของหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดเวลาเรียน และ สื่อการเรียนรู้

สุนทร โสภาคะยัง (2556, หน้า 56) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำหนดการวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 127) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินผลหลักสูตร

ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 153) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 3) การประเมินผลหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557, หน้า 320) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การบริหารการจัดการเรียนรู้ และ 3) การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ชวนะ ทวีอุทิศ (2558, หน้า 134) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำหนดการวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ผลปรากฏดังตาราง 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อย ทักษะการบูรณาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร	1. Forrest W. Parkay (2000)	2. Kelly et al. (2009)	3. บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553)	4. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	5. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	6. ลิตมา ไชยมหา (2556)	7. ศิริพร กุลสานต์ (2557)	8. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	9. ชวนะ ทวีอุทิศ (2558)	รวม	ร้อยละ
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	√	√	√	√	√				√	6	66.66
2. การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร				√	√		√	√	√	5	55.55
3. การจัดการเรียนรู้	√	√						√		3	33.33
4. การวัดและประเมินผลหลักสูตร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	100.00
5. การวางแผนและดำเนินการพัฒนา	√	√	√			√				4	44.44
6. หลักเกณฑ์ของหลักสูตร	√		√	√						3	33.33
7. สื่อการเรียนรู้		√		√						2	22.22
8. เกณฑ์การวัดและประเมินผล		√		√	√				√	4	44.44

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย ทักษะการบูรณาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร / นักวิชาการ/นักวิจัย	1. Forrest W. Parkay (2000)	2. Kelly et al. (2009)	3. ปฤเสลี้ยง ทุมทอง (2553)	4. รัชญาพร พิมพิชัย (2556)	5. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	6. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	7. ศิริพร กุลสถานต์ (2557)	8. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	9. ชานะ ทรัพย์ทิศ (2558)	รวม	ร้อยละ
9. การนำหลักสูตรไปใช้			√		√	√	√		√	5	55.55
10. รูปแบบของหลักสูตร			√							1	11.11
11. โครงสร้างเวลาเรียน				√						1	11.11
12. สื่อการเรียนรู้				√						1	11.11
13. ตัวชี้วัด				√						1	11.11
14. คุณลักษณะอันพึงประสงค์				√						1	11.11
15. การจัดเวลาเรียน				√						1	11.11
16. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					√				√	2	22.22

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 6 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ร้อยละ 66.66 2) การวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตร ร้อยละ 55.55 3) การนำหลักสูตรไปใช้ ร้อยละ 55.55 และ 4) การวัดและประเมินผลหลักสูตร ร้อยละ 100.00 สรุปได้ดังภาพประกอบ 4

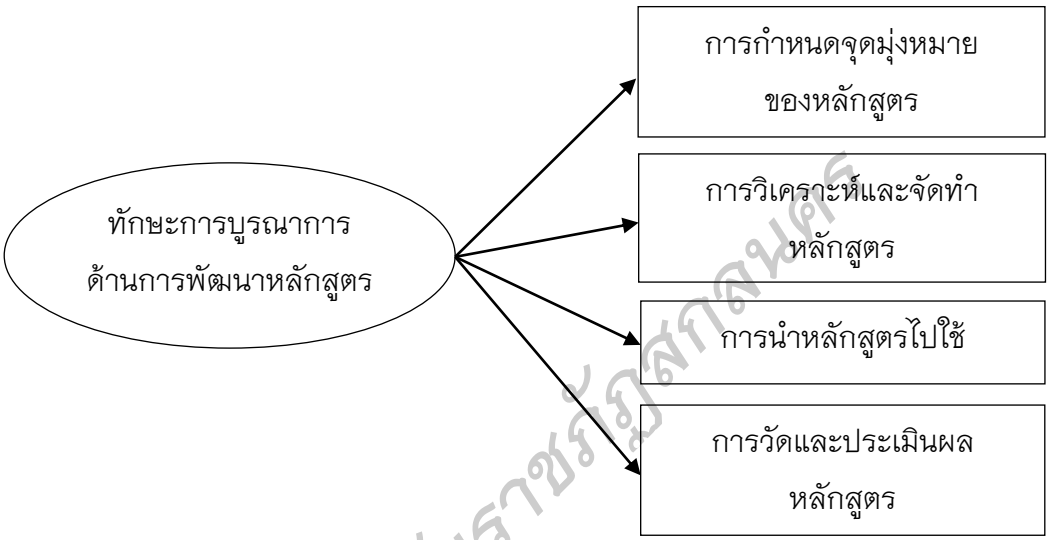

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และมีทักษะในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและบริบทชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” ดังนั้นจะเห็นได้ชัดว่าทักษะในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สำหรับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549, หน้า 84) กำหนดให้ผู้มีใบประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเกี่ยวกับสาระความรู้และสมรรถนะของครูตามมาตรฐานความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 2) เลือกใช้ พัฒนา สร้างสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล นอกจากนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554, หน้า 48–49) กล่าวว่า การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับครูมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 3) การออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย 4) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยดูแลผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5) การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน 6) การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง และนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง 7) การวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และ 8) การศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีทักษะการจัดการเรียนการสอนจาก Alma Harris and Daniel Muijis (2005 อ้างถึงใน รัชฎาพร พิมพิชัย, 2556, หน้า 63) กล่าวว่า การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวางแผน การประเมิน การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสาร มีความคิดสร้างสรรค์ การปฏิบัติตน รับฟังความคิดเห็น การสะท้อนตนเอง ความห่วงใยและความเคารพ ความร่วมมือ การสร้างทีมงาน ความละเอียดของความขัดแย้ง ความเชี่ยวชาญและความรู้ การตอบสนอง มีอิทธิพล ความรู้ทางวิชาชีพ การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาวิชาชีพและสนับสนุน และ Ken Lawson (2006 อ้างถึงใน รัชฎาพร พิมพิชัย, 2556, หน้า 62) กล่าวว่า การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวางแผน การประเมิน การวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา การสื่อสาร มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถโน้มน้าวผู้อื่น การพัฒนาวิชาชีพและการสนับสนุนและการสอน ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 51) กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย มีความรู้ในวิชาเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ถ่ายทอดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง มีเทคนิคการสอนและจิตวิทยาที่เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงาน พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่สอน มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง มีบทบาทของความเป็นครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิศิษฏ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 173) กล่าวว่า การเป็นแบบอย่างทางการสอน (Teaching Exemplar) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กแบบอย่างของครูที่สอนดี โดยมีวิธีการสอนที่หลากหลายและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

รัชฎาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 140) กล่าวว่า การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย มีการวางแผน มีการประเมินผล และมีการสื่อสาร

ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 127) กล่าวว่า ความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ คือ ครูมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 3) เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 182) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) มีแผนการจัดการเรียนรู้และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง 2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และ 5) ให้ความสำคัญกับนักเรียนในการรับข้อมูลประกอบการคิด และวินิจฉัยตัดสินใจด้วยตนเอง ตลอดจนร่วมกันสรุปความคิดในประเด็นต่าง ๆ

ขนิษฐา ชัยประโคน (2557, หน้า 97) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญมุ่งเสริมสร้างวินัย ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์หน่วยการเรียนและสอดแทรกคุณธรรม เสริมสร้างวินัยให้ความสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ 2) วิเคราะห์คุณลักษณะและความสามารถของนักเรียน เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียน 3) วางแผนความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยเสริมสร้างวินัย 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกการพัฒนาวินัยในการเรียน 5) กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถของตนเอง 6) ประเมินความรู้ความสามารถและวินัยของนักเรียนโดยใช้วิธีการเชิงบวกและเครื่องมือวัดประเมินผลที่หลากหลาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7) นำผลการประเมินนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเสริมสร้างการมีวินัยของนักเรียน และ 8) จัดกิจกรรมเชิงบวกพัฒนาทักษะทางสังคม และความคิด การอยู่ร่วมกัน

ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 154) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผล และ 4) ทักษะกระบวนการคิด และมีตัวบ่งชี้ 15 ตัวบ่งชี้

ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557, หน้า 212) กล่าวว่า การมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน มี 4 ตัวชี้วัด คือ 1) การแสดงความเชี่ยวชาญระดับสูงด้านการเรียนการสอน 2) การมีไหวพริบในการใช้อิทธิพลของตน 3) การแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดในห้องเรียนและแลกเปลี่ยนทักษะของตนเองกับผู้อื่น และ 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ

สุคันทอน สิงพวงเพ็ด (2558, หน้า 215) กล่าวว่า การเป็นแบบอย่างทางการสอน ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย 2) ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ผลปรากฏดังตาราง 7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 7 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1. Harris and Muijis (2005)	2. Ken Lawson (2006)	3. วิศิษฏ์ มุ่งนากลาง (2556)	4. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	5. ฐิติมา ใชยมหา (2556)	6. อนันตา ชาวนา (2556)	7. ขนิษฐา ชัยประโคน (2557)	8. ศิริพร กุลสานต์ (2557)	9. ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557)	10. สุดันทอน สิงพวงเพ็ด (2558)	รวม	ร้อยละ
1. การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	100.00
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	√			√			√	√			4	40.00
3. การมีทักษะในการสื่อสาร	√	√		√		√					4	40.00
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	√	√						√			3	30.00
5. การวิเคราะห์และแก้ปัญหา	√	√					√				3	30.00
6. การพัฒนาวิชาชีพ	√	√									2	20.00
7. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย		√	√		√	√	√	√	√	√	8	80.00
8. การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้		√	√			√	√			√	5	50.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 7 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านจัดการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 100.00 2) การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ ร้อยละ 80.00 และ 3) การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ร้อยละ 50.00 ดังภาพประกอบ 5 ต่อไปนี้

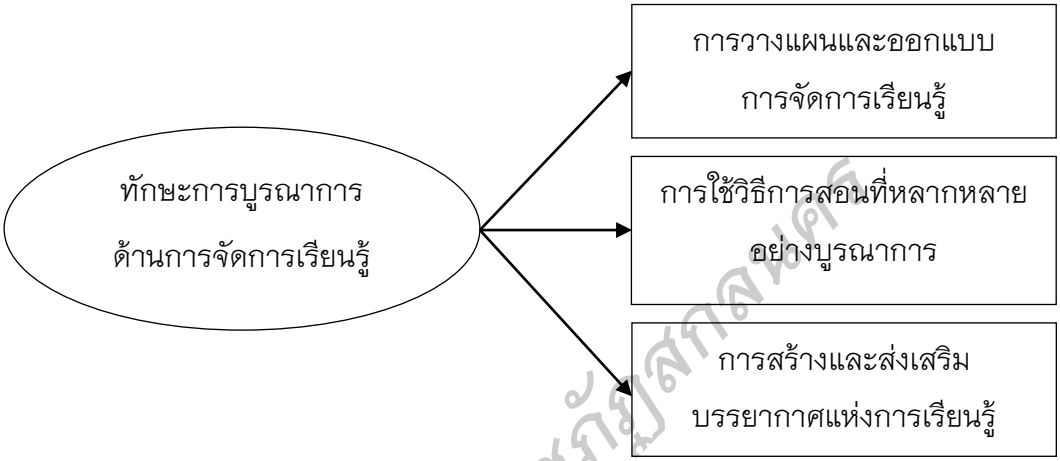

ภาพประกอบ 5 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการเชื่องโยงความรู้และเกิดทักษะในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ปัจจุบันประเทศไทยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ดังเห็นได้ชัดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น มาตรา 65

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ให้มีการพัฒนาบุคลการทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, หน้า 18–19) สอดคล้องกับสมาคมนานาชาติเพื่อเทคโนโลยีการศึกษา (ISTE) ได้กำหนดมาตรฐานของผู้เรียนด้านเทคโนโลยีว่า ผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับพื้นฐานจะต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษา ครูผู้สอนจะต้องเป็นต้นแบบในการนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมทั้งต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนสอนที่มีประสิทธิภาพ และชวลิต เกิดทิพย์ (2550, หน้า 51) กล่าวถึง ทักษะภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษา ประกอบด้วย 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะนักปฏิบัติมืออาชีพ มีนักวิชาการศึกษาได้ศึกษาทักษะการใช้เทคโนโลยีหลายท่าน ดังนี้

Esposto and Meagher (2005 อ้างถึงใน บรรจบ บุญจันทร์, 2554, หน้า 96) กำหนดทักษะการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องใช้ในอนาคต ดังนี้ 1) ทักษะการประยุกต์เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ 2) ใช้เทคโนโลยีในการจัดทำข้อมูล 3) ทักษะใฝ่เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ 4) มีความรู้อย่างพอเพียงด้านความปลอดภัยในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และ 5) มีความสามารถทางกายภาพที่เหมาะสม

Stavropoulos and Moschona (2006 อ้างถึงใน บรรจบ บุญจันทร์, 2554, หน้า 96) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในประเทศกรีก (2002–2006) โดยแบ่งทักษะการใช้เทคโนโลยีเป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1) ผู้เชี่ยวชาญทางการใช้เทคโนโลยีหรือมืออาชีพด้านเทคโนโลยี 2) ผู้ใช้เทคโนโลยีที่มีความสามารถสูง และ 3) ผู้ใช้งานเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547, หน้า 54) กล่าวถึง ความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไว้ว่า ความรู้ความสามารถของครูในด้านเทคโนโลยีประกอบด้วย 1) ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีกว้างขวางมากพอที่จะชี้นำผู้เรียน 2) ครูจะต้องใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหลักในการแสวงหาความรู้ การเตรียมการสอน ความสามารถสื่อสารกับผู้เรียน ผู้ปกครองและครูคนอื่น ๆ รวมทั้งสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในด้านธุรการได้ และ 3) ครูต้องสามารถบูรณาการเทคโนโลยีสื่อสารสารสนเทศกับกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศทางการเรียนที่สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ฉลอง บุญญานันต์ (2547, หน้า 62) กล่าวถึง ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดังนี้ 1) ทักษะพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น ทักษะทั่วไปในการใช้เครื่อง การใช้โปรแกรมต่าง ๆ 2) ทักษะในการใช้โปรแกรมช่วยงานบริหารและวิชาการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน 4) ทักษะการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีการหลักสูตรได้เป็นอย่างดี 5) มีการฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้ครูมีทักษะสูงขึ้น และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น 6) บูรณาการการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ใหม่ผสมผสานเข้ากับวิธีการสอนแบบเดิมของตนเอง 7) มีการทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันเป็นโครงการร่วมกัน และเป็นลักษณะสหวิทยาการ และ 8) ค้นพบแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน

ดวงรัตน์ อาบใจ (2547, หน้า 44) กล่าวถึง ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ดังนี้ 1) ทักษะปฏิบัติด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ทักษะปฏิบัติด้านการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ 3) ทักษะปฏิบัติด้านการใช้โปรแกรม และ 4) ทักษะปฏิบัติด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสอน

บุปผชาติ ทัฬหิกรณ์ (2552, หน้า 47) กล่าวถึง ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ดังนี้ 1) ใช้คอมพิวเตอร์และใช้ซอฟต์แวร์พื้นฐานในการประมวลคำ ใช้ตารางคำนวณ อีเมลได้ 2) สร้างการนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิผล 3) ค้นหาแหล่งทรัพยากรในอินเตอร์เน็ต 4) แสดงความรู้ด้านจริยธรรมและความเสมอภาคที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี 5) ติดตามความก้าวหน้าของการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร และ 6) มีความสามารถในการสร้างสรรค์

พรรณี ลีกิจวัฒนะ (2553, หน้า 64) กล่าวถึง ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศของครู ดังนี้ 1) การติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย 2) การประมวลผลข้อมูล 3) การแก้ปัญหาด้วยกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสร้างชิ้นงานหรือโครงงาน 5) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการทำงานในชีวิตประจำวัน 6) การทำงานที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 7) การค้นหาข้อมูลความรู้ผ่านคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนองาน 9) การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และ 10) การซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรจบ บุญจันทร์ (2554, หน้า 97) กำหนดทักษะการใช้เทคโนโลยี ดังนี้ 1) การประยุกต์เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ 2) การค้นหาข้อมูลและการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ 3) การใช้เทคโนโลยีในการจัดกระทำข้อมูล และ 4) การใช้อีเมล์และการประชุมร่วม

อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 190) กล่าวว่า การพัฒนาและการใช้สื่อและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ข้อ ดังนี้ 1) สื่อและเทคโนโลยีที่เลือกใช้และพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน 2) สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตได้เพื่อศึกษา ค้นคว้า ติดตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 3) มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยี สามารถชี้ช่องทางการเรียนรู้จากสื่อให้ผู้เรียนได้อย่างชัดเจน 4) มีการแนะนำสื่อและวิธีการใช้สื่อก่อนนำสู่การจัดการเรียนรู้ และ 5) สามารถบริหารจัดการสื่อเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง (2557, หน้า 212) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การใช้ ICT ในการบริหารงาน ประกอบด้วย การใช้ ICT เป็นกิจวัตรประจำวัน ในการพัฒนางาน การพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพโดยใช้ ICT และการใช้ ICT ในการประเมินระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา 2) การใช้ ICT ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย การใช้ ICT ที่เหมาะสมตามมาตรฐานหลักสูตร การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนรู้ด้วย ICT ที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมในการเรียนรู้ การใช้ ICT สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอน และการใช้ ICT ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) การมีจริยธรรมในการใช้ ICT ประกอบด้วย การดำเนินการให้นักเรียนทุกคนเข้าถึง ICT ได้ตรงกับความต้องการ การผลักดันให้มีการใช้กฎหมายและจริยธรรมในการใช้ ICT เพื่อความปลอดภัยในตนเองและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการออกกฎหมายลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ผลปรากฏดังตาราง 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านใช้เทคโนโลยี

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อย ของทักษะการบูรณาการ ด้านการใช้เทคโนโลยี	1. Esposto & Meagher (2005)	2. Stavropoulos & Moschona (2006)	3. ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547)	4. ฉลอง บุญญานันต์ (2547)	5. ดวงรัตน์ ดาบใจ (2547)	6. บุปผชาติ พัฒิกรณ์ (2552)	7. พรรณี ลีกิจวัฒนะ (2553)	8. บรรจบ บุญจันทร์ (2554)	9. อนัตตา ขวานา (2556)	10. คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง (2557)	รวม	ร้อยละ
1. การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล	√	√	√			√	√	√	√	√	8	80.00
2. การใฝ่เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	√			√	√						3	30.00
3. การมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี	√	√	√				√				4	40.00
4. การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			√	√	√		√		√	√	6	60.00
5. การมีความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์				√	√			√	√		4	40.00
6. การสร้างและพัฒนาสื่อโดยการใช้เทคโนโลยี			√	√	√		√		√		5	50.00
7. การมีความรู้ด้านจริยธรรมและความเสมอภาค						√				√	2	20.00
8. การติดตามความก้าวหน้าของการใช้เทคโนโลยี						√	√	√	√		4	40.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 8 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล ร้อยละ 80.00 2) การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร้อยละ 60.00 และ 3) การสร้างและพัฒนาสื่อโดยการใช้เทคโนโลยี ร้อยละ 50.00 ดังภาพประกอบ 6

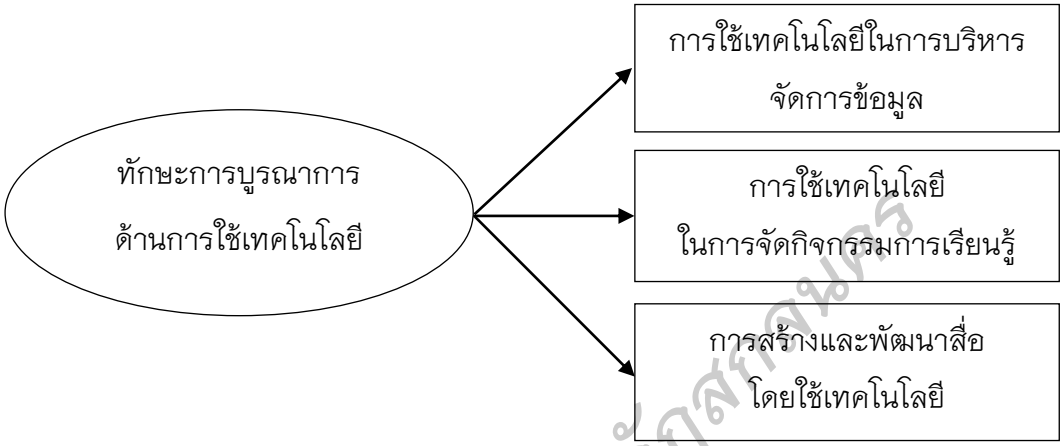

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อและนวัตกรรม พร้อมทั้งยังมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

Weiss, Cambone and Wyeth (1992) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของครูว่าทำให้ฝ่ายบริหารได้ทราบถึงความเข้าใจ ความรู้สึก และมุมมองต่าง ๆ ของคณะครูที่มีต่อนโยบายทำให้ฝ่ายบริหารได้มีข้อมูลในการบริหารจัดการและการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ครูคือกลุ่มบุคลากรหลักในการแปลงวิสัยทัศน์และนโยบายของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ การที่ครูมีความเต็มใจและมีพลังต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับฝ่ายบริหาร ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดที่มีประโยชน์ ต่อการตัดสินใจแก่ฝ่ายบริหาร ก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานแบบมีความรู้สึกร่วมกันของความเป็นเจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และความผูกพันที่ปฏิบัติภารกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ในแง่ของครูผู้นำ การเปิดโอกาสให้เขาเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ย่อมทำให้ครูเหล่านั้นมีความผูกพันและมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้นำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ มีองค์ประกอบการมีส่วนร่วม คือ 1) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริหารงาน และ 3) มีความผูกพันและมุ่งมั่นที่จะผลักดันแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

Hart (1995) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการสร้างเครือข่ายและมีส่วนร่วมเพิ่มเติม กล่าวคือ เป็นการร่วมคิดร่วมปฏิบัติภารกิจแบบกัลยาณมิตรระหว่างเพื่อนครู และช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของการทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นเครือข่ายการทำงานที่เข้มแข็ง

Yukl (1998) ที่ได้ให้แนวคิดในการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการทำงานระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และเป็นการทำให้ทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและต่อองค์การ ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจสูง โดยผ่านองค์ประกอบ 1) มีความตั้งใจในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 2) ครูมีแรงจูงใจในการทำงานสูง 3) ความรู้ความสามารถถูกนำมาใช้ในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ 4) ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ 5) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 6) ได้รับการกระตุ้นทางความคิดให้เกิดความพยายามและความร่วมมือกัน และ 7) มีการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา

Bossert (1998) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมไว้ว่า ผู้บริหารและครูจึงต้องรู้โครงสร้างของชุมชนภายในโรงเรียนและชุมชนภายนอกและต้องสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครองนักเรียน กับชุมชนร่วมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอนดังนั้นจากทัศนะดังกล่าวสามารถสรุปองค์ประกอบของ มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ดังนี้ 1) มีการสร้างความร่วมมือและสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปกครอง และ 2) ส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543); ธนา ประมุขกุล (2544) และวิเชียร วิทยอุดม (2553) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการสร้างเครือข่ายมี 7 องค์ประกอบ คือ 1) มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (Common Perception) 2) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) 3) มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual Interests Benefits) 4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders Participation) 5) มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) มีการเกื้อหนุนพึ่งพากัน (Interdependent) และ 7) มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) สอดคล้องกับ ธนา ประมุขกุล (2544) และวิเชียร วิทยอุดม (2553) การสร้างความสัมพันธ์ คือ การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกันประเด็นสำคัญของนิยามข้างต้น คือ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดยสมัครใจ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การเป็นสมาชิก เครือข่ายต้องไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้น ๆ การเชื่อมโยงในลักษณะของเครือข่ายไม่ได้หมายถึงการจัดการให้คนมานั่งรวมกันเพื่อพูดคุยสนทนากันเฉย ๆ โดยไม่ได้ร่วมกันทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เครือข่ายต้องมีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามความจำเป็น เมื่อภารกิจบรรลุเป้าหมายแล้ว เครือข่ายก็อาจยุบสลายไป แต่ถ้ามีความจำเป็นหรือมีภารกิจใหม่อาจกลับมารวมตัวกันได้ใหม่ หรือจะเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระยะยาวก็ได้การรวมตัวเป็นเครือข่ายในลักษณะการแลกเปลี่ยนต้องสกัดเอาส่วนดีหรือ จุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเรียนรู้และสนับสนุนกันและกัน เป็นการผนึกกำลัง (Synergy) ในลักษณะที่เรียกว่าเป็นพลังทวีคูณผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็นเครือข่ายต้องดีกว่าผลรวมที่เกิดจากการปล่อยให้ต่างคนต่างทำแล้วนำผลลัพธ์ของแต่ละคนมารวมกัน

วิศิษฏ์ มุ่งนากลาง (2556, หน้า 174) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กที่เน้นการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียน และชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่าย และ 2) การมีส่วนร่วม

ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557, หน้า 211) กล่าวว่า การให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูคนอื่น มี 3 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของครู 2) การส่งเสริม สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาผู้ร่วมงาน และ 3) ทำงานร่วมกับครูคนอื่น ๆ และผู้บริหารด้วยดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 60–69) กล่าวว่า การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของครูผู้นำที่มีการติดต่อสื่อสาร เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับเพื่อนครู มีความคุ้นเคยใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ด้วยสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ไว้วางใจกัน นับถือซึ่งกันและกัน สื่อสารกันอย่างเปิดเผย เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการซักถาม การนำเสนอความคิด การฟัง และการโต้ตอบ ใจกว้างยืดหยุ่นยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน มีบ่งตัวชี้ ดังนี้ 1) มีมารยาทในการฟังและการพูด 2) มีการตั้งคำถามเรื่องที่สนทนาอย่างสร้างสรรค์ 3) เปิดใจกว้างยืดหยุ่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 4) มีการสืบเสาะหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของครูผู้นำในสถานศึกษาที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการเพียรพยายามที่จะพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เกิดผลสำเร็จโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน ตลอดทั้งร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาองค์การด้วยความเข้าใจร่วมกันที่ชัดเจนและมีความเพียรพยายามร่วมกันที่จะทำให้วิสัยทัศน์เกิดความสำเร็จเป็นจริง มีตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) มีส่วนร่วมในการทำงาน 2) มีความเพียรพยายามร่วมกันที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ และ 3) การทำงานโดยยึดหลักการทำงานร่วมกัน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ผลปรากฏดังตาราง 9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 9 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1. Weiss and Cambone (1992)	2. Hart (1995)	3. Yukl (1998)	4. Bossert (1998)	5. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543)	6. วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง (2556)	7. ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์ (2557)	8. กษมน มั่งคงคีรี (2557)	รวม	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	√	√	√		√	√		√	6	75.00
2. การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริหารงาน	√								1	12.50
3. การมีแรงจูงใจในการทำงานสูง	√		√					√	3	37.50
4. การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ		√	√	√		√			4	50.00
5. การทำงานเป็นทีม		√	√	√	√	√	√	√	7	87.50
7. การพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้ร่วมงาน							√	√	2	25.00
8. มีมารยาทในการฟังและพูด								√	1	12.50
9. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์								√	1	12.50

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 9 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การทำงานเป็นทีม ร้อยละ 87.50 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร้อยละ 75.00 และ 3) การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ ร้อยละ 50.00 ดังภาพประกอบ 7

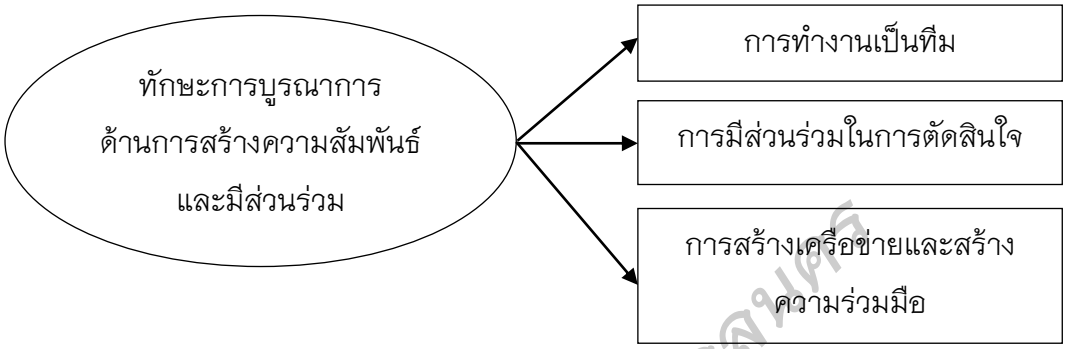

ภาพประกอบ 7 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่อมโยงความรู้และมีทักษะในการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดี

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ เครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การวิเคราะห์ การรายงานผล และเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Thomas R. Guskey (2000) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การประเมิน การวางแผน และการนำเสนอผลการประเมิน พบว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ตีความ บันทึก และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงาน/ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งการวัดและประเมินผลควรประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จำแนกการจัดการเรียนการสอน มี 4 ประเภท คือ การประเมินเพื่อจัดวางตำแหน่ง การประเมินเพื่อวินิจฉัย การประเมินเพื่อพัฒนา และการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแพง (2551) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การวางแผน และเครื่องมือ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2552) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การประเมินผลการดำเนินงาน การนำผลการประเมินไปใช้ เครื่องมือ และการออกแบบการประเมิน

เยาวดี รางชัยกุลวิบูลย์ (2552) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การรายงานผลและเครื่องมือ

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เกณฑ์การประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ การวางแผน การวิเคราะห์ เครื่องมือ เทคนิค สถิติเบื้องต้น และการเก็บรวบรวมข้อมูล

รัชฎาพร พิมพิชัย (2556, หน้า 140) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย มีจุดมุ่งหมายของการประเมิน มีเกณฑ์การประเมิน มีรูปแบบการประเมิน มีการวางแผน มีการวิเคราะห์ มีเครื่องมือ มีการประเมินผลการดำเนินงาน มีการนำผลการประเมินไปใช้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 127) กล่าวว่า ความสามารถในการวัดและการประเมินผล ประกอบด้วย 1) หลักในการวัดและประเมินผลการศึกษา 2) ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา 3) ลักษณะของการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 4) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 192–193) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 1) มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 2) เน้นการวัดผลและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ 3) มีเป้าหมายในการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ครอบคลุมรอบด้าน 4) มีเครื่องมือวัดผลที่ครอบคลุมหลากหลายรอบด้าน 5) กระตุ้นให้เด็กคิด ไม่เน้นการวัดความรู้เพียงอย่างเดียว 6) มีการประเมินผลงานเด็กที่สามารถวัดได้จริง 7) มาตรวัดและประเมินผลที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม 8) เน้นทักษะกระบวนการวัดและประเมินผลความรู้ของผู้เรียนในระดับสูงเพื่อให้ได้ผลในเชิงคุณภาพ 9) มีการประเมินผลจากชิ้นงานของเด็กทั้งรายบุคคลและเป็นทีม และ 10) นำผลการวัดและประเมินผลไปใช้พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557, หน้า 320) กล่าวว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และ 2) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบเกี่ยวกับการศึกษาทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ผลปรากฏดังตาราง 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1. Thomas R. Guskey (2000)	2. สมคิด พรมจุ้ย (2550)	3. ชวลิต ชูกำแพง (2551)	4. ศิริชัย กาญจนวาสี (2552)	5. เยาวดี รางชัยกุลวิบูลย์ (2552)	6. ราตรี นันทสุคนธ์ (2553)	7. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	8. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	9. อนันตา ชาวนา (2556)	10. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	รวม	ร้อยละ
1. จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	√		√	√	√	√	√	√	√		8	80.00
2. เกณฑ์การวัดและประเมินผล	√	√	√	√	√	√	√	√			8	80.00
3. รูปแบบการวัดและประเมินผล	√	√	√	√	√		√	√	√	√	9	90.00
4. สรุปการประเมินผลการดำเนินงาน	√			√			√			√	5	40.00
5. การวางแผน	√	√	√				√				4	40.00
6. การนำเสนอผลการประเมิน					√						1	10.00
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล						√	√				2	20.00
8. เครื่องมือการวัดและประเมินผล		√	√	√	√	√	√		√		7	70.00
9. การวิเคราะห์ข้อมูล		√				√	√				3	30.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 10 (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย องค์ประกอบย่อยของทักษะ การบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1. Thomas R. Guskey (2000)	2. สมคิด พรมจุ้ย (2550)	3. ชวลิต ชูกำแพง (2551)	4. ศิริชัย กาญจนวาสี (2552)	5. เยาวดี รางชัยกุลวิบูลย์ (2552)	6. ราตรี นันทสุคนธ์ (2553)	7. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	8. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	9. อนัตตา ชาวนา (2556)	10. เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ (2557)	รวม	ร้อยละ
10. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ						√					1	10.00
11. การนำผลการประเมินไปใช้				√		√	√		√		4	40.00
12. การออกแบบการประเมิน				√					√		2	20.00
13. จรรยาบรรณ						√					1	10.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 10 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ค่าความถี่จากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัยทั่วไปร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้ดังนี้ องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ 1) รูปแบบการวัดและประเมินผล ร้อยละ 90.00 2) จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล ร้อยละ 80.00 3) เกณฑ์การวัดและประเมินผล ร้อยละ 80.00 และ 4) เครื่องมือการวัดและประเมินผล ร้อยละ 70.00 ดังภาพประกอบ 8

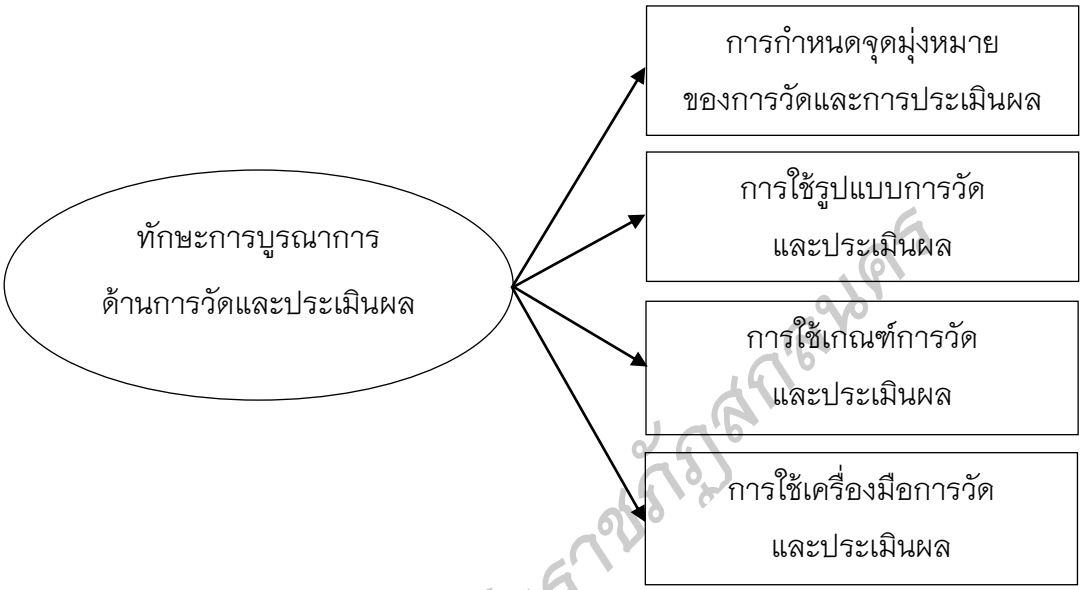

ภาพประกอบ 8 องค์ประกอบย่อยของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานเชื่องโยงความรู้และมีทักษะในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล และการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล ที่ชัดเจน ครอบคลุมรอบด้านและหลากหลายตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด และสามารถสรุปการประเมินผลการดำเนินงานทได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวิจัยและการพัฒนาภาวะผู้นำ

1. ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นทฤษฎีหนึ่งที่เหมาะสมและนิยมแพร่หลาย แม้มหาวิทยาลัยระดับโลก (Stanford university) และมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่ง เพื่อที่จะวิจัยและพัฒนาองค์การไม่พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ละม้าย กิตติพร (2555, หน้า 126–131) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา เป็นการบริหารหรือการทำงานที่มุ่งแก้ปัญหา หรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพ เมื่อผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานค้นพบปัญหาและเกิดการตระหนักในปัญหา ก็จะมีการคิดค้นรูปแบบ สื่อ หรือรูปแบบการพัฒนาที่เรียกว่า “นวัตกรรม” มาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือในการพัฒนางาน โดยรูปแบบสื่อ หรือรูปแบบการพัฒนาจะต้องมีหลักการ เหตุผล หรือทฤษฎีรองรับ ก็มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนได้ผลดี และสามารถนำไปใช้ได้ต่อไป สอดคล้องกับ ธเนศ ขำเกิด (2550) ได้แบ่งประเภทของการวิจัยและพัฒนาออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การวิจัยเชิงพัฒนากับการวิจัยและพัฒนา (Development Research & Research and Development) โดยการวิจัยเชิงพัฒนาเป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปร โดยเฉพาะพฤติกรรมของมนุษย์โดยไม่มีการจัดกระทำใด ๆ ที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนการวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยเพื่อมุ่งสร้าง ค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กร กระบวนการในการพัฒนางาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการต้องการทราบว่าปัญหาคืออะไร ขั้นตอนการคิดค้น วิธีการหรือนวัตกรรมมาแก้ปัญหา และขั้นตอนการทดลองใช้วิธีการหรือนวัตกรรมที่ถูกเลือกได้มีนักการศึกษาจำนวนหลายท่านที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาไว้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) มีความเห็นว่าการวิจัยและพัฒนา (R&D) มุ่งเน้นการทดลองและการปรับปรุงแก้ไขผลผลิต (product) ที่ต้องการพัฒนาขึ้น โดยมีคำถามว่าทำอย่างไรจึงจะพัฒนาผลผลิตนั้นให้มีคุณภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ เมื่อมีคุณภาพตามเกณฑ์แล้ว จึงมีการนำเอาผลผลิตนั้นไปใช้ประโยชน์หรือเผยแพร่ต่อไป ซึ่งในขั้นตอนการทดลองใช้นั้น นิยมใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi–Experimental Design)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กล่าวโดยสรุป การวิจัยและการพัฒนา เป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีการหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา โดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยา เป้าหมายหลัก คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Education product)

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

2.1 Dubrin (2010, pp. 388–389) นำเสนอว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเป็นการใช้กระบวนการเพื่อพัฒนาผู้นำในการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำ กิจกรรมและกระบวนการที่จะเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำ การฝึกอบรมผู้นำและการพัฒนา การบริหารการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการใช้การรับรู้ด้วยตนเองและการสร้างวินัยในตนเอง การพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการใช้การรับรู้ด้วยตนเองและการสร้างวินัยในตนเอง (Development Through Self Awareness and Self Discipline) การพัฒนาภาวะผู้นำมักจะใช้การรับรู้หรือความเข้าใจด้วยการให้การศึกษา การฝึกอบรม การสร้างประสบการณ์ในงาน และการสอนงาน ตลอดจนผู้นำจะต้องช่วยพัฒนาตนเองทางทักษะด้านการสื่อสาร การพัฒนาความสามารถพิเศษ และการสร้างโมเดลผู้นำที่มีประสิทธิผล ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการในการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยตนเอง คือ การสร้างการรับรู้ด้วยตนเอง และการสร้างวินัยในตนเองซึ่งการพัฒนาภาวะผู้นำนั้น แสดงได้ดังภาพประกอบ 9

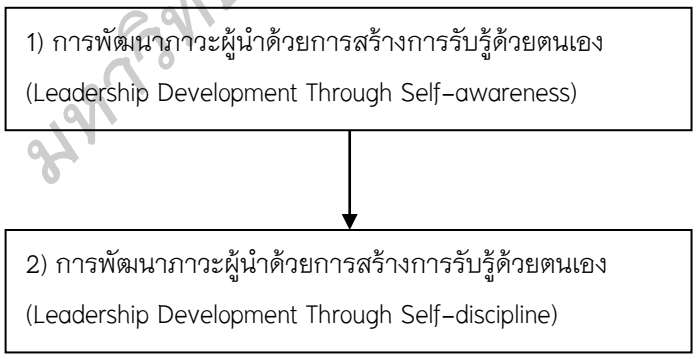

ภาพประกอบ 9 การพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวคิดของ DuBrin

ที่มา : DuBrin (2010, pp. 388–389)

2.1.1 การพัฒนาภาวะผู้ด้วยการสร้างการรับรู้ด้วยตนเอง (Leadership Development Through Self-awareness) การรับรู้หรือการรู้จักเป็นการหยั่งลึกหรือเข้าใจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง การรับรู้หรือการรู้จักตนเองถือเป็นกลไกสำคัญ ที่ควรเน้นหรือจดจำในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิผล ซึ่งจะต้องมีการป้อนกลับด้วยตนเอง โดยมี 2 ลักษณะ คือ การเรียนรู้แบบวงจรเดี่ยว (Single Loop Learning) และการเรียนรู้แบบวงจรคู่ (Double-Loop Learning)

2.1.2 การพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการสร้างวินัยในตนเอง (Leadership Development Through Self-discipline) การสร้างวินัยในตนเอง เป็นการปฏิบัติตนด้วยการควบคุมตนเองให้สามารถปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถือเป็นการพัฒนาตนเองวิหนึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาด้านการสร้างวินัยในตนเองด้วย เช่น ผู้นำได้รับการคาดหวังว่าจะต้องมีการฟังด้วยความสนใจและตั้งใจซึ่งถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของภาวะผู้นำ ผู้นำจะต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีการฟังอย่างตั้งใจและอาจต้องมีการฝึกฝนด้วยการปฏิบัติ หลังจากการอ่านและการฝึกปฏิบัติแล้วผู้นำจะต้องสนใจและเอาใจใส่ที่จะจดจำ เพื่อให้เกิดการฟังอย่างกระตือรือร้น การสร้างวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะเป็นสิ่งที่กำหนดให้กิจกรรมประจำวันอยู่ในกรอบที่เหมาะสม เป็นการเปลี่ยนความตั้งใจที่ขาดระเบียบให้กลายเป็นการพัฒนาตนเองได้

2.2 อรุณ รักธรรม (2541, หน้า 196-234) ได้แบ่งวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 พัฒนาเป็นรายบุคคล มีวิธีการพัฒนา ดังนี้ 1) การศึกษาที่บ้าน 2) การสอนงาน 3) การฝึกวิธีทำงาน 4) การเรียนรู้จากโปรแกรมสำเร็จรูป และ 5) การหมุนเวียนเปลี่ยนงาน

2.2.2 การพัฒนาเป็นกลุ่ม มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1) การบรรยาย 2) การประชุมอภิปราย 3) การอภิปรายปัญหา 4) การประชุมปฏิบัติ 5) การอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 6) การแสดงบทบาทสมมติ 7) กรณีศึกษา 8) การระดมสมอง และ 9) เกมการบริหาร

2.3 สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2549) กล่าวว่า ผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านี้คือ ผู้นำเป็นผู้ที่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลเชิงบวกต่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้อื่น ของชุมชน และของสังคมโดยรวม จึงกล่าวได้ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพพอที่จะเป็นผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ได้โดยกระบวนการของการเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ ซึ่งมีแนวคิดหรือหลักการสำคัญของรูปแบบภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change Model of Leadership: SCML) มีความเชื่อเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผู้อื่นและสังคม 2) ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย 3) ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการ (Process) มากกว่าเป็นเรื่องของตำแหน่ง 4) ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่ยึดเอาค่านิยมเป็นฐาน (Value–Based) 5) นักศึกษา/ประชาชนทุกคนแม้จะไม่มีตำแหน่งใด ๆ ก็มีศักยภาพพอที่จะเป็นผู้นำได้ และ 6) การฝึกการให้บริการ (Serve) แก่ผู้อื่นถือเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2.4 Yeung and Ready (1995) ได้เสนอแนวทางสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำให้มีคุณลักษณะที่ถึงประสงค์ไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

2.4.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งได้รับจากการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในงานหรือโครงการต่าง ๆ หรือเป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจ

2.4.2 การบริหารการปฏิบัติงาน (Performance Management) เป็นวิธีการพัฒนาสมรรถภาพของผู้นำผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลปฏิบัติงานและการมีพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

2.4.3 การเรียนรู้จากห้องเรียน (Classroom Learning) เป็นการฝึกอบรมที่อาจจัดขึ้นโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือสถาบันการศึกษาภายนอก

2.4.4 การกำหนดมาตรฐานอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบ (Benchmarking) ซึ่งได้จากการเรียนรู้หรือเยี่ยมชมการปฏิบัติงานขององค์กรที่ปฏิบัติหน้าที่คล้ายคลึงกับหน่วยงานของตน เพื่อหามาตรฐานและแนวทางในการปรับปรุงการทำงานของตน รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์กร

2.5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้มีการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนสามารถปฏิบัติงานรองรับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่เพื่อกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาบรรลุตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545) ในมาตรา 39

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรแรกเป็นสูตรการพัฒนาผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและหลักสูตรที่สองเป็นหลักสูตรการพัฒนาครูและศึกษานิเทศก์

ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะหลักสูตรการพัฒนาครูให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริการและจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ แนวคิด ทักษะ ประสบการณ์เพียงพอสำหรับการทำหน้าที่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผู้เข้ารับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ สามารถเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีคุณธรรมนำความรู้และมีการพัฒนาสมรรถนะแห่งความเป็นครู

2. ผู้เข้ารับการพัฒนาได้รับการเพิ่มพูนทักษะความชำนาญและประสบการณ์ให้สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เน้นความสำคัญที่การปฏิรูปการเรียนรู้ ได้แก่ การประกันคุณภาพ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นต้น

3. ผู้เข้ารับการพัฒนาได้รับการฝึกปฏิบัติเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มีนักวิชาการทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทยนำเสนอวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูไว้หลายคน ดังนี้

Glickma (1990) ได้เสนอโปรแกรมการพัฒนาครูในระดับบูรณาการที่ให้ความสำคัญกับการฝึกปฏิบัติและภาวะผู้นำ ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านทักษะการสอนทั่วไป ได้แก่ การจัดการชั้นเรียน การออกแบบบทเรียน การประเมินผลการเรียนของนักเรียน การคาดหมายของครู ทักษะการตั้งคำถามและการจูงใจนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้หลักความคิดรวบยอด แผนที่ความคิดรวบยอด การใช้รูปแบบการเปรียบเทียบ และการเรียนรู้ร่วมกัน

3. การฝึกปฏิบัติและภาวะผู้นำ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติระหว่างเพื่อน ระบบสังเกตการณ์สอนซึ่งกันและกัน ทักษะการประชุม การติดต่อสัมพันธ์ทางวิชาชีพ และฝึกปฏิบัติอย่างพอเหมาะ

Katzenmeyer and Moller (2001) กล่าวว่า การพัฒนาภาวะผู้นำครูควรเริ่มในโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพครู (Preservice Program) ในมหาวิทยาลัย โครงสร้างของหลักสูตรและการฝึกประสบการณ์ภาคสนามควรมุ่งเน้นถึงความรับผิดชอบของครูที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษา กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้เริ่มปฏิบัติงานในวิชาชีพครูไปพร้อม ๆ กับการแสดงบทบาทด้านภาวะผู้นำครูตั้งแต่เข้าสู่วิชาชีพครู

Chrisman (2005) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครูที่แข็งแกร่งปรากฏเด่นชัดในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ความสามารถทางภาวะผู้นำของครูสามารถพัฒนาได้ภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ ได้แก่

ประการแรก การที่ครูมีโอกาสเต็มที่ในการกำหนดการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จให้เวลากับการรวมกลุ่มครูในระดับชั้นเดียวกันหรือวิชาสอนเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้นครูในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จรายงานว่า ครูเหล่านี้ต้องใช้เวลาเข้ารวมกลุ่มเพื่อทบทวนตรวจงานนักเรียน และอภิปรายว่าจะทำให้การสอนในชั้นเรียนเข้มข้นได้อย่างไร

ประการที่สอง การที่ครูมีส่วนร่วมในการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) อย่างไม่เป็นทางการในหลายรูปแบบโดยครูจะใช้ผลการประเมินนักเรียนมาเปรียบเทียบกับกลยุทธ์การสอนแบบต่าง ๆ และเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนเพื่อให้ได้วิธีการสอนและใช้สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน การทำงานร่วมกันในวิธีนี้ทำให้ครูสามารถสร้างวงจรการสอนที่พัฒนาขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

ประการที่สาม การที่ครูได้พัฒนาโครงสร้างทางภาวะผู้นำภายในตัวอย่าง เช่น การสอนเป็นกลุ่ม การอบรมครูใหม่ และการร่วมมือในการกำหนดรูปแบบวิชาเพื่อสนับสนุนครูด้วยกันและนำไปสู่การปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

รุ่ง แก้วแดง (2545) กล่าวว่า ในด้านการบริหารงานบุคคลนั้นถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถค้นพบศักยภาพของครูแต่ละคนได้แล้ว ก็จะมองครูแต่ละคนเหมือน ๆ กันหรืออยู่ในระดับเดียวกันหมด แต่ถ้าสังเกตถึงความถนัดและความสนใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของครูแต่ละคนก็จะทำให้สามารถหาครูที่มีความสามารถเหมาะสมกับงานแต่ละอย่างได้ ตราบใดก็ตามหากยังไม่สามารถหาครูที่มีความสามารถค้นพบความถนัดของครูก็เท่ากับว่าได้ทำลายศักยภาพของครูเหล่านั้นไป สิ่งสำคัญที่สุด คือ ความเข้าใจถึงศักยภาพของครู แล้วปรับปรุงทุกอย่างให้เข้ากับศักยภาพของครูโดยไม่ต้องสนใจว่าครู โรงเรียนหรือกระทรวงจะเป็นอย่างไร แต่ทำอย่างไรให้ครูทุกคนมีศักยภาพอย่างเต็มที่ และการที่ครูจะเป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับสมอง ความถนัด ครูบางคนนั้นเป็นอัจฉริยะและพร้อมที่จะเป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำหากได้มีการส่งเสริมสนับสนุนในอนาคตเราก็จะได้ครูที่เป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำทำงานในสถานศึกษามากขึ้น การพัฒนาภาวะผู้นำครูนอกจากจะพัฒนาได้จากการเรียนรู้และการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรครูในสถานศึกษาแล้ว ยังสามารถเริ่มการพัฒนาได้ตั้งแต่ขณะที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครู

วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง (2556) นำเสนอว่าวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครู มีดังนี้ คือการศึกษาด้วยตนเอง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การอบรม การเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน การฝึกวิธีทำงาน การฝึกสถานการณ์จำลอง การระดมสมอง การศึกษาดูงาน การพัฒนาจิต และใช้หลักการพัฒนา 4 ข้อ คือหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ หลักการเรียนรู้แบบช่วยเสริมศักยภาพ หลักการมีส่วนร่วมของผู้รับการพัฒนา หลักการฝึกอบรมโดยการสอนแนะ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยนำเสนอเกี่ยวกับความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ประเภทรูปแบบ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ของนักวิชาการต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

1.1 ความหมายของรูปแบบ รูปแบบเป็นแนวทางสำหรับการทำงาน ซึ่งมีความหมายแตกต่างกันออกไปได้มีนักการศึกษาหลายคนให้ความหมายไว้ ดังนี้

Smith and others (1961, pp. 461–462) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ หมายถึง รูปแบบของจริงที่เป็นแบบอย่างและแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แต่มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ Keeves (1988, p. 559) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจ ข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะนอกจากนั้นยังได้กล่าวว่า ในส่วนของ Daft (2008, p. 20) ได้ให้ความหมายคำว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อหรือเลียนแบบความสัมพันธ์ที่ปรากฏอยู่ในโลกแห่งความจริงของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการจัดระบบความคิดในเรื่องนั้นให้ง่ายขึ้นและเป็นระเบียบ สามารถเข้าใจลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์นั้น ในส่วนของ ทิศนา แขมมณี (2547, หน้า 218) ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำอธิบาย แผนผัง หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 11) ให้ความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง มโนทัศน์เกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำและวิธีการที่ใช้พัฒนา ขณะที่ ชวลิต เกิดทิพย์ (2552, หน้า 14) ให้ความหมายของรูปแบบการพัฒนาว่า หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบเชิงอนาล็อค อันเกิดจากการผนวกระหว่างโครงสร้างการพัฒนาภาวะผู้นำและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำให้มีความสัมพันธ์กัน และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และสมาน อัศวภูมิ (2550, หน้า 5) ได้รวบรวมความหมายโดยสรุปว่ารูปแบบ (Model) หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ สอดคล้องกับ คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 13) สรุปว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

กล่าวโดยสรุป รูปแบบ หมายถึง แบบแผนหรือแบบจำลองที่มีกระบวนการที่ชัดเจนและได้รับการพัฒนามาอย่างเป็นระบบ สามารถทดสอบได้ว่าปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิผลตามแผนที่วางไว้

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980, pp. 16–17) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบตามรูปแบบของ Brown และ Moberg ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) และ Bush (1986, p. 19) กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบหลักของรูปแบบใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบองค์กรทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อม 4) ภาวะผู้นำ สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 12 อ้างถึงใน ธีรศักดิ์ ปทุมราษฎร์, 2556, หน้า 17) กล่าวว่ารูปแบบมีองค์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ

สรุปได้ว่าการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไร นั้นขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ศึกษา หรือออกแบบแนวคิดทฤษฎีและหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

2. ประเภทของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้จำแนกประเภทของรูปแบบสรุปได้รายละเอียด ดังนี้

Keeves (1988, pp. 561–565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 4 แบบ โดยยึดแนวทางของ Canlan and Tutsuoka เป็นการแบ่งตามลักษณะการเขียน ดังนี้

1. รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบความคิดที่แสดงออกในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อยสองสิ่งขึ้นไปในลักษณะรูปธรรม เพื่อให้อธิบายและสร้างความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์

2. รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบความคิดที่แสดงออกผ่านทางการใช้ภาษาด้วยการพูดและการเขียน เพื่อใช้อธิบายโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์ต่าง ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบแนวความคิดที่แสดงออกผ่านทางสมการ หรือสูตรทางคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นสื่อแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากในด้านจิตวิทยาและทางด้านการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสถานการณ์หรือปัญหาใด ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากในด้านการศึกษา

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544, หน้า 281–288) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่ รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

2. รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกบิน รูปแบบชนิดนี้ ใกล้เคียงความจริงกว่าแบบแรก

3. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ 1) รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) รูปแบบแบบนี้พบมากที่สุดเป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการพัฒนาสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 Trulove (1992, pp. 168–169) ได้เสนอวิธีการพัฒนาไว้ 3 วิธี คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตัวต่อตัว และการเรียนรู้แบบกลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การเรียนรู้แบบตัวต่อตัว และ 3) การเรียนรู้เป็นกลุ่ม

3.2 Wills (1993, p. 9) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำที่เหมาะสมประกอบด้วย 1) การฝึกอบรมในห้องโดยมีวิทยากรนำ 2) การเรียนรู้ทางไกล 3) การฝึกอบรมในระหว่างประจำการ 4) การฝึกอบรมจากหลักสูตรภายนอก 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6) การสัมมนา 7) การประชุมทางวิชาการ 8) การประชุม 9) การศึกษาภาคค่ำ 10) การศึกษาต่อ 11) การฝึกปฏิบัติงานที่มอบหมาย 12) การมีส่วนร่วมในวงจรคุณภาพ และ 13) การอ่านหนังสือหรือบทความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 ฐิติมา ไชยมหา (2556) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีส่วนประกอบ ดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการพัฒนาแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) การปฐมนิเทศ การประเมินตนเอง และการเรียนรู้จากกรณีศึกษา 2) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การฝึกปฏิบัติการ และ 4) การกำกับติดตาม และประเมินผล

3.4 สุกสะหวัน ไชยสมบัติ (2556) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาภาคเอกชน แขวงสะหวันนะเขต สังกัดห้องการสภาที่ปรึกษาการศึกษาภาคเอกชน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาการพัฒนา กระบวนการพัฒนา การวัดผลและประเมินผล โดยกระบวนการพัฒนา 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาดูงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาดีเด่นเพื่อศึกษาตัวแบบภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาและประชุมสรุปผลการศึกษาดูงาน ระยะที่ 2 อบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม 2 วัน ระยะที่ 3 ระยะฝึกปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษา จำนวน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 6 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ระยะที่ 4 ระยะติดตามผลเป็นระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาหลังปฏิบัติการ 1 สัปดาห์

3.5 อนัตตา ชาวนา (2556) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวรการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติจริง การศึกษาเอกสารประกอบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกอบรมและการระดมสมอง ดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน ระยะที่ 2 การศึกษาดูงาน โดยศึกษาดูงานสถานศึกษาประถมศึกษาดีเด่นด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 โรงเรียน ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง ดำเนินการ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

3.6 รัชฎาพร พิมพิชัย (2556) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การฝึกปฏิบัติจริง และ 3) การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

3.7 นภาพร พันธ์ชัย (2556) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดประเมินผล และ 6) สื่อประกอบกิจกรรม และการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงานครูภาษาไทยดีเด่น และ 3) ติดตามพฤติกรรม

3.8 วีรวัฒน์ ดวงใจ (2556) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยกระบวนการพัฒนากำหนดเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะปฏิบัติการ ประกอบด้วย 1) การอบรมแบบเข้ม 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการสัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวม 4 ครั้ง โดยใช้เอกสารประกอบการพัฒนา 4 เล่ม และการศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น และระยะที่ 3 ระยะติดตามผล โดยการประชุมและใช้แบบสอบถาม

3.9 สุนทร โสภาคะยัง (2556) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการพัฒนา ซึ่งดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม 2 วัน ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติจริง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ระยะที่ 3 การศึกษาดูงาน และระยะที่ 4 การติดตามผล ติดตามผลหลังการปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

3.10 ชวนะ ทวีอุทิศ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล ดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน ระยะที่ 2 การศึกษาดูงาน โดยศึกษาดูงานสถานศึกษามัธยมศึกษาดีเด่น 1 โรงเรียน ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง ดำเนินการสัปดาห์ละ 3 ครั้ง โดยใช้คู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 5 ชุด ประกอบการฝึกปฏิบัติจริง ปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.11 ธนวัฒน์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล การดำเนินการในขั้นกระบวนการของรูปแบบ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะที่ 2 ระยะปฏิบัติการ ประกอบด้วย การอบรมแบบเข้มและการประชุมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลปรากฏดังตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/นักวิจัย / องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนา	1. ฐิติมา ไชยมหา (2556)	2. สกุสะหวัน ไชยสมบัติ (2556)	3. อนันตตา ชาวนา (2556)	4. วีระวัฒน์ ดวงใจ (2556)	5. นภาพร พันธ์ชัย (2556)	6. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	7. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	8. ธนวัฒน์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2558)	9. ชวนะ ทวีอุทิศ (2558)	รวม	ร้อยละ
1. หลักการของรูปแบบ	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	100.00
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	√	√	√	√	√	√	√	√	√	8	88.88
3. กระบวนการพัฒนา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	100.00
4. เนื้อหาของรูปแบบ		√	√	√	√	√	√	√	√	8	88.88
5. การวัดและประเมินผลรูปแบบ		√	√	√	√		√	√	√	7	77.77
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้			√	√	√		√			4	44.44

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 11 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เกณฑ์ความถี่ของแนวคิดนักวิชาการและนักวิจัยตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ สรุปได้ดังภาพประกอบ 10

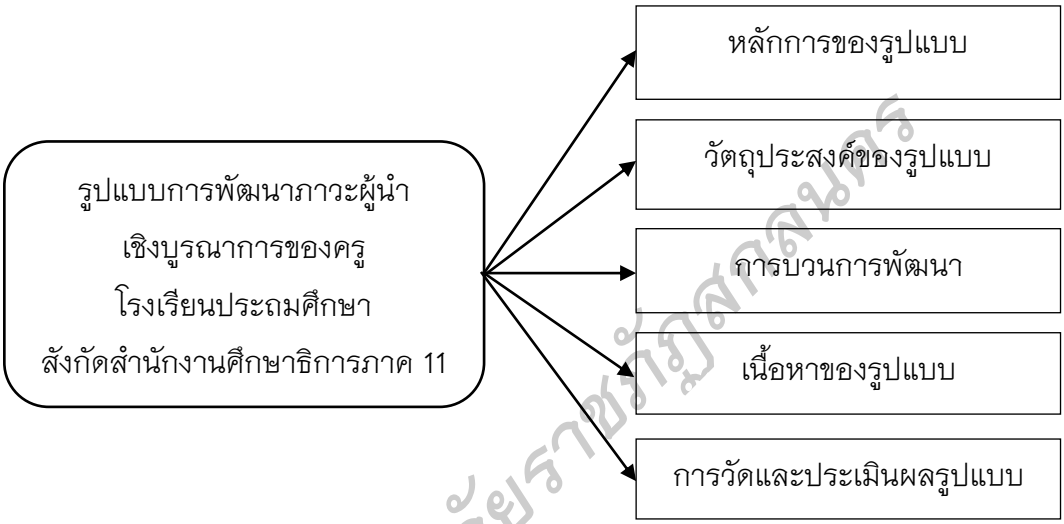

ภาพประกอบ 10 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง แบบแผนและการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลาย ๆ ด้านที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง มีการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) การฝึกปฏิบัติจริง และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และเพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการพัฒนา หมายถึง วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยแบ่งกระบวนการพัฒนาออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง และระยะที่ 4 กำกับ ติดตาม และประเมินผล

4. เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สาระที่เป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกิจกรรมประกอบการพัฒนา

5. การวัดและประเมินผลรูปแบบ หมายถึง วิธีการวัดและประเมินผลพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนและหลังการทดลอง และการวัดและประเมินผลความคงทนของรูปแบบหลังการทดลองกับระยะติดตาม

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหากระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลปรากฏดังตาราง 12 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

นักวิชาการ/นักวิจัย / กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ	1. Trulove (1992)	2. Wills (1993)	3. จิตติมา ไชยมหา (2556)	4. สุกัสหวัน ไชยสมบัติ (2556)	5. อนันตตา ชาญนา (2556)	6. วีระวัฒน์ ดวงใจ (2556)	7. นภาพร พันธ์ชัย (2556)	8. สุนทร โสภาคะยัง (2556)	9. รัชฎาพร พิมพิชัย (2556)	10. ธนวัฒน์ กิรมย์ไกรรักดี (2558)	11. ชวนะ ทวีอุทิศ (2558)	รวม	ร้อยละ
1. การศึกษาด้วยตนเอง	√	√	√			√						4	36.36
2. การเรียนรู้ตัวต่อตัว	√											1	9.09
3. การฝึกอบรมแบบเข้ม	√	√				√				√		4	36.36
4. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10	90.90
5. การศึกษาดูงาน				√			√	√		√	√	6	45.45
6. การฝึกปฏิบัติจริง		√	√	√	√			√	√		√	7	63.63
7. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล				√		√	√	√	√	√		6	54.54

จากตาราง 12 ผลการสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เกณฑ์ความถี่ของแนวคิดนักวิชาการและนักวิจัยตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่า กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การฝึกปฏิบัติจริง และ 3) การกำกับ ติดตามและประเมินผล

นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่งที่กำลังเป็นที่กล่าวขวัญถึงมากที่สุดในวงการทำงานการศึกษาขณะนี้ ด้วยเหตุที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์) ประกาศนโยบาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูทั้งระบบ ตั้งแต่วิธีการฝึกอบรมครู การส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ทำงาน และการกำหนดเกณฑ์ประเมินการเลื่อนวิทยฐานะของครูให้สอดคล้องกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดกิจกรรมและความเคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาครูในยุคปัจจุบัน มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไว้หลายท่านดังนี้ Hord, S.M. (2003) ให้ความหมายของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การที่กลุ่มของครูและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายเดียวกัน ทำการเรียนรู้ร่วมกันโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะตนเองในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Southwest Educational Development Laboratory (1997) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาคุณภาพครูโดยใช้วิธีการให้ครูร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา ด้านประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะและเพิ่มประสิทธิภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ นอกจากนี้ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2558) ให้ความหมายของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2554) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การพัฒนาวิชาชีพให้เป็น “ครูเพื่อศิษย์”

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2558) เสนอขั้นตอนในการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในโรงเรียน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) มีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ 1.1) การสร้างวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายร่วม 1.2) การวางแผนพัฒนา

2. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) เป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ที่สำคัญคือ การมาพบกันตามช่วงเวลาที่กำหนด นำประสบการณ์ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน ทำให้สมาชิกแต่ละคนได้เล่าความประทับใจ ปัญหา ความภาคภูมิใจ แนวปฏิบัติที่ดีแนวปฏิบัติที่ไม่ประสบความสำเร็จ ฯลฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) เมื่อการดำเนินงานผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกแต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนาโดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ว่า สิ่งใดบ้างที่ทำได้ดี สิ่งใดบ้างที่มีปัญหา ซึ่งขั้นนี้นิยมใช้การทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน ที่เรียกว่า AAR (After Action Review) เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นของการสะท้อนผลการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ตัวครูที่เป็นสมาชิกของชุมชนนักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาฯ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้คือข้อมูลย้อนกลับที่สมาชิกนำมาใช้ปรับปรุงการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้วยขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) อีกขั้นตอนหนึ่งด้วย

ดังนั้น กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แสดงดังภาพประกอบ 11 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

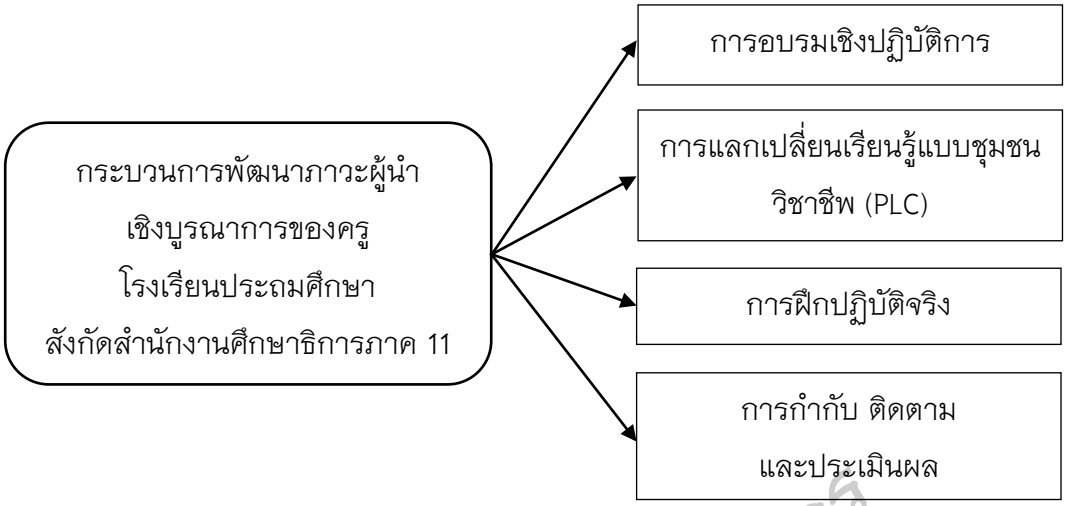

ภาพประกอบ 11 กระบวนการพัฒนาผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) 3) การฝึกปฏิบัติจริง และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และความชำนาญ จนเกิดเป็นทักษะเพื่อพัฒนาสมรรถภาพหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรม โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิผล และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น วิธีการบรรยาย อภิปราย การระดมสมอง และการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกกลุ่ม

2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางเป้าหมาย

การเรียนรู้ร่วมกัน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้น โดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection)

3. การฝึกปฏิบัติจริง หมายถึง การทำหรือการดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนด เป็นการฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ จนเกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

4. การกำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การกำกับ ติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ในการประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi–Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และศึกษากระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ตรวจสอบเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) และเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 7 สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ดังนี้ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และคุณลักษณะที่ดีของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เนื้อหาในการวิเคราะห์ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ด้านเนื้อหาทั้งความสัมพันธ์ภายนอก (External Relation) และสัมพันธ์ภายใน (Internal Relation) ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญ 3 ด้าน คือ 1) องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และ 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และ 3) กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ภายใน (Internal Relation) ประกอบด้วย ชื่อผู้เขียน ชื่อเอกสาร ปัญหาการวิจัยประเด็นหลักของเอกสาร เนื้อหาสาระของเอกสารที่เชื่อมโยงกับทฤษฎีหรือผลการวิจัยอื่น จุดเน้น การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 ข้อค้นพบที่สามารถนำไปใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยเชิงสำรวจ ตรวจสอบเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงสำรวจ โดยนำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเครื่องมือในการวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (rating scale) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม และนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาความเที่ยงของแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงสำรวจ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งแบ่งเป็น สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร จำนวน 615 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 7,721 คน แบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 175 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,505 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 285 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,861 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 182 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,355 คน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 447 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 4,660 คน แบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จำนวน 262 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,541 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 185 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,119 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 246 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 2,572 คน ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 1,305 โรงเรียน และมีจำนวนครูทั้งสิ้น 14,953 คน แสดงดังตาราง 13

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 13 จำนวนประชากรในการวิจัยเชิงสำรวจรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ศึกษาธิการจังหวัด	เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	จำนวนโรงเรียน (แยกตามขนาดโรงเรียน)						รวม	
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		จำนวนครู	
		ร.ร.	ครู	ร.ร.	ครู	ร.ร.	ครู	ร.ร.	ครู
สกลนคร	สกลนคร เขต 1	60	451	107	1,736	5	318	175	2,505
	สกลนคร เขต 2	140	888	113	1,743	5	230	258	2,861
	สกลนคร เขต 3	80	654	100	1,581	2	120	182	2,355
นครพนม	นครพนม เขต 1	170	1,031	87	1,249	5	261	262	2,541
	นครพนม เขต 2	94	567	86	1,307	5	245	185	2,119
มุกดาหาร	มุกดาหาร	147	942	96	1490	3	140	246	2,572
รวม		691	4,533	589	9,106	25	1,314	1,305	14,953

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 ดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร จำนวน 43 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 171 คน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 36 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 144 คน และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 21 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 78 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 100 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 393 คน ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Yamane (1973, p. 1088) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

1.2.1 กำหนดหน่วยการสุ่มเป็นโรงเรียนโดยกำหนด
จำนวนครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนละ 3 คน
จำนวนครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนละ 4 คน
จำนวนครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนละ 6 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2.2 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 393 คน โดยเฉลี่ยถ้าเก็บกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน จะใช้โรงเรียนที่เป็นหน่วยการสุ่ม 131 โรงเรียน

1.2.3 แต่เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีเพียง 25 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดหน่วยการสุ่มในโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 75 หรือ 0.75 ดังนั้น จะได้โรงเรียนขนาดใหญ่ที่เป็นหน่วยการสุ่ม 19 โรงเรียน จึงได้ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 114 คน ดังนั้น จะเหลือกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 279 คน

1.2.4 ผู้วิจัยจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีจำนวนใกล้เคียงกัน เมื่อโรงเรียนขนาดเล็กกำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นหน่วยการสุ่มจึงมีจำนวน 45–46 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดโรงเรียนขนาดเล็ก 45 โรง ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 135 คน จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 144 คน

1.2.5 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนละ 4 คน ดังนั้น จะได้โรงเรียนขนาดกลางที่เป็นหน่วยการสุ่มจำนวน 36 โรงเรียน จึงได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลาง 144 คน

1.2.6 ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 393 คน ตามต้องการ

1.2.7 กำหนดสัดส่วนโรงเรียนแต่ละขนาดที่เป็นหน่วยการสุ่มในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 6 เขต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร มีจำนวนไม่แตกต่างกันมาก

1.2.8 หน่วยการสุ่มในโรงเรียนขนาดเล็ก มี 45 หน่วยการสุ่มจาก 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยเฉลี่ยจะสุ่มเขตละประมาณ 7.5 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงกำหนดโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขตละ 6–7 โรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม 7–8 โรงเรียน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารเป็นจำนวนโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่เหลือ ส่วนหน่วยการสุ่มในโรงเรียนขนาดกลาง มี 36 หน่วยการสุ่ม โดยเฉลี่ยจะสุ่มเขตละประมาณ 6 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีหน่วยการสุ่ม 19 หน่วยการสุ่ม และในแต่ละเขตพื้นที่มีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยกำหนดการสุ่ม 0.75 ในแต่ละเขตพื้นที่ จึงได้โรงเรียนขนาดใหญ่ที่เป็นหน่วยการสุ่มตั้งแต่ 1–4 โรงเรียน

1.2.9 โดยสรุปจะได้โรงเรียนขนาดใหญ่ที่เป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 19 โรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 114 คน ได้โรงเรียนขนาดกลางที่เป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 36 โรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 144 คน และได้โรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 45 โรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 135 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 393 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แสดงดังตาราง 14

ตาราง 14 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ

ศึกษาธิการจังหวัด	เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	จำนวนโรงเรียน (แยกตามขนาดโรงเรียน)									รวม	
		ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			จำนวน	
		ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู
สกลนคร	สกลนคร เขต 1	6	3	18	5	4	20	4	6	24	15	62
	สกลนคร เขต 2	6	3	18	5	4	20	4	6	24	15	62
	สกลนคร เขต 3	7	3	21	5	4	20	1	6	6	13	47
นครพนม	นครพนม เขต 1	8	3	24	6	4	24	4	6	24	18	72
	นครพนม เขต 2	8	3	24	6	4	24	4	6	24	18	72
มุกดาหาร	มุกดาหาร	10	3	30	9	4	36	2	6	12	21	78
รวม		**45**	**3**	**135**	**36**	**4**	**144**	**19**	**6**	**114**	**100**	**393**

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยสร้างข้อคำถาม แบ่งเป็น 8 ตอน ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ตอนที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ตอนที่ 6 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 7 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (rating scale) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำสิงห์ นนเลาพล อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4) ดร.พิธาน พื้นทอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) นายเสถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) ดร.เทพรังสรรค์ จันทรังษี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7) ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8) ดร.เพชรปาณี อินทรพานิชย์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9) ดร.จิตรลดา ทองอันตัง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item–Objective Congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา)

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความคิดเห็น

2.3 นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง

2.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง ดังนี้ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร จำนวน 9 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 27 คน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม จำนวน 6 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 18 คน และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร จำนวน 3 โรงเรียน ครูผู้สอนจำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 54 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แสดงดังตาราง 15

ตาราง 15 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือวิจัย (Try out)

ศึกษาธิการจังหวัด	เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	จำนวนโรงเรียน (แยกตามขนาดโรงเรียน)									รวม	
		ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			จำนวน	
		ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู	รวม	ร.ร.	ครู
สกลนคร	สกลนคร เขต 1	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
	สกลนคร เขต 2	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
	สกลนคร เขต 3	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
นครพนม	นครพนม เขต 1	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
	นครพนม เขต 2	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
มุกดาหาร	มุกดาหาร	1	2	2	1	3	3	1	4	4	3	9
รวม		**6**	**2**	**12**	**6**	**3**	**18**	**6**	**4**	**24**	**18**	**54**

2.4.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α–coefficient) พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น (α) อยู่ที่ 0.986 หมายความว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก แบ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นรายด้านโดยเรียงอันดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.976 รองลงมา ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.963 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.962 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.949 และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.944 ตามลำดับ และผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม พบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.549–0.922 ผลปรากฏดังตาราง 16

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม

องค์ประกอบ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
1. ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	0.742-0.858	0.962
2. ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	0.643-0.848	0.949
3. ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	0.669-0.843	0.963
4. ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	0.549-0.861	0.944
5. ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	0.834-0.922	0.976

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นหน่วยตัวอย่าง จำนวน 100 โรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามใน Google from ผ่านระบบ QR code โดยแบ่งหน่วยตัวอย่างเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 19 โรงเรียน ๆ ละ 6 คน รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 114 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 36 โรงเรียน ๆ ละ 4 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 144 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 45 โรงเรียน ๆ ละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 135 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 393 คน กรณีไม่ได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนมาครบตามกำหนด ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามผ่านระบบ QR code เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4. การวิเคราะห์ผลและแปลความหมายของข้อมูล

การวิเคราะห์ผลและแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.1 การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบสอบถามรายข้อ ค่าคะแนนของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยให้น้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายการให้คะแนนดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51–5.00	ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และวิธีวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบในเบื้องต้น โดยใช้สถิติขั้นสูงในการพิจารณาข้อมูล คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS เพื่อนำผลการยืนยันไปดำเนินการในระยะที่ 2 ต่อไป โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักการของค่าประมาณควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ถ้าใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดต่ำกว่า 100 หน่วย จะมีโอกาสปฏิเสธสมมติฐานในการทดสอบไค–สแควร์ (chi–square) มาก เพราะค่าไค–สแควร์ มีแนวโน้มที่จะมีค่าสูง อย่างไรก็ตามได้มีข้อเสนอแนะเรื่องของขนาดกลุ่มตัวอย่างว่า ควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า ถ้าพารามิเตอร์มีจำนวนมาก ควรจะต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นโดยใช้กฎที่ว่าอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ควรจะเป็น 20 ต่อ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53)

2. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์การถดถอย เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างระบุขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นฟังก์ชันของจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า คือ ต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 แห่ง ต่อ 1 พารามิเตอร์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
0.01–0.20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด
0.21–0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์น้อย
0.41–0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.61–0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์มาก
0.81–1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์มากที่สุด

3. การวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นโดยใช้สถิติไค–สแควร์ (chi–square statistics: χ^2) ที่ระดับความสอดคล้อง (goodness of fit index: GFI) ระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งนักสถิติส่วนใหญ่กำหนดว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ เพราะฟังชันก์ความสอดคล้อง (fit or fitting function) จะมีการแจกแจงแบบ ไค–สแควร์ กลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่เท่านั้น Gold (1989 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 55) ได้เสนอแนะให้พิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า ถ้าพารามิเตอร์มีจำนวนมาก ควรจะต้องมีกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยการใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20 ต่อ 1 ค่าสถิติที่ใช้วัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measures) มีดังนี้ (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2557, หน้า 24–29)

3.1 ค่าไค–สแควร์ (Chi–Square Statistics: χ^2) เป็นดัชนีที่ใช้แพร่หลายในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยภาพรวมค่าไค–สแควร์ คำนวณจากผลคูณระหว่าง Minimum Fit Function Value (F_{min}) กับ n–1 เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีชั้นความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $k(k+1)/2 - t$ เมื่อ k แทน จำนวนตัวแปรสังเกตได้ และ t แทน จำนวนพารามิเตอร์ในโมเดลที่ต้องประมาณค่า สมมติฐานของการทดสอบ คือ $H_0 : S = \sum$ เมื่อ S แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน–ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลเชิงประจักษ์ และ $\sum$ แทน เมทริกซ์ความแปรปรวน–ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้ ที่ประมาณมาจากโมเดล ถ้าไค–สแควร์มีนัยสำคัญแสดงว่า โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกลมกลืนกัน

3.2 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square error of Approximation: RMSEA) ใช้ทดสอบสมมติฐาน

$H_0 : S = \sum$ แต่นำค่าองศาความเป็นอิสระมาปรับแก้

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$RMSEA = (F_0 / df)^{1/2}$$

เมื่อ F_0 คือ population discrepancy function value หรือค่าฟังก์ชันความกลมกลืนเมื่อโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้า F_0 เท่ากับศูนย์ RMSEA จะเท่ากับศูนย์ แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก ค่า RMSEA ที่ดีมาก ๆ ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 ค่าระหว่าง 0.05–0.08 หมายถึง โมเดลค่อนข้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าระหว่าง 0.08–0.10 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เล็กน้อย และค่าที่มากกว่า 0.10 แสดงว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3 ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (absolute fit index) ผู้วิจัยใช้ค่า ดังแสดงในตาราง 17 มีรายละเอียด ดังนี้

GFI (Goodness of Fit) แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมที่อธิบายได้ด้วยโมเดล

CFI (Comparative Fit Index) แสดงถึงค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ

NFI (Normed Fit Index) แทน ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน

TLI (Tucker–Lewis Index) แทน ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตาราง 17 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	อ้างอิง
χ^2–test	ไม่มีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 83
RMSEA (Root Mean Square error of Approximation)	< 0.05 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.05–0.08 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้ 0.08–0.10 สอดคล้องกลมกลืนไม่ค่อยดี > 0.10 สอดคล้องกลมกลืนไม่ดี	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 85
GFI (Goodness of Fit)	> 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90–0.95 สอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 87
CFI (Comparative of Fit)	> 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90–0.95 สอดคล้อง กลมกลืนพอใช้ได้	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 87
NFI (Normed Fit Index)	> 0.80 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.75–0.80 สอดคล้อง กลมกลืนพอใช้ได้	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 85
TLI (Tucker–Lewis Index)	> 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90–0.95 สอดคล้อง กลมกลืนพอใช้ได้ > 0.10 สอดคล้อง กลมกลืนไม่ดี	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 85

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1. ผู้วิจัยได้นำผลจากระยะที่ 1 มาเป็นกรอบแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งประกอบไปด้วย คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 1 เล่ม และเอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 5 เล่ม ดังนี้ เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และเล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

2. หลังจากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบรูปแบบ (ฉบับร่าง) และขอรับความคิดเห็นเพิ่มเติมในการสร้างรูปแบบ นำประเด็นที่ได้จากข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ประกอบด้วยคู่มือรูปแบบการพัฒนา จำนวน 1 เล่มและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 5 เล่ม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา ประสานตรี อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยนครพนม

1.6 ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.7 ดร.ปราณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนเมืองสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.8 ดร.ปิยพันธ์ ชัยเสนา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้อยกอกหนองเค็ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.9 ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.10 ดร.จิตรลดา ทองอันตัง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมมี ดังนี้

2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.2 แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความเหมาะสมของรูปแบบ

มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

3.2 เกณฑ์การแปลผลให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51–5.00	รูปแบบมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด
3.51–4.50	รูปแบบมีความเหมาะสมระดับมาก
2.51–3.50	รูปแบบมีความเหมาะสมระดับปานกลาง
1.51–2.50	รูปแบบมีความเหมาะสมระดับน้อย
1.00–1.50	รูปแบบมีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 คน จาก 30 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้ 1) โรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง 2) โรงเรียนโคกเลาะวิทยาคาร 3) โรงเรียนบ้านประชาสุขสันติ์ 4) โรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์ 5) โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร 6) โรงเรียนบ้านดอนแคน 7) โรงเรียนบ้านหนองลาด (ราษฎร์อุทิศวิทยาคม) 8) โรงเรียนบ้านโพนวัฒนาวิทยา 9) โรงเรียนบ้านโนนกุง 10) โรงเรียนบ้านหนองสระ 11) โรงเรียนบ้านหนองแคนสหราษฎร์วิทยา 12) โรงเรียนบ้านดอนยาง (สหราษฎร์บำรุงวิทย์) 13) โรงเรียนบ้านท่าวัดคุรุราษฎร์บำรุงวิทย์ 14) โรงเรียนบ้านโคกก่องสหมิตรวิทยาคาร 15) โรงเรียนบ้านโคกสูง (สหราษฎร์บำรุง) 16) โรงเรียนบ้านม่วงลายราษฎร์ผดุงศิลป์ 17) โรงเรียนบ้านหนองนาเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

18) โรงเรียนบ้านหนองปลาน้อย (สุทธะเรืองศิลป์) 19) โรงเรียนบ้านหนองมะเกลือ 20) โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ 21) โรงเรียนบ้านกุดฮู 22) โรงเรียนบ้านบอนสหราษฎร์อุทิศ 23) โรงเรียนชุมชนนิรมัย 24) โรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล 25) โรงเรียนบ้านห้วยกอกหนองเค็ม 26) โรงเรียนบ้านกุดสะกอย 27) โรงเรียนบ้านนาโพธิ์คุรุราษฎร์พัฒนา 28) โรงเรียนบ้านโพนแพง เจียรวนนท์อุทิศ 5 29) โรงเรียนบ้านม่วงวิทยา และ 30) โรงเรียนบ้านนาดี ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจของผู้เข้าร่วมทดลอง

2. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง

ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ผลของรูปแบบ

3.1 แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลอง

3.2 แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลอง

3.3 แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ผล เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปและเขียนรายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปขั้นตอนดำเนินการวิจัย

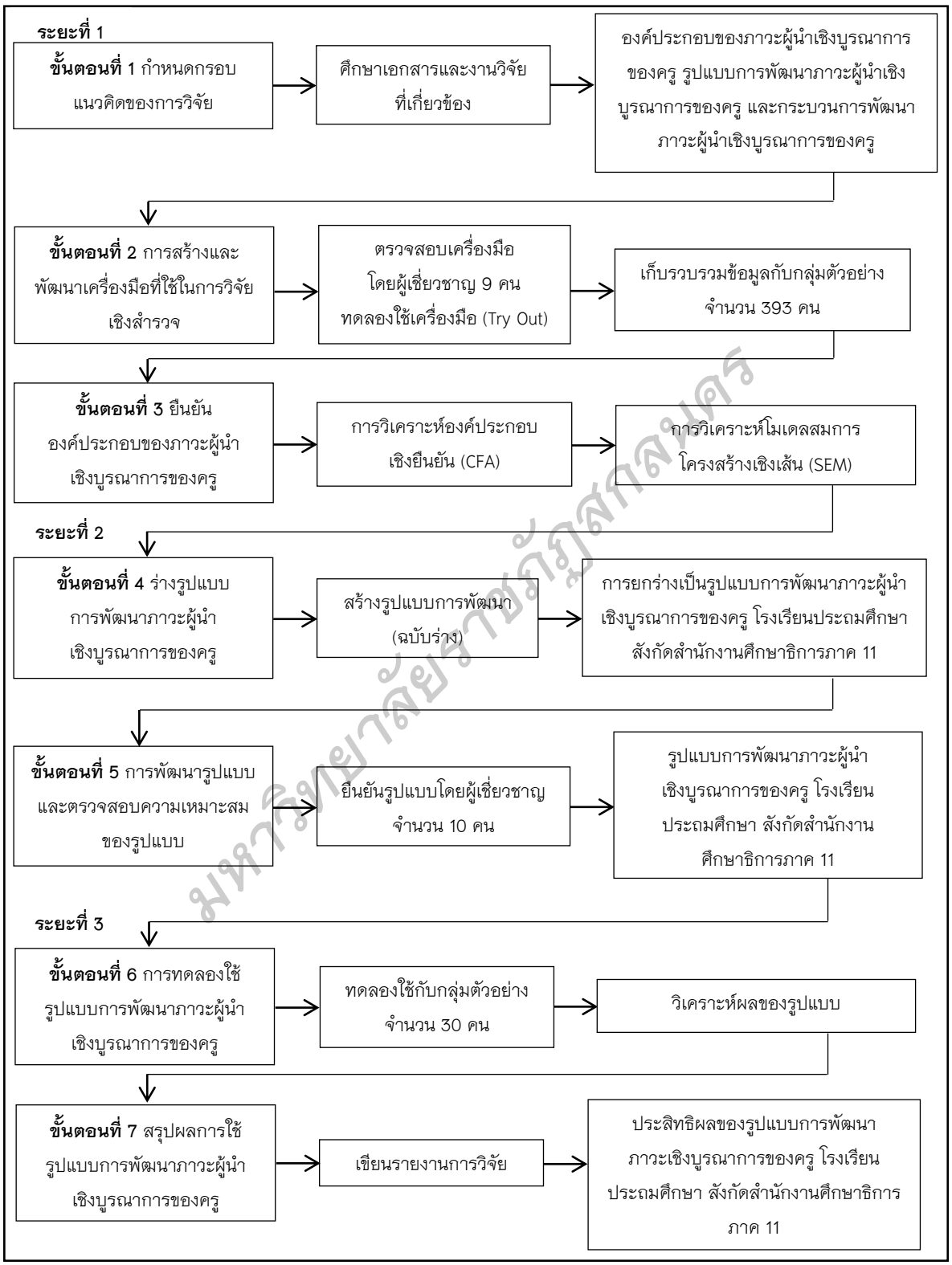

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 12 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 7 สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variable)

Develop	แทน	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
Learn	แทน	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้
Technology	แทน	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี
Relation	แทน	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม
Evaluate	แทน	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

2. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค–สแควร์ (Chi–Square)
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
P–value	แทน	ค่าความน่าจะเป็น หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMSEA	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
CFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
NFI	แทน	ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (Normed Fit Index)
TLI	แทน	ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Tucker–Lewis Index)
e	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (error) ของตัวบ่งชี้
→	แทน	เส้นทางการส่งผลระหว่างตัวแปร โดยตัวแปรที่อยู่ปลายลูกศรส่งผลต่อตัวแปรที่อยู่หัวลูกศร
↔	แทน	เส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และ 5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ดังภาพประกอบ 13

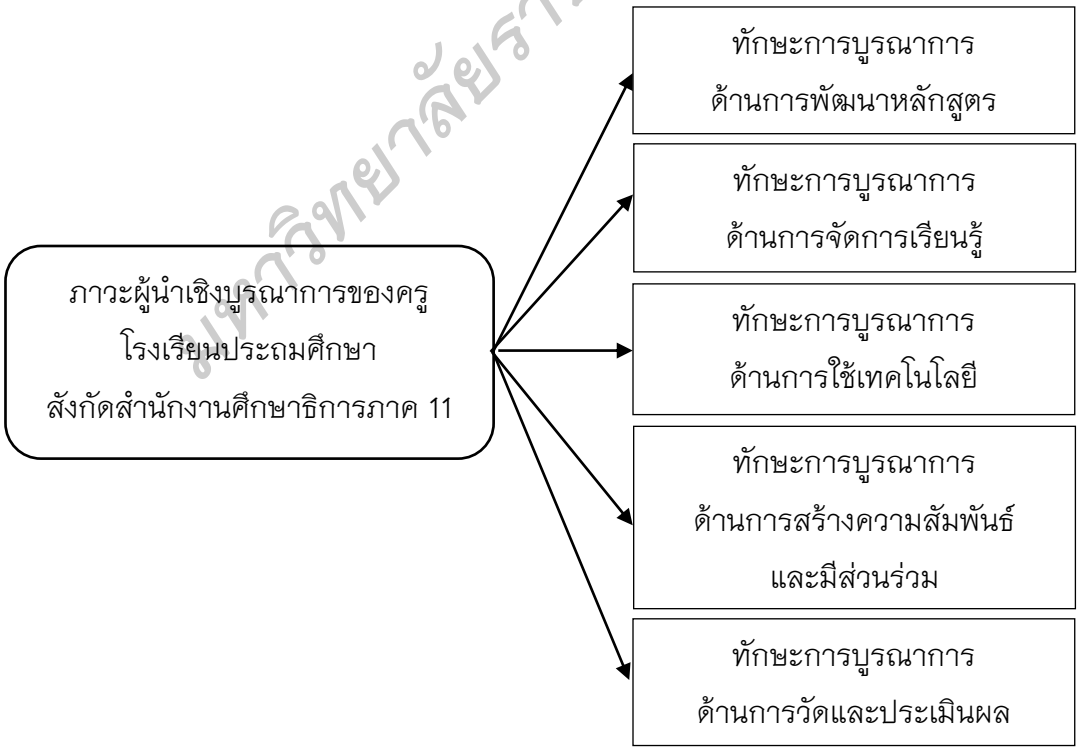

ภาพประกอบ 13 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 17 องค์ประกอบย่อย แสดงดังตาราง 18

ตาราง 18 องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	
องค์ประกอบหลัก	**องค์ประกอบย่อย**
1. ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การวัดและประเมินผลหลักสูตร
2. ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1) การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ 3) การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
3. ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	1) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล 2) การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี
4. ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1) การทำงานเป็นทีม 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ
5. ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของวัดและประเมินผล 2) การใช้รูปแบบการวัดผลและประเมินผล 3) การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล 4) การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 14 ดังนี้

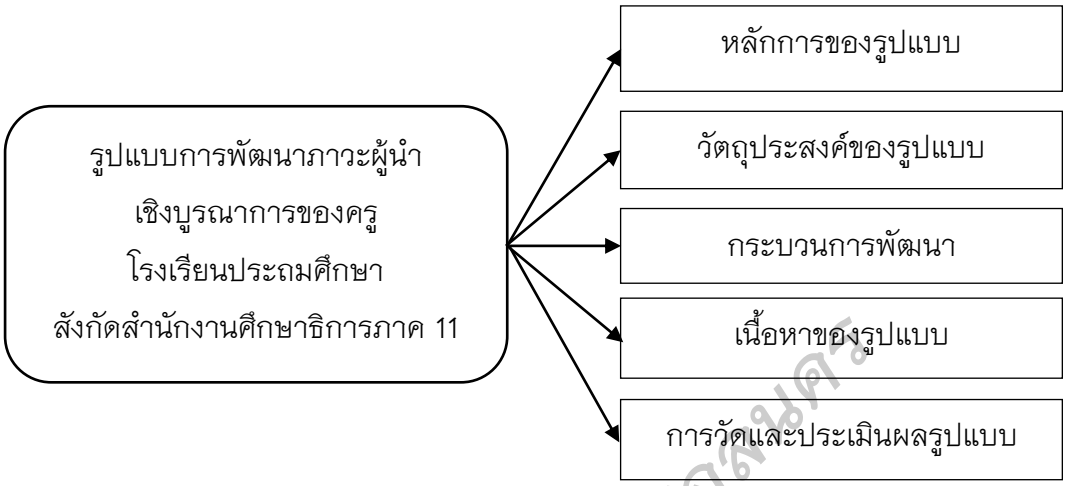

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

3. ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง และระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 15 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

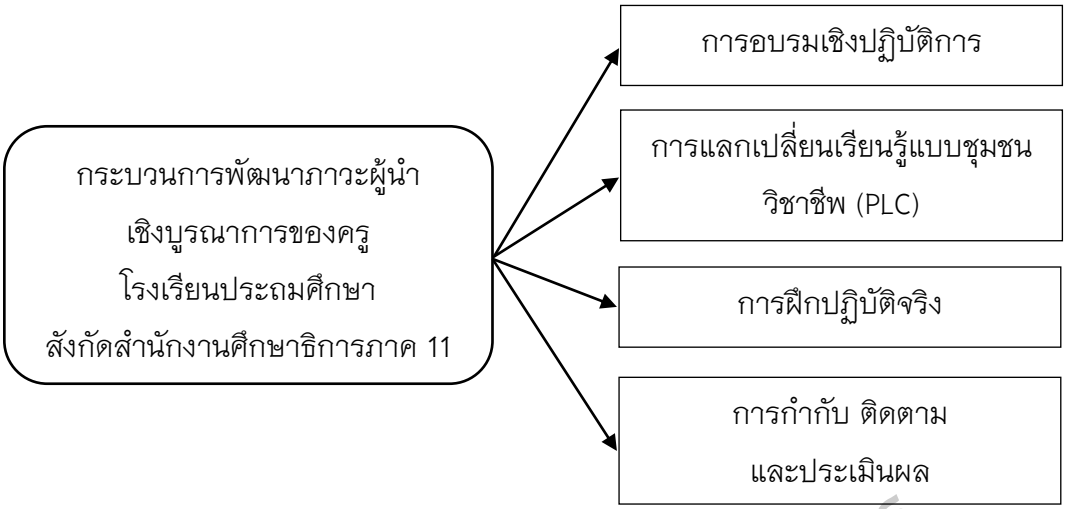

ภาพประกอบ 15 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
ที่มา : จากการวิเคราะห์โดยผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่าข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด ซึ่งมีข้อค้นพบที่สำคัญดังเสนอตามตารางต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏ

ดังตาราง 19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n = 393)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	143	36.38
	หญิง	250	63.61
	รวม	**393**	**100.00**
2. อายุ	ไม่เกิน 30 ปี	107	27.22
	31–40 ปี	91	23.15
	41–50 ปี	103	26.20
	มากกว่า 50 ปี	92	23.40
	รวม	**393**	**100.00**
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ต่ำกว่าปริญญาตรี	–	–
	ปริญญาตรี	211	53.68
	ปริญญาโท	170	43.25
	ปริญญาเอก	9	2.29
	อื่น ๆ	3	0.76
	รวม	**393**	**100.00**
4. ระดับชั้นที่สอน	ปฐมวัย (อ.1–อ.3)	43	10.94
	ประถมศึกษา (ป.1–ป.6)	309	78.62
	มัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส)	41	10.43
	รวม	**393**	**100.00**
5. ประสบการณ์ในการทำงาน	ไม่เกิน 10 ปี	170	43.25
	11–20 ปี	88	22.39
	21–30 ปี	99	25.19
	มากกว่า 30 ปี	36	9.16
	รวม	**393**	**100.00**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

(n = 393)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ขนาดโรงเรียน	ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1–120 คน)	135	34.35
	ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121–599 คน)	144	36.64
	ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 600 คนขึ้นไป)	114	29.00
	รวม	**393**	**100.00**
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	สกลนคร เขต 1	62	15.77
	สกลนคร เขต 2	62	15.77
	สกลนคร เขต 3	47	11.96
	นครพนม เขต 1	72	18.32
	นครพนม เขต 2	72	18.32
	มุกดาหาร	78	19.85
	รวม	**393**	**100.00**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน จำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.38 เพศหญิง จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 63.61 จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 107 คน ร้อยละ 27.22 จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 211 คน ร้อยละ 53.68 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ส่วนใหญ่ระดับชั้นที่สอนประถมศึกษา (ป.1–ป.6) จำนวน 309 คน ร้อยละ 78.62 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 170 คน ร้อยละ 43.25 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121–599 คน) จำนวน 144 คน ร้อยละ 36.64 และจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งทั้ง 6 เขต มีจำนวนครูที่สำรวจกระจายอยู่ใกล้เคียงกัน

2. ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่จริงขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ในภาพรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลสภาพที่เป็นอยู่จริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 393)

ด้านที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		$\overline{X}$	(S.D.)	
1	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	2.74	.27	ปานกลาง
2	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	2.52	.29	ปานกลาง
3	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	2.69	.29	ปานกลาง
4	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	2.84	.22	ปานกลาง
5	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	2.83	.26	ปานกลาง
รวม		**2.72**	**.27**	**ปานกลาง**

จากตาราง 20 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 2.84) รองลงมาคือ ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 2.83) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ = 2.74) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 2.69) และ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 2.52) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ในภาพรวมและรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏดังตาราง 21

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลสภาพความต้องการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 393)

ด้านที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		$\overline{X}$	(S.D.)	
1	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.59	0.30	มากที่สุด
2	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	4.64	0.30	มากที่สุด
3	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	4.58	0.35	มากที่สุด
4	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	4.55	0.37	มากที่สุด
5	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	4.56	0.39	มากที่สุด
รวม		**4.58**	**0.34**	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า สภาพความต้องการขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพความต้องการขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.64) รองลงมาคือ ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.59) การบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.58) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.56) และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 4.55) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี (PNI) ของแต่ละข้อรายการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อที่มีค่า (PNI) มากที่สุด แสดงว่ามี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความต้องการจำเป็นที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนามากที่สุด และข้อที่มีค่า (PNI) รองลงมา หมายความว่ามีความต้องการจำเป็นที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนารองลงมาตามลำดับ ผลปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 ค่าความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

(n = 393)

ด้านที่	องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ผลการวิเคราะห์			จัดอันดับ
		สภาพความต้องการ (I)	สภาพที่เป็นจริง (D)	ความต้องการจำเป็น (PNI)	
1	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.59	2.74	0.68	3
2	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	4.64	2.52	0.84	1
3	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	4.58	2.69	0.70	2
4	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	4.55	2.84	0.60	5
5	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	4.56	2.83	0.61	4

จากตาราง 22 ค่าความต้องการจำเป็น (PNI) ขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI = 0.84) รองลงมาคือ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (PNI = 0.70) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI = 0.68) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (PNI = 0.61) และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (PNI = 0.60) ตามลำดับ

หากพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นรายข้อ พบว่า ค่าพิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.55–0.83 สามารถสรุปค่าความต้องการจำเป็น (PNI) แต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบด้านที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60–0.78 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ข้อแรก คือ 1) มีทักษะในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) สามารถวัดผลและประเมินผลหลักสูตร หลังการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญ

องค์ประกอบด้านที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.61–0.83 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ข้อแรก คือ 1) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาขึ้นเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด และพัฒนากระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน

องค์ประกอบด้านที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.65–0.78 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ข้อแรก คือ 1) มีทักษะในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน 2) มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูล เพื่อประกอบการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

องค์ประกอบด้านที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.55–0.69 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ข้อแรก คือ 1) มีเจตคติและแนวคิดที่ดี มีมุมมองเชิงบวก และมองเห็นแนวทางที่ดีกว่าเสมอ 2) ให้ความร่วมมือกับครูคนอื่นอยู่เสมอและกล้าทำในสิ่งที่ไม่ถนัด และ 3) สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบด้านที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล พิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.58–0.65 ข้อรายการที่เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ข้อแรก คือ 1) มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน 2) มีทักษะในการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย รอบด้าน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด และ 3) มีทักษะในการใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย เที่ยงตรง เชื่อถือได้ ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ผู้วิจัยได้นำค่าความต้องการจำเป็น (PNI) มาเป็นตัวกำหนดค่าน้ำหนักความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็น (PNI) ดังนี้

1. ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (PNI = 0.84)
2. ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (PNI = 0.70)
3. ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI = 0.68)
4. ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (PNI = 0.61)
5. ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (PNI = 0.60)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) วิธีวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างเชิงเส้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวบ่งชี้ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็นโมเดลย่อย จำนวน 5 โมเดล และดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. องค์ประกอบหลักด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 4 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้จำนวน 13 ตัวบ่งชี้

2. องค์ประกอบหลักด้านทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 3 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้จำนวน 12 ตัวบ่งชี้

3. องค์ประกอบหลักด้านทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 3 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้จำนวน 15 ตัวบ่งชี้

4. องค์ประกอบหลักด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 3 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้จำนวน 14 ตัวบ่งชี้

5. องค์ประกอบหลักด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 4 องค์ประกอบ และมีตัวบ่งชี้จำนวน 11 ตัวบ่งชี้

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติ KMO (Kaiser–Meyer–Olkin Measures of Sampling Adequacy) และ Bartlett's test of sphericity ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูล ซึ่งได้ค่า KMO เท่ากับ 0.949 ซึ่งมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 แสดงว่า ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และจากการทดสอบสมมติฐาน Bartlett's test of sphericity พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้ ผลปรากฏดังตาราง 23 (Kim & Muclle, 1978 อ้างถึงใน สมเกียรติ ทานอก, 2539, หน้า 58)

ตาราง 23 การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลรูปแบบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

	จำนวนข้อคำถาม (ตัวแปร)	**KMO**	**Bartlett's Test of Sphericity**		
			Approx. Chi-square	**df**	**Sig.**
ปัจจัยของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	65	0.949	14999.624	2080	.000*

หมายเหตุ $*P < 0.05$

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัยได้สกัดองค์ประกอบ Factor Analysis โดยใช้วิธีเน้นองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหาค่าไอเกน (eigen value) ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม ผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกน (eigen value) ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ที่	องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ค่าไอเกน (eigen value)	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	21.453	33.004	33.004
2	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	3.329	5.122	38.126
3	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	2.924	4.499	42.625
4	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	2.459	3.783	46.408
5	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	2.003	3.082	49.490

จากตาราง 24 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (eigen value) (ค่าไอเกน หมายถึง ค่าความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบต้องมากกว่า 1) พบว่า องค์ประกอบ ทั้ง 5 มีค่ามากกว่า 1 ทุกองค์ประกอบ โดยทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 49.490 ของความแปรปรวนทั้งหมด

เพื่อให้การแปรความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีหมุนแกนองค์ประกอบแบบออโธกอนอล (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (Varimax) เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ว่าตัวแปรแต่ละตัวควรอยู่ในองค์ประกอบใด โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.30 ขึ้นไป (โดยไม่พิจารณาว่าเป็นค่าบวกหรือค่าลบ) แล้วจึงพิจารณาองค์ประกอบ คัดเลือกเฉพาะตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.30 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าตัวแปรทุกตัวที่อยู่ในองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ มีค่า 0.30 ขึ้นไปทุกค่า แสดงว่าตัวแปรทุกตัวมีความเหมาะสมที่จะอยู่ในองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ สรุปแยกเป็นองค์ประกอบได้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.343–0.681

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.316–0.718

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.468–0.817

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.503–0.796

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.382–0.856

ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าน้ำหนักจากมากไปน้อยในแต่ละองค์ประกอบ ผลปรากฏดังตาราง 25–29

ตาราง 25 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
8	สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการทุกกลุ่มสาระกับเพื่อนครู	.681
11	สามารถวิเคราะห์และจัดทำเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรที่สอดคล้องตรงตาม โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร	.672
3	สามารถออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	.638
4	สามารถออกแบบหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	.638
5	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและหลากหลาย	.631
6	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	.624
12	สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรได้อย่างบูรณาการและหลากหลาย	.611
2	สามารถออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	.609

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
10	สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างบูรณาการโดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและบริบทชุมชน	.609
9	สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเชิงบูรณาการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	.606
11	มีทักษะในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่สอดคล้องกับหลักสูตร	.441
7	สามารถวัดผลและประเมินผลหลักสูตร หลังการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญ	.377
1	สามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความต้องการของสถานศึกษา เพื่อประกอบการทำหลักสูตร	.343
	ค่าไอเกน เท่ากับ 21.453	
	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 33.004	

ตาราง 26 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
9	มีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน	.718
10	สามารถสร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการในการออกแบบการเรียนรู้	.712
4	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์จริง	.652
5	สามารถสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	.652
8	มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด และพัฒนากระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน	.609
11	สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สงสัย อยากหาคำตอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	.608

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 26 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
3	สามารถออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	.604
6	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาขึ้นเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง	.558
7	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	.541
12	มีทักษะในการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	.533
2	มีทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	.424
1	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	.316
ค่าไอเกน เท่ากับ 3.329		
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 38.126		

ตาราง 27 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
3	สามารถบูรณาการการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ	.817
9	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและผู้เรียนได้มีส่วนร่วม	.808
8	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	.747
2	มีทักษะในการใช้ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี	.741

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
5	ปฏิบัติตามกฎของสังคม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิส่วนบุคคลด้านทรัพย์สินทางปัญญา	.728
1	สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานได้เป็นอย่างดี	.717
13	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน	.708
4	ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศตามกฎระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายในการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี	.700
6	มีทักษะในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	.685
7	สามารถสร้างแหล่งเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	.677
11	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง	.644
14	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล เพื่อประกอบการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน	.599
10	สามารถบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดแทรกจริยธรรมในการเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีที่ดี	.593
12	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียน	.526
15	สร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	.468

ค่าไอเกน เท่ากับ 2.924

ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 42.625

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 28 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
11	สามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา	.796
12	สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ดี	.776
5	มีเจตคติและแนวคิดที่ดี มีมุมมองเชิงบวก และมองเห็นแนวทางที่ดีกว่าเสมอ	.746
10	มีทักษะในการบริหารจัดการภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้	.744
9	สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	.705
8	มีภาวะผู้นำและสามารถนำผู้อื่นได้ดี	.691
4	มีทักษะในการบริหารจัดการภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้	.687
7	มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี	.687
3	ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	.639
2	มีทักษะในการสื่อสาร ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูอยู่เสมอ	.611
1	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	.604
13	สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู	.581
14	สามารถติดต่อประสานงานเพื่อปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนครูคนอื่นได้ดี	.512
6	เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง	.503
ค่าไอเกน เท่ากับ 2.459		
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 46.408		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 29 น้ำหนักองค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ตัวแปร (ข้อ)	ปัจจัย	น้ำหนักองค์ประกอบ
6	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน	.856
8	ปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ	.828
4	มีทักษะในการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย รอบด้าน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด	.827
3	มีทักษะในการใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย เที่ยงตรง เชื่อถือได้ ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	.811
9	สามารถสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริง จากเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	.795
7	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	.791
5	สามารถใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	.778
10	สามารถนำผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	.736
2	สามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนคลอบคลุมรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ความคิด กระบวนการ พฤติกรรม และเจตคติได้อย่างเหมาะสม	.680
1	สามารถกำหนดกรอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนด	.632
11	สามารถใช้ผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริง	.382
ค่าไอเกน เท่ากับ 2.003		
ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 49.490		

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model: SEM) เป็นเทคนิควิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่มุ่งศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงที่มีความสัมพันธ์ต่อกันหลาย ๆ ตัวแปร หรือใช้วิเคราะห์สำหรับโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) กับตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) โดยทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลพร้อมกันทั้งหมดด้วยระบบสมการ (Simultaneous Equation) และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยที่มีกรอบแนวคิดในการวิจัยที่มีแนวคิดทฤษฎีรองรับอย่างดี เพื่อตัดสินใจว่าโมเดลที่สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง 393 ตัวอย่าง และใช้โปรแกรม AMOS version 18 ในการการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (Structural Equation Model: SEM) (กริช แรง สูงเนิน, 2554)

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 วิเคราะห์ครั้งที่ 1 ผลปรากฏดังภาพประกอบ 16

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

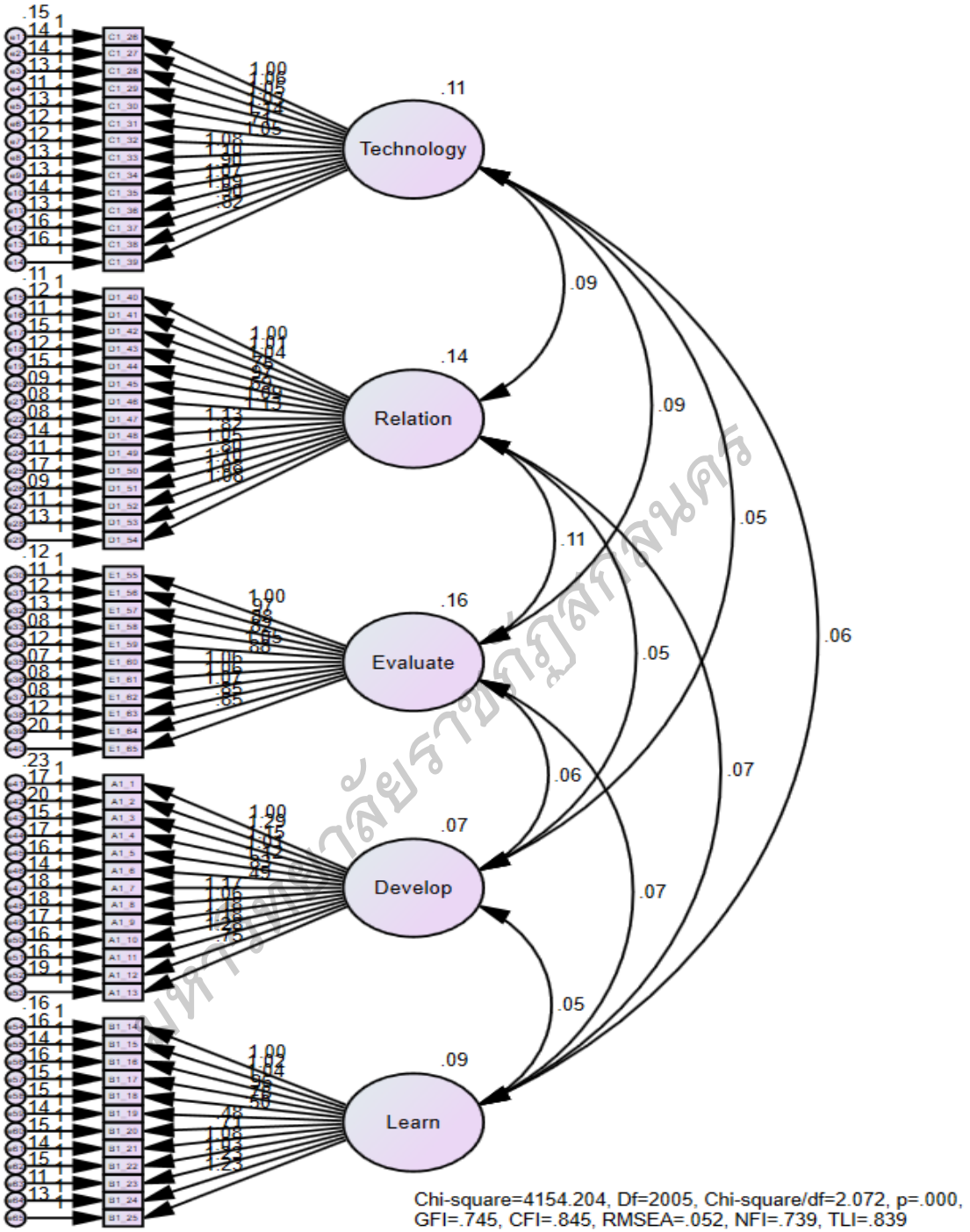

χ^2 = 4154.204, *df* = 2005, χ^2/df = 2.072, *P-value* = 0.000, GFI = 0.745, CFI = 0.845, RMSEA = 0.052, NFI = 0.739, TLI = 0.839

ภาพประกอบ 16 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 1

จากภาพประกอบ 16 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 1 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล มีค่าดังนี้ ไค-สแควร์ (χ^2) = 4154.204, χ^2/df = 2.072, *df* = 2005, *P-value* = 0.000, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.745, Comparative Fit Index (CFI) = 0.845, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.052, Normed Fit Index (NFI) = 0.739, Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.839

นั่นคือ ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ในครั้งที่ 1 ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล สามารถสรุปผลได้ดังตาราง 30

ตาราง 30 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 1

	เกณฑ์	**ครั้งที่ 1**	**ผลการวิเคราะห์**
χ^2		4154.204	
df		2005	
P-value		0.000	
χ^2/df	<2.00	2.072	ไม่ผ่านเกณฑ์
Goodness of Fit Index (GFI)	>0.95	0.745	ไม่ผ่านเกณฑ์
Comparative Fit Index (CFI)	>0.95	0.845	ไม่ผ่านเกณฑ์
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<0.05	0.052	ไม่ผ่านเกณฑ์
Normed Fit Index (NFI)	>0.80	0.739	ไม่ผ่านเกณฑ์
Tucker-Lewis Index (TLI)	>0.95	0.839	ไม่ผ่านเกณฑ์

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 2 โดยการปรับความแปรปรวนร่วม (covariances) ของความคลาดเคลื่อน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามข้อเสนอแนะของโปรแกรม (modification indices) ผลปรากฏดังภาพประกอบ 17

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

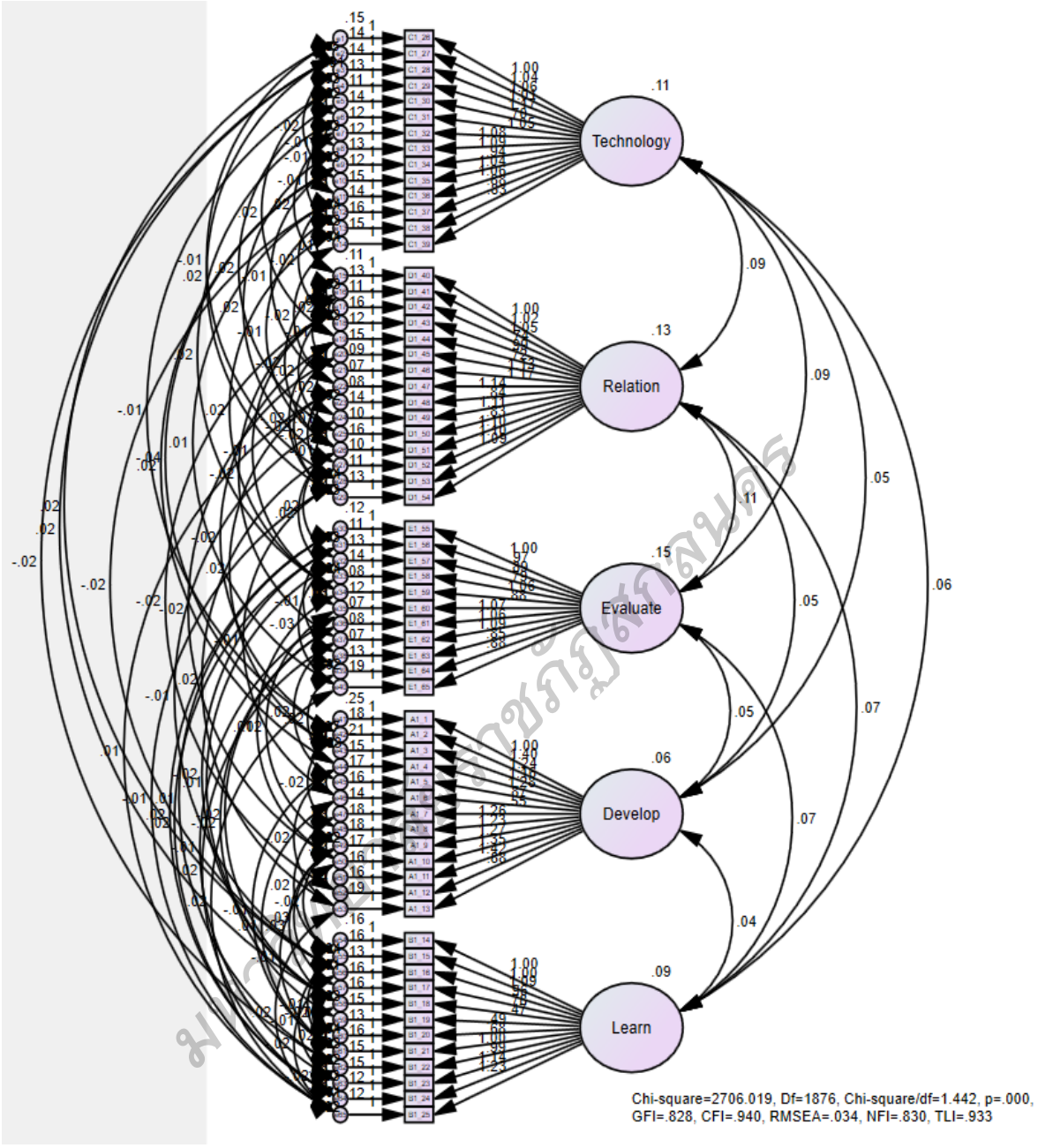

χ^2 = 2706.019, *df* = 1876, χ^2/df = 1.442, *P–value* = 0.000, GFI = 0.828, CFI = 0.940, RMSEA = 0.034, NFI = 0.830, TLI = 0.933

ภาพประกอบ 17 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 2

จากภาพประกอบ 17 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 2 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล มีค่าดังนี้ ไค-สแควร์ (χ^2) = 2706.019, χ^2/df = 1.442, *df* = 1876, *P-value* = 0.000, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.828, Comparative Fit Index (CFI) = 0.940, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.034, Normed Fit Index (NFI) = 0.830, Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.933

นั่นคือ ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ในครั้งที่ 2 ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล สามารถสรุปผลได้ดังตาราง 31

ตาราง 31 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 2

	เกณฑ์	**ครั้งที่ 2**	**ผลการวิเคราะห์**
χ^2		2706.019	
df		1876	
P-value		0.000	
χ^2/df	<2.00	1.442	ผ่านเกณฑ์
Goodness of Fit Index (GFI)	>0.95	0.828	ไม่ผ่านเกณฑ์
Comparative Fit Index (CFI)	>0.95	0.940	ไม่ผ่านเกณฑ์
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<0.05	0.034	ผ่านเกณฑ์
Normed Fit Index (NFI)	>0.80	0.830	ผ่านเกณฑ์
Tucker-Lewis Index (TLI)	>0.95	0.933	ไม่ผ่านเกณฑ์

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ครั้งที่ 3 โดยการปรับความแปรปรวนร่วม (covariances) ของความคลาดเคลื่อน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามข้อเสนอแนะของโปรแกรม (modification indices) ผลปรากฏดังภาพประกอบ 18

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

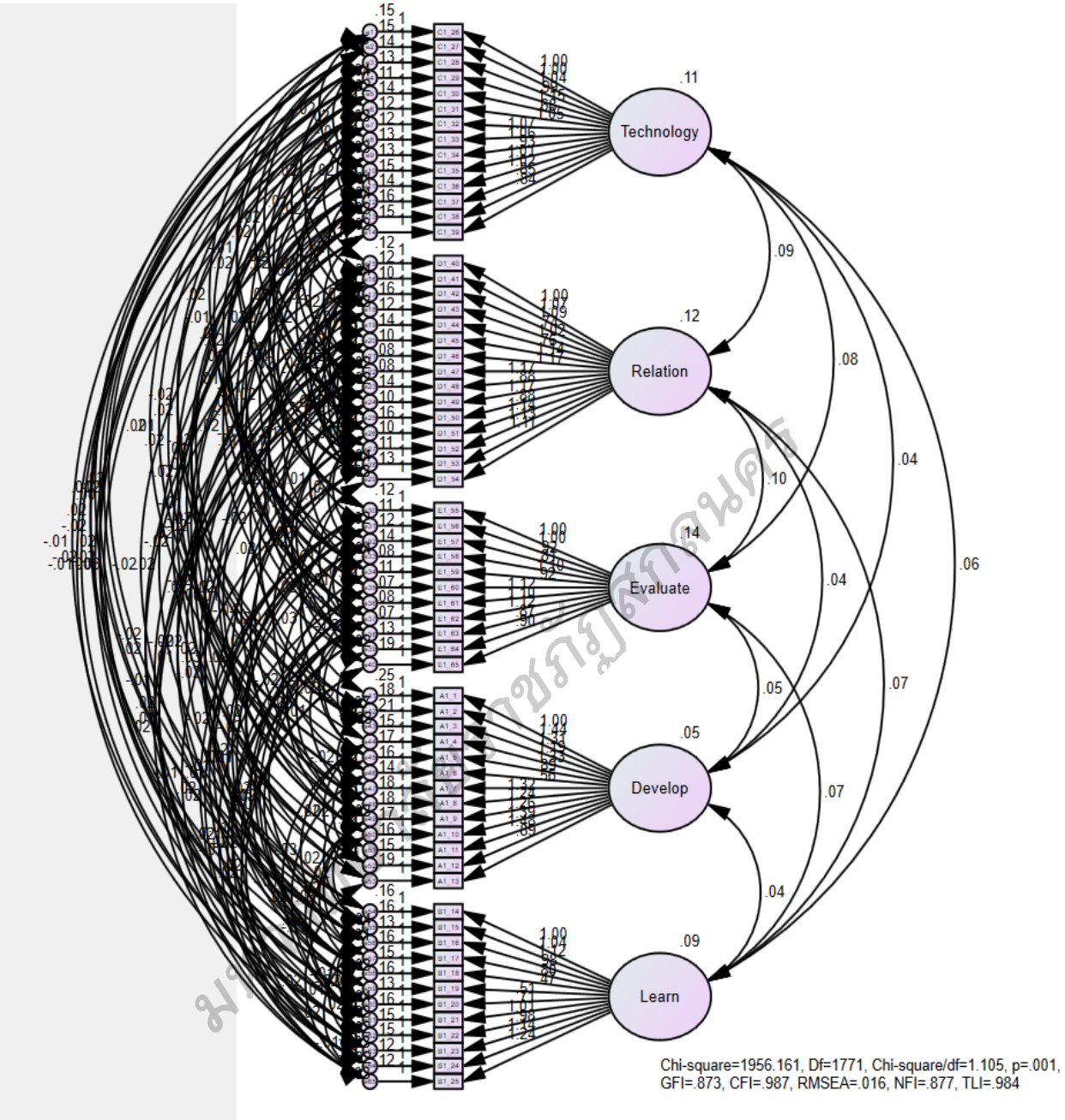

χ^2 = 1956.161, *df* = 1771, χ^2/df = 1.105, *P–value* = 0.001, GFI = 0.873, CFI = 0.987, RMSEA = 0.016, NFI = 0.877, TLI = 0.984

ภาพประกอบ 18 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ครั้งที่ 3

จากภาพประกอบ 18 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 3 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล มีค่า ดังนี้ ไค-สแควร์ (χ^2) = 1956.161, χ^2/df = 1.105, *df* = 1771, *P-value* = 0.001, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.873, Comparative Fit Index (CFI) = 0.987, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.016, Normed Fit Index (NFI) = 0.877, Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.984

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ในครั้งที่ 3 สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล สามารถสรุปผลได้ดังตาราง 32

ตาราง 32 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ครั้งที่ 3

	เกณฑ์	**ครั้งที่ 3**	**ผลการวิเคราะห์**
χ^2		1956.161	
df		1771	
P-value		0.001	
χ^2/df	<2.00	1.105	ผ่านเกณฑ์
Goodness of Fit Index (GFI)	>0.95	0.873	ไม่ผ่านเกณฑ์
Comparative Fit Index (CFI)	>0.95	0.987	ผ่านเกณฑ์
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<0.05	0.016	ผ่านเกณฑ์
Normed Fit Index (NFI)	>0.80	0.877	ผ่านเกณฑ์
Tucker-Lewis Index (TLI)	>0.95	0.984	ผ่านเกณฑ์

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 ดำเนินการปรับทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่า ผลของโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้นในการปรับครั้งที่ 3 ดังตาราง 33

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 33 สรุปผลการปรับโมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้ง 3 ครั้ง

	เกณฑ์	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
χ^2		4154.204	2706.019	1956.161
df		2005	1876	1771
P–value		.000	.000	.001
χ^2/df	<2.00	2.072	1.442	1.105
Goodness of Fit Index (GFI)	>0.95	.745	.828	.873
Comparative Fit Index (CFI)	>0.95	.845	.940	.987
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	<0.05	.052	.034	.016
Normed Fit Index (NFI)	>0.80	.739	.830	.877
Tucker–Lewis Index (TLI)	>0.95	.839	.933	.984

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเที่ยงตรงและสอดคล้องกับการศึกษาเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยจึงกำหนดการให้น้ำหนักในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ในองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่า PNI อันดับที่ 1 รองลงมา คือ องค์ประกอบทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่า PNI อันดับที่ 2 องค์ประกอบทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่า PNI อันดับที่ 3 องค์ประกอบทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีค่า PNI อันดับที่ 4 และองค์ประกอบทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีค่า PNI อันดับที่ 5 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 มาเขียนโครงร่างและสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) 3) การฝึกปฏิบัติจริง และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีหลักการ ดังนี้

1.1 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลาย ๆ ด้านที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

1.2 เป็นรูปแบบที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 เป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) การฝึกปฏิบัติจริง และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.2 เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.3 เพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีกระบวนการพัฒนาประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และความชำนาญ จนเกิดเป็นทักษะเพื่อพัฒนาสมรรถภาพหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรม โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิผล และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น วิธีการบรรยาย อภิปราย การระดมสมอง และการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกกลุ่ม โดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เวลา 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ซึ่งมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. กิจกรรมการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นการแนะนำตัวเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เป็นการละลายพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมกล้าที่จะอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็น ผู้เข้ารับการอบรมครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 30 คน จาก 30 โรงเรียน

2. กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการอบรมผ่านระบบ (QR Code 1)

3. กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากคณะวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้าน ๆ โดยมีเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 1 เล่ม และเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 5 เล่ม มีการดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง ตามหลักการจัดกิจกรรมดังนี้

ตาราง 34 การดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

วันที่	**จำนวนชั่วโมงการอบรมเชิงปฏิบัติการ**	**ลำดับความสำคัญ**
วันที่ 1	ผู้เข้าอบรมตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 15 นาที	–
	ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ชั่วโมง	1
	ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี จำนวน 2 ชั่วโมง 30 นาที	2
วันที่ 2	ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 ชั่วโมง	3
	ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที	4
	ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที	5
	ตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 15 นาที	–

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 34 การดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ผู้วิจัยกำหนดลำดับการให้ความสำคัญ ดังนี้ วันที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ชั่วโมง และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี จำนวน 2 ชั่วโมง 30 นาที วันที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 ชั่วโมง ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม จำนวน 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับ ทักษะ แนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา การรับชมคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเนื้อหา การจัดกิจกรรมระดมสมอง โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนาออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ และสนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. ขั้นนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่ได้จากการระดมความคิด จากการศึกษาองค์ความรู้ และการศึกษาจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วระดมสมองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นสรุปผลเพื่อเตรียมนำเสนอเป็นผลงานกลุ่ม และสรุปประเด็นสำคัญ นำเสนอโดยการเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่มเป็นขั้นตอนที่วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

4. หลังการอบรมเชิงปฏิบัติเสร็จสิ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ผ่านระบบ (QR Code 2) ทันที

ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เพื่อวางเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคล และผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง เป็นการทำหรือการดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนด เป็นการฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ จนเกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 วัน สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 2 วัน วันละ 4 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง โดยนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

2. ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนพฤติกรรมของตนเอง โดยเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่ได้นำเสนอไว้ พร้อมกับนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่ต้องปรับและพัฒนา ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

3. กิจกรรมสรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ผู้เข้ารับการพัฒนานำเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูทั้ง 5 ด้าน จากนั้นผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุปและสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และนำเสนอความต้องการในการพัฒนาตนเอง

ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นการกำกับติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ในการประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติจริงทำแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการฝึกปฏิบัติจริง ผ่านระบบ (QR Code 3)

กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

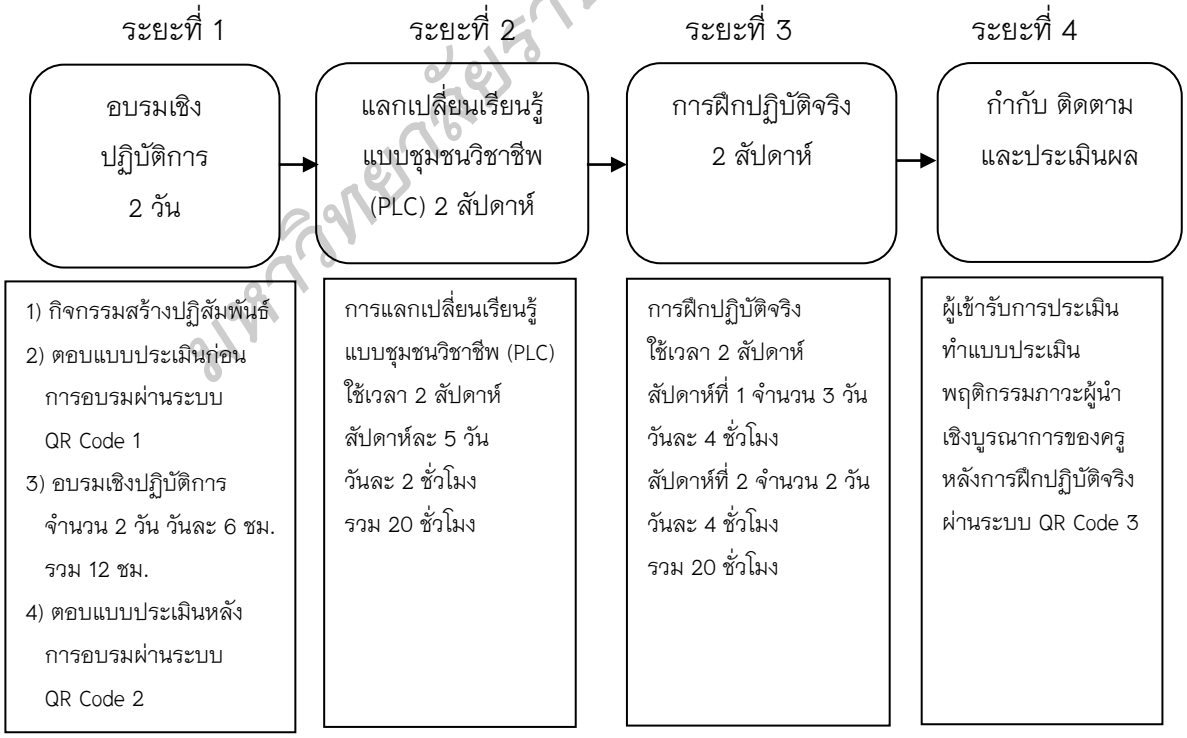

ภาพประกอบ 19 กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนา

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นสาระที่เป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกิจกรรมประกอบการพัฒนา โดยจัดทำเป็นเล่มคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 1 เล่ม และเอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

1) คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
2) เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
3) เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้
4) เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี
5) เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม
6) เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบ 20 QR code คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนา

5. การวัดและประเมินผลรูปแบบ

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 คือ วิธีการวัดและประเมินผลพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนและหลังการทดลอง และการวัดและประเมินผลความคงทนของรูปแบบในระยะติดตาม ซึ่งการวัดและประเมินผลของรูปแบบ คือ การนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปใช้ทดลองจริงในภาคสนาม เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลของรูปแบบว่ามีมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร จึงต้องมีเครื่องมือเพื่อการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนา ซึ่งผลจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนานั้น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินประสิทธิผลตามแนวคิดของ Guskey มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ รวม 3 ประเภท ดังนี้

1) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนเข้ารับการอบรม (QR Code 1)

2) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังเข้ารับการอบรม (QR Code 2)

3) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม (QR Code 3)

ภาพประกอบ 21 QR code เครื่องมือการวัดและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (ฉบับร่าง) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) ของแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลปรากฏดังตาราง 35

ตาราง 35 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

(n = 10)

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. หลักการของรูปแบบ	4.60	.49	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.60	.49	มากที่สุด
3. กระบวนการพัฒนา	4.70	.46	มากที่สุด
4. เนื้อหาของรูปแบบ	4.90	.30	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	4.70	.46	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.70**	**.44**	**มากที่สุด**

จากตาราง 35 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ เนื้อหาของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.90) กระบวนการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.70) การวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.70) หลักการของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบไปด้วย คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 1 เล่ม และเอกสารประกอบการพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 5 เล่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ผลปรากฏดังตาราง 36–41

ตาราง 36 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา			
1. หลักการของรูปแบบ	4.60	.51	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.60	.46	มากที่สุด
3. กระบวนการของรูปแบบ	4.70	.46	มากที่สุด
4. เนื้อหาของรูปแบบ	4.90	.30	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลของรูปแบบ	4.70	.46	มากที่สุด
6. เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ	4.60	.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.68**	**.45**	**มากที่สุด**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 36 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.68) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เนื้อหาของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.90) รองลงมา คือ กระบวนการของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.70) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.70) หลักการของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) ตามลำดับ

ตาราง 37 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร			
1. วัตถุประสงค์	4.60	.49	มากที่สุด
2. เนื้อหา	4.50	.81	มาก
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.40	.80	มาก
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.50	.50	มาก
5. การวัดและประเมินผล	4.60	.49	มากที่สุด
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.50	.67	มาก
เฉลี่ยรวม	**4.51**	**.66**	**มากที่สุด**

จากตาราง 37 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ วัตถุประสงค์และการวัดและประเมินผล มีค่าเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.60) รองลงมา คือ เนื้อหา สื่อและแหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมประกอบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.50) และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ($\overline{X}$ = 4.40) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 38 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้			
1. วัตถุประสงค์	4.90	.30	มากที่สุด
2. เนื้อหา	4.80	.40	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.60	.49	มากที่สุด
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.50	.67	มาก
5. การวัดและประเมินผล	4.40	.49	มาก
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.60	.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.63**	**.47**	**มากที่สุด**

จากตาราง 38 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ ($\overline{X}$ = 4.90) รองลงมา คือ เนื้อหา ($\overline{X}$ = 4.80) ส่วนขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมและกิจกรรมประกอบการพัฒนา มีค่าเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.60) สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.50) และการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.40) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 39 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี			
1. วัตถุประสงค์	4.80	.40	มากที่สุด
2. เนื้อหา	4.40	.80	มาก
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.50	.50	มาก
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.70	.46	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	4.30	.46	มาก
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.60	.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.55**	**.52**	**มากที่สุด**

จากตาราง 39 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ ($\overline{X}$ = 4.80) รองลงมา คือ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.70) กิจกรรมประกอบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.60) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ($\overline{X}$ = 4.50) เนื้อหา ($\overline{X}$ = 4.40) และการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.30) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 40 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม			
1. วัตถุประสงค์	4.30	.64	มาก
2. เนื้อหา	4.80	.40	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.40	.49	มาก
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.30	.64	มาก
5. การวัดและประเมินผล	4.60	.49	มากที่สุด
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.20	.60	มาก
เฉลี่ยรวม	**4.43**	**.54**	**มาก**

จากตาราง 40 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เนื้อหา ($\overline{X}$ = 4.80) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.60) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ($\overline{X}$ = 4.40) วัตถุประสงค์และสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.30) และกิจกรรมประกอบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.20) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 41 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่ม 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

(n = 10)

เอกสารประกอบการพัฒนา	$\overline{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล			
1. วัตถุประสงค์	4.20	.87	มาก
2. เนื้อหา	4.60	.49	มากที่สุด
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.60	.49	มากที่สุด
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.80	.40	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	4.70	.46	มากที่สุด
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.70	.46	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.60**	**.53**	**มากที่สุด**

จากตาราง 41 สรุปได้ว่า ผลประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60) พิจารณารายการตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.80) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลและกิจกรรมประกอบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.70) เนื้อหาและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ($\overline{X}$ = 4.60) และวัตถุประสงค์ ($\overline{X}$ = 4.20) ตามลำดับ

จากตาราง 36–41 สรุปภาพรวมของผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลปรากฏดังตาราง 42

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 42 ภาพรวมผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

(n = 10)

หัวข้อ เอกสารประกอบการพัฒนา	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	เฉลี่ย
1. วัตถุประสงค์	4.60	4.90	4.80	4.30	4.20	4.56
2. เนื้อหา	4.50	4.80	4.40	4.80	4.60	4.62
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.40	4.60	4.50	4.40	4.60	4.50
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.50	4.50	4.70	4.30	4.80	4.56
5. การวัดและประเมินผล	4.60	4.40	4.30	4.60	4.70	4.52
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา	4.50	4.60	4.60	4.20	4.70	4.52
เฉลี่ยรวม	**4.51**	**4.63**	**4.55**	**4.43**	**4.60**	**4.54**

จากตาราง 42 สรุปได้ว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54) หากพิจารณารายการตามเล่มเอกสารประกอบการพัฒนา ทั้ง 5 เล่ม โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63) รองลงมา คือ เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60) เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55) เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51) และเล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43)

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา สรุปรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังภาพประกอบ 22

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

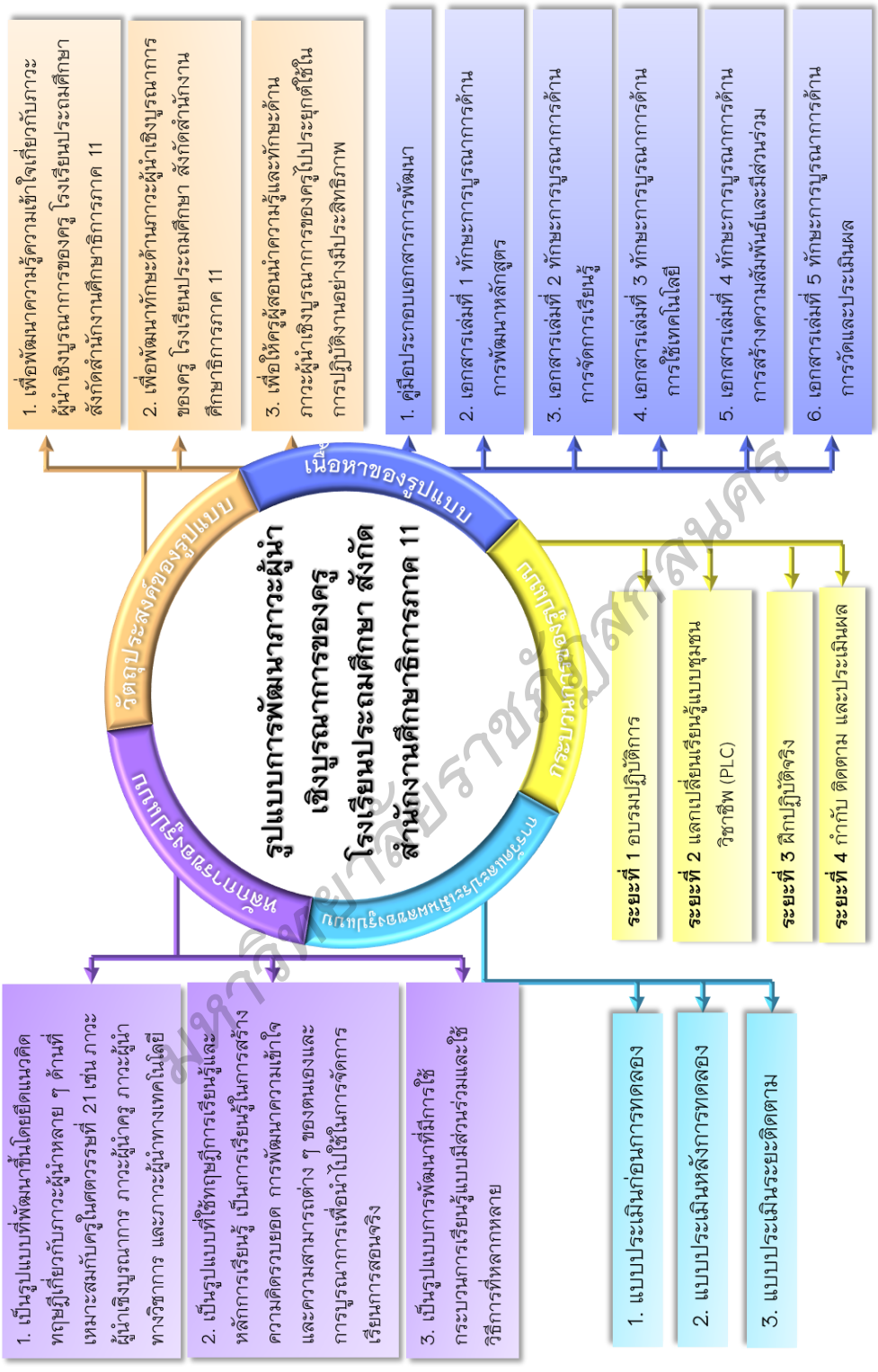

ภาพประกอบ 22 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมทดลองด้วยความสมัครใจ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 คน มีการเก็บข้อมูล 3 ครั้ง เพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู คือ 1) ระยะก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 ครั้ง (ก่อนทดลอง) 2) ระยะหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ 1 ครั้ง (หลังทดลอง) และ 3) ระยะติดตาม 1 ครั้ง (หลังฝึกปฏิบัติจริง) ซึ่งผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

1.1 ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เป็นการเปรียบเทียบผลการประเมินก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยให้ครูที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 30 คน ตอบแบบประเมินพฤติกรรมตนเองก่อนการอบรม และหลังการอบรมทันที ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 43

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 ผลการเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา (n = 30)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	N	ระดับปฏิบัติการ				t-test	Sig.
			ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง			
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร								
1	การวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ	30	2.91	.65	4.58	.39	10.947**	.000
2	การจัดทำหลักสูตรบูรณาการ	30	2.95	.59	4.54	.29	12.354**	.000
3	การนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้	30	2.96	.55	4.48	.44	11.854**	.000
4	การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ	30	2.93	.66	4.30	.38	11.100**	.000
รวม			**2.94**	**.54**	**4.47**	**.23**	**14.136****	**.000**
ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้								
1	การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	30	2.89	.59	4.63	.29	12.392**	.000
2	การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	30	3.13	.77	4.63	.49	9.127**	.000
3	การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ	30	2.95	.63	4.56	.30	12.174**	.000
รวม			**2.99**	**.61**	**4.61**	**.21**	**12.813****	**.000**
ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี								
1	การใช้เทคโนโลยีการบริหารจัดการข้อมูล	30	2.93	.82	4.70	.46	9.616**	.000
2	การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	30	2.98	.59	4.60	.44	11.796**	.000
3	การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี	30	2.70	.62	4.56	.22	15.732**	.000
รวม			**2.87**	**.61**	**4.62**	**.28**	**13.849****	**.000**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 43 (ต่อ)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	N	ระดับปฏิบัติการ				t–test	Sig.
			ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง			
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม								
1	การทำงานเป็นทีม	30	2.85	.59	4.51	.37	12.801**	.000
2	การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ	30	2.95	.56	4.63	.36	14.490**	.000
3	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	30	2.84	.53	4.56	.36	14.932**	.000
รวม			**2.88**	**.52**	**4.57**	**.28**	**15.464****	**.000**
ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล								
1	จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	30	2.86	.68	4.56	.50	13.260**	.000
2	รูปแบบการวัดและประเมินผล	30	2.93	.64	4.53	.50	12.105**	.000
3	เกณฑ์การวัดและประเมินผล	30	2.84	.66	4.53	.29	12.636**	.000
4	เครื่องมือการวัดแลประเมินผล	30	2.93	.49	4.48	.29	16.858**	.000
รวม			**2.89**	**.55**	**4.53**	**.21**	**17.070****	**.000**
รวมทั้งฉบับ			**2.91**	**.53**	**4.56**	**.15**	**17.078****	**.000**

$^{**}P < 0.05$

จากตาราง 43 ผลเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.62) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.61) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 4.57) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.53) และทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.47) ตามลำดับ และผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 2.99) รองลงมา ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ ($\overline{X}$ = 2.94) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 2.89) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 2.88) และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 2.87) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่เพิ่มขึ้น โดยก่อนเข้าร่วมการทดลองผลการประเมินพฤติกรรมตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีผลการประเมินพฤติกรรมตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา สรุปเป็นภาพรวมได้ดังตาราง 44

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้า ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ผลการประเมิน				ความต่าง	ร้อยละความก้าวหน้า
	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง			
	$\overline{X}$	(S.D.)	$\overline{X}$	(S.D.)		
ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	2.94	.54	4.47	.23	+1.53	52.04
ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	2.99	.61	4.61	.21	+1.62	54.18
ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	2.87	.61	4.62	.28	+1.75	60.97
ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	2.88	.52	4.57	.29	+1.69	58.68
ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	2.89	.55	4.53	.22	+1.64	56.74
โดยรวม	**2.91**	**.53**	**4.56**	**.15**	**+1.65**	**56.70**

จากตาราง 44 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าความต่างเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลอง โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.65 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 56.70 หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 1.75 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 60.97) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.69 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 58.68) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.64 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 56.74) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.62 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 54.18) และทักษะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.53 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 52.04) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะการติดตาม

2.1 ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นการเปรียบเทียบผลการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 45

ตาราง 45 ผลการเปรียบเทียบการประเมินพัฒนาการภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม (n = 30)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	N	ระดับปฏิบัติการ				t-test	Sig.
			หลังการทดลอง		ระยะติดตาม			
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร								
1	การวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ	30	4.58	.39	4.63	.36	1.140	.264
2	การจัดทำหลักสูตรบูรณาการ	30	4.54	.29	4.64	.22	2.449**	.021
3	การนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้	30	4.48	.44	4.58	.41	1.795	.083
4	การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ	30	4.30	.38	4.66	.30	4.853**	.000
รวม			**4.47**	**.23**	**4.63**	**.15**	**4.934****	**.000**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 45 (ต่อ)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	N	ระดับปฏิบัติการ				t–test	Sig.
			หลังการทดลอง		ระยะติดตาม			
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้								
1	การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	30	4.63	.29	4.77	.29	2.734**	.011
2	การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	30	4.63	.49	4.60	.56	0.328	.745
3	การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ	30	4.56	.30	4.64	.30	1.201	.240
รวม			**4.61**	**.21**	**4.67**	**.21**	**1.660**	**.108**
ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี								
1	การใช้เทคโนโลยีการบริหารจัดการข้อมูล	30	4.70	.46	4.63	.49	0.626	.536
2	การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	30	4.60	.44	4.86	.26	2.898**	.007
3	การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี	30	4.56	.22	4.72	.17	4.252**	.000
รวม			**4.62**	**.28**	**4.74**	**.11**	**2.621****	**.014**
ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม								
1	การทำงานเป็นทีม	30	4.51	.37	4.64	.37	1.717	.097
2	การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ	30	4.63	.36	4.61	.42	0.205	.839
3	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	30	4.56	.36	4.63	.30	0.924	.363
รวม			**4.57**	**.28**	**4.63**	**.25**	**1.419**	**.167**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 45 (ต่อ)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	N	ระดับปฏิบัติการ				t-test	Sig.
			หลังการทดลอง		ระยะติดตาม			
			$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล								
1	จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล	30	4.56	.50	4.73	.44	1.095	.283
2	รูปแบบการวัดและประเมินผล	30	4.53	.50	4.70	.46	1.542	.134
3	เกณฑ์การวัดและประเมินผล	30	4.53	.29	4.47	.31	1.000	.326
4	เครื่องมือการวัดและประเมินผล	30	4.48	.29	4.62	.32	1.588	.123
รวม			**4.53**	**.21**	**4.63**	**.24**	**1.992**	**.056**
รวมทั้งฉบับ			**4.56**	**.15**	**4.66**	**.12**	**5.655****	**.000**

$^{**}P < 0.05$

จากตาราง 45 ผลเปรียบเทียบการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.74) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.67) และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล และทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.63) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปได้ว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม สรุปเป็นภาพรวมได้ดังตาราง 46

ตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม

ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ผลการประเมิน				ความต่าง	ร้อยละความก้าวหน้า
	หลังการทดลอง		ระยะติดตาม			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.47	.23	4.63	.15	+0.16	3.47
ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	4.61	.21	4.67	.21	+0.06	1.30
ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	4.62	.28	4.74	.11	+0.12	2.59
ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	4.57	.28	4.63	.25	+0.07	1.31
ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	4.53	.21	4.63	.24	+0.10	2.20
โดยรวม	**4.56**	**.15**	**4.66**	**.12**	**+0.10**	**2.19**

จากตาราง 46 ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าระยะติดตามมีค่าความต่างเพิ่มขึ้นจากหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.19 หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หาน้อย ได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.16 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 3.47) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.12 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.59) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.20) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.07 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 1.31) และทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.06 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 1.30) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 7 สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองทุกด้าน ซึ่งหมายความว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่เพิ่มขึ้น โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.65 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 56.70

2. ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66) ซึ่งสูงกว่าการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.56) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทุกด้าน ซึ่งหมายความว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 2.19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 14,953 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. กลุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 393 คน ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Yamane (1973, p. 1088) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยความสมัครใจของผู้เข้าร่วมทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้วิธีแบบผสม (Mix Method) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ตรวจสอบเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สัดกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (ฉบับร่าง)

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

สรุปผล

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย และ 65 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ การจัดทำหลักสูตรบูรณาการ การนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้ได้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตร องค์ประกอบหลักที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ องค์ประกอบหลักที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการสร้างและพัฒนาสื่อ องค์ประกอบหลักที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ องค์ประกอบหลักที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของวัดและประเมินผล การใช้รูปแบบการวัดผลและประเมินผล การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล และการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ซึ่งทั้ง 5 องค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการยืนยันองค์ประกอบโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

2. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ

3. ผลการศึกษากระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง และ ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ตรวจสอบเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ สรุปได้ดังนี้

1. จากการวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.38 เพศหญิง จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 63.61 จำแนกตามอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 107 คน ร้อยละ 27.22 จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 211 คน ร้อยละ 53.68 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน พบว่า ส่วนใหญ่ระดับชั้นที่สอนประถมศึกษา (ป.1–ป.6) จำนวน 309 คน ร้อยละ 78.62 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 170 คน ร้อยละ 43.25 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121–599 คน) จำนวน 144 คน ร้อยละ 36.64 และจำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งทั้ง 6 เขต มีจำนวนครูที่สำรวจกระจายอยู่ใกล้เคียงกัน

2. ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่จริงขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพความต้องการขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

4. ผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น (PNI) ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (PNI = 0.84) รองลงมาคือ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (PNI = 0.70) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI = 0.68) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (PNI = 0.61) และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (PNI = 0.60) ตามลำดับ หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าพิสัยของดัชนีค่าความต้องการจำเป็น (PNI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.55–0.83 โดยผู้วิจัยได้นำค่าความต้องการจำเป็น (PNI) มาเป็นตัวกำหนดค่าน้ำหนักความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) และผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM)

1. ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติ KMO (Kaiser–Meyer–Olkin Measures of Sampling Adequacy) และ Bartlett's test of sphericity ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูล พบว่า ค่า KMO เท่ากับ 0.949 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 แสดงว่า ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และจากการทดสอบสมมติฐาน Bartlett's test of sphericity พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ ตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้ โดยมีค่าไอเกน (eigen value) หรือค่าความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบต้องมากกว่า มีค่ามากกว่า 1 ทุกองค์ประกกอบ โดยทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 49.490 ของความแปรปรวนทั้งหมด

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) โดยใช้โปรแกรม Amos version 18 ดำเนินการวิเคราะห์และทดสอบทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่า ในการวิเคราะห์ครั้งที่ 3 โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) มีความสอดคล้องกับข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เชิงประจักษ์ ขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล มีค่า ดังนี้ ไค-สแควร์ (χ^2) = 1956.161, χ^2/df = 1.105, *df* = 1771, *P-value* = 0.001, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.873, Comparative Fit Index (CFI) = 0.987, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.016, Normed Fit Index (NFI) = 0.877, Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.984 นั่นคือ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายนอกของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 4 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ หมายถึง แนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลาย ๆ ด้าน ที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี และใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง มีการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) การฝึกปฏิบัติจริง และการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และเพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยแบ่งกระบวนการพัฒนาออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง และ ระยะที่ 4 กำกับ ติดตามและประเมินผล

4. เนื้อหาของรูปแบบ หมายถึง สาระที่เป็นองค์ความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และกิจกรรมประกอบการพัฒนา โดยจัดทำเป็นเอกสารประกอบการพัฒนา มีทั้งหมด 5 เล่ม ดังนี้ เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล และคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

5. การวัดและประเมินผลของรูปแบบ หมายถึง วิธีการวัดและประเมินผลพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 กับกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วย การวัดและประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนและหลังการทดลอง และการวัดและประเมินผลความคงทนของรูปแบบในระยะติดตาม

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.70) พิจารณารายการตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ เนื้อหาของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.90) กระบวนการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.70) การวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.70) หลักการของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.60) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54) พิจารณารายการตามเล่มเอกสารโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.63) รองลงมา คือ เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60) เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.55) เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51) และเล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43) หากพิจารณารายการตามหัวข้อของเอกสารประกอบการพัฒนา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.62) รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) การวัดและประเมินผลและกิจกรรมประกอบการพัฒนามีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.52) และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50) ตามลำดับ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ขั้นตอนที่ 6 ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

1. ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากสรุป

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.62) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.61) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 4.57) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.53) และทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.47) ตามลำดับ และผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 2.99) รองลงมา ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร คือ ($\overline{X}$ = 2.94) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 2.89) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 2.88) และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 2.87) ตามลำดับ สรุปได้ว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่เพิ่มขึ้น โดยก่อนเข้าร่วมการทดลองผลการประเมินพฤติกรรมตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีผลการประเมินพฤติกรรมตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าความต่างเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลอง โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.65 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 56.70 หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 1.75 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 60.97) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.69 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 58.68) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.64 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 56.74) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.62 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 54.18) และทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (ค่าความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.53 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 52.04) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวิทยาลงกรณ์

2. ผลการเปรียบเทียบการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.74) รองลงมา คือ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.67) และทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล และทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\overline{X}$ = 4.63) ตามลำดับ สรุปได้ว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม

ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าของพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากับระยะติดตาม พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าความต่างและค่าร้อยละความก้าวหน้าระยะติดตามมีค่าความต่างเพิ่มขึ้นจากหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.19 หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.16 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 3.47) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.12 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.59) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.20) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.07 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 1.31) และทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ (ค่าความต่างเพิ่มขึ้น 0.06 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 1.30) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 7 สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้ดังนี้

1. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.56) ซึ่งสูงกว่าผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.91) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองทุกด้าน ซึ่งหมายความว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่เพิ่มขึ้น โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.65 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 56.70

2. ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66) ซึ่งสูงกว่าการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ($\overline{X}$ = 4.56) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทุกด้าน ซึ่งหมายความว่า ครูที่เข้าร่วมการทดลองมีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.10 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้า 2.19

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ผลการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก และ 17 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบหลักที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การวิเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และออกแบบหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตร องค์ประกอบหลักที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบหลักที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบหลักที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และองค์ประกอบหลักที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล รูปแบบการวัดและประเมินผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผล สอดคล้องบางส่วนกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ในบทที่ 2 ดังนี้ สอดคล้องบางส่วนกับ Yulk (2010, pp. 491–498) และ Angalet (2000, pp. 55–57) ที่ได้ศึกษากระบวนทัศน์ใหม่ในเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ เป็นกระบวนทัศน์ที่ช่วยทำให้ผู้นำมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นการผสมผสานทฤษฎีภาวะผู้นำร่วมสมัย เข้าด้วยกันซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นการนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม สอดคล้องกับ Hatala and Hatala (2005, p. 7) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ พัฒนามาจากแนวคิดที่หลากหลายที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสรรค์ ปรับปรุง และยืดหยุ่นในการนำไปสู่ความสำเร็จ และ Winston and Patterson (2006, p. 8) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ หมายถึง การที่ผู้นำผสมผสานแนวคิด แนวปฏิบัติในการนำ โดยมุ่งเน้นความสำคัญของบุคคล นโยบาย ระบบการทำงาน ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์การ สอดคล้องกับ Moos and Huder (2007, pp. 590–592) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในโรงเรียน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการโดยใช้แนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบแลกเปลี่ยนเป็นแนวคิดพื้นฐาน มีเป้าหมายให้บุคลากร ผู้บริหาร และผู้มีส่วนร่วมในการบริหารร่วมกันพัฒนาให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า

โดยเมื่อทำการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) ดำเนินการวิเคราะห์และทดสอบทั้งหมด 3 ครั้ง โดยการปรับโมเดลสมการโครงสร้างเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปรับความแปรปรวนร่วม (covariances) ของความคลาดเคลื่อนตามข้อเสนอแนะของโปรแกรม (modification indices) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป AMOS ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการวิเคราะห์ครั้งที่ 3 โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 1956.161 ค่า χ^2/df เท่ากับ 1.105 (ไม่ควรเกิน 2) องศาอิสระ (*df*) มีค่าเท่ากับ 1771, ค่า *P-value* = 0.001 ค่า Goodness of Fit Index (GFI) = 0.873, ค่า Comparative Fit Index (CFI) = 0.987, ค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.016, ค่า Normed Fit Index (NFI) = 0.877, และค่า Tucker-Lewis Index (TLI) = 0.984 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องบางส่วนกับ พุฒิศักดิ์ แนวทอง และคณะ (2560) ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำกลุ่มของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 1 โดยทำการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดของภาวะผู้นำกลุ่มของครูที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดำเนินการสกัดปัจจัยร่วมด้วยวิธีการวิเคราะห์แกนหลักและหมุนแกนโดยวิธี Direct Oblimin และวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญจำเป็นของภาวะผู้นำกลุ่มของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 6 องค์ประกอบ (อธิบายความแปรปรวนได้ 61.140%) ประกอบด้วย จิตสำนึกกลุ่ม (38.154%) ความไว้วางใจในกลุ่ม (5.924%) การสื่อสารในกลุ่ม (5.274%) การสนับสนุนทางอารมณ์ (4.544%) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (3.841%) และความเป็นฝักแผ่นในกลุ่ม (3.403%) และโมเดลการวัดภาวะผู้นำกลุ่มของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (χ^2 = 58.870, *P* = 0.750, *df* = 67, χ^2/df = 0.920, GFI = 0.990, AGFI = 0.990, CFI = 1.00, SRMR = 0.011, RMSEA = 0.000)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลของรูปแบบ และมีกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) 3) การฝึกปฏิบัติจริง และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล ข้อค้นพบนี้สอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ ฐิติมา ไชยมหา (2556, บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีส่วนประกอบของรูปแบบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) การปฐมนิเทศ การประเมินตนเอง และการเรียนรู้จากกรณีศึกษา 2) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การฝึกปฏิบัติการ และ 4) การกำกับ ติดตามและประเมินผล และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ นภาพร พันธ์ชัย (2556, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถม ศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) สื่อประกอบกิจกรรม โดยมีกระบวนการพัฒนาดังนี้ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน และ 3) ติดตามพฤติกรรม และสอดคล้องบางส่วนกับ สุกสะหวัน ไชยสมบัติ (2556, บทคัดย่อ) ได้สร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาภาคเอกชน แขวงสะหวันนะเขต สังกัดห้องการสภาที่ปรึกษาการศึกษาภาคเอกชน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาการพัฒนา กระบวนการพัฒนา การวัดผลและประเมินผล โดยกระบวนการพัฒนา 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาดูงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาดีเด่นเพื่อศึกษาตัวแบบภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาและประชุมสรุปผลการศึกษาดูงาน ระยะที่ 2 อบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม 2 วัน ระยะที่ 3 ระยะฝึกปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษา จำนวน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 6 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ระยะที่ 4 ระยะติดตามผลเป็นระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาหลังปฏิบัติการ 1 สัปดาห์ และสอดคล้องบางส่วนกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สุนทร โสภาคะยัง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการพัฒนา ซึ่งดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม 2 วัน ระยะที่ 2 การฝึกปฏิบัติจริง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ระยะที่ 3 การศึกษาดูงาน และระยะที่ 4 การติดตามผล ติดตามผลหลังการปฏิบัติการ 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และสอดคล้องบางส่วนกับ กรกฎ พลตรี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11 ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติจริง และการติดตามผล

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุกองค์ประกอบ โดยภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.91) และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54) หมายความว่า ครูที่เข้ารับการพัฒนามีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 1.63 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 32.60 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา ไชยมหา (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.80) โดยมีร้อยละความก้าวหน้าโดยรวมเท่ากับ 92.86 และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ สุกสะหวัน ไชยสมบัติ (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูอาชีวศึกษาโดยรวม หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องบางส่วนกับ รัชฎาพร พิมพิชัย (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินก่อน–หลังทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ครูมีภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ด้านการจัดการเรียนการสอนหลังสูงกว่าก่อนทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมได้ค่าร้อยละความก้าวหน้าโดยเฉลี่ย 94.94 และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ ศิริพร กุลสานต์ (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของ อนัตตา ชาวนา (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พบว่า ระยะระหว่างดำเนินการทดลองใช้รูปแบบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการดำเนินการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.2 ผลการประเมินพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ผลการประเมินระยะติดตามสูงกว่าผลการประเมินหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทุกองค์ประกอบ โดยพัฒนาการของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.54) และระยะติดตาม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.66) หมายความว่า ครูที่เข้ารับการพัฒนามีพัฒนาการของการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความต่างโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.12 คิดเป็นร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 2.40 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ฐิติมา ไชยมหา (2556, บทคัดย่อ) พบว่า การเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมระยะติดตามกับพฤติกรรมหลังการทดลอง มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 50.00 และสอดคล้องบางส่วนกับ นภาพร พันธ์ชัย (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การประเมินระยะติดตามผลการทดลองใช้รูปแบบ ครูมีความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 98.00 ครูพัฒนาพฤติกรรมและทักษะ คิดเป็นร้อยละ 97.00 มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 41.67 และสอดคล้องบางส่วนกับ กษมน มังคละคีรี (2557) ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าหลังปฏิบัติการพัฒนากิจกรรมภาวะผู้นำครูค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ครูมีภาวะผู้นำครูเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 63.64 และสอดคล้องกับ อนัตตา ชาวนา (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในสถานศึกษา พบว่า ผลการติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริงและติดตามผลหลังการทดลองใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระยะระหว่างการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นแนวทางในพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้แก่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร โดยไม่ครอบคลุมถึงครูในสังกัดหน่วยงานและระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ครูโรงเรียนเอกชน หรือครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หากจะนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้จะต้องดูบริบทของที่โรงเรียนในสังกัดที่จะนำไปปรับใช้ด้วย

1.3 การนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ควรบูรณาการกับหน้าที่และความรับผิดชอบของครูแต่ละท่านเป็นหลัก ทั้งในด้านวิชาหลักที่สอน งานที่ต้องรับผิดชอบและหน้าที่งานด้านบริหาร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 การศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม 5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบทและพื้นที่ที่รับผิดชอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 ผู้วิจัยได้ ทบทวนวรรณกรรม และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังกล่าวข้างต้น โดยมีการนำทักษะด้านการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ และการมีจรรยาบรรณคุณธรรม และจริยธรรม มาผนวกรวมกับองค์ประกอบอื่น ๆ โดยผู้ทำการวิจัยครั้งต่อไปควร และนำทักษะเหล่านี้มาวิเคราะห์เพิ่มเติมในองค์ประกอบของผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับผู้นำเชิงบูรณาการมากยิ่งขึ้น

2.3 จากข้อจำกัดในด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจึงมีการประเมินพฤติกรรมในระยะคงทนในเวลา 4 สัปดาห์ หลังการให้ความรู้ การวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีพิจารณาปรับเวลาการประเมินระยะคงทน โดยเพิ่มเวลาการประเมินระยะคงทน หรือมีการกำหนดช่วงการประเมิน เช่น 3-6 เดือน เนื่องจากจะได้มีการประเมินการพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.4 ระยะเวลาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ควรมีการเพิ่มเวลาที่ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยจะได้รับความรู้และสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กมล ตราชู. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเทศบาล.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

กรกฎ พลตรี, ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์, สวัสดิ์ โพธิวัฒน์ และสำราญ กำจัดภัย. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางการวิจัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11. *วารสารบริหารการศึกษา,* 11(2), 65–73.

กษมน มังคละคีรี. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). *เอกสารการพัฒนาข้าราชการครู เพื่อให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ ครั้งที่ 2.* ม.ป.ท.

กังวล เทียนกัณฑ์เฑศน์. (2549). *การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

กัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2553). *องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.* ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สู่ความสำเร็จ.* กรุงเทพฯ: ซัคเซส.

เกรียงศักดิ์ วงศ์รัตนะ. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขนิษฐา ชัยประโคน. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

คมพิศิษฐ์ ศรีบุญเรือง. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของผู้บริหารศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

คุณาวุฒิ สิงห์ทอง และธรินธร นามวรรณ. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,* 12(1), 161–168.

จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 39(4), 65–73.

จันทิรา แก้วบุตรา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. *วารสารมหาวิทยาลัยราภัฏสกลนคร,* 3(5), 61–74.

จามจุรี จำเมือง. (2548). *รูปแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2547). *การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉลอง บุญญานันต์. (2547). *ปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เป็นฐาน.* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชนากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชวลิต เกิดทิพย์ และคณะ. (2552). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,* 15(1), 141–160.

ชวลิต ชูกำแพง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร.* มหาสารคาม: ที่คิวพี.

ชัยรัตน์ หลายวัชระกุล. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เชาว์ อินใย. (2553). *การประเมินโครงการ Program Evaluation.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิติมา ไชยมหา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ดวงรัตน์ คัดทะเล. (2559). การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กระบวนการวิจัย. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา,* 22(1), 131–145.

ดวงรัตน์ อาบใจ. (2547). *สมรรถภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับโรงเรียนพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ดารารัตน์ คำอ่วม และทวีวัฒน์ ปิตยานนท์. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,* 5(1), 99–112.

ดำรงค์ ศรีอร่าม. (2553). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0.* เข้าถึงได้จาก http://www.matichon.co.th/news/345042 (25 กันยายน 2562).

ตรี ภูวิโคตรธนกุล, วัลลภา อารีรัตน์ และประกฤติยา ทักษิโณ. (2562). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา: โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและภาวะผู้นำเชิงวิชาการ. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 15(2), 70–84.

ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2551). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (2543). *สามประสานในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นานาสาระจากรวมพลังเพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.* นนทบุรี: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

ทิศนา แขมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธงชัย ชิวปรีชา. (2542). *การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

ธนวัฒน์ ภิรมย์ไกรภักดิ์. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารนักศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ธนา ประมุขกุล. (2544). เครือข่าย. *วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม,* 24(3), 104–112.

ธนิศ ภู่ศิริ. (2546). *วิชาการสื่อสาร.* กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.

ธเนศ ขำเกิด. (2550). เครื่องมืออันทรงพลังของ KM. *ส่งเสริมเทคโนโลยี,* 33(190), 80–83.

ธวัชชัย ไพใหล. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา.* กรุงเทพฯ: ธนรัช.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร พันธ์ชัย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นันธวัฒน์ ทับเงิน, ธีระดา ภิญโญ และอาจารี คูวัธนไพศาล. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,* 18(2), 58–66.

นิคม ชมพูหลง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรทองถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.* มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.

นิคม นาคอ้าย. (2549). *องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิรมล ศตวุฒิ และคณะ. (2546). *ประสบการณ์ภาคสนามในการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรจบ บุญจันทร์. (2554). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2551). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.

บุญมี ก่อบุญ. (2553). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทีมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุปผชาติ ทัฬหิกรณ์. (2552). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ปทุมพร เปียถนอม. (2554). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทีป บินชัย. (2546). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวภาวะผู้นำพิสัยสมบูรณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประไพศรี ลีฬหะกร, ชูศักดิ์ เอกเพชร และบรรจง เจริญสุข. (2558). ภาวะผู้นำครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคใต้ตอนบน. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 15(1), 95–110.

ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2544). *การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2546). *การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและแผนการเตรียมรับของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของไทยระหว่างปี พ.ศ. 2545–2554.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

พงษ์ธร จันทร์เล และประยุทธ ชูสอน. (2560). ภาวะผู้นำของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 11(3), 145–152.

พณารัตน์ บุตรชารี. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พรรณี ลีกิจวัฒนะ. (2553). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2541). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.* กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พุฒิศักดิ์ แนวทอง, องอาจ นัยพัฒน์ และอรอุมา เจริญสุข. (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำกลุ่มของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา,* 9(2), 40–55.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). ระบบบริหารความเสี่ยงสำหรับสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา มศว,* 11(21), 69–79.

มณฑิชา ชนะสิทธิ์. (2539). *การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยภูมิปัญญาท้องถิ่นสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มะลิวรรณ ประวัง และคณะ (2551). *การพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544.* การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิยาลัยนเรศวร.

มานิตย์ นาคเมือง. (2552). *รูปแบบารพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิยาลัยนเรศวร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มาเรียม นิลพันธุ์, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2558). การประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนหลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์การวิจัย,* 7(1), 26–41.

มาลินี หมื่นไวย์. (2553). *การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนนำร่อง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เยาวดี รางชัยกุลวิบูลย์. (2552). *การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รสริน พิมลบรรยงก์. (2550). *ระบบการสอนและการฝึกอบรม: การออกแบบ การพัฒนาและการนำไปใช้.* นครราชสีมา: โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ.* กรุงเทพฯ: ธนชัชการพิมพ์.

รังสรรค์ สุทารัมย์. (2556). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการเรียนรู้โรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัชฎาพร พิมพิชัย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ราตรี นันทสุคนธ์. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.* สุราษฎร์ธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

รุ่ง แก้วแดง. (2545). *ปฏิวัติการศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ: มติชน.

ลลิดา ชาเรืองเดช. (2555).*รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ละม้าย กิตติพร. (2555). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วรรณปกรณ์ สุดตะนา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วสันต์ อติศัพท์. (2550). *ทิศทางใหม่ของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา: กระบวนทัศน์ใหม่ของนักเทคโนโลยีการศึกษาและการเตรียมครูแห่งอนาคต เอกสารประกอบการสัมมนาโสต-เทคโนสัมพันธ์ครั้งที่ 16.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

_____. (2557). *การประเมินเพื่อมอบอำนาจการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: สานอักษะ.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.

วิเชียร วิทยอุดม. (2553). *ภาวะผู้นำ.* กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ.* กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.

วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วีรวัฒน์ ดวงใจ. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 และ 23.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ศรัณยา ใครบุตร และคณะ. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 11. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 12(2), 34–42.

ศรีอุษา กมลธรรมรักษ์. (2557). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้ภาวะผู้นำครู: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านดงชมพู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศักดา สถาพรวจนา. (2549). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิวนาถ ไชยมาศ (2556). รูปแบบการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจในภาวะผู้นำทางวิชาการของครู. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 10(19), 89–99.

สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2553). *คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2549). *การเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ของสมอง.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สมคิด พรมจุ้ย. (2550). *เทคนิคการประเมินโครงการ.* กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ จีวัฒนา. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). *วิธีวิทยาการประเมิน ศาสตร์แห่งคุณค่า* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาน อัศวภูมิ. (2550). *การใช้การวิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก.* อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สัจจะพร วิริยะจรรยา. (2559). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,* 11(1), 241–252.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.* กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

_____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *รายงานประจำปี 2553 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).* กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. (2549). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิริรัตน์ นาคิน. (2555). *การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ.* รายงานวิจัย นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุกสะหวัน ไชยสมบัติ. (2556). *ความต้องการในการศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในแขวงสะหวันนะเขตประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุคนธ์ สินธพานนท์ .(2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2549). ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้. *วารสารดำรงราชานุภาพ,* 6(21), 107–144.

สุนทร โสภาคะยัง. (2556). *การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าสร้างถ่อ อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุพจน์ ศรีนุตพงษ์ และพลสัณห์ โพธิ์ศรีทอง. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอัสเทิร์นเอเชีย,* 3(2), 105–113.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2540). *ภาวะผู้นำทางทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

โสภิดา มั่งอะนะ และจิติมา วรรณศรี. (2561). ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการประเมินภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,* 20(2), 241–251.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อนัตตา ชาวนา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อรุณ รักธรรม. (2541). *การพัฒนาองค์การ: การสร้างและพัฒนาการทำงานเป็นทีม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทิพย์อักษรการพิมพ์.

อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2552). *การวิจัยด้านการจัดการการศึกษา: แก่นการจัดการการศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.* กรุงเทพฯ: สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

เอียน สมิธ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ์. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. *วารสารศึกษาศาสตร์,* 18(2), 1–10.

Achua, C. F., & Lussier, R. N. (2010). *Effective leadership* (4th ed.). Canada: South–Western, Cengage Learning.

Ackerman, R., & Mackenzie, S. V. (2006). Uncovering Teacher Leadership. Educational leadership: *journal of the Department of Supervision and Curriculum Development*, N.E.A, 63.

Alig–Mielcarek, J.M., & Hoy. W.K. (2005). *A Thoeretical and Empirical Analysis of The Nature, Meaning, and Influence of Instructional Leadership The Ohio State University.* [Online]. Retrieved January 15, 2011.

Angalet, G. W. (2000). *A new leadership paradigm for the twenty–first century.* Doctoral dissertation, University of Delaware.

Annunzio, S. (2001). E–leadership. *Training,* 38(6), 67–69.

Arokiasamy, A. R., Abdullah, A. G., Ahmad, M. Z., & Lsmail, A. (2016). Transformational Leadership of School Principals and Organizational Health of Primary School Teachers in Malaysia. *Procedia–Social and Behavioral Sciences*, 229, 151–157.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership.* Thousand Oaks, C.A.: Sage.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Blasé, J., & Blasé, Anderson jr. (1994). *Empowering teachers: What successful principals do.* Thousand Oaks, California: Corwin Press.

Blasé, Jo, & Blase, Joseph. (2004). *Handbook of Instructional Leadership: How Successful Principals Promote Teaching and Learning* (2nd ed.). Thousand Oaks, California: Corwin Press.

Bollen, K. A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables*. New York: Wiley.

Bossert, A. (1988). *Leadership in organization*. Eagle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Bossert, S. T. (1988). *School Effects. (Boyan, N. J., Ed.). Handbook of research on education administration: A Project of the American Educational Research Association*. New York: Longman.

Bouwmans, M., Runhaar, P., Wesselink, R., and Mulder, M. (2017). Fostering teachers' team learning: An interplay between transformational leadership and participative decision–making?. *Teaching and Teacher Education,* 65, 71–80.

Brown, W.B., & Moberg. D. J. (1980). *Organization theory and Management: A macro approach*. New York: Joho Wiley and Sons.

Bush, T. (1986). *Theories of Education Management*. London: Harper and Row.

Chrisman, Valerie. (2005). How School Sustain Success. *Educational Leadership.* (February 2005), 16–21.

Cohen, E. (2015). Principal Leadership Styles and Teacher and Principal Attitudes, Concerns and Competencies regarding Inclusion. *Procedia–Social and Behavioral Sciences*, 186, 746–758.

Creighton, James L. (2005). *The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey Bass.

Creighton, T. (2003). *The principal as technology leader*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Crosby, B., & Kiedrowski, J. (2007*). Integrative leadership: Observations from a University of Minnesota seminar series.* Paper presented at the International Leadership Association Annual Conference, November 2, 2007. Vancouver, Canada. Available from http://www.leadership.umm.edu.

Crowther, F., Kaager, S. S, Ferguson, M., & Hann, L. (2002). *Developing teacher leaders: How teacher leadership enhances school success.* Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Cunningham, W. G., & Cordeiro, W. G. (2009). *Educational administration: a problem–based approach*. Needham Heights, Mass: Allyn.

Daaniels, E., Hondeghem, A., & Dochy, F. (2019). A review on leadership and leadership development in educational settings. *Educational Research Review,* 27, 110–125.

Daft, R. L. (2008). *The leadership experience* (4th ed.). Ohio: South–Western, Cengage Learning.

David C. & Thomas, D.A. (1989). *Leadership in Organization* (2nd ed.). Englewood cliffs, NJ: P Hall.

Day, V. D., Harrison, M. M., & Halpin, M. S. (2009). *An integrative approach to leader development.* New York: Taylor and Francis Group.

DeBevoise, W. (1984). Synthesis of research on the principal as instructional leader. *Educational Leadership,* 41(5), 14–20.

Dede, C. (1994). *Leadership without followers. In G. Kearsley, & W. Lynch (Eds.), Educational technology leadership perspectives. (pp. 19–28*). New Jersey: educational Technology Publications.

Dessler G. (2000). *Human resource management* (8th ed.). New Jersey: Prentice–Hall.

Diamantopoulos, A., & Siguaw, A. D. (2000). *Introducing LISREL: A guide for the uninitiated*. London: Sage Publications.

Dimmock & Walker. (2005). *The Leadership Behavior of Principals and Their Effect on Scholl improvement in Effective Urban High School*. Dissertation International.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Drucker, P. F. (2005). *The practice of management*. Oxford: Elsevier.

DuBrin, A. J. (1995). *Leadership: Research finding, practice, and skills*. Boston: Houghton.

_____. (2010). *Principles of leadership* (6th ed.). Canada: South-Western, Cengage Learning.

Flanagan, L., & Jacobsen, M. (2003). Technology leadership for the twenty-first century principal. *Journal of Educational Administration,* 41(2), 124-142.

Forrest W. Parkay, E. J. & Hass, A. G. (2000). *Curriculum planning: A contemporary approach*. UK: Allyn & Bacon.

Frazier, M. K., & Bailey, F. (2003). *The technology coordinator in K-12 school districts: The research, development, and validation of a technology leader's guide*. Doctoral dissertation, Kansas State University, USA.

Glickman, C. D. (1990). *Supervision of instruction.* New York: Allyn and Bacon.

Gorton, R. A. (1983). *School leadership and administration: Important concepts*. NY: McGraw-Hill.

Gupton, S. L. (2010). *The Instructional Leadership Toolbox A handbook for Improving Practice*. USA: Corwin A SAEE Company.

Guskey, T. R. (2000). *Evaluation professional development.* California: A Sage Publication Company.

Hair, F., Anderson, E. R., Tatham, R. L., & Black, C. W. (1998). *Multivariable data analysis* (5th ed.). Upper Saddle River NJ: Prentice-Hall.

Hair, F., Black, C. W., & Anderson, E. R. (1998). *Multivariate data Analysis* (7th ed.). Pearson.

Hallinger, P., & Liu, S. (2016). Leadership and teacher learning in urban and rural schools in China: Meeting the dual challenges of equity and effectiveness. *International Journal of Educational Development*, 51, 163-173.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Harris, A., & Lambert, L. (2003). *Building Leadership Capacity for School Improvement*. UK: McGraw-Hill Education.

Harris, Alma, Muijs, & Daniel. (2005). *Improving school through teacher leadership.* Cornwall: MPG books.

Hart, A. W. (1995). Reconceiving school leadership: Emergent views. *The Elementary School Journal,* 96(1), 9-28.

Haslam, S. A. (2006). *The Glass Cliff – The dynamics of gender, risk and leadership in the contemporary organization*. UK: [n.p.].

Hatala, R. J., & Hatala, L. M. (2005). *Integrative leadership*. Altona, MB, Canada: Friesens Corporation.

Hoy, W. K. & Miskel, C.G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). Boston: McGraw-Hall.

Hu, L.T., & Bentler, P. M. (1995). Cutoff criteria for Fit index in covariance structure Analysis: conventional criteria versus new alternations structural equation Modeling. *A Multidisciplinary Journal,* 6, 1-55.

Hughes, M., & Zachariah, S. (2001). An investigation into the relationship between effective administrative leadership styles and the use of technology. *International Electronic Journal for Leadership in Learning,* 5(5), 25-36.

Hughes, R., Ginnett, R. C., & Curphy, G. J. (2006). *Leadership: Enhancing the Lessonsof Experience* (5th ed.). Singapore: McGraw-Hill.

International Society for Technology in Education: ISTE. (2009). *National educational technology standards for administrators. Washington*, DC: Eugene, OR.

Katzenmeyer, M., & Moller, G. (2001). *Awakening the sleeping giant: Helping teachers develop as leaders* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Katzenmeyer, M., & Moller, G. (2001). *Awakening the sleeping giant: Helping teachers develop as leaders* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Kearsley, G., & Lynch, W. (1992). Educational leadership in the age of technology: The new skills. *Journal of Research on Computing in Education,* 25(1), 50-60.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Keen, P. G. (2003). IT's agenda for e–leadership. *Computer world,* 3(34), 4–5.

Keeves, J. B. (1988). *Models and model building. In J. P. Keeves, (Ed.), Educational Research. Methodology, Approach*. New York: McGraw–Hill.

Kelly, F. S., McCain, T., & Jukes, I. (2009). *Teaching the digital generation: No more cookie cutter high schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Kirkman, C. (2000). A model for the effective management of ICT development in schools derived from 6 contrasting case studies. *Journal of Information Technology for Teacher Education,* 9(1), 37–52.

Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: Guilford Press.

Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.

Lashway, Larry. (2002). *Can Instructional Leaders Be Facilitative Leaders?ERIC*. Digest Number 98. Available from http: // www.ed.gov./databases/

Leithwood, K. & Jantzi, D. (2003). The Relative Effects of Principal and Teacher Sources of Leadership on Student Engagement with School. *Educational Administration Quarterly*, 35, 679–706.

Liberman, A., & Miller, L. (2004). *Teacher leadership*. New York: Amazon.

Liu, Y., & Werblow, J. (2019). The operation of distributed leadership and the relationship with organizational commitment and job satisfaction of principals and teachers: A multi–level model and meta–analysis using the 2013 TALIS data. *International Journal of Educational Research*, 96, 41–55.

Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2004). *Educational Administration: Concepts and practice. Belmont*, California: Thomson.

Luyten, H., & Bazo, M. (2019). Transformational leadership, professional learning communities, teacher learning and learner centred teaching practices; Evidence on their interrelations in Mozambican primary education. *Studies in Educational Evaluation*, 60, 14–31.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

MacNeil, C., & Silcox, M. (2003). *Educational leadership: culture and diversity*. Gateshead: Athenaeum Press.

MacNeill, N. & others. (2003). *Beyond instructional leadership: towards pedagogic leadership*. Paper submitted for presentation at the 2003 annual conference for the Australian Association for Research in Education. Auckland: [n.p.].

Manning, G., & Curtis, K. (2009). *The art of leadership* (3rd ed.). Singapore: McGraw-Hill.

Mary Ellen Krisko. (2001). Teacher Leadership: A Profile to Identify the Potential. https://www.researchgate.net/scientific-contributions/2065690254_Mary_Ellen_Krisko.

Matthews, M., & Karr-Kidwell, P. J. (1999). *The new technology and educational reform: guidelines for school administrators. (pp. 1-64).* Texas: Texas Women's University.

McCauley, C. D., Moxley, R. S., & Velsor, E. V. (1998*). The center for creative leadership: Handbook of leadership development.* San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.

McEwan, E.K. (1998). *Seven step to Effective Instructional Leadership*. Thousand Oaks: Corwin Press.

McEwen, N. (1998). Satisfaction with Education in Alberta. *Alberta journal of educational research*, 44(1), 20-37.

McShane, S. L. & Glinow, M. A. V. (2008). *Organizational behavior* (4th ed.). China: McGraw-Hill.

Moos, L., & Huder, S. (2007). *School leadership, school effectiveness and school improvement: Democratic and integrative leadership*. International Handbook of School Effectiveness and Improvement. Springer: 579-596.

Moynihan, D. P., & Ingraham, P. W. (2004). Integrative leadership in the public sector: A model of performance-information use. *Administration & Society*, 36(4), 427-453.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Northouse, P. G. (2007). *Leadership: Theory and practice* (4th ed.). Thousand Oaks, California: Sage.

Piceiano, A.G. (2005). *Educational leadership and planning for technology*. New Jersey: Prentice Hall.

Polizzi, S., Head, M., Barrett-Williams, D., Ellis, J., Roehrig, G., & Rushton, G. (2018). The use of teacher leader roles in an online induction support system. *Teaching and Teacher Education*, 75, 174-186.

Printy, S. M., Marks, H. M., & Bowers, A. J. (2009). Integrated leadership: How principals and teachers share transformational and instructional influence. *Journal of School Leadership*, 19(5), 504-532.

Quang, L. D., ไชยา ภาวะบุตร, วัฒนา สุวรรณไตรย์ และวิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในวิทยาลัยครูเขตภาคกลาง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* 13(1), 151-160.

Redish, T., & Chan, T. C. (2006). *Technology leadership: Aspiring administrators' perceptions of their leadership preparation program*. Doctoral dissertation, Kennesaw State University.

Riedl, R., Smith, T., Ware, A., Wark, A., & Yount, P. (1998). *Leadership for a technology rich educational environment.* Paper presented at the Society for Information Technology and Teacher education International Conference, Washington DC. [n.p.].

Schiller, J. (2003, February). Working with ICT: perceptions of Australian principals. *Journal of Educational Administration,* 41(2), 171-185.

Schmidt, G. M., & Porteus, E. L. (2000). The impact of an integrated marketing and Manufacturing innovation. *Manufacturing & Service Operations Management,* 2(4), 317-336.

Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2004). *A Beginner's guide to structural equation modeling 2*. Lawrence Erbaum Associate.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Shamburg, C., & Zieger, L. (2006). *Teachers as technology leaders: technology facilitator accreditation guide. Eugene*, Oregon: International Society for Technology in Education (ISTE).

Smith, E.D. & others. (1961). *The Educator's Encycloped.* Englewood Cliffs, N.J.: Prentice–Hall.

Suranna, K. J., & Moss, D. M. (2002). *Exploring teacher leadership in the context of teacher preparation.* Paper presented at the annual meeting of the educational research association, New Orleans. LA. (ERIC Document Reproduction Service No. ED465751).

Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.

Torres, D. G. (2019). Distributed leadership, professional collaboration, and teachers' job satisfaction in U.S. schools. *Teaching and Teacher Education*, 79, 111–123.

Truelove, S. (1992). *Handbook of training and development.* Oxford: Blackwell.

Wildy, H. & Dimmock, C. (1993). *Instructional leadership in primary and secondary schools in Western Australia.* Journal of Educational Administration. Retrieved December 1, from ABI/INFORM Global.

Wills, T. A. & Cohen, S. (1993). Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin,* 98, 310–357.

Winston, B. E., & Patterson, K. (2006). An Integrative Definition of Leadership. *International Journal of Leadership Studies,* 1, 6–66.

Yamada, A. T. (2000). *Elementary School Principals' Perceptions of Responsibilities and Competencies for Instructional Leadership*. Doctoral Dissertation, Faculty of the Graduate school, University of the Pacific Stockton: California, U.S.A.

Yee, D. L. (2000). Image of school principals' information and communication technology leadership. *Journal of Information Technology for Teacher Education,* 9(3), 287–302.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Yeung, A. K., & Ready, D. A. (1995). Developing leadership capabilities of global corporations: A comparative study in eight nations. *Human Resource Management,* 34(4).

York–Barr, J., & Duke. (2004). *What do we know about teacher leadership? Findings from two decades of scholarship.* Review of Educational Research.

Yukl, G. (2010). *Leadership in organizations* (7th ed.). New Jersey: Pearson.

Yukl. (1998). *Leadership in Organizations* (4th ed.). Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.

Zhang, Q., Siribapitak, P., & Charoenkul, N. (2018). Creative leadership strategies for primary school principals to promote teachers' creativity in Guangxi, China. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, In Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำสิงห์ นนเลาพล อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4. ดร.พิธาน พื้นทอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. นายสเถียร แสนอุบล ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

6. ดร.เทพรังสรรค์ จันทรังษี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8. ดร.เพชรปราณี อินทรพานิชย์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9. ดร.จิตรลดา ทองอันตัง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบการพัฒนา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา ประสานตรี อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยนครพนม

6. ดร.ปราณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8. ดร.ปิยะพันธ์ ชัยเสนา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านห้วยกอกหนองเค็ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9. ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

10. ดร.จิตรลดา ทองอันตัง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำสิงห์ นนเลาพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.พิธาน พื้นทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.เพชรปาณี อินทรพานิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๒๘๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.จิตรลดา ทองอันตัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายภคพล คติวัฒน์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๓๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบสอบถามการวิจัยแบบคิวอาร์โค้ด ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวแก่นักศึกษาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว๔๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับครู จำนวน ๓ ท่าน โดยใช้แบบสอบถามการวิจัยแบบคิวอาร์โค้ด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือฯ

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา ประสานตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าแร่วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยกอกหนองเค็ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๙๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

เรียน ดร.จิตรลดา ทองอันตัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ จำนวน ๑ เล่ม
๒. แบบประเมิน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคู่มือพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๘๕๑๕ ๐๑๕๕

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโคกเลาะวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่องสหมิตรวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสูง (สหราษฎร์บำรุง)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนกุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดสะกอย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๕๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดฮู

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนดงมะไฟเจริญศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแคน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนยาง (สหราษฎร์บำรุงวิทย์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าวัดคุรุราษฎร์บำรุงวิทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยานุกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาโพธิ์คุรุราษฎร์พัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนนิรมัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนวัฒนาวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบอนสหราษฎร์อุทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพานสหราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านประชาสุขสันติ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงลายราษฎร์ผดุงศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแคนสหราษฎร์วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองนาเลิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองปลาน้อย (สุทธะเรืองศิลป์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองผือเทพนิมิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองมะเกลือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองลาด (ราษฎร์อุทิศวิทยาคม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองสระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอีกุด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๓. ใบสมัครเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด ในการนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ส่งบุคลากรครูในหน่วยงานท่าน จำนวน ๑ ราย ได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ดร.นันทนา ลีลาชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน นายไพบูรณ์ คำภูมี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน นางสาวภาวิณี เพ็งธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน นางสาวสุวพัชร อุปพงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๑๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน นางอุทุมพร ทองวงษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ด้วย นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๘๖๒๐๒๔๘๑๐๙ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น ๑ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๖ ๕๕๓๖ ๕๔๗๙

"อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร"

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

– แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

– แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับครู)

– แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

– แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

– แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับครู)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย
นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

.....

ตำแหน่ง

.....

สถานที่ทำงาน

.....

คำชี้แจง

1. ขอให้ท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยทำเครื่องหมายถูกลงในช่องความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์

2. ขอความกรุณาท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และเสนอแนะแบบประเมิน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีระดับคะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย
0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย
–1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	−1	
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร					
1	สามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความต้องการของสถานศึกษา เพื่อประกอบการทำหลักสูตร				
2	สามารถออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551				
3	สามารถออกแบบหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น				
4	สามารถออกแบบหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
5	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและหลากหลาย				
6	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
7	มีทักษะในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่สอดคล้องกับหลักสูตร				
8	สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการทุกกลุ่มสาระกับเพื่อนครู				
9	สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเชิงบูรณาการที่หลากหลายและต่อเนื่อง				
10	สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างบูรณาการโดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและบริบทชุมชน				
11	สามารถวิเคราะห์และจัดทำเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรที่สอดคล้องตรงตาม โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร				
12	สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรได้อย่างบูรณาการและหลากหลาย				
13	สามารถวัดผลและประเมินผลหลักสูตร หลังการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญ				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	–1	
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้					
1	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้				
2	มีทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล				
3	สามารถออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
4	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์จริง				
5	สามารถสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง				
6	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาขึ้นเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง				
7	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง				
8	มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดและพัฒนากระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน				
9	มีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน				
10	สามารถสร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการในการออกแบบการเรียนรู้				
11	สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สงสัย อยากหาคำตอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง				
12	มีทักษะในการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง				
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี					
1	สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานได้เป็นอย่างดี				
2	มีทักษะในการใช้ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	−1	
3	สามารถบูรณาการการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ				
4	ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศตามกฎระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายในการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี				
5	ปฏิบัติตามกฎของสังคม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิส่วนบุคคลด้านทรัพย์สินทางปัญญา				
6	มีทักษะในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน				
7	สามารถสร้างแหล่งเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม				
8	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
9	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและผู้เรียนได้มีส่วนร่วม				
10	สามารถบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสอดแทรกจริยธรรมในการเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีที่ดี				
11	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเชี่ยวชาญ				
12	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียน				
13	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน				
14	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล เพื่อประกอบการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน				
15	สร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	–1	
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม					
1	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
2	มีทักษะในการสื่อสาร ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูอยู่เสมอ				
3	ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)				
4	ให้ความร่วมมือกับครูคนอื่นอยู่เสมอและกล้าทำในสิ่งที่ไม่ถนัด				
5	มีทักษะในการบริหารจัดการภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้				
6	มีเจตคติและแนวคิดที่ดี มีมุมมองเชิงบวก และมองเห็นแนวทางที่ดีกว่าเสมอ				
7	เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง				
8	มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี				
9	มีภาวะผู้นำและสามารถนำผู้อื่นได้ดี				
10	สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี				
11	สามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา				
12	สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ดี				
13	สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู				
14	สามารถติดต่อประสานงานเพื่อปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนครูคนอื่นได้ดี				
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล					
1	สามารถกำหนดกรอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนด				
2	สามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนคลอบคลุมรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรม และเจตคติได้อย่างเหมาะสม				
3	มีทักษะในการใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย เที่ยงตรง เชื่อถือได้ ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	−1	
4	มีทักษะในการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุม หลากหลาย รอบด้าน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด				
5	สามารถใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน				
6	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน				
7	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง				
8	ปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ				
9	สามารถสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริง จากเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย				
10	สามารถนำผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น				
11	สามารถใช้ผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริง				

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			เสนอแนะ
		+1	0	–1	
1	การอบรมเชิงปฏิบัติการ				
2	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)				
3	การฝึกปฏิบัติจริง				
4	การกำกับ ติดตาม และประเมินผล				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

(สำหรับครู)

ข้อมูลผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

198 หมู่ 1 ตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร 47210

โทรศัพท์ 065-5365479, E-mail anusara.pip@gmail.com

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพความต้องการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูและกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.4 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูและกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ออกแบบ และพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31–40 ปี

☐ 41–50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

4. ระดับชั้นที่สอน

☐ ปฐมวัย (อ.1 – อ.3)

☐ ประถมศึกษา (ป.1 – ป.6)

☐ มัธยม (ม.1 – ม.3 สำหรับโรงเรียนขยายโอกาส)

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ไม่เกิน 10 ปี ☐ 11–20 ปี

☐ 21–30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปี

6. ขนาดโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1–120 คน)

☐ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121–599 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 600 คนขึ้นไป)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 ระดับสภาพความต้องการและสภาพที่เป็นอยู่จริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้ถามความคิดเห็นของท่านเพื่อหาสภาพความต้องการและสภาพที่เป็นอยู่จริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. โปรดอ่านข้อคำถามและพิจารณาว่า สภาพความต้องการ และสภาพที่เป็นอยู่จริง ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อละช่องให้ครบทั้งสภาพความต้องการและสภาพที่เป็นอยู่จริง

2.1 ระดับสภาพความต้องการ หมายถึง ความปรารถนา หรือความต้องการของครูหรือความคาดหวังในการใช้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

2.2 ระดับสภาพที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานที่เป็นอยู่จริงของครูในการใช้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ตัวอย่าง

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร											
0	สามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี	✓								✓	

จากตัวอย่างข้อ 0 มีทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพความต้องการที่จะพัฒนาในด้านนี้อยู่ในระดับมาก การแปลความหมาย ดังนี้

1 = มีสภาพความต้องการ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 = มีสภาพความต้องการ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง อยู่ในระดับน้อย

3 = มีสภาพความต้องการ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง อยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4 = มีสภาพความต้องการ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง อยู่ในระดับมาก

5 = มีสภาพความต้องการ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง อยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ในสภาพความต้องการอยู่ในระดับ “มากที่สุด” และทำเครื่องหมาย ✓ ในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดีมีอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสภาพที่เป็นจริง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า “ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี” มีอยู่ในระดับน้อย

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร											
1	สามารถวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความต้องการของสถานศึกษาเพื่อประกอบการทำหลักสูตร										
2	สามารถออกแบบหลักสูตร ให้สอดคล้องครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551										
3	สามารถออกแบบหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น										
4	สามารถออกแบบหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
5	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและหลากหลาย										
6	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	มีทักษะในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่สอดคล้องกับหลักสูตร										
8	สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการทุกกลุ่มสาระกับเพื่อนครู										
9	สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเชิงบูรณาการที่หลากหลายและต่อเนื่อง										
10	สามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างบูรณาการ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและบริบทชุมชน										
11	สามารถวิเคราะห์และจัดทำเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรที่สอดคล้องตรงตามโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร										
12	สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรได้อย่างบูรณาการและหลากหลาย										
13	สามารถวัดผลและประเมินผลหลักสูตรหลังการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเชี่ยวชาญ										
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้											
1	สามารถวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้										
2	มีทักษะในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล										
3	สามารถออกแบบการวิจัยในชั้นเรียนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้สื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์จริง										
5	สามารถสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง										
6	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาขึ้นเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง										
7	สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง										
8	มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิด และพัฒนากระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของผู้เรียน										
9	มีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน										
10	สามารถสร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศมาบูรณาการในการออกแบบการเรียนรู้										
11	สร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สงสัย อยากหาคำตอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	มีทักษะในการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง										
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี											
1	สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานได้เป็นอย่างดี										
2	มีทักษะในการใช้ซอฟต์แวร์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี										
3	สามารถบูรณาการการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ										
4	ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศตามกฎระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายในการใช้เครือข่ายเทคโนโลยี										
5	ปฏิบัติตามกฎของสังคม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เคารพในสิทธิส่วนบุคคล ด้านทรัพย์สินทางปัญญา										
6	มีทักษะในการตัดสินใจเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน										
7	สามารถสร้างแหล่งเรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม										
8	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและผู้เรียนได้มีส่วนร่วม										
10	สามารถบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกจริยธรรมในการเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีที่ดี										
11	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเชี่ยวชาญ										
12	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียน										
13	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน										
14	มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน										
15	สร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัย เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง										
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม											
1	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น										
2	มีทักษะในการสื่อสาร ให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อนครูอยู่เสมอ										
3	ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4	ให้ความร่วมมือกับครูคนอื่นอยู่เสมอ และกล้าทำในสิ่งที่ไม่ถนัด										
5	มีทักษะในการบริหารจัดการภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้										
6	มีเจตคติและแนวคิดที่ดี มีมุมมองเชิงบวก และมองเห็นแนวทางที่ดีกว่าเสมอ										
7	เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง										
8	มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี										
9	มีภาวะผู้นำและสามารถนำผู้อื่นได้ดี										
10	สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี										
11	สามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา										
12	สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ดี										
13	สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู										
14	สามารถติดต่อประสานงานเพื่อปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนครูคนอื่นได้ดี										
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล											
1	สามารถกำหนดกรอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนด										
2	สามารถวัดผลและประเมินผลผู้เรียนคลอบคลุมรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด กระบวนการ พฤติกรรม และเจตคติได้อย่างเหมาะสม										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	มีทักษะในการใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลากหลาย เที่ยงตรง เชื่อถือได้ ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม										
4	มีทักษะในการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุม หลากหลาย รอบด้าน สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด										
5	สามารถใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน										
6	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน										
7	มีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง										
8	ปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ										
9	สามารถสรุปผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริงจากเกณฑ์การวัดผล รูปแบบการวัดผล และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	สภาพความต้องการ					สภาพที่เป็นอยู่จริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	สามารถนำผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น										
11	สามารถใช้ผลสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามความจริง										

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

<u>คำชี้แจง</u> กรุณาเรียงลำดับความสำคัญของกระบวนการพัฒนาที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ข้อ	กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11	ลำดับความสำคัญของวิธีการพัฒนา
1	การอบรมเชิงปฏิบัติการ	
2	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)	
3	การฝึกปฏิบัติจริง	
4	การกำกับ ติดตาม และประเมินผล	

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

คิวอาร์โค้ด

และเว็บไซต์ (URL)

https://forms.gle/haGf7M5GVJjjPAGz9

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โทรศัพท์ 088-5150155, E-mail : anusara.pip@gmail.com

ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามภายในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2562

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีเอกสารประกอบการพัฒนาทั้งหมด 6 เล่ม ดังนี้

1) คู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

2) เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

3) เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

4) เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

5) เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

6) เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

2. ขอความกรุณาท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยแบบประเมินเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ดังนี้

5 หมายถึง ความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขอขอบพระคุณ

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	**ความเหมาะสม**				
	มากที่สุด	**มาก**	**ปานกลาง**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11					
1. หลักการของรูปแบบ					
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
3. กระบวนการพัฒนา					
4. เนื้อหาของรูปแบบ					
5. การวัดและประเมินผล					
คู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11					
1. หลักการของรูปแบบ					
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
3. กระบวนการของรูปแบบ					
4. เนื้อหาของรูปแบบ					
5. การวัดและประเมินผลของรูปแบบ					
6. เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ					
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร					
1. วัตถุประสงค์					
2. เนื้อหา					
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5. การวัดและประเมินผล					
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้					
1. วัตถุประสงค์					
2. เนื้อหา					
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5. การวัดและประเมินผล					
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา					
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี					
1. วัตถุประสงค์					
2. เนื้อหา					
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5. การวัดและประเมินผล					
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา					
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์					
1. วัตถุประสงค์					
2. เนื้อหา					
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5. การวัดและประเมินผล					
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมิน					
1. วัตถุประสงค์					
2. เนื้อหา					
3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
5. การวัดและประเมินผล					
6. กิจกรรมประกอบการพัฒนา					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์

แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามของพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งมีแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูทั้งหมด 5 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ชุดที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ชุดที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ชุดที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ชุดที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

2. ขอความกรุณาท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีระดับคะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย

–1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงกับเนื้อหาเรื่องที่วิจัย

ขอขอบพระคุณ

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	1	
1	การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
	1.1 สามารถวิเคราะห์หลักสูตรบูรณาการ				
	1.2 สามารถออกแบบหลักสูตรบูรณาการ				
2	การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร				
	2.1 สามารถออกแบบโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด				
	2.2 สามารถออกแบบคำอธิบายรายวิชา				
	2.3 สามารถออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้				
	2.4 สามารถออกแบบสื่อและแหล่งเรียนรู้				
3	การนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้				
	3.1 สามารถออกแบบการนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้				
	3.2 สามารถนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้ได้อย่างเหมาะสม				
4	การวัดและประเมินผลหลักสูตร				
	4.1 สามารถออกแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ				
	4.2 สามารถกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ				
	4.3 สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการได้อย่างหลากหลาย				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	1	
1	การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้				
	1.1 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)				
	1.2 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning				
	1.3 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)				
	1.4 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการลักษณะ STEM Education				
2	การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้				
	2.1 สามารถสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21				
3	การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ				
	3.1 สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้/มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรบูรณาการ				
	3.2 สามารถออกแบบสาระสำคัญและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการ				
	3.3 สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการ				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	1	
1	การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล				
	1.1 สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างเชี่ยวชาญ				
2	การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
	2.1 สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เช่น Tablets, Chromebook, Apple TV, IWBs				
	2.2 สามารถใช้แอพพลิเคชั่นเพื่อการศึกษาได้ เช่น Kahoot, Plickers, Quizizz, Socrative, ClassDojo				
3	การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี (การสร้างห้องเรียนออนไลน์: Google class room)				
	3.1 สามารถออกแบบห้องเรียนออนไลน์: Google classroom				
	3.2 สามารถสร้างเนื้อหาห้องเรียนออนไลน์: Google classroom				
	3.3 สามารถจัดการข้อมูลทั่วไปของชั้นเรียนในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom				
	3.4 สามารถสร้างคำถามในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom				
	3.5 สามารถมอบหมายงาน/การบ้านในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	1	
1	การทำงานเป็นทีม				
	1.1 มีภาวะผู้นำและสามารถนำผู้อื่นได้ดี				
	1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
	1.3 เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง				
2	การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ				
	2.1 สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู				
	2.2 สามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา				
3	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC)				
	3.1 สามารถออกแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)				
	3.2 สามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)				
	3.3 สามารถสรุปการออกแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับคะแนน			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	1	
1	การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล				
	1.1 สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผล ตรงตามโครงสร้าง มาตรฐานและตัวชี้วัด				
2	การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล				
	2.1 สามารถออกแบบและเลือกใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์				
3	การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล				
	3.1 สามารถออกแบบเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ครอบคลุมรอบด้านตามสภาพจริง				
	3.2 สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายเที่ยงตรง เชื่อถือได้				
	3.3 สามารถปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การวัดผลและประเมินให้เหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ				
4	การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล				
	4.1 สามารถออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลตามประเมินสภาพจริง				
	4.2 สามารถออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน				
	4.3 สามารถวิเคราะห์และใช้ผลสรุปการวัดผลและประเมินผลครบถ้วนตามความจริง เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (สำหรับครู ก่อน หลัง และระยะติดตาม)

ผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน.....ชั้นที่ทำการสอน.....

คำชี้แจง แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ในการอมรบเชิงปฏิบัติการว่ามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับใด ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการวัดประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนกลับในการนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของรูปแบบ แบบประเมินเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ดังนี้

5 = ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 = ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

3 = ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 = ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 = ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบประเมินพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งมีแบบประเมินทั้งหมด 5 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ชุดที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ชุดที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ชุดที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ชุดที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
	1.1 สามารถวิเคราะห์หลักสูตรบูรณาการ					
	1.2 สามารถออกแบบหลักสูตรบูรณาการ					
2	การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร					
	2.1 สามารถออกแบบโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด					
	2.2 สามารถออกแบบคำอธิบายรายวิชา					
	2.3 สามารถออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้					
	2.4 สามารถออกแบบสื่อและแหล่งเรียนรู้					
3	การนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้					
	3.1 สามารถออกแบบการนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้					
	3.2 สามารถนำหลักสูตรบูรณาการไปใช้ได้อย่างเหมาะสม					
4	การวัดและประเมินผลหลักสูตร					
	4.1 สามารถออกแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ					
	4.2 สามารถกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการ					
	4.3 สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรบูรณาการได้อย่างหลากหลาย					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้					
	1.1 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)					
	1.2 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning					
	1.3 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)					
	1.4 สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการลักษณะ STEM Education					
2	การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้					
	2.1 สามารถสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21					
3	การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ					
	3.1 สามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้/มาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรบูรณาการ					
	3.2 สามารถออกแบบสาระสำคัญและสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการ					
	3.3 สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการ					
	3.4 สามารถออกแบบเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล					
	1.1 สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างเชี่ยวชาญ					
2	การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.1 สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เช่น Tablets, Chromebook, Apple TV, IWBs					
	2.2 สามารถใช้แอพพลิเคชั่นเพื่อการศึกษาได้ เช่น Kahoot, Plickers, Quizizz, Socrative, ClassDojo					
3	การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี (การสร้างห้องเรียนออนไลน์: Google class room)					
	3.1 สามารถออกแบบห้องเรียนออนไลน์: Google classroom					
	3.2 สามารถสร้างเนื้อหาห้องเรียนออนไลน์: Google classroom					
	3.3 สามารถจัดการข้อมูลทั่วไปของชั้นเรียนในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom					
	3.4 สามารถสร้างคำถามในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom					
	3.5 สามารถมอบหมายงาน/การบ้านในห้องเรียนออนไลน์: Google classroom					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การทำงานเป็นทีม					
	1.1 มีภาวะผู้นำและสามารถนำผู้อื่นได้ดี					
	1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
	1.3 เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและยอมรับในการเปลี่ยนแปลง					
2	การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ					
	2.1 สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู					
	2.2 สามารถกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา					
3	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : PLC)					
	3.1 สามารถออกแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					
	3.2 สามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					
	3.3 สามารถสรุปการออกแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล					
	1.1 สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลตรงตามโครงสร้าง มาตรฐานและตัวชี้วัด					
2	การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล					
	2.1 สามารถออกแบบและเลือกใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์					
3	การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล					
	3.1 สามารถออกแบบเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่ครอบคลุมรอบด้านตามสภาพจริง					
	3.2 สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายเที่ยงตรง เชื่อถือได้					
	3.3 สามารถปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การวัดผลและประเมินให้เหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ					
4	การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล					
	4.1 สามารถออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลตามประเมินสภาพจริง					
	4.2 สามารถออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลที่เน้นกระตุ้นทักษะทางความคิดของผู้เรียน					
	4.3 สามารถวิเคราะห์และใช้ผลสรุปการวัดผลและประเมินผลครบถ้วนตามความจริง เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลต่อไป					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
(สำหรับครู ก่อน หลัง และระยะติดตาม)

1) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนเข้ารับการอบรม (QR Code 1)

2) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังเข้ารับการอบรม (QR Code 2)

3) แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ระยะติดตาม (QR Code 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

– แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

– แบบสรุปผลค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

– แบบสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

– แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของข้อคำถามของแบบสอบถาม เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตาราง 47 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม (โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5	6	7	8	9			
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	8	0.88	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	13	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	8	0.88	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5	6	7	8	9			
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	8	0.88	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	8	0.88	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 47 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ									ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5	6	7	8	9			
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	8	0.88	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	8	0.88	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
กระบวนการพัฒนา	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสรุปผลค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตาราง 48 แบบสรุปผลค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

องค์ประกอบ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	1	0.745	0.986
	2	0.726	0.986
	3	0.778	0.986
	4	0.725	0.986
	5	0.744	0.986
	6	0.733	0.986
	7	0.736	0.986
	8	0.709	0.986
	9	0.715	0.986
	10	0.768	0.986
	11	0.787	0.986
	12	0.784	0.986
	13	0.753	0.986
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1	0.705	0.986
	2	0.748	0.986
	3	0.729	0.986
	4	0.626	0.986
	5	0.683	0.986
	6	0.728	0.986
	7	0.693	0.986
	8	0.678	0.986
	9	0.587	0.986
	10	0.625	0.986
	11	0.664	0.986
	12	0.779	0.986

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 48 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	1	0.680	0.986
	2	0.713	0.986
	3	0.705	0.986
	4	0.689	0.986
	5	0.717	0.986
	6	0.754	0.986
	7	0.784	0.986
	8	0.772	0.986
	9	0.735	0.986
	10	0.719	0.986
	11	0.784	0.986
	12	0.696	0.986
	13	0.777	0.986
	14	0.778	0.986
	15	0.774	0.986
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1	0.536	0.987
	2	0.769	0.986
	3	0.568	0.987
	4	0.719	0.986
	5	0.691	0.986
	6	0.707	0.986
	7	0.761	0.986
	8	0.752	0.986
	9	0.464	0.987
	10	0.652	0.986
	11	0.608	0.986
	12	0.660	0.986
	13	0.752	0.986
	14	0.665	0.986

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 48 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1	0.838	0.986
	2	0.805	0.986
	3	0.835	0.986
	4	0.705	0.986
	5	0.831	0.986
	6	0.753	0.986
	7	0.827	0.986
	8	0.788	0.986
	9	0.806	0.986
	10	0.774	0.986
	11	0.781	0.986

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตาราง 49 แบบสรุปผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเอกสารประกอบ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 (โดยผู้เชี่ยวชาญ 10 คน)

รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ										$\overline{X}$	S.D.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	1	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	4.60	0.49
	2	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4.60	0.49
	3	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4.70	0.46
	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.90	0.30
	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	4.70	0.46
คู่มือประกอบการพัฒนา	1	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	4.60	0.51
	2	4	5	4	5	4	5	5	4	5	5	4.60	0.46
	3	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4.70	0.46
	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.90	0.30
	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4	5	4.70	0.46
	6	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4.60	0.49
เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	1	5	4	5	4	5	5	4	5	4	5	4.60	0.49
	2	5	5	3	5	4	5	5	3	5	5	4.50	0.81
	3	5	3	5	4	5	3	5	4	5	5	4.40	0.80
	4	5	4	4	5	4	5	4	5	4	5	4.50	0.50
	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4.60	0.49
	6	4	5	5	5	5	5	3	5	4	4	4.50	0.67
เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4.90	0.30
	2	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4.80	0.40
	3	4	4	5	5	4	5	5	5	4	5	4.60	0.49
	4	5	5	4	5	5	3	5	4	5	4	4.50	0.67
	5	5	4	4	5	4	5	4	5	4	4	4.40	0.49
	6	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	4.60	0.49

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 49 (ต่อ)

รูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ										$\overline{X}$	S.D.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	1	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.80	0.40
	2	4	5	5	3	5	5	5	3	4	5	4.40	0.80
	3	4	5	4	5	4	4	5	5	5	4	4.50	0.50
	4	5	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4.70	0.46
	5	4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	4.30	0.46
	6	5	4	5	5	4	5	5	4	4	5	4.60	0.49
เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1	4	5	4	5	5	4	3	5	4	4	4.30	0.64
	2	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4.80	0.40
	3	4	4	4	4	5	5	4	5	4	5	4.40	0.49
	4	5	4	5	4	5	3	4	4	5	4	4.30	0.64
	5	4	5	5	4	4	5	5	4	5	5	4.60	0.49
	6	4	5	4	4	5	4	5	3	4	4	4.20	0.60
เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1	5	3	5	5	5	3	4	3	5	4	4.20	0.87
	2	5	5	4	5	4	4	5	5	4	5	4.60	0.49
	3	4	4	5	5	5	5	4	5	5	4	4.60	0.49
	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4.80	0.40
	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4.70	0.46
	6	5	4	5	5	5	4	5	5	4	5	4.70	0.46

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามของการประเมินพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ตาราง 50 แบบสรุปผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

องค์ประกอบ	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ										ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	9	0.9	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	9	0.9	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	9	0.9	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 50 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ										ผลรวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
	6	+1	+1	+1	+1	0	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	9	1.00	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	9	0.9	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	+1	9	0.9	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	9	0.9	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	10	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2562
ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2562

ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น 1 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่	ชื่อ – สกุล	โรงเรียน	ตำแหน่ง	เช้า	บ่าย
1	นางสาวเก็จกนก พลวงศ์	ชุมชนบ้านนิรมัย	ครูผู้ช่วย	08.00	16.00
2	น.ส. ธัญสกานต์ [illegible]	บ้านสร้างถ่อ	ครู	08.00	16.00
3	น.ส. พิชญ์สินี [illegible]	[illegible]	[illegible]	08.00	16.00
4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	08.00	16.00
5	น.ส. ปิโลธรณ์ [illegible]	[illegible]	[illegible]	08.00	16.00
6	น.ว. เมธาวดี จันทรโชติ	ไชยันโลกก่อง	ครู	08.00	16.00
7	นางสาว จันทร์จิรา วงศ์สิริชา	บ้านโคกสูง (สหราษฎร์บำรุง)	ครูผู้ช่วย	08.00	16.00
8	นางสาวชลธิรัตน์ กลมนิยม	หนองผือแทนนิมิต	ครู	08.00	16.00
9	นางสาวรสริน [illegible]	บ้านโคกม่วง	ครู	08.00	16.00
10	นางสาวนิตย์ [illegible]	บ้านกุดผึ้	ครู	08.00	16.00
11	น.ส. [illegible]	บ้านโนนทุ่ง	ครู	08.00	16.00
12	นายพีรวิชญ์นทร์ [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
13	นายสุวรรณ [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
14	น.ส. [illegible]	รร. [illegible]	ครู	08.00	16.00
15	น.ส. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
16	น.ส. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
17	[illegible]	[illegible]	[illegible]	08.00	16.00
18	นาย [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
19	ดร. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
20	ดร. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
21	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2562
ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
(ต่อ)

ที่	ชื่อ – สกุล	โรงเรียน	ตำแหน่ง	เช้า	บ่าย
22	นาย [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
23	[illegible]	[illegible]	[illegible]	08.00	16.00
24	น.ส. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00 น.	16.30 น.
25	นาย [illegible]	[illegible]	ครู	08.00 น.	16.30 น.
26	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00 น.	16.30 น.
27	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00 น.	16.30 น.
28	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00 น.	16.30 น.
29	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.30
30	น.ส. [illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.30
31	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.30
32	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.30

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2562
ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา
ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2562

ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น 1 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่	ชื่อ – สกุล	โรงเรียน	ตำแหน่ง	เช้า	บ่าย
1	น.ส. จันทร์จิรา วงศ์ศรีชา	ชุมชนโคกสูง(สิงห์ราชสีห์บำรุง)	ครูผู้ช่วย	09.00	16.00
2	น.ส. เมธาวดี จันทรโชติ	บ้านโคกก่องสันติวิทยาคาร	ครู	09.00	16.00
3	น.ส. นิตยา ต่างกลาง	บ้านโนนกู่	ครู	09.00	16.00
4	นางพรธิดา [illegible]	บ้านโคกสว่าง	ครู	09.00	16.00
5	น.ส. กนิดา [illegible]	บ้านกุดฟ้า	ครู	09.00	16.00
6	นาย พรเทพ [illegible]	บ้านหัวกุด	ครู	09.00	16.00 น.
7	นาง [illegible]	บ้านนาคำ	ครู	09.00 น.	16.00 น.
8	นางสาว [illegible]	ชุมชนนิรมัย	ครูผู้ช่วย	09.00 น.	16.00 น.
9	นางสาว [illegible]	หนองสือเทพนิมิต	ครู	09.00 น.	16.00 น.
10	นาย [illegible]	ประถมสันติ	ครู	09.00 น.	16.00 น.
11	[illegible]	รร. [illegible]	ครู	08.00	16.00
12	[illegible]	รร. [illegible]	ครู	08.00	16.00
13	นาย [illegible]	บ้าน[illegible]	ครู	09.00 น.	16.00 น.
14	[illegible]	[illegible]	ครู รร.	08.00	16.00 น.
15	นางสาว [illegible]	บ้านพาน	ครูอัตราจ้าง	08.00	16.00
16	น.ส. [illegible]	สปป.เรืองวิทยาคาร	ครูผู้ช่วย	09.00	16.00
17	[illegible]	ร-ส ชุมชน[illegible]	ครู	08.00	16.00
18	นาย [illegible]	ธ.ร. [illegible]	ครู	08.00	16.00
19	นาย [illegible]	[illegible]	ครูอัตราจ้าง	08.00	16.00
20	[illegible]	[illegible]	ครู	08.00	16.00
21	[illegible]	รร. [illegible]	ครู	08.00	16.00

สำนักวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำงานศึกษาธิการภาค 11

วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2562

ณ. ห้องประชุมราชพฤกษ์ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

(ต่อ)

ที่	ชื่อ – สกุล	โรงเรียน	ตำแหน่ง	เช้า	บ่าย
22	นายอุกฤษฎ์ ทองเลิศ	บ้านประชาสันติ์	ผอ.รร.	08.00น.	16.30น.
23	ชัยพัฒน์ วงศ์เศรษฐ์	บ้านหนองหัวฟานพัฒนา	ครู	08.00	16.30น.
24	น.ส.สุภากรณ์ นิวาสประกฤติ	บ้านดอนยาง	ครู	08.00	16.30น.
25	น.ส.พิชญนุสิณี แก้วกิ่ง	ตงสนเหล่าแผดศึกษาคุณวิทย์	ครู	08.00	16.30น.
26	น.ส.ณัชวัลย์พันธ์ ตาชุเทพม	บ้านหัวเวียง	ครู	08.00	16.30น.
27	ชุลาลักษ์ ชยอุ้ม	บ้านโพนค้อศึกษา	ครู	08.00	16.30น.
28	เดชมงคล นุกูลชล	บ้านหนองตาดน้ำ	ครูผู้ช่วย	08.00	16.30น.
29	หนองรอง วรดล	บ้านหนองหมากลิด	ครู	08.00	16.30
30	เสาวลักษณ์ ลาชโลดม	ร.ร.ชุมชนดงมันวิทยา	ครู	08.00	16.30
31	พรวิไลพร ดวงพิทักษ์	ร.ร.บ้านดอนแดน	ครู	08.00	16.30
32	นายสมเกียรติ บาลทองขัน	อ.ร. บ้านห้วยลานราษฎร์อุดมวิทย์	ครู	08.00น.	16.30น.
33	นางสาวธารีรัตน์ กลยนีย์	ร.ร.ทองเปิงเทพนิมิตร	ครู	08.00	16.30 น.
34	นางชลธิชา อักษร	ร.ร.บ้านนาดี	ครู	08.00น.	16.30น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพกิจกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประธานกล่าวเปิดโครงการ พร้อมบรรยายพิเศษเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิทยากรบรรยายพิเศษ เรื่องภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ยุค 4.0

คณะวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

1. **ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ**
   โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา”
2. **นางสุวพัชร อุปพงศ์ ครูเชี่ยวชาญ**
   โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา”
3. **นางสาวภาวิณี เพ็งธรรม ครูชำนาญการพิเศษ**
   โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา”
4. **นางสาวมาลัย พิมพาเลีย ครูชำนาญการพิเศษ**
   โรงเรียนทีโอเอวิทยา (เทศบาล 1 วัดคำสายทอง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

นายไพบูรณ์ คำภูมี และคณะ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ทักษะการบูรณาการ
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมและทักษะการบูรณาการ
ด้านการวัดและประเมินผล

ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ผู้เข้าร่วมอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมอบรมระดมสมอง

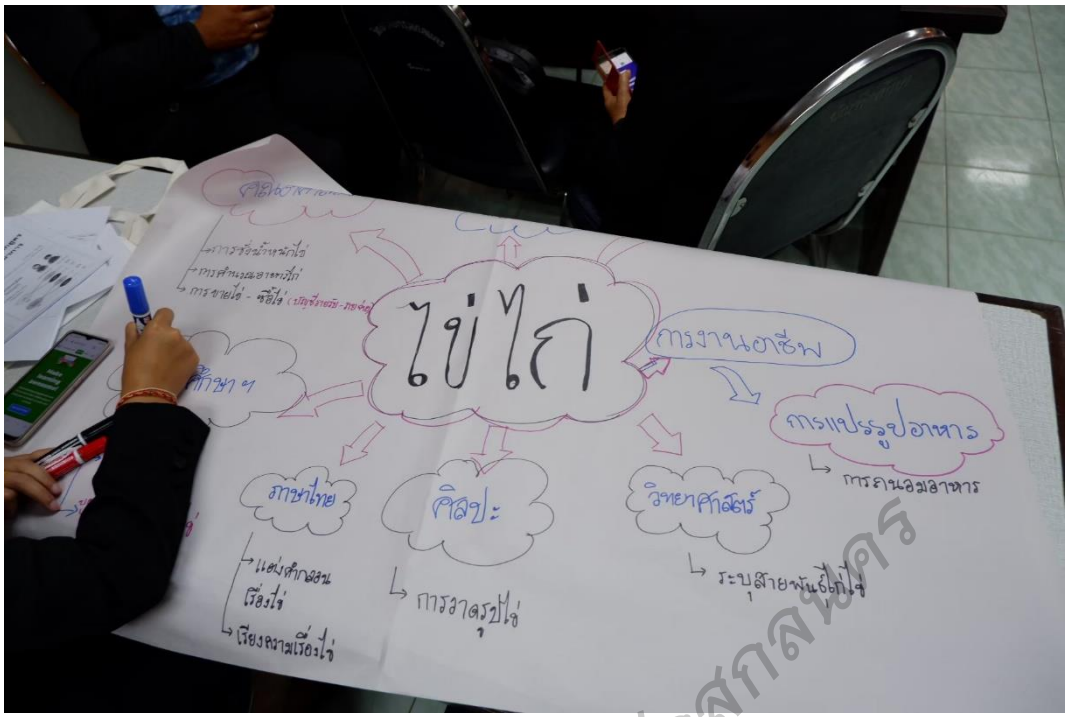

ผู้เข้าร่วมอบรมระดมสมอง

ผู้เข้าร่วมอบรมปฏิบัติจริงในการทำห้องเรียนออนไลน์ (Google Classroom)

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประธานกล่าวปิดโครงการ และมอบเกียรติบัตรแก่ผู้เข้าอบรม

ถ่ายรูปร่วมกับคณะวิทยากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก จ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

Integrative Leadership

คำนำ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยมุ่งพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติ เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่และภาระงานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการพัฒนาทั้งหมด จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย

เล่ม 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

เล่ม 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

เล่ม 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เล่ม 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

เล่ม 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารประกอบการพัฒนานี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	360
สารบัญ	361
ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ	362
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู	366
ความหมายของรูปแบบ	366
หลักการของรูปแบบ	367
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	368
กระบวนการพัฒนา	368
รายละเอียดของกิจกรรม	372
เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนา	377
เอกสารประกอบการพัฒนา	377
เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	378
เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้	408
เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี	433
เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม	448
เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล	474
การวัดและประเมินผลรูปแบบ	493
กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ	495
กำหนดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)	497
กำหนดการฝึกปฏิบัติการ	498
เอกสารอ้างอิง	500
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนา	502
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	503

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

ยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีบทบาทสำคัญทำให้โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ และการเมือง จากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 สภาวการณ์และบริบทแวดล้อมทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของประเทศเป็นอย่างมากทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด การปรับเปลี่ยนโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุ และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต้องการพัฒนาประเทศโดยการสร้างประเทศให้เป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge Based Society) หรือขับเคลื่อนประเทศด้วยสังคมฐานความรู้ ซึ่งสังคมฐานความรู้สามารถที่จะพัฒนาคนหรือประชากรให้มีคุณภาพและมีศักยภาพที่สูงขึ้น จนสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 1)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีนโยบายของการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เรียกกันว่า ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีพอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอยู่ 4 ข้อ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง จึงได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะและคุณลักษณะ ดังนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) และ 2) เป้าหมายด้านการจัดการศึกษา (Aspirations) ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560-2579, หน้า 11) ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคนอันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกระบบ เพื่อนำพาประเทศก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคสังคมฐานความรู้ และจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรของประเทศ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาในระดับที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จิตใจให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม มีความรู้ มีความสามารถต่อการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติในอนาคต (เทพรังสรรค์ จันทรังษี, 2556, หน้า 1) ดังนั้น ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีพในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น ครูจึงเป็นบุคคลหลักของการปฏิรูปรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) โดยมุ่งหวังสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ คือ เป็นผู้เรียนอย่างมีคุณธรรม มีความสามารถแสวงหาความรู้ ใฝ่เรียนรู้ เป็นเด็กไทยที่มีภาวะผู้นำและเป็นเด็กผู้สร้างนวัตกรรม ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีทักษะเรียกว่า “ทักษะสำหรับครูมืออาชีพ” พเยาว์ ยินดีสุข (2560, หน้า 8) กล่าวว่าทักษะเพื่อการเป็นครูมืออาชีพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ทักษะ 7C เป็นทักษะสำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์สิ่งที่ครูต้องปฏิบัติและพึงมีตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ทักษะ 7C เป็นทักษะที่ครูควรได้รับการพัฒนาเพื่อการเป็นครูมืออาชีพ เป็นครู 4.0 ได้แก่ 1) ทักษะการสร้างหลักสูตร (Curriculum Construction Skills) 2) ทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Child–Oriented Instructional Management Skills) 3) ทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Innovation Implementation Skills) 4) ทักษะการประเมินการเรียนรู้ (Classroom Learning) 5) ทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research Skills) 6) ทักษะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management Skills) 7) ทักษะการพัฒนาลักษณะนิสัย (Character Development Skills) ทักษะ 7C เป็นทักษะที่เน้นการสร้างหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนสอนให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555) กล่าวว่าคำว่า “Teacher” ที่แปลว่า “ครู” นั้น ถือว่าเป็นคำเก่าไปแล้ว จะถูกให้ความหมายหรือคำจำกัดความใหม่ด้วยการเปลี่ยนมาเป็นเพียง “Facilitator” โดยระบุหน้าที่หรือคำจำกัดความว่าเป็น “ผู้อำนวยการเรียนรู้ (Coach) หรือ ผู้ชี้แนะ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่มี “ครู” เป็นหลัก ไปเป็น “นักเรียน” เป็นหลัก หรือให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา ดังนั้นครูจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557) กล่าวว่ากลางทศวรรษ 1970 กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเริ่มเปลี่ยนสู่กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการรวมกระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ กระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และกระบวนทัศน์ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์เข้าด้วยกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะ (trait) พฤติกรรม (behavior) ต่างมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (effective leadership) และยังพบอีกว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามแตกต่างกันในสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับ Yukl (2010) ที่ได้ศึกษากระบวนทัศน์ใหม่ในเรื่องภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นกระบวนทัศน์ที่ช่วยทำให้ผู้นำมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเป็นการผสมผสานทฤษฎีภาวะผู้นำร่วมสมัย ได้แก่ ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นการนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม และการบริหารที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ สอดคล้องกับ Achua and Lussier (2010) ได้ให้ข้อเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำร่วมสมัยว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ โดยการแสดงออกในการนำผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยการใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะ ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม และภาวะผู้นำตามสถานการณ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้ตาม และสามารถพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่สลับซับซ้อนขององค์การ ทำให้การบริหารเป็นไปตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำให้องค์การมีการเจริญเติบโตและมั่นคงต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Hatala and Hatala (2005) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการพัฒนามาจากแนวคิดหลากหลาย ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสรรค์ ปรับปรุง และยืดหยุ่นในการนำให้ประสบความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าการมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการมีความสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ไม่เว้นแม้กระทั่งวงการการศึกษา อีกทั้งครูซึ่งเป็นบุคคลหลักของการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนและเป็นปัจจัยหลักที่สนับสนุนผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) และครูจะต้องมีทักษะสำหรับครูมืออาชีพ ดังนั้นครูจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงบูรณาการซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่รวมภาวะผู้นำหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี เพราะทั้ง 3 ภาวะผู้นำนี้ เป็นภาวะผู้นำที่สำคัญและจำเป็นต่อครูในยุค 4.0

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อนำมาพัฒนาครูในยุค 4.0 โดยผสมผสานแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ พฤติกรรม และสถานการณ์ของครูในปัจจุบัน ภาวะผู้นำที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูให้แก่ผู้นำทางการศึกษาของไทยต่อไป

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ (Model) โดยทั่วไป หมายถึง วิธีการหรือสิ่งที่เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายคำว่า รูปแบบ ดังนี้ Daft (1994, p. 20) ได้ให้ความหมายคำว่า รูปแบบ หมายถึง การย่อหรือเลียนแบบความสัมพันธ์ที่ปรากฏอยู่ในโลกแห่งความจริงของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการจัดระบบความคิดในเรื่องนั้นให้ง่ายขึ้นและเป็นระเบียบ สามารถเข้าใจลักษณะสำคัญของปรากฏการณ์นั้น หากรูปแบบ นั้นอยู่ในรูปข้อเสนอ (Proposition) ก็จะมีความหมายเช่นเดียวกับทฤษฎีสำหรับความแตกต่างระหว่างทฤษฎีกับรูปแบบอาจจะกล่าวได้ว่า ทฤษฎีคือรูปแบบที่ผ่านการทดสอบแล้ว เช่นเดียวกับ ได้กล่าวถึงคำว่า รูปแบบ หมายถึงตัวแทนอย่างง่ายที่ใช้อธิบายมิติที่สำคัญบางมิติขององค์การ ในส่วนของ ทิศนา แขมมณี (2548, หน้า 218) ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ หมายถึง รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น คำอธิบาย แผนผัง หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กัลยรัตน์ เมืองสง (2550, หน้า 11) ให้ความหมายของรูปแบบว่า หมายถึง มโนทัศน์เกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำและวิธีการที่ใช้พัฒนา ขณะที่ ชวลิต เกิดทิพย์ (2550, หน้า 14) ให้ความหมายของรูปแบบการพัฒนาว่า หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบเชิงอนาล็อคอันเกิดจากการผนวกระหว่างโครงสร้างการพัฒนาภาวะผู้นำและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำให้มีความสัมพันธ์กัน และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และสมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ (2547, หน้า 17) ได้ให้ความหมายรูปแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีการหรือกระบวนการที่นำมาปฏิบัติเพื่อเป็นการสร้าง ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งหรือกำลังดำรงตำแหน่งอยู่ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและบทบาทภาวะผู้นำที่เหมาะสม

สรุปจากการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำจากแนวคิดและงานวิจัย ได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 หมายถึง แบบแผนกระบวนการพัฒนาและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่ได้รับการพัฒนามาอย่างเป็นระบบสามารถทดสอบได้ว่าปฏิบัติได้จริง ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) การบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ

1. หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีหลักการ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำหลาย ๆ ด้านที่เหมาะสมกับครูในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ภาวะผู้นำครู ภาวะผู้นำทางวิชาการ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี

2. เป็นรูปแบบที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเองและการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง

3. เป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) การฝึกปฏิบัติจริง และการกำกับ ติดตามและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3. เพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีกระบวนการพัฒนาประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และความชำนาญ จนเกิดเป็นทักษะเพื่อพัฒนาสมรรถภาพหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไปตามวัตถุประสงค์ของการอบรม โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิผล และมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ที่หลากหลายวิธี เช่น วิธีการบรรยาย อภิปราย การระดมสมอง และการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกกลุ่ม โดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เวลา 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ซึ่งมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นการแนะนำตัวเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เป็นการละลายพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมกล้าที่จะอภิปราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และนำเสนอความคิดเห็น ผู้เข้ารับการอบรมครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 30 คน จาก 30 โรงเรียน

2) กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ก่อนการอบรมผ่านระบบ (QR Code 1)

3) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากคณะวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้าน ๆ โดยมีเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 1 เล่ม และเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู จำนวน 5 เล่ม มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

3.1) ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะ แนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา การรับชมคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเนื้อหา การจัดกิจกรรมระดมสมอง โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนาออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ และสนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3.2) ขั้นนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่ได้จากการระดมความคิดจากการศึกษาองค์ความรู้ และการศึกษาจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วระดมสมองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นสรุปผลเพื่อเตรียมนำเสนอเป็นผลงานกลุ่ม และสรุปประเด็นสำคัญ นำเสนอโดยการเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

3.3) ขั้นสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

4) หลังการอบรมเชิงปฏิบัติเสร็จสิ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ผ่านระบบ (QR Code 2) ทันที

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Planning) 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน (Observation) และ 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflection) ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง เป็นการทำหรือการดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนด เป็นการฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ จนเกิดความชำนาญและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 1 จำนวน 3 วัน สัปดาห์ที่ 2 จำนวน 2 วัน วันละ 4 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง โดยนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

2) ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนพฤติกรรมของตนเอง โดยเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่ได้นำเสนอไว้ พร้อมกับนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูที่ต้องปรับและพัฒนา ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา และนำเสนอแนวทาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูของตนเอง

3) กิจกรรมสรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ผู้เข้ารับการพัฒนานำเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูทั้ง 5 ด้าน จากนั้นผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุปและสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู และนำเสนอความต้องการในการพัฒนาตนเอง

ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล เป็นการกำกับ ติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ในการประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพตามเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติจริงทำแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู หลังการฝึกปฏิบัติจริง ผ่านระบบ (QR Code 3)

กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

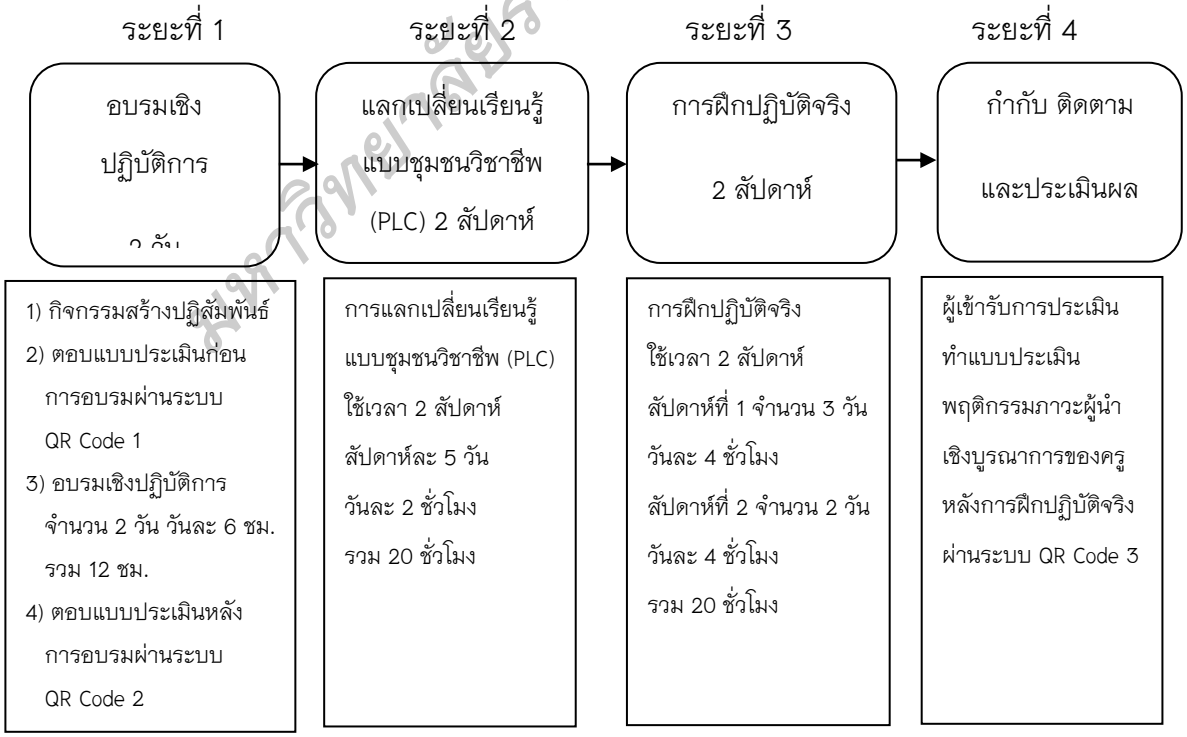

กระบวนการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

รายละเอียดของกิจกรรม

กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยรายละเอียดของกิจกรรม ตามระยะต่าง ๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ การแนะนำตัวเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทุกคนทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เป็นการละลายพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนากล้าที่จะอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็น ผู้เข้ารับการพัฒนา คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 30 คน

2. กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาตอบแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 5 องค์ประกอบ ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านระบบ (QR Code)

SCAN ME

แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านระบบ (QR Code)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะ แนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา การรับชมคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเนื้อหา การจัดกิจกรรมระดมสมอง โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนาออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ และสนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

3.2 ขั้นนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่ได้จากการระดมความคิดจากการศึกษาองค์ความรู้ และการศึกษาจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วระดมสมองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นสรุปผลเพื่อเตรียมนำเสนอเป็นผลงานกลุ่ม และสรุปประเด็นสำคัญ นำเสนอโดยการเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

3.3 ขั้นสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานการทำงานกลุ่มเป็นขั้นตอนที่วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

4. สร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้และฝึกการสร้างแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โดยมีกิจกรรม ดังนี้

วันที่ 1 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ลงทะเบียนและรับเอกสาร ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมและแนวคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา พิธีเปิด ดำเนินกิจกรรมตามเอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ดำเนินกิจกรรมตามเอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ อภิปรายตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจ บันทึกผลการเรียนรู้พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วันที่ 2 ของการอบรม ดำเนินกิจกรรมตามเอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ดำเนินกิจกรรมตามเอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม ดำเนินกิจกรรมตามเอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล นำเสนอตัวแบบพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สรุปพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา บันทึกผลการเรียนรู้พฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

หลังการอบรมเชิงปฏิบัติเสร็จสิ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติตอบแบบประเมินรูปแบบการพัฒนาและเอกสารประกอบการพัฒนาผ่านระบบ (QR Code)

SCAN ME

แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการผ่านระบบ (QR Code)

ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจะมีหัวข้อที่เป็นปัญหาเพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดในการแก้ปัญหาเพื่อจะได้ร่วมกันสรุปเพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหานั้น ๆ ใช้เวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง

การฝึกปฏิบัติการที่เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน สัปดาห์ที่ 2 (2 วัน) วันละ 4 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง โดยแต่ละครั้งมีการจัดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้เข้ารับการพัฒนาวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองโดยนำเสนอพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ และทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี และผู้เข้ารับการพัฒนาตอบแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

2. กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล ผู้เข้ารับการอบรมทบทวนพฤติกรรมของตนเองโดยเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้นำเสนอไว้ในสัปดาห์ที่ 1 พร้อมกับนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ต้องปรับและพัฒนาร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของตนเอง

3. กิจกรรมสรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ผู้เข้ารับการพัฒนานำเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน จากนั้นผู้ที่เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุปและสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของครูโรงเรียนประถมศึกษา และนำเสนอความต้องการในการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการสรุปและปิดการฝึกปฏิบัติการ

ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตามและประเมินผล

เป็นระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา หลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติการโดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนาหลังการฝึกปฏิบัติการ และให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการประเมินผลแบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูหลังการฝึกปฏิบัติจริงผ่านระบบ (QR Code)

SCAN ME

แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู
ระยะติดตามผ่านระบบ (QR Code)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนา

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบไปด้วยชุดพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนา
ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

ผู้เข้ารับการพัฒนาดาวโหลดคู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนาผ่าน QR Code

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา

เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้านทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในเรื่อง 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การวัดและประเมินผลหลักสูตร

3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

เนื้อหา

1. ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร
   - 1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
   - 1.2 การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร
   - 1.3 การนำหลักสูตรไปใช้
   - 1.4 การวัดและประเมินผลหลักสูตร
2. ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ
3. กรณีศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน วิธีการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาแก่ผู้เข้ารับการพัฒนาให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ แล้วให้ผู้เข้ารับการพัฒนาแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ 6 คน ได้ทั้งหมด 5 กลุ่ม (30 นาที)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ จัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด ผังโครงสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ เกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตร (30 นาที)

3. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานกลุ่มละ (3–5 นาที) อภิปรายและสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง (30 นาที)

4. วิทยากรบรรยายสรุป แนวคิด หลักการ ของการมีทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร (15 นาที)

5. ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการ การมีทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู (15 นาที)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

2. กระดาษฟลิปชาร์ท

3. ปากกาสีเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ ตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตร เป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เป็นเข็มทิศในการพัฒนาผู้เรียนให้ถึงผลที่คาดหวัง มีสมรรถนะ มีทักษะในการดำรงชีวิตที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและพัฒนาสังคมได้อย่างมีคุณภาพ หลักสูตรการศึกษาที่ดีจึงควรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมถึงการประเมินผลหลักสูตรให้ทราบถึงผลการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านจุดม่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดม่งหมายใหม่ที่ตั้งไว้ โดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นจุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการสอน เพื่อให้เหมาะกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่ (Taba, 1962, p. 454; Good, 1973, pp. 157–158; Saylor and Alexander, 1974, p. 7) และสันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 92) ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) ครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วน สงัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 30) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และลักษณะที่สอง หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย สอดคล้องกับ สจีวรรณ ทรรพวสุ (2548, หน้า 108) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หมายถึง การทำให้หลักสูตรดีขึ้นโดยการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการหรือการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษกิจของแต่ละแห่ง โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทัศนคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุนทร โสภาคะยัง ศิริพร กุลสานต์ และชวนะ ทวีอุทิศ ให้ความหมายการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข และจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เกิดผลดีแก่ผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีการประเมินผลหลักสูตรกล่าวว่า ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำหนดการวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร (สุนทร โสภาคะยัง, 2556, หน้า 53; ศิริพร กุลสานต์, 2557, หน้า 59 และชวนะ ทวีอุทิศ, 2558, หน้า 134)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ชุมชนสังคม เศรษฐกิจ นโยบาย วัฒนธรรม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ประกอบด้วย การวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตร การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรบูรณาการ

ความหมายของหลักสูตรบูรณาการ (The Integrated Curriculum)

หลักสูตรบูรณาการ (The Integrated Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนามาจากหลักสูตรกว้างโดยนำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมโดยการผสมผสานเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ เข้าเป็นเนื้อเดียวกันซึ่งทำได้หลายวิธี ลักษณะของหลักสูตรบูรณาการที่ดี ต้องเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้และกระบวนการเรียนรู้ บูรณาการระหว่างพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ บูรณาการระหว่างความรู้และการกระทำการสร้างสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ บูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับสิ่งที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ

ลักษณะของหลักสูตรบูรณาการที่ดี

1. บูรณาการระหว่างความรู้และกระบวนการเรียนรู้ แต่เดิมเมื่อสภาพและปัญหาสังคมยังไม่สลับซับซ้อน และปริมาณเนื้อหาก็ยังไม่มีมากนัก การเรียนรู้ซึ่งใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้อย่างง่ายๆ เช่นการบอกเล่า การบรรยาย และการท่องจำ อาจทำได้โดยไม่มีปัญหาอะไรในกรณีนี้ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับกระบวนการเรียนรู้เกือบไม่มีอยู่เลย และการเรียนรู้ก็นับว่ามีประสิทธิภาพพอสมควร แต่ในปัจจุบันปริมาณความรู้มีมาก สภาพและปัญหาสังคมสลับซับซ้อน การเรียนรู้จะกระทำอย่างเดิมย่อมไม่ได้ผลดี ถ้าจะให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพเราจำเป็นต้องให้กระบวนการการเรียนรู้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความรู้ ทั้งนี้หมายความว่าผู้เรียนจะต้องทราบว่าตนจะแสวงหาความรู้ได้อย่างไรและด้วยกระบวนการอย่างไร

2. บูรณาการระหว่างพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ มีผู้กล่าวตำหนิว่าการศึกษามักจะให้ความเอาใจใส่ต่อการพัฒนาจิตใจน้อยไป คือมุ่งในด้านพุทธิพิสัย อันได้แก่ ความรู้ความคิดและการแก้ปัญหา มากกว่าด้านจิตพิสัย คือ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และความสุนทรียภาพซึ่งตามความเป็นจริงแล้วทั้งพุทธิพิสัยและจิตพิสัยก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน และเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก เพราะการเรียนรู้วิชาการหรือทักษะในด้านหนึ่งด้านใดโดยปราศจากความรู้สึกในคุณค่าของสิ่งที่เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ย่อมเป็นไปไม่ได้ ในทางกลับกันถ้าผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สร้างความรู้สึกพึงพอใจและประทับใจ ก็จะมุ่งมั่นในการเรียนและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้การสร้างบูรณาการระหว่างความรู้และจิตใจจึงเป็นสิ่งจำเป็น

3. บูรณาการระหว่างความรู้และการกระทำ การสร้างสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการกระทำมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าระหว่างความรู้และจิตใจ โดยเฉพาะในด้านจริยศึกษา การเรียนรู้เรื่องค่านิยมและการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเลือกค่านิยมที่เหมาะสมจะปรากฏผลดีหรือไม่ยอมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้เรียน การแยกความรู้ออกจากการกระทำก็เหมือนกับการแยกหลักสูตรออกเป็นส่วน ๆ ซึ่งเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นการบูรณาการความรู้และการกระทำเข้าด้วยกัน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น

4. บูรณาการระหว่างสิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับสิ่งที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ของผู้เรียนสิ่งหนึ่งที่จะพิสูจน์ว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดี คือ ผลที่เกิดแก่คุณภาพของชีวิตผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การบูรณาการวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเราจึงต้องแน่ใจว่าสิ่งที่สอนในห้องเรียนนั้นมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิตของผู้เรียนไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ที่ใด การที่ให้เกิดผลดังกล่าวได้ หลักสูตรจะต้องกำหนดให้ความสนใจและความต้องการมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน และให้เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนการสอน

5. บูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ ถ้าเรายอมรับว่าบูรณาการระหว่างความรู้กับจิตใจ และระหว่างความรู้กับการกระทำเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ และเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เราก็ย่อมจะมองเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการที่จะบูรณาการวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันซึ่งอาจทำได้โดยนำเอาเนื้อหาของวิชาหนึ่งมาเสริมอีกวิชาหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดเจตคติตามที่ต้องการ หรือโดยกำหนดปัญหาหรือความต้องการของผู้เรียนเป็นหัวข้อแล้วกำหนดหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียนการสอนขึ้น โดยอาศัยเนื้อหาของหลาย ๆ วิชามาช่วยในการแก้ปัญหานั้น

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบของการบูรณาการหลักสูตรจะสอดคล้องกับชีวิตจริงของเด็กมากกว่า เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และสามารถหาแนวทางในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ดีกว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาเดี่ยว ๆ โดยจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ทั้งยังกระตุ้นเด็กให้เป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ เนื่องจากเด็กสามารถจะนำเนื้อหาและทักษะที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง และเป็นการส่งเสริมผู้เรียนให้มีโอกาสใช้ความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประสบการณ์ ความสามารถ ตลอดจนทักษะต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ กระบวนการ และเนื้อหาสาระไปพร้อมกัน

1.2 การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตร (curriculum organization) หมายถึง การลงมือจัดหลักสูตรตามรูปแบบที่ตัดสินใจเลือกไว้แล้ว โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งรูปแบบของหลักสูตรเป็นอย่างไรนั้นจะแสดงออกให้เห็นชัดเจนในขั้นตอนของการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์สำหรับผู้เรียน

รูปแบบของการจัดทำหลักสูตรบูรณาการเล่มนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดทำหลักสูตรบูรณาการและออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรบูรณาการตามแนวคิดแบบย้อนกลับ (Backward Design Curriculum)

ความหมายของการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward

การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับ (Backward Design) เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีคุณค่ายิ่งอีกเรื่องหนึ่งในวงการศึกษาในศตวรรษใหม่ ตั้งแต่ ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา โดยเกิดจากแนวคิดของ Grant Wiggins และ Jay McTighe ซึ่งได้เผยแพร่แนวคิดในเรื่องดังกล่าวมาตั้งแต่ ค.ศ. 1998 เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ “กระบวนการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับให้**เริ่มจากมองให้เห็นภาพว่าเมื่อสิ้นสุดกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักเรียนควรทิ้งร่องรอยหลักฐานอะไรที่จะบ่งบอกว่าได้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในครั้งนั้น** แล้วจึงมาวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสร้างผลงานหลักฐานการเรียนรู้อันเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าเขาได้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้แล้ว” ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับก็คือ การจัดการเรียนรู้ที่นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นเป้าหมายสำคัญที่นักเรียนต้องเดินทางไปให้ถึงเป้าหมายนั้น (จุดจบเรื่อง) ส่วนครูมีบทบาทสำคัญที่ต้องหาหนทางนำพานักเรียนไปให้ถึงตอนจบแบบ Happy Ending (ดี–เก่ง–สุข–พึ่งตนเองได้)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนของการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design

Grant Wiggins และ Jay McTighe ได้นำเสนอขั้นตอนของ “Backward Design” ไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 กำหนดผลการเรียนรู้

คำถาม: อะไรคือสิ่งที่นักเรียนต้องทำความเข้าใจ สามารถทำได้หรือเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ขั้นตอนที่ 2 กำหนดหลักฐานผลการเรียนรู้

คำถาม : อะไรคือพยานหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเข้าใจ มีความสามารถหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว

3. ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

คำถาม : ประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนอะไรที่จะสนับสนุนส่งเสริม จนทำให้นักเรียนเข้าใจ มีความสามารถหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการในขั้นตอนที่ 1

สิ่งที่ทำให้ “Backward Design” แตกต่างจากกระบวนการวางแผนที่เคยปฏิบัติเป็นประเพณีมาตั้งแต่ดั้งเดิมก็คือ **ก่อนการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด ครูจำเป็นต้องวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการประเมินผลขึ้นก่อน** โดยแผนการประเมินผลจะเน้นความชัดเจนในการพัฒนาผลงาน/ภาระงานที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริง (Performance Tasks) รวมถึงวิธีการประเมินผลอื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น การสังเกต การสอบอย่างไม่เป็นทางการ การสื่อสารส่วนบุคคลและการใช้แบบสอบถาม

ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design จึงเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเข้มข้น มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยก่อนที่จะออกแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดสิ่งเหล่านี้ไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ **การกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกถึงความสามารถของนักเรียน และการกำหนดกิจกรรมการประเมินผลนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้** การนำแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design ไปวางแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีขั้นตอนดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design สามารถดำเนินการได้ดังแผนภูมิ

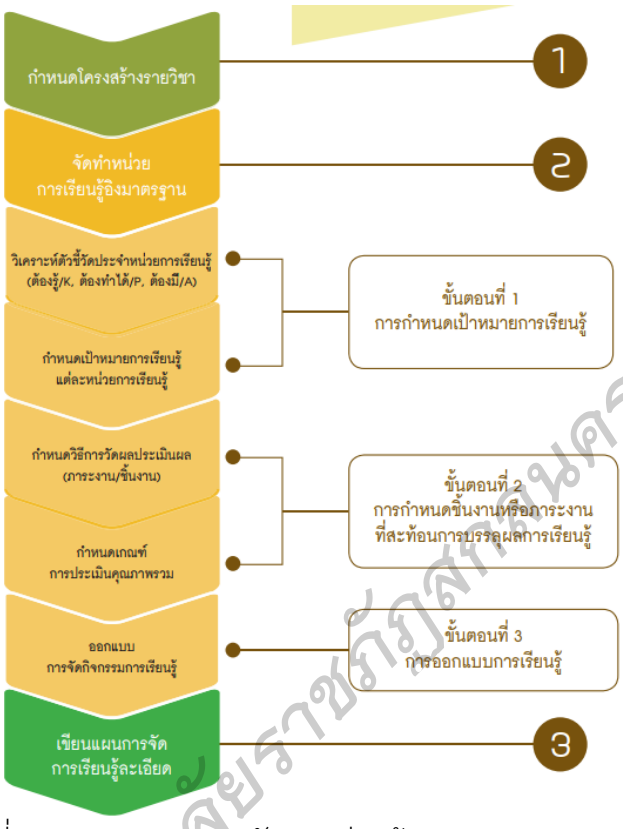

ภาพที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design

การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

โครงสร้างรายวิชาเป็นการกำหนดขอบข่ายของรายวิชาที่จะจัดสอนเพื่อช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพรวมของแต่ละรายวิชาว่าประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด เรื่องใดบ้าง แต่ละหน่วยการเรียนรู้พัฒนาให้นักเรียนบรรลุตัวชี้วัดใด เวลาที่ใช้จัดการเรียนการสอน และสัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร โครงสร้างรายวิชามีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายการเรียนรู้ในการพัฒนานักเรียนสำหรับหน่วยการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งอาจมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด อาจมีการสอนหรือฝึกซ้ำให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางขึ้นในหน่วยการเรียนรู้มากกว่า 1 หน่วยการเรียนรู้ได้

2. สาระสำคัญ เป็นความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้งหรือความรู้ที่เป็นแก่น เป็นหลักการของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่เกิดจากการหลอมรวมของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้

3. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ควรตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้สะท้อนสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ และตั้งชื่อให้น่าสนใจ ทำให้อยากเรียน

4. เวลา การกำหนดเวลาเรียนควรกำหนดให้เหมาะสมและเพียงพอกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดควรพิจารณาเวลาเรียนในภาพรวมทุกหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดหลักว่า หน่วยการเรียนรู้ที่มีเนื้อหามากและยากต่อการเรียนรู้ควรกำหนดเวลาเรียนมากกว่าหน่วยการเรียนรู้อื่น

5. น้ำหนักคะแนน การกำหนดน้ำหนักคะแนนควรกำหนดให้สอดคล้องกับเวลาเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในหน่วยการเรียนรู้นั้นโดยยึดหลักว่าหน่วยการเรียนรู้ใดใช้เวลาเรียนมากและมีความสำคัญมาก ควรกำหนดน้ำหนักคะแนนให้มากตามสัดส่วนของเวลาและความสำคัญหรือความยากด้วย

ขั้นตอนการจัดทำโครงสร้างรายวิชา

1. วิเคราะห์ตัวชี้วัดในคำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น และกำหนดตัวชี้วัดที่จะใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีหลักการ ดังนี้

1.1 แต่ละหน่วยการเรียนรู้ควรมีการกำหนดจำนวนตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติรายวิชา

1.2 บางตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในเรื่องอื่น ๆ สามารถนำตัวชี้วัดนั้นมากำหนดซ้ำไว้ในหน่วยการเรียนรู้อื่นได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 แต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจนำตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้จากต่างสาระภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกันมาไว้ด้วยกันเป็นหน่วยบูรณาการได้

2. กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้สอน และน้ำหนักคะแนนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ตลอดรายวิชา

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ละเอียดดำเนินการโดยนำกิจกรรมการเรียนรู้และภาระงานที่ได้กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้มาวางแผนจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ในแต่ละภาระงานภายในเวลาที่กำหนดโดยใช้วิธีการสอน(Instruction) และสื่อการเรียนรู้ (Medias) อย่างเหมาะสม ทั้งนี้การวัดผลประเมินผลก็ต้องระบุเครื่องมือวัดและเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วแผนการจัดการเรียนรู้ที่ละเอียดควรประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
2. สาระสำคัญ
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. สาระการเรียนรู้
5. ชิ้นงาน
6. คำถามสำคัญ
7. กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้
8. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้
9. การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้
10. บันทึกหลังสอน

1.3 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง เกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตรกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ครูผู้สอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการนำหลักสูตรไปใช้จำต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นต่อมาคือดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ นับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมาย และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคล ที่เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย และที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน

หลักการสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปเป็นหลักการสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดังนี้

1. จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน

2. จะต้องมีองค์คณะบุคคลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำหน้าที่ประสานงานกันเป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านวิธีการ สื่อ การประเมินผล การจัดอบรมผู้ที่จะไปพัฒนาครู การอบรมผู้ใช้หลักสูตรในท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ของครู และการติดตามผลประเมินการใช้หลักสูตรของครู ฯลฯ

3. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้

4. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นคือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ที่จะเป็นแหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนได้เมื่อได้รับการร้องขอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เริ่มตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มแข็ง การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ แก่ครู ได้แก่ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาตัวครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เช่น การจัดอบรมสัมมนาเป็นระยะ ๆ การเผยแพร่เอกสารที่เป็นประโยชน์ การพาไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ฯลฯ

6. การนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานที่มีผู้เชี่ยวชาญการพิเศษเพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู โดยทำหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้และควรปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

7. หน่วยงานและบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถในส่วนที่รับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการนำหลักสูตรไปใช้ของครู ลักษณะเช่นนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

8. การนำหลักสูตรไปใช้สำหรับผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานจะต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ มาประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่ของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

1.4 การวัดและประเมินผลหลักสูตร (curriculum evaluation)

การประเมินหลักสูตร หมายถึง การหาคำตอบว่าหลักสูตรบรรลุผลที่กำหนดจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ บรรลุมากน้อยเพียงใด และสาเหตุที่ไม่บรรลุเพราะอะไร การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าการนำหลักสูตรไปใช้จริงแล้วนั้นได้ผลใกล้เคียงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรยังเป็นการตัดสินคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือคุณค่าของหลักสูตร ซึ่งจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานสำหรับการตัดสินคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาตรฐานที่กำหนดมาตัดสินคุณภาพข้อมูลเหล่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. หาคุณค่าของหลักสูตร : หลักสูตรนั้นสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ และสนองความต้องการของสังคมเพียงใด

2. ตัดสินเกี่ยวกับรูปแบบการสอนและการบริหารหลักสูตร : การวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร การสอนตามหลักสูตร และการบริหารงานเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่

3. วัดคุณภาพผลผลิต : ผู้ที่เรียนจบตามหลักสูตรมีคุณภาพเพียงใด

4. ปรับปรุงหลักสูตร : หลักสูตรมีข้อบกพร่องทั้งหมดอะไรบ้าง และระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรมีปัญหาอุปสรรคในแต่ละส่วนของหลักสูตรอะไรบ้าง นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หรือพิจารณาว่าควรจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปอีกหรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ

โครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พืชน่ารู้

หน่วยที่/ชื่อหน่วย	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	ชิ้นงาน/ภาระงาน	เวลาชั่วโมง (ในห้องเรียน : นอกห้องเรียน)
๑๗. พืชน่ารู้ (สัปดาห์ที่ ๒๑ - ๒๒ /แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐๑ – ๑๑๐)	ท ๑.๑ ป.๑/๑-๕ ท ๒.๑ ป.๑/๑-๒ ท ๓.๑ ป.๑/๑,๓ ท ๔.๑ ป.๑/๑-๓ ท ๕.๑ ป.๑/๑-๒ ค ๑.๑ ป.๑/๑-๒ ค ๑.๒ ป.๑/๑-๒ ว ๑.๑ ป.๑/๑-๒ ศ ๑.๑ ป.๑/๑-๓,๕ ศ ๒.๑ ป.๑/๓,๕ ศ ๓.๑ ป.๑/๒ ง ๑.๑ ป.๑/๑-๓ ต ๑.๑ ป.๑/๑-๓ ต ๑.๒ ป.๑/๑-๒,๔ ต ๑.๓ ป.๑/๑	ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การงานฯ ภาษาต่างประเทศ	พืชเป็นสิ่งมีชีวิต โครงสร้างภายนอกของพืช ได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอก และผล แต่ละส่วนมีรูปร่าง ขนาดและทำหน้าที่แตกต่างกัน	สมุดเล่มเล็กเกี่ยวกับพืชในท้องถิ่นพร้อมจำแนกพืชในท้องถิ่น	๕๐ (๓๖/๑๔)

ภาพที่ 20 โครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พืชน่ารู้

ที่มา : เอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการและตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 8)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

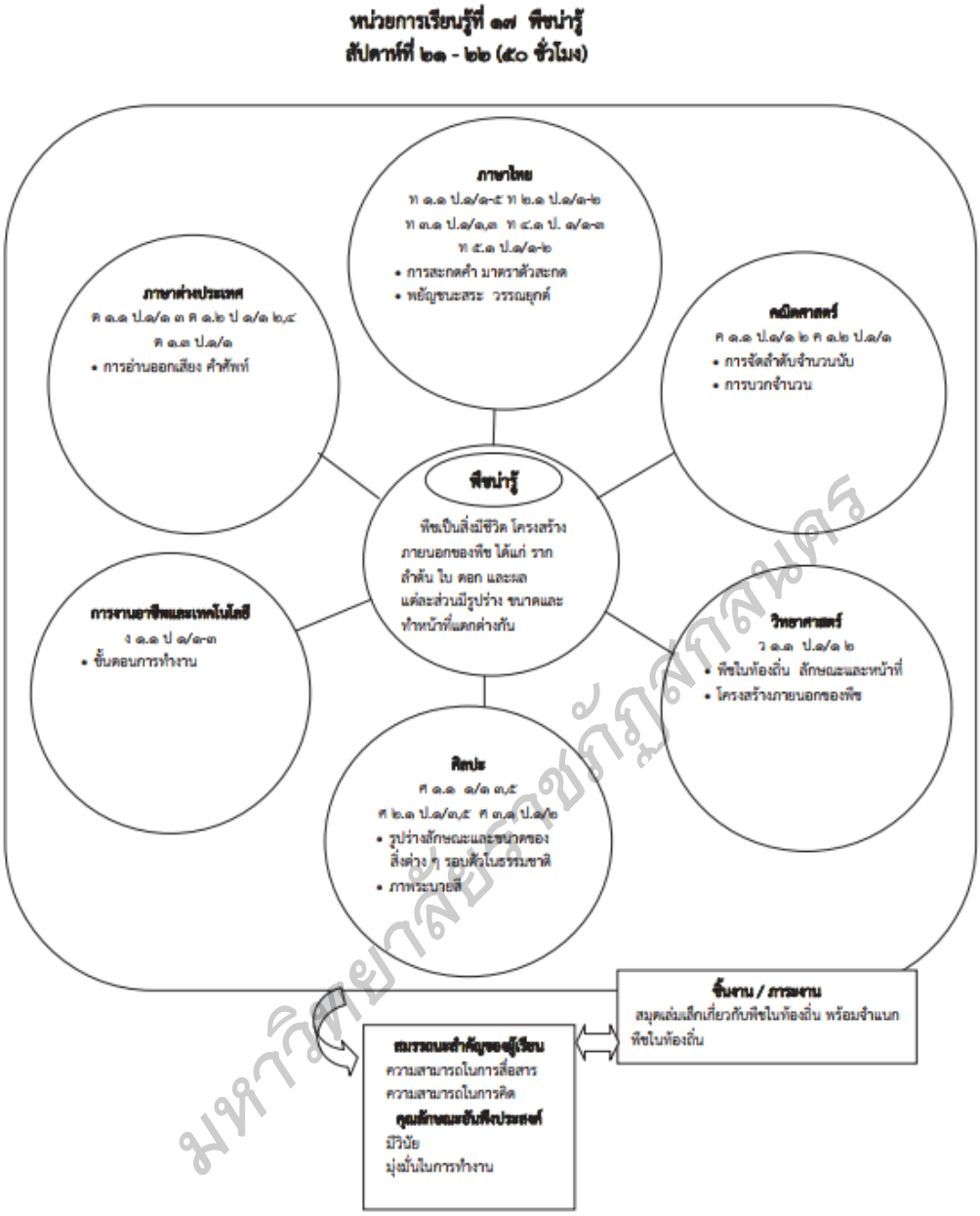

ภาพที่ 21 หน่วยการเรียนรู้หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง พืชน่ารู้

ที่มา : เอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการและตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 32)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. กรณีศึกษา

หลักสูตรบูรณาการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ปีการศึกษา 2560
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ผังมโนทัศน์
กิจกรรมบูรณการเพิ่มเวลารู้
การพัฒนาด้าน HAND

โรงเรียนสักงามวิทยา
สพม.๔๑

HEAD

1. มีความรู้เรื่องสารอาหารและการเลือกสารอาหารที่เหมาะสมกับร่างกาย
2. อธิบายขั้นตอนการทำเบเกอรี่
3. คำนวณส่วนผสมต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามสัดส่วน
4. พร้อมมีความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ของเบเกอรี่

HEALTH

1. มีความสุขในการทำงานและการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์
2. ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ดีต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

HEART

1. ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรม
2. มีพื้นฐานของความซื่อสัตย์
3. มีความสำนึกต่อสวนร่วม
4. เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ให้ความสำคัญของการ

HAND

1. เลือกใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม
2. ลงมือทำเบเกอรี่ได้อย่างถูกต้อง
3. ใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับการทำงาน
4. ประหยัดต้นทุนการผลิต
5. จัดทำโฆษณาสินค้า
6. บอกสารอาหารที่ได้จากเบเกอรี่โดยอยู่ภายใต้สุขบัญญัติ 10 ประการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตัวชี้วัด กิจกรรมเพิ่มเวลารู้บูรณาการ 8 กลุ่มสาระ

ท 2.1 ม.3/2 เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา

ว 1.1 ม.2/5 ทดลองวิเคราะห์ และอธิบายสารอาหารในอาหารมีปริมาณพลังงานและสัดส่วนที่เหมาะสมกับเพศและวัย

ค 1.1 ม.2/4 ใช้ความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละในการแก้โจทย์ปัญหา

ต 1.2 ม.1/4 พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม

ส 3.1 ม.2/2 อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ

ศ 1.1 ม.1/5 ออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์หรือกราฟฟิกอื่น ๆ ในการนำเสนอความคิดข้อมูล

ศ 1.1 ม.2/3 วาดภาพด้วยเทคนิคที่หลากหลายในการสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง

พ 4.1 ม.1/1 เลือกกินอาหารที่เหมาะสมกับวัย

พ 4.1 ม.1/2 วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากภาวะโภชนาการที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

ง 2.1 ม.2/3 มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการในงานที่ผลิตเอง

ง 1.1 ม.3/1 อธิบายขั้นตอนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ง 1.1 ม.3/2 ใช้ทักษะในการทำงานร่วมกันอย่างมีคุณธรรม

ง 2.1 ม.3/2 สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยี อย่างปลอดภัย ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพฉาย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. อยู่อย่างพอเพียง
5. ซื่อสัตย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมเพิ่มเวลารู้บูรณาการด้าน HEATH
ชื่อ เบเกอรี่ดีต่อใจ โรงเรียนสักงามวิทยา

ควรเรียนรู้อะไรมาก่อน 1. เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้อง 2. การเปลี่ยนแปลงสถานะและสารอาหาร 3. อัตราส่วนและสัดส่วน 4. ฟัง พูด เขียนแสดงความต้องการ 5. เลือกปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ 6. ออกแบบ และวาดด้วยเทคนิคที่หลากหลาย 7. เลือกรับประทานอาหารตามโภชนาการ 8. ทักษะการทำงานที่มีประสิทธิภาพ	**ตัวชี้วัด** ท 2.1 ม.3/2 ว 1.1 ม.2/5 ค 1.1 ม.2/4 ต 1.2 ม.1/4 ส 3.1 ม.2/2 ศ 1.1 ม.1/5, ศ 1.1 ม.2/3 พ 4.1 ม.1/1, พ 4.1 ม.1/2 ง 2.1 ม.2/3 ง 1.1 ม.3/1, ง 1.1 ม.3/2 ง 2.1 ม.3/2
พัฒนาผู้เรียนอย่างไร **ความรู้** นักเรียนศึกษาวิธีเลือกปัจจัยการผลิตเบเกอรี่ กำหนดสัดส่วน การตวงส่วนผสม ออกแบบผลิตภัณฑ์ มีทักษะการทำงานตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ และสารอาหารคุณค่าทางอาหารและโภชนาการ เขียนโฆษณาผลิตภัณฑ์	**นำกิจกรรมไปใช้อย่างไร** การจัดกิจกรรมบูรณาการที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับชั้น เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือเป็นทางเลือกในการใช้เป็นอาชีพเสริม ส่งเสริมการทำงานที่เป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง ตามรายละเอียดกิจกรรมดังนี้ 1. โฆษณาน่ามอง 2. สารอาหารในเบเกอรี 3. ตวงถูกอร่อยแน่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
4. ความสารถในการแก้ปัญหา
5. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้
มุ่งมั่นในการทำงาน
อยู่อย่างพอเพียง
ซื่อสัตย์

4. How to make happy bakeries
5. ปัจจัยการผลิต
6. เบเกอรี่ดีไซด์
7. อาหารกับสุขภาพ
8. เบเกอรี่ รสเด็ด แพ็คเกจ...ดีต่อใจ

เกณฑ์ความสำเร็จ

1. นักเรียนสามารถบูรณาการความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการทำงานตามขั้นตอนเกี่ยวกับการทำเบเกอรี่

2. นักเรียนมีทักษะในการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และการทำโฆษณา

ข้อเสนอแนะ

เป็นกิจกรรมที่เหมาะสำหรับกิจกรรมกลุ่มและมีเครื่องมือในการลงมือปฏิบัติการทำเบเกอรี่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงสร้างกิจกรรมเพิ่มเวลารู้บูรณาการด้านทักษะการทำงาน (HAND)

ชื่อกิจกรรม เบเกอรี่ ดีต่อใจ โรงเรียนสักงามวิทยา

ที่	กลุ่มสาระ	ตัวชี้วัด	ชื่อกิจกรรม	ชิ้นงาน/ภาระงาน	เวลา/ชั่วโมง
1	ภาษาไทย	ท 2.1 ม.3/2	โฆษณาน่ามอง	– แผ่นพับโฆษณาสินค้า	2
2	วิทยาศาสตร์	ว 1.1 ม.2/5	สารอาหารในเบเกอรี่	– ทดลองหาปริมาณสารอาหาร	2
3	คณิตศาสตร์	ค 1.1 ม.2/4	ตวงถูกอร่อยแน่	– คำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสม	2
4	ภาษาต่างประเทศ	ต 1.2 ม.1/4	How to make happy bakeries	– การเขียนโฆษณา	3
5	สังคมศึกษา	ส 3.1 ม.2/2	ปัจจัยการทำเบเกอรี่	– วิเคราะห์เลือกวัตถุดิบ	2
6	ศิลปะ	ศ 1.1 ม.1/5 ศ 1.1 ม.2/3	เบเกอรี่ดีไซด์	– ออกแบบเบเกอรี่	2
7	สุขศึกษา	พ 4.1 ม.1/1 พ 4.1 ม.1/2	อาหารกับสุขภาพ	– แผนผังความคิด	2
8	การงานอาชีพ	ง 2.1 ม.2/3 ง 1.1 ม.3/1 ง 1.1 ม.3/2 ง 2.1 ม.3/2	เบเกอรี่รสเด็ดแพ็คเกจ...ดีต่อใจ	– ผลิตเบเกอรี่ – ออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับเบเกอรี่	5
รวมชั่วโมง					20

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 1

บันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

คำชี้แจง จากการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ท่านมีความเข้าใจในเรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา เรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 สามารถวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ

.....

.....

2.2 สามารถจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด

.....

.....

2.3 สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

.....

.....

2.4 สามารถใช้เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 2

การจัดทำหลักสูตรเชิงบูรณาการ

คำชี้แจง วิทยากรให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันระดมสมอง (Brain Storming) จัดทำหลักสูตรบูรณาการกลุ่มละ 1 เรื่อง

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

หลักสูตรเชิงบูรณาการ

ชื่อหลักสูตร.....

บทนำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักการของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จุดมุ่งหมาย

สาระการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำอธิบายรายวิชา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ

ชื่อหลักสูตร..... **เวลา.....ชั่วโมง**

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	กลุ่มสาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	เวลา (ชั่วโมง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

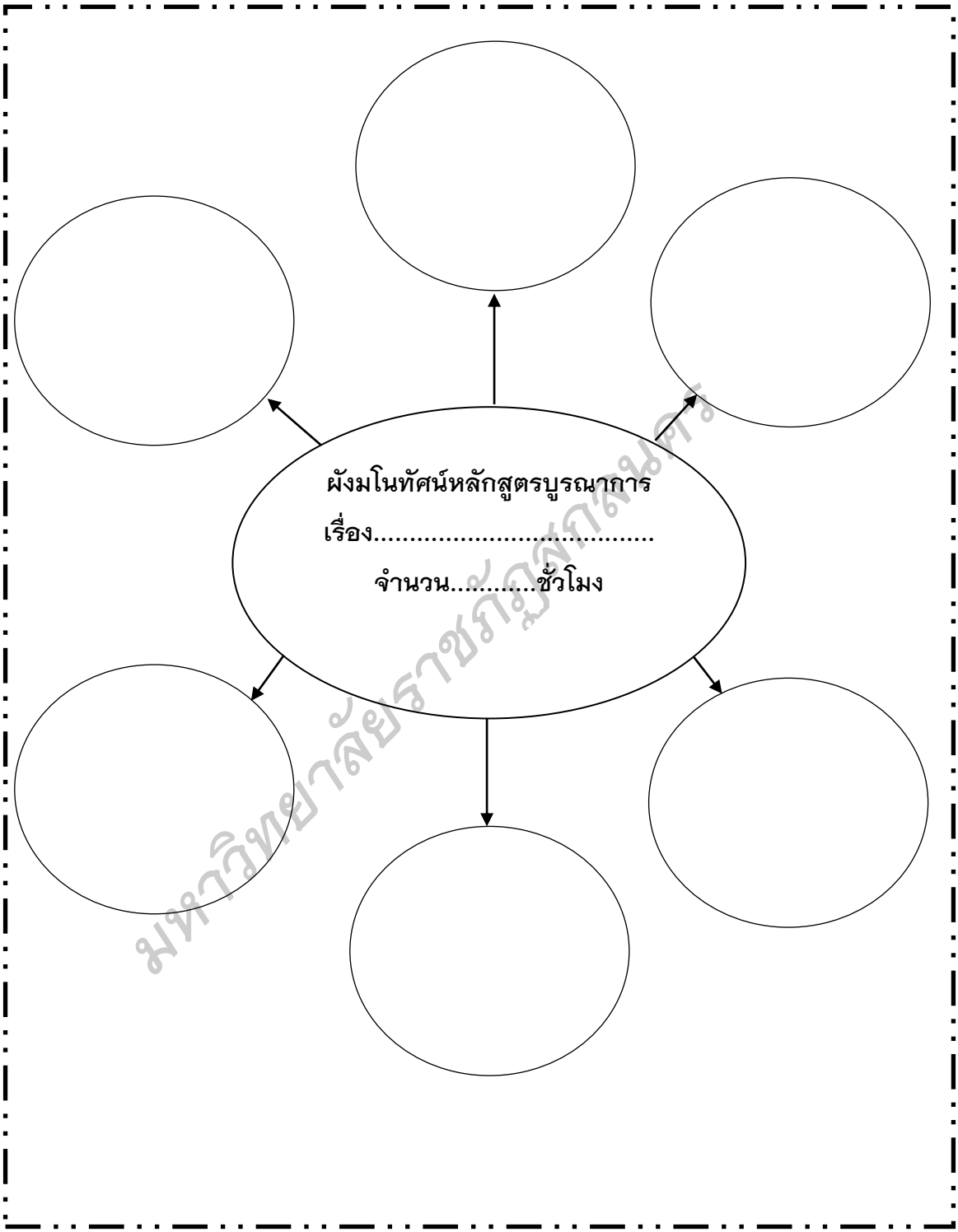

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 3

การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม ร่วมสนทนา และระดมความคิดเรื่อง การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแล้วช่วยกันตอบคำถาม แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน

---

1. การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่อง วิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรบูรณาการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่อง จัดทำหลักสูตรบูรณาการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. การพัฒนาทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่อง การวัดผลและประเมินผลหลักสูตร ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สงัด อุทรานันท์. (2550). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สจีวรรณ ทรรพวสุ. (2548). *หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: บรสิงห์.

สุนทร โสภาคะยัง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมขนาดใหญ่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *เอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร.* กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw–Hill.

Grant Wiggins and Jay Mctighe. (2005). Understanding by Design United State of The America : Alexandria, Virginia. สืบค้นจาก http://en.wikipedia.org/wiki/Backward Design.

Saylor. J.G., & Alexander, W.M. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning* (4th ed.). New York: holt, Rinehart and Winston.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา
เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูด้านทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในเรื่อง 1) การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ และ 3) การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

เนื้อหา

1. ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้
   - 1.1 การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
     - 1.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)
     - 1.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
   - 1.2 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ
     - 1.2.1 การจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
     - 1.2.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการลักษณะ STEM Education
   - 1.3 การสร้างและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
   - 1.4 การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ
2. ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
3. กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน วิธีการศึกษาคู่มือแก่ผู้เข้ารับการพัฒนา และแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนาตามกลุ่มเดิมในการพัฒนารูปแบบเล่มที่ 1 ผู้ช่วยวิทยากรแจกกระดาษชาร์ตเทา–ขาว ของแต่ละกลุ่มคืน (30 นาที)

2. ผู้เข้ารับการพัฒนาชมวีดีทัศน์ เรื่อง “Teachers as Learners ห้องพักครู: การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ” แล้วร่วมกันวิเคราะห์และสรุปในประเด็นต่าง ๆ (30 นาที)

3. ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่ม ร่วมกันออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ตามหัวข้อหลักสูตรที่จัดทำขึ้นในรูปแบบเล่มที่ 1 (60 นาที)

4. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานกลุ่มละ (3–5 นาที) อภิปรายและสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง (30 นาที)

5. วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการ ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา (30 นาที)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

2. วีดิทัศน์ เรื่อง “Teachers as Learners ห้องพักครู”

3. กระดาษชาร์ตเทา–ขาว และปากกาเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ ตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า **“การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”** ดังนั้นจะเห็นได้ชัดว่าทักษะในการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวว่า **การจัดกระบวนการเรียนรู้** ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการประเภทต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2549, หน้า 84) กำหนดให้**ผู้มีใบประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานวิชาชีพในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเกี่ยวกับสาระความรู้และสมรรถนะของครูตามมาตรฐานความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้** ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1) ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2) เลือกใช้ พัฒนา สร้างสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554, หน้า 48–49) กล่าวว่า **การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับครูมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึง ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ** ดังนี้

1) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

3) การออกแบบการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยดูแลผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5) การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน

6) การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งการวางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเอง และนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

7) การวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

8) การศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1 การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center Learning) คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของครูโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ตามของตัวเอง แต่แตกต่างที่ความต้องการ ความสนใจและความถนัด รวมไปถึงทักษะต่าง ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงไม่ควรที่จะเป็นไปในแนวทางเดียว ควรมีความหลากหลายและตอบสนองได้กับเด็กทุกกลุ่ม

ข้อดีของการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Child Center นั้น คือการที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จนนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง ตามความเหมาะสมและความต้องการของเขา ซึ่งจะแตกต่างกับการจัดการศึกษาในรูปแบบทั่วไป ที่ครูเป็นผู้วางแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ดี การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ครูผู้สอนจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ และเรียนรู้ทักษะความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอมีนักวิชาการศึกษาหลายท่านก็ได้นำไปพัฒนาเป็นนวัตกรรมการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างรูปแบบมาเป็นตัวอย่าง 3 รูปแบบ คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบ โมเดลซิปปา (CIPPA MODEL) 2) การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และ 3) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODEL)

รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลซิปปา (CIPPA Model) หรือรูปแบบการประสานห้าแนวคิด ได้พัฒนาขึ้นโดย ทิศนา แขมมณี รองศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้พัฒนารูปแบบจากประสบการณ์ในการสอนมากว่า 30 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา จึงได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประสานกันเกิดเป็นแบบแผนขึ้น แนวคิดดังกล่าวได้แก่ แนวคิดการสร้างความรู้ แนวคิดกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาจัดการเรียนการสอนพบว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบ ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม โดยหลักการของโมเดลซิปปา ได้ยึดหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในตัวหลักการคือการช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและได้เรียนรู้จากกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ร่วมกับการผลิตผลงานซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิด Constructivism (ทิศนา แขมมณี, 2542)

ความหมายของ CIPPA

C มาจากคำว่า Construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructiviism กล่าว คือ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ตนเอง และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ได้รู้จักกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ความคิดประสบการณ์ แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนทางสังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ของกิจกรรม การเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน เป็นการช่วยผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสังคมและชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย

1.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พฤฑฒิกุล, 2558)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533)

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง

8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด

9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

ตัวอย่างเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ McKinney (2008) ได้เสนอตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think–Pair–Share) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน ประมาณ 2–3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3–5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่มๆ ละ 3–6 คน

3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student–led review sessions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา

4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วีดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวีดีโอ 5–20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini–research proposals or project) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน (project–based learning) หรือการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem–based learning)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น ๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอดและความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่น ๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ที่มา : ภาพจาก Google

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายอย่างบูรณาการ

1.2.1 การจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

“ห้องเรียนกลับด้าน” (Flipped Classroom) เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่โดยให้นักเรียน “เรียนที่บ้าน–ทำการบ้านที่โรงเรียน” ปัจจุบันกระแส "ห้องเรียนกลับด้าน" เป็นที่นิยมอย่างมากในสหรัฐอเมริกา

แนวคิดหลักของ “ห้องเรียนกลับด้าน” คือ “เรียนที่บ้าน–ทำการบ้านที่โรงเรียน” เป็นการนำสิ่งที่เดิมที่เคยทำในชั้นเรียนไปทำที่บ้านและนำสิ่งที่เคยถูกมอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียนแทน โดยยึดหลักที่ว่าเวลาที่นักเรียนต้องการพบครูจริง ๆ คือ เวลาที่เขาต้องการความช่วยเหลือเขาไม่ได้ต้องการให้ครูอยู่ในชั้นเรียนเพื่อสอนเนื้อหาต่าง ๆ เพราะเขาสามารถศึกษาเนื้อหานั้น ๆ ด้วยตนเอง ถ้าครูบันทึกวิดีโอการสอนให้เด็กไปดูเป็นการบ้านแล้วครูใช้ชั้นเรียนสำหรับชี้แนะนักเรียนให้เข้าใจแก่นความรู้จะดีกว่าใน “ห้องเรียนกลับด้าน” ครูจะแจกสื่อให้เด็กไปศึกษาล่วงหน้าที่บ้าน เมื่อมาเข้าชั้นเรียนในวันรุ่งขึ้น นักเรียนจะซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นก็ลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยมีครูคอยให้คำแนะนำตอบข้อสงสัย

ทำไมจึงควรกลับทางห้องเรียน

หนังสือ Flip Your Classroom : Reach Every Student in Every Class Every Day บทที่ 3 บอกเหตุผลที่ควรกลับทางห้องเรียนหรืออีกนัยหนึ่งบอกว่า การกลับทางห้องเรียนมีผลอะไรบ้างพอจะสรุปได้ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช หนังสือ “ครูเพื่อศิษย์ สร้างห้องเรียนกลับทาง”)

1) **เพื่อเปลี่ยนวิธีการสอนของครู** จากบรรยายหน้าชั้นหรือเป็นครูสอนไปเป็น ครูฝึก ฝึกการทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมอื่นในชั้นเรียนให้แก่ศิษย์เป็นรายคน หรืออาจเรียกว่า เป็นครูติวเตอร์

2) **เพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่เด็กสมัยใหม่ชอบ** คือ ไอซีทีหรืออาจเรียกว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของนักเรียน คือ โลกดิจิตัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3) ช่วยเด็กที่มีงานยุ่ง เด็กสมัยนี้ธุระมาก กิจกรรมมาก บางคนเป็นนักกีฬาต้องขาดเรียนไปแข่งขัน แทบทุกคนมีงานเทศกาลที่ตนต้องเข้าไปช่วยจัดการมีบทสอนด้วยวิดีทัศน์อยู่บนอินเทอร์เน็ต ช่วยให้เด็กเหล่านี้เรียนไว้ล่วงหน้าหรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกเด็กให้รู้จักจัดการเวลาของตน

4) ช่วยเด็กเรียนอ่อนที่ขวนขวาย ในห้องเรียนปกติเด็กเหล่านี้จะถูกทอดทิ้ง แต่ในห้องเรียนกลับทาง เด็กเหล่านี้จะได้รับความเอาใจใส่ของครูมากที่สุด คือ ครูเอาใจใส่เด็กที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดโดยอัตโนมัติ

5) ช่วยเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน ให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตน เพราะเด็กสามารถฟังวิดีทัศน์กี่รอบก็ได้ หยุดตรงไหนก็ได้ กรอกลับก็ได้ ผู้เขียนเล่าว่าเด็กที่หัวไวมาก ๆ บางคนดูวิดีทัศน์บางบทเรียนด้วย speed x2 ก็มี

6) ช่วยให้เด็กสามารถหยุดและกรอกลับครูของตนได้ ทำให้เด็กจัดเวลาเรียนตามที่ตนพอใจ เบื่อก็หยุดพักได้ แบ่งเวลาดูวิดีทัศน์เป็นช่วง ๆ ได้ เล่นสนุกด้วยการดูวิดีทัศน์ความเร็ว x2 ก็ได้

7) ช่วยให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับสิ่งที่เรียกว่าการเรียนแบบออนไลน์การกลับทางห้องเรียน ยังคงเป็นการเรียนแบบนักเรียนมาโรงเรียน และนักเรียนสัมผัสครูห้องเรียน กลับทางเป็นการใช้พลังทั้งของระบบออนไลน์และระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนหรือเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (mentor), เพื่อนบ้าน (neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (expert)

8) ช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น หน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงช่วยให้ศิษย์ได้วิชาหรือเนื้อหาแต่ต้องกระตุ้นแรงบันดาลใจ (inspire) ให้กำลังใจ รับฟัง และช่วยส่งเสริมให้เด็กฝันถึงอนาคตของตน นั่นคือมิติของความสัมพันธ์ ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของศิษย์ผู้เขียนเล่าว่า ประสบการณ์ของตนบอกว่า หลังกลับทางห้องเรียน ศิษย์ที่มีปัญหาส่วนตัวกล้าปรึกษาครูผ่านทางช่องทางสื่อสารสมัยใหม่มากขึ้น

9) ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนกันเอง ข้อเขียนในหนังสือในส่วนหัวข้อย่อยนี้ ดีที่สุดสำหรับครูเพื่อศิษย์และผมตีความว่า มีผลเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของนักเรียน จากเรียนเพื่อทำตามคำสั่งครู หรือทำงานเพื่อให้เสร็จตามข้อกำหนด เป็นเรียนเพื่อตนเอง เพื่อการเรียนรู้ของตน ไม่ใช่เพื่อคนอื่น มีผลให้เด็กเอาใจใส่การเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการลักษณะ STEM Education

การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหรือโครงงานที่บูรณาการการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ผนวกกับกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม โดยผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี และนำความรู้มาออกแบบ ชิ้นงานหรือวิธีการเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้ได้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลผลิตจากกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม ลักษณะสำคัญของสะเต็มศึกษาประกอบด้วย 5 ประการ ดังภาพที่ 1 ได้แก่ (1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ และทักษะของวิชาที่เกี่ยวข้องในสะเต็มศึกษาในระหว่างการเรียนรู้ (2) มีการท้าทายผู้เรียนให้ได้แก้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนด (3) มีกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ แบบแอกทีฟ (active learning) ของผู้เรียน (4) ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านการทำกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้ และ (5) สถานการณ์หรือปัญหาที่ใช้ในกิจกรรมมีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนหรือการประกอบอาชีพในอนาคต

ที่มา : ภาพจาก Google

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีนั้น มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รู้วิทยาศาสตร์ (science literate) ผู้รู้คณิตศาสตร์ (math literate) และผู้รู้เทคโนโลยี (technology literate) ซึ่งเป้าหมายของการเรียนรู้ในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสะเต็มศึกษา ประกอบด้วย

เป้าหมายของการสอนวิทยาศาสตร์ คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา (หลัก กฎ และทฤษฎี) วิชาวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และโลก อวกาศ ดาราศาสตร์) สามารถเชื่อมโยง ความเกี่ยวเนื่องเนื้อหาระหว่างสาระวิชา และมีทักษะในการปฏิบัติการเชิงวิทยาศาสตร์ มีทักษะในการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถค้นหาความรู้และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย และมีประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้

เป้าหมายของการสอนคณิตศาสตร์ คือการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ให้เหตุผล และการประยุกต์แนวคิดทางคณิตศาสตร์ เพื่ออธิบายและทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน รวมถึงตระหนักถึงบทบาทของคณิตศาสตร์ และสามารถใช้คณิตศาสตร์ช่วยในการวินิจฉัยและการตัดสินใจที่ดี

เป้าหมายของการสอนเทคโนโลยี คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและความสามารถในการใช้งาน จัดการ และเข้าถึงเทคโนโลยี (กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์)

เป้าหมายของการสอนวิศวกรรมศาสตร์ คือ การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในออกแบบและสร้างเทคโนโลยี โดยประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

1.3 การส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

ความหมายของบรรยากาศของชั้นเรียน

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน โดยทั่วไปการเรียนการสอนมีองคประกอบสำคัญที่เกี่ยวของกัน 3 ประการ คือ ครูผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ครูผู้สอน เป็นองค์ประกอบที่สสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้งให้เป็นไปในลักษณะอย่างไร

ผู้เรียน มีส่วนต่อบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน พฤติกรรมของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นความสนใจ ท่าทีของการแสดงพฤติกรรม แรงจูงใจ ความร่วมมือ การมีวินัย ความเชื่อมั่น การเห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนการเคารพให้เกียรติผู้อื่นโดยเฉพาะกับครู เป็นผลมาจากการที่เด็กได้รับและเห็นตัวอย่างจากบุคคลแวดล้อมและที่สำคัญ คือ จากพฤติกรรมของครูที่มีต่อตัวเขาในขณะที่อยู่ในชั้นเรียน หรือเป็นผลมาจากบรรยากาศในชั้นเรียนนั่นเอง ซึ่งทั้งครูและผู้เรียนมีส่วนสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน กล่าวคือ ถ้าครูมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีทักษะในการแสดงออกทางพฤติกรรมและการสื่อสารที่เหมาะสม มีคุณภาพ เสมอต้นเสมอปลาย ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อครู การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนจะนำมาซึ่งความรู้สึกความร่วมมือ ความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก บรรยากาศในชั้นเรียนยอมราบรื่น

ลักษณะของครูผู้สอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ มีหลายประการ เช่น มีความรู้ลุ่มลึกในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างชัดเจน สามารถนำความรู้นั้นมาถ่ายทอดได้ มีเจตคติที่ดีต่อการสอน ซึ่งหมายถึงมีความปรารถนาดีต่อผู้เรียน รักวิชาที่สอนและรักการสอน มีความรู้สึกอยากสอน ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะขาดไปเสียไม่ได้นอกเหนือจากความรู้ความสามารถในการสอนแล้ว ครูจะต้องมีความเข้าใจเห็นอกเห็นใจ ผู้เรียนไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยวาจาและท่าทีต่อผู้เรียน ปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความรู้สึกใกล้ชิด มีความห่วงใยผู้เรียน ยอมรับผู้เรียนอย่างที่เขาเป็น พยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีความสุขในการเรียน ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรยากาศในชั้นเรียนสำคัญอย่างไร

บรรยากาศในชั้นเรียนที่ดี เป็นสิ่งที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จึงควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

ด้านพัฒนาการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อการเรียน ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของครูผู้สอน ว่าจะสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในลักษณะใด ครูผู้สอนจะเป็นผู้มีส่วนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปในภาวะที่พึงประสงค์ได้ก็ต่อเมื่อครูได้ตระหนักในความสำคัญของการใช้ห้องเรียนให้เป็นสถานที่ปฏิบัติการทดลองพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ค่านิยมของผู้เรียน พยายามสนุกสนานกับการเรียน มีชีวิตชีวาในการเรียนมากกว่าที่จะเป็นผู้คอยรับคำสั่ง ปังและจดตามเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะเป็นบรรยากาศที่ไม่ท้าทายแล้วยังให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่น่าสนใจ

ด้านตัวผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จักตนเองด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถ เป็นโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ การควบคุมตนเอง การมีความสามารถพิจารณา เลือกสรรวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม การที่ครูยอมรับนับถือให้เกียรติผู้เรียนในฐานะบุคคล มีเจตคติที่ดีและมีความจริงใจต่อผู้เรียน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนยอมรับนับถือในตัวครูผู้สอนด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของครูผู้สอน ไม่ว่าจะเป็น ความเชื่อ ค่านิยม ปรัชญา อุดมคติของครูที่แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลและส่งผลต่อผู้เรียนให้แตกต่างกันด้วย เช่น ผู้สอนที่ชอบวางอำนาจ ก้าวร้าว ชอบลงโทษ ติเตียน วิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะเป็นไปในทางลบ และจำนำมาซึ่งความล้มเหลวในการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรยากาศในชั้นเรียนสำคัญอย่างไร

บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนต้องเป็นบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง ยอมรรับ และส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียน ให้ความรู้สึกเป็นอิสระและได้ใช้ความสามารถของผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ท่าทีและพฤติกรรมของครูจะต้องแสดงให้เห็นว่า มีความตระหนักในความรับผิดชอบที่มีต่อผู้เรียน ยกย่อง ยอมรับนับถือ ให้เกียรติและสนใจปัญหาของผู้เรียนอย่างจริงใจ เป็นบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการตอบสนองความต้องการ

ของผู้เรียนเป็นหลัก มากกว่าการตอบสนนองความต้องการของครูผู้สอนแต่ฝ่ายเดียว บรรยากาศห้องเรียนที่ดี

1. มีความยืดหยุ่น มีกัลยาณมิตร
2. ไม่ตึงเครียด
3. นักเรียนรู้สึกอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้
4. มีการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ที่มา : ภาพจาก Google

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.4 การออกแบบการเรียนรู้บูรณาการ

รูปแบบเขียนหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้ที่.....ชื่อหน่วย.....

รายวิชา.....รหัส.....กลุ่มสาระ.....

ระดับชั้น..... ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา..... เวลาเรียน.....ชั่วโมง

องค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
4. สาระการเรียนรู้
5. สมรรถนะสำคัญ
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
7. ภาระงาน/ชิ้นงาน
8. กระบวนการวัดและประเมินผล–วิธีวัด–เครื่องมือวัด–เกณฑ์
9. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้
10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้–ผลการจัดการเรียนรู้–ปัญหาอุปสรรค–แนวทางแก้ไขปัญหา
12. ภาคผนวก–แบบฝึกหัด–แบบสังเกตพฤติกรรม–แบบบันทึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 1

ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

เรื่อง “Teachers as Learners ห้องพักครู: การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ”

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “Teachers as Learners ห้องพักครู: การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ” ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สามารถรับชมคลิปวิดีโอผ่าน QR Code ด้านล่างได้อีกช่องทาง)

Teachers as Learners ห้องพักครู : การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

SCAN ME

คลิปวิดีโอ เรื่อง “Teachers as Learners ห้องพักครู: การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 1

การออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันระดมสมอง (Brain Storming) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ตามหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กลุ่มได้จัดทำขึ้นในเล่มรูปแบบการพัฒนา เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ในกระดาษชาร์ท

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ชื่อกลุ่ม.....

เรื่อง .....ชั้น..... เวลา..... ชั่วโมง

---

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ .....

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

.....

.....

.....

.....

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

.....

.....

.....

.....

.....

4. สาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. สมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

7. ชิ้นงาน/รายงาน

.....

.....

.....

8. การวัดและประเมินผล

8.1) การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน

.....

.....

.....

8.2) การวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

9. กิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

11. บันทึกหลังสอน

ภาพรวม

.....

.....

.....

ประเมินสื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

( )

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 2
บันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง จากการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ท่านมีความเข้าใจในเรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา เรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ

.....

.....

.....

.....

2.3 ทักษะการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลาย

.....

.....

.....

.....

2.4 ทักษะการส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย.* กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส.

ทิศนา แขมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการะบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง.* กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พริ้นติ้งแมสโปรดักส์.

สถาพร พฤฑฒิกุล. (2558). *คุณภาพผู้เรียน เกิดจากกระบวนการเรียนรู้.* สระแก้ว: คณะเทคโนโลยี การเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *เอกสารประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร.* กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

Greenstein, L. (2012). *Assessing 21st Century Skills: A guide to evaluating mastery and authentic learning.* California: CORWIN A SAGE Company.

Mckinney, S. E. (2008). Developing teachers for high-poverty schools: The role of the internship experience. *Urban Education*, 43(1), 68-82.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา
เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

ระยะเวลา 2.5 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูด้านทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในเรื่อง 1) การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล 2) การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี

3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

เนื้อหา

1. ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี
   1.1 การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล
   1.2 การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
   1.3 การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี
2. การสร้างห้องเรียนออนไลน์ (Google classroom)
3. กรณีศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน/วิธีการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนาแก่ผู้เข้ารับการพัฒนา แล้วแบ่งกลุ่ม ๆ ตามกลุ่มเดิม (15 นาที)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. วิทยากรให้ความรู้เรื่อง

2.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดคลิป “ครูในศตวรรษที่ 21” และคลิป “เครื่องมือบริหารจัดการชั้นเรียนสารพัดประโยชน์ สำหรับห้องเรียนยุค 4.0” และให้ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันอภิปรายสนทนา สรุปความสำคัญของทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (1 ชั่วโมง 30 นาที)

2.2 ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบสร้างห้องเรียนออนไลน์ (Google classroom) (1 ชั่วโมง 30 นาที)

2.3 วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันสรุป อภิปราย ซักถาม แนวคิด หลักการ ของทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี (15 นาที)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

2. คลิปวิดีโอ เรื่อง “ครูในศตวรรษที่ 21” และ “เครื่องมือบริหารจัดการชั้นเรียนสารพัดประโยชน์ สำหรับห้องเรียนยุค 4.0”

3. โน้ตบุค

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ ตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

1.1 การใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล

เทคโนโลยีการศึกษาในยุคต้นศตวรรษที่ 20 ส่วนมากเป็นสื่อการสอนที่เป็นเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (Print Media) หนังสือ กระดาษ ปากกา ชอล์กถูกใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความคิดของครูเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกกว้าง โดยองค์ความรู้ส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวครู ต่อมาในยุคปลายศตวรรษที่ 20 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) การโทรสาร (Fax Mitulin) ซีดี-รอม (CD-ROMs) ดีวีดี (DVDs) สื่อประสม (Multimedia) การประชุมทางวิดีทัศน์ (Teleconferencing) และได้มีการเริ่มนำอินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารความคิดและการเข้าถึงสารสนเทศต่าง ๆ โดยมีการใช้ที่เพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นเครื่องมือพื้นฐานในยุคปัจจุบันทั้งการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และการใช้ชีวิตประจำวันในโลกใบนี้

สำหรับการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สนับสนุนให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โดยกำหนดนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา และเพื่อเป็นการป้องกันภัยทางอินเทอร์เน็ต โดยให้ผู้เรียน ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนได้ใช้ประโยชน์และเข้าถึงบริการได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามความเหมาะสม จึงมีนโยบายและมาตรฐานการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการด้านต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครู

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการแข่งขันการพัฒนาทางด้านซอฟต์แวร์ ในปัจจุบันส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในด้านการศึกษากันมาก การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) มีบทบาทและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการพัฒนาผู้เรียนอีกทางหนึ่ง โดยอาศัยประสบการณ์ความรู้ ปรับประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทของโรงเรียน

1. จัดการเรียนรู้ “ตลอดเวลา” (Anytime) เวลาใดก็สามารถเรียนรู้ได้ ระยะแรกเริ่มให้นักเรียนสามารถใช้ Computer สืบค้นหาความรู้จากห้องสมุด ซึ่งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้บริการระบบ Internet

2. เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ “ทุกหนแห่ง” (Anywhere) นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันจากสื่อต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ วิดิทัศน์ โทรทัศน์ CAI และอื่น ๆ

3. การให้ทุกคน (Anyone) ได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพของตน ตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นต้นไป

1.2 การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบของการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญและถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

1. อินเตอร์แอคทีฟไวท์บอร์ด (Interactive Whiteboards: IWBs) เป็นอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานในหลายโรงเรียน IWEs เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเสนอที่เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์และเครื่องฉายภาพซึ่งผู้ใช้สามารถควบคุมภาพโดยใช้มือหรืออุปกรณ์ในการสร้างความเคลื่อนไหวหรือการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

2. แท็บเล็ต (Tablets) เป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็กและสะดวกต่อการพกพา ในปัจจุบันหนังสือตำราได้จัดทำเป็นสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้สะดวกต่อการเข้าถึงการที่ Apple ได้สร้าง IPad มาสู่ตลาดในปี 2012 และ Apple App Store มีมากกว่า 700,000 แอปพลิเคชันในปี 2013 แม้ว่าจะมีคู่แข่งอย่าง Samsung แท็บเล็ตยังเป็นเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการเข้าถึงข้อมูลในการเรียนรู้และการวิจัยและมีความสามารถที่จะเข้ามาแทนที่หนังสือตำราแบบเดิม ตัวอย่างเช่น นักเรียน และนักการศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่าน iTunes U ฟรี และเข้าถึงเนื้อหาของการเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ

3. โครมบุ๊ค (Chromebook) ดังที่ Google ได้พัฒนาอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยระบบปฏิบัติการและหน่วยความจำ ที่เมื่อเปิดเครื่องแล้วติดต่อกับอินเทอร์เน็ตในเวลาเพียง 10 วินาที อุปกรณ์มีราคาถูกกว่าคอมพิวเตอร์พกพา (Laptop, Tablet หรือ Notebook) ผู้ใช้สามารถสร้างข้อมูลส่วนตัวบน Google ฟรีเพื่อที่จะเชื่อมต่อกับโครมบุ๊ค (Chromebook) ในการเข้าถึง Google Docs ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการพิมพ์งานทางออนไลน์ที่สามารถเก็บเอกสารได้ฟรีหรือโปรแกรมประยุกต์ที่ได้เพิ่มไว้ในบัญชีข้อจำกัด คือ อุปกรณ์มีข้อจำกัดในการทำงานหากไม่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต

4. แอปเปิลทีวี (Apple TV) ความสามารถของการแสดงภาพของอุปกรณ์ของ Apple อื่น ๆ ไปยังเครื่องฉายภาพหรือโทรทรทัศน์โดยต่อผ่าน HDMI เมื่อจัดเตรียมการเชื่อมต่อได้ก็จะทำให้สถานศึกษามีเครื่องมือที่เป็น IWBs ในราคาที่ต่ำกว่าโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้

5. การประชุมทางไกล (Video Conferencing) ปัจจุบันสามารถทำได้อย่างง่ายดาย ต้องการเพียงอุปกรณ์ที่มีกล้อง (Webcam) เช่น คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Desktop) คอมพิวเตอร์แบบพกพา (Laptop, Notebook หรือ Tablet) หรือ สมาร์ตโฟน (Smart Phone) ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และโปรแกรมที่ป้อนภาพ เช่น Line, Skype, iChat, Adobe Connect, Google Hangouts โดยเฉพาะเฟซบุ๊ค (Facebook) ที่ได้จัดทำโปรแกรม ถ่ายทอดสด หรือ Live ซึ่งได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน รวมถึงสามารถใช้งานได้ฟรีไม่ เสียค่าใช้จ่าย สถานศึกษาไม่เพียงแต่สามารถถ่ายทอดสด แต่สามารถบันทึกเหตุการณ์ ให้ชมได้ภายหลัง

6. โมไบล์เทคโนโลยี (Mobile Technology) ยุคสมัยที่เปลี่ยนไปทำให้โมไบล์เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะในโลกของการศึกษา สถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มที่จะเห็นคุณค่าในการจัดหาโมไบล์เทคโนโลยี และการเล็งเห็นถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และนำอุปกรณ์ของตนเองมาใช้ การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่มีศักยภาพสูงเพราะผู้เรียนสามารถใช้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่วนครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องก็สามารถใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหา การประเมินผล การสังเกตการเรียนการสอน การวิจัย รวมทั้งการใช้ในการบริหาร การจัดการองค์การ การประสานงานโครงการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. โรงเรียนเสมือน (Virtual Schooling) อาจถูกเรียกว่าโรงเรียนไซเบอร์ หรือการศึกษาทางไกล โดยสถานศึกษาสามารถลงทุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนที่ไหน หรือเมื่อไรก็ได้ สถานศึกษาสามารถเพิ่มหลักสูตรใหม่ ๆ ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนได้เสมอ คุณลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนเสมือนคือสามารถสะสมหน่วยกิตในการสำเร็จการศึกษา และสามารถเลือกที่จะศึกษาได้ตามความเหมาะสมกับสภาวะของแต่ละคน การจัดการเรียนรู้โดยครูที่เชี่ยวชาญสามารถเข้าถึงได้ตลอดปี ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับห้องเรียนได้ในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากัน ห้องเรียนมีการกำหนดเวลา และผ่านเทคโนโลยีการประชุมทางไกล นักเรียนส่งงานตามกำหนดเวลา หรือผู้เรียนสามารถเลือกเวลาเรียนตามที่เหมาะสมกับพวกเขาได้ ตัวอย่างเช่น Open University ของประเทศออสเตรเลีย

8. เกม (Gaming) หลายงานวิจัยในปัจจุบันแสดงให้เห็นถึงมุมมองที่แตกต่างของเกมเพื่อการศึกษา เกมสามารถพัฒนา IQ และความสามารถในการจดจำทักษะบางอย่างที่หนังสือไม่สามารถบ่มเพาะได้ สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมเริ่มที่จะใช้โอกาสจากเกมเพื่อการศึกษาโดยการลงทุนผ่านเครื่องเล่นเกมที่มีชื่อ เช่น Nintendo, Wi หรือ Xbox สร้างเกมเพื่อการศึกษา โดยมีงานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วและสะดวกขึ้น ซึ่งครูสามารถแฝงการเรียนรู้ฟิสิกส์ ภูมิศาสตร์ หรือภาษาอังกฤษ เครื่องมือบางตัวที่น่าสนใจ คือ VR Quest (WWW.Vrquest.net) ซึ่งนักเรียนสามารถออกแบบเกมสามมิติ เพื่อการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลัก หรือ Kahoot ที่ถูกสร้างเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้งานได้ง่ายบนแท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟนแนวโน้มของการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้นมีมากขึ้น และกำลังจะเข้ามาทดแทนสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในรูปแบบเดิม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.3 การสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยี

แอพพลิเคชั่นเพื่อการศึกษา : Apps for Education

โหลดใช้ได้ที่ https://www.plickers.com

1. Plickers เป็นแอพฯ ที่ใช้สแกน AR Code เพื่อเพิ่มความเร็วและง่ายในการเก็บข้อมูลในห้องเรียน โดยนักเรียนจะมีกระดาษของตัวเองคนละใบที่มี ID ใช้ตอบคำถาม A, B, C, D ได้ เวลาครูเช็คชื่อหรือถามคำถามเพื่อเก็บคะแนน ก็แค่ให้นักเรียนชูกระดาษแผ่นนั้นขึ้นมา แล้วครูก็แค่เปิดแอพฯ สแกน ก็จะเห็นคำตอบแบบเรียลไทม์บนหน้าจอได้เลยและแอพฯ ก็จะเก็บไว้เป็นสถิติให้ด้วย ตอนนี้ก็มีบางโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่เริ่มเอาไปใช้ในห้องกันแล้ว

โหลดใช้ได้ที่ https://kahoot.com

2. Kahoot! เป็นแอพฯ ที่ช่วยให้ครูสามารถสร้างแบบทดสอบเก็บคะแนน โดยที่นักเรียนอาจจะไม่รู้สึกว่าเป็นการสอบเลย (หรือจะทดลองให้นักเรียนสร้าง Quiz ให้เพื่อนเล่นก็ยังได้) เพราะแอพฯ นี้มีลูกเล่นหวือหวาอย่างนับเวลาถอยหลัง บอกว่าข้อนั้นมีใครตอบถูกบ้าง หรือมีการจัดอันดับคนที่มีคะแนนขึ้นนำเมื่อคำถามแต่ละข้อผ่านไป แถมสุดท้ายครูยังได้รีพอร์ตผลคะแนนของเด็กแต่ละคนมาในรูปแบบ excel สะดวกกับการนำไปประมวลผลต่ออีกด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

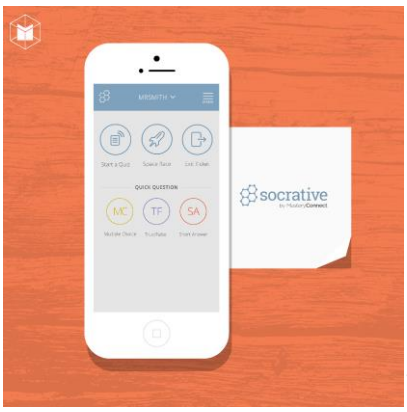

3. Socrative เป็นแอพฯ สำหรับสร้างแบบทดสอบอีกตัว แต่จะมีฟังก์ชั่นที่ล้ำกว่านิดหน่อยคือไม่ได้มีแค่ให้ตอบแบบช้อยส์อย่างเดียว แต่สามารถดีไซน์คำถามแบบถูก–ผิด หรือให้นักเรียนพิมพ์คำตอบลงไปได้ สามารถแบ่งให้แข่งกันเป็นทีมก็ยังได้ เมื่อตอบคำถามครบ แอพฯ ก็สามารถสรุปออกมาเป็นเกรดให้ได้เลย พร้อมกับทำรีพอร์ตให้ครูเก็บไว้พัฒนาการสอนได้อีกด้วย

โหลดใช้ได้ที่ https://www.socrative.com

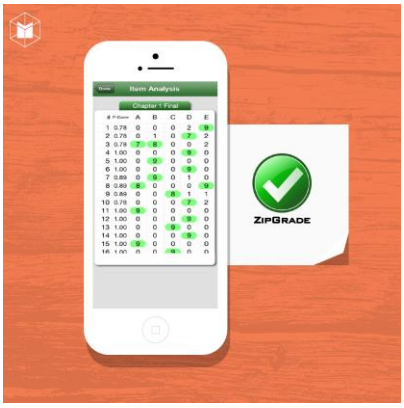

4. Zipgrade เป็นแอพฯ ที่สามารถตรวจข้อสอบได้ภายใน 5 วินาที! คุณครูไม่ต้องเหนื่อยตรวจข้อสอบเป็นกอง ๆ ส่วนเด็ก ๆ ก็ไม่ต้องรอลุ้นเกรดกันนาน ถ้าลองใช้แอพฯ นี้ ในการตรวจและประมวลผลกระดาษข้อสอบแบบที่ระบาย 2B เป็นวง ๆ มั่นใจได้ว่าถูกว่าแม่น แถมยังบอกค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุดและสูงสุดของคะแนนสอบให้ตัดเกรดได้อย่างรวดเร็ว แอพฯ นี้ยังน่าจะช่วยลดแรงลดเวลาให้กับการจัดสอบระดับประเทศหลาย ๆ วาระได้ด้วย

โหลดใช้ได้ที่ https://www.zipgrade.com

2. การสร้างห้องเรียนออนไลน์ Google classroom

ห้องเรียนออนไลน์ : Google classroom

Classroom เป็นบริการสำหรับ Google Apps for Education ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือที่มี ประสิทธิภาพ ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้สอนสามารถสร้างและเก็บงานได้โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองกระดาษ มีคุณลักษณะที่ช่วยประหยัดเวลา เช่น สามารถทำสำเนาของ Google เอกสารสำหรับผู้เรียนแต่ละคนได้โดยอัตโนมัติ โดยระบบจะสร้างโฟลเดอร์ของไดร์สำหรับแต่ละงานและผู้เรียนแต่ละคนเพื่อช่วยจัด ระเบียบให้ผู้เรียนสามารถติดตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ว่ามีอะไรครบกำหนดบ้างในหน้างาน และเริ่มทำงานได้ด้วยการคลิกเพียงครั้งเดียว ผู้สอนสามารถดูได้อย่างรวดเร็วว่าใครทำงานเสร็จหรือไม่เสร็จบ้าง ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้คะแนนโดยตรงได้แบบเรียลไทม์ใน Google Classroom

ประโยชน์ของการใช้งาน Google Classroom

1. ตั้งค่าได้ง่ายดาย ผู้สอนสามารถเพิ่มผู้เรียนได้โดยตรง หรือแชร์รหัสเพื่อให้ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนได้ การตั้งค่าใช้เวลาเพียงครู่เดียว

2. ประหยัดเวลา กระบวนการของงานเรียบง่าย ไม่สิ้นเปลืองกระดาษ ทำให้ผู้สอนสร้าง ตรวจ และให้คะแนนงานได้อย่างรวดเร็วในที่เดียวกัน

3. ช่วยจัดระเบียบ ผู้เรียนสามารถดูงานทั้งหมดของตนเองได้ในหน้างาน และเนื้อหาสำหรับชั้นเรียน ทั้งหมดจะถูกจัดเก็บในโฟลเดอร์ภายใน Google ไดรฟ์โดยอัตโนมัติ

4. สื่อสารกันได้ดียิ่งขึ้น Classroom ทำให้ผู้สอนสามารถส่งประกาศและเริ่มการพูดคุยในชั้นเรียนได้ทันที ผู้เรียนสามารถแชร์แหล่งข้อมูลกันหรือตอบคำถามในสตรีมได้

5. ประหยัดและปลอดภัย เช่นเดียวกับบริการอื่น ๆ ของ Google Apps for Education คือ Classroom จะไม่แสดงโฆษณา ไม่ใช้เนื้อหาหรือข้อมูลของผู้เรียนในการโฆษณา และให้บริการฟรีสำหรับมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 การสร้างชั้นเรียน สำหรับการใช้งาน Google Classroom ในบทบาทของผู้สอนนั้นสามารถทำได้ ดังนี้

1. สร้างชั้นเรียนออนไลน์สำหรับรายวิชานั้น ๆ ได้

2. เพิ่มรายชื่อผู้เรียนจากบัญชีของ Google เข้ามาอยู่ในชั้นเรียนได้

3. สามารถกำหนดรหัสผ่านให้ผู้เรียนนำไปใช้เพื่อเข้าชั้นเรียนเองได้

4. สามารถตั้งโจทย์ มอบหมายการบ้านให้ผู้เรียนทำ โดยสามารถแนบไฟล์และกำหนดวันที่ส่งการบ้านได้

5. ผู้เรียนเข้ามาทำการบ้านใน Google Docs และส่งเข้า Google Drive ของผู้สอน โดยจะจัดเก็บไฟล์งานให้อย่างเป็นระบบภายใต้ Folder “Classroom”

6. สามารถเข้ามาดูจำนวนผู้เรียนที่ส่งการบ้านภายในกำหนดและยังไม่ได้ส่งได้

7. ตรวจการบ้านของผู้เรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้คะแนนและคำแนะนำได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

8. สามารถเชิญผู้สอนท่านอื่นเข้าร่วมในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันจัดการเรียนการสอนได้

9. ปรับแต่งรูปแบบของชั้นเรียนตามธีมหรือจากภาพส่วนตัวได้

10. สามารถใช้งานบนมือถือ ทั้งระบบปฏิบัติการ Android และ iOS ได้

สำหรับ Google Classroom ผู้สอนไม่จำเป็นต้องรู้วิธีการเขียนโค้ดหรือสร้างเว็บไซต์หรือสับสนกับขั้นตอนมากมายที่ต้องใช้ในการสร้างชั้นเรียน สำหรับ Google Classroom เป็นเรื่องง่ายในการสร้างชั้นเรียน เพียงแค่คลิกที่ปุ่มและการเพิ่มข้อความบางส่วน

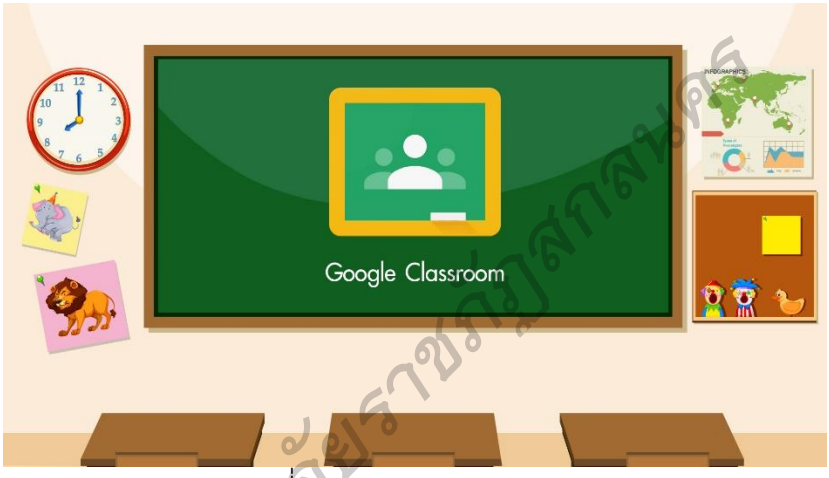

ที่มา : ภาพจาก Google

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กิจกรรมที่ 1

ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มชมคลิปวิดีโอ เรื่อง “ครูในศตวรรษที่ 21” และ “เครื่องมือบริหารจัดการชั้นเรียนสารพัดประโยชน์ สำหรับห้องเรียนยุค 4.0” ร่วมกันวิเคราะห์และสรุปการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (สามารถรับชมคลิปวิดีโอผ่าน QR Code ด้านล่างได้อีกช่องทาง)

SCAN ME

คลิปวิดีโอ “ครูในศตวรรษที่ 21”

SCAN ME

คลิปวิดีโอ “เครื่องมือบริหารจัดการชั้นเรียนสารพัดประโยชน์ สำหรับห้องเรียนยุค 4.0

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 1
บันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

คำชี้แจง จากการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ท่านมีความเข้าใจในเรื่อง “ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี” มากน้อยเพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบภาวะผู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เรื่อง ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูล

.....

.....

.....

2.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2.3 สร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 2

การสร้างห้องเรียนออนไลน์ Google classroom

คำชี้แจง

1. วิทยากรให้ความรู้พร้อมสอนผู้เข้ารับการพัฒนาสร้างห้องเรียนออนไลน์ (Google classroom) ลงในโน้ตบุค

2. ผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกันออกแบบห้องเรียนออนไลน์ (Google classroom) ตามกลุ่มของตัวเอง

3. ส่งตัวอย่างห้องเรียนออนไลน์ของแต่ละกลุ่มแก่วิทยากร และสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน

ที่มา : ภาพจาก Google

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

พีระวัตร จันทกูล. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยนเรศวร.*

มัณฑนา นนท์ไชย. (2559). *การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องร่างภาพจริงให้เป็นลายเส้นและออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ Google Classroom.* วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

สำนักคอมพิวเตอร์ ฝ่ายนวัตกรรมการเรียนการสอน. *Google Classroom.* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สืบค้นจาก www.edu.tsu.ac.th/ptu/file/Google-Classroom.pdf เมื่อ 3 สิงหาคม 2562.

Ferreira, J. M. M. (2014, February). *Flipped classrooms: From concept to reality using Google Apps.* In 2014

Maury E. B. and Daniel L. Hocut (2015). *Google Apps for Education.* Journal of Information Management, 30(2), 109-116.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา
เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการ
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้านทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในเรื่อง 1) การทำงานเป็นทีม 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 3) การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ

3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

เนื้อหา

1. ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม
   1.1 การทำงานเป็นทีม
   1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
   1.3 การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ
2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)
3. กรณีศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน/วิธีการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา แก่ผู้เข้ารับการพัฒนา แล้วแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม ร่วมสนทนา อภิปราย วิเคราะห์ ตามเนื้อหาที่กำหนดให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. วิทยากรเปิดคลิป PLC ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) (15 นาที)

3. ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มสนทนาและสรุปประเด็นสำคัญ และร่วมกันออกแบบ PLC โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อหลักสูตรบูรณาการของกลุ่มตนเองที่ออกแบบในรูปแบบเล่มที่ 1 เขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping) (30 นาที)

4. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานกลุ่มละ (3–5 นาที) อภิปรายและสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง (30 นาที)

5. วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน บรรยายสรุป แนวคิด หลักการของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษา (15 นาที)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 4 ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

2. กระดาษชาร์ทเทา–ขาว

3. ปากกาสีเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ ตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานการทำงานเป็นทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

1.1 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม หมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า 1 คน โดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันจะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญในทุกองค์กร การทำงานเป็นทีม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

ลักษณะของทีม

ลักษณะของทีม ลักษณะที่สำคัญของทีม 4 ประการ ได้แก่

1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล หมายถึง การที่สมาชิกตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องกันในกิจการของกลุ่ม/ทีม ตระหนักในความสำคัญของกันและกัน แสดงออกซึ่งการยอมรับ การให้เกียรติกัน สำหรับกลุ่มขนาดใหญ่มักมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นเครือข่ายมากกว่าการติดต่อกันตัวต่อตัว

2. มีจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกกลุ่มจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมร่วมกันของทีม/กลุ่ม โดยเฉพาะจุดประสงค์ของสมาชิกกลุ่มที่สอดคล้องกับองค์การ มักจะนำมาซึ่งความสำเร็จของการทำงานได้ง่าย

3. การมีโครงสร้างของทีม/กลุ่ม หมายถึง ระบบพฤติกรรม ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะ กลุ่มสมาชิกกลุ่มจะต้องปฏิบัติตามกฎหรือมติของกลุ่ม ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มแบบทางการ (Formal Group) หรือกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Group) ก็ได้สมาชิกทุกคนของกลุ่มจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี สมาชิกกลุ่มย่อย อาจจะมีกฎเกณฑ์แบบไม่เป็นทางการ มีความสนิทสนมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกด้วยกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้สึกร่วมกัน การรักษาบทบาทที่มั่นคงในแต่ละทีม/กลุ่ม จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม รวมทั้งความรู้ความสามารถของสมาชิก โดยจัดการจัดแบ่งบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบ กระจายงานกันตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดของสมาชิก

การทำงานเป็นทีม เป็นแรงจูงใจสำคัญที่จะผลักดันให้ท่านเป็นผู้นำที่ดี ถ้าท่านประสงค์ที่จะนำทีมให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ท่านจำเป็นต้องค้นหาคุณลักษณะของการทำงานเป็นทีมให้พบระลึกไว้เสมอว่าทุกคนมีอิสระในตัวเอง ขณะเดียวกันก็เป็นส่วนหนึ่งของทีม แล้วจึงนำเอากลยุทธ์ ในการสร้างทีมเข้ามาใช้เพื่อให้ทุกคนทำงานร่วมกันและประสบความสำเร็จ

การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

1. วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเป้าหมายที่เห็นพ้องต้องกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ที่ต้องการทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังไว้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามภารกิจขององค์การ

* การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี โดยผู้นำและสมาชิกภายในทีม มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ควรกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ให้ชัดเจนที่ผลงานมากกว่าการกระทำ

* ประโยชน์ของการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ใช้เป็นเครื่องมือในการรวมพลังในการทำงาน และใช้เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวในงาน

* คุณลักษณะของวัตถุประสงค์ที่ดี คือ เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร เข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่ขัดต่อข้อบังคับ และนโยบายอื่น ๆ ในหน่วยงาน

2. ความเปิดเผยต่อกันและการเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหา เป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม ที่มีประสิทธิภาพสมาชิกจะต้องการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา แก้ปัญหาอย่างเต็มใจและจริงใจ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี โดยมีการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นในด้านความต้องการ ความคาดหวัง ความชอบหรือไม่ชอบ ความรู้ความสามารถความสนใจความถนัด จุดเด่นจุดด้อยและอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกความสนใจนิสัยใจคอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การสนับสนุนและความไว้วางใจต่อกัน สมาชิกในทีมจะต้องไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยแต่ละคนมีเสรีภาพแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องกลัวว่าได้รับผลร้ายที่จะมีต่อเนื่องมาภายหลัง สามารถทำให้เกิดการเปิดเผยต่อกัน และกล้าที่จะเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

4. ความร่วมมือและการให้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ผู้นำกลุ่มหรือทีมจะต้องทำงานอย่างหนักในอันที่จะทำให้เกิดความร่วมมือดังนี้

4.1 การสร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่น ในการสร้างความร่วมมือเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน และ มีบุคคลอยู่สองฝ่ายคือ ผู้ขอความร่วมมือ และผู้ให้ความร่วมมือ ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้เมื่อฝ่ายผู้ให้เต็มใจและยินดีจะให้ความร่วมมือ เหตุผลที่ทำให้ขาดความร่วมมือไม่ช่วยเหลือกัน คือ การขัดผลประโยชน์ ไม่อยากให้คนอื่นได้ดีกว่า สัมพันธภาพไม่ดี วัตถุประสงค์ของทั้งสองฝ่ายไม่ตรงกัน ไม่เห็นด้วยกันวิธีทำงาน ขาดความพร้อมที่จะร่วมมือ หรืองานที่ขอความร่วมมือนั้นเสี่ยงภัยมากเกินไป หรือเพราะความไม่รับผิดชอบต่อผลงานส่วนรวม

4.2 การขัดแย้ง หมายถึง ความไม่ลงรอยกันตามความคิด หรือการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างสองคนขึ้นไปหรือระหว่างกลุ่ม โดยมีลักษณะที่ไม่สอดคล้อง ขัดแย้ง ขัดขวาง ไม่ถูกกัน จึงทำให้ความคิดหรือการทำกิจกรรมร่วมกันนั้นเสียหาย หรือดำเนินไปได้ยากไม่ราบรื่น ทำให้การทำงานเป็นทีมลดลงนับเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญยิ่ง

4.3 วิธีแก้ความขัดแย้ง การแก้ความขัดแย้งเป็นเรื่องของทักษะเฉพาะบุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานเป็นทีม ควรใช้วิธีการแก้ปัญหาร่วมกันไม่พูดในลักษณะที่แปลความหรือมุ่งตัดสินความไม่พูดในเชิงวิเคราะห์ไม่พูดในลักษณะที่แสดงตนเหนือกว่าผู้อื่น หรือไม่พูดในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด เสียหน้า อับอาย เจ็บใจ หรือการพยายามพูดหาประเด็นความขัดแย้ง ไม่กล่าวโจมตีว่าใครผิดใครถูก

5. กระบวนการทำงาน และการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมงานที่มีประสิทธิภาพนั้นทุกคนควรจะคิดถึงงานหรือคิดถึงผลงานเป็นอันดับแรก ต่อมาควรวางแผนว่าทำอย่างไรงานจึงจะออกมาดีได้ดังที่เราต้องการ อย่างไรก็ตามก่อนที่จะตัดสินใจนั้นจุดมุ่งหมายควรจะมีความขัดแย้งและสมาชิกทุกคน ควรมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการทำงานเป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนถือเป็นหัวใจสำคัญด้วยเหตุนี้ จุดมุ่งหมายควรต้องมีความชัดเจน และ สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจอย่างดีเพราะจะนำไปสู่แนวทาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการทำงานว่าต้องทำอย่างไร จึงจะบรรลุตามเป้าหมายของงาน ให้ได้ผลของงานออกมาได้อย่างดีที่สุด การตัดสินใจสั่งการเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของการบริหารงาน ผู้บริหารหรือผู้นำทีมเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะมีส่วนในการตัดสินใจ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจหลายวิธีคือ ผู้บริหารตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา โดยไม่ต้องซักถามคนอื่น หรือผู้บริหารจะรับฟังความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ กล่าวคือ ผู้บริหารยังคงตัดสินใจด้วยตนเองแต่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้บริหารได้รับมาจากสมาชิกของทีม บางครั้งผู้บริหารอาจจะตัดสินใจร่วมกับทีมงานที่คัดเลือกมา โดยที่ผู้บริหารนำเอาปัญหาให้ทีมงานอภิปราย แล้วให้ทีมงานตัดสินใจหรือทีมงานอาจจะมอบหมายการตัดสินใจให้คนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มย่อมที่เห็นว่าเหมาะสมก็ได้

ขั้นตอนในการตัดสินใจที่มีประสิทธิ์ภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเหตุผล สำหรับการตัดสินใจ
2. วิเคราะห์ลักษณะของปัญหาที่จะตัดสินใจ
3. ตรวจสอบทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย
4. การนำเองผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ

6. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ผู้นำ หรือหัวหน้าทีมควรทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะประเด็นที่สำคัญในการทำงานตามบทบาทของผู้นำ คือการแบ่งงานกระจายงานให้สมาชิกทุกกลุ่มตามความรู้ ความสามารถสำหรับสมาชิกของทีมงานที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำต้องพร้อมที่จะทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย โดยการให้การสนับสนุนนำทีมให้ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีในการทำงานเป็นทีม มีการพัฒนาบุคลากรและทีมงาน

7. การตรวจสอบทบทวนผลงานและวิธีในการทำงาน ทีมงานที่ดีไม่เพียงแต่ดูจากลักษณะของทีมและบทบาทที่มีอยู่ในองค์กรเท่านั้น แต่ต้องดูวิธีการที่ทำงานด้วย การทบทวนงาน แนะนำให้ทีมงานได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ทำรู้จักคิด การได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของแต่ละคน หรือของทีม

8. การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพพยายามที่จะรวบรวมทักษะต่าง ๆ ของแต่ละคน การพัฒนาบุคคลากรในองค์กรมักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคนมีอยู่แล้ว ก็ทำการฝึกอบรมพัฒนาคนให้มีความสามารถสูงขึ้นอันจะมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลดีในการทำงานให้ดีขึ้น ผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีความรู้ในการบริหารคน สามารถสอนพัฒนาคนให้มีลักษณะที่ดีขึ้น

สรุปการทำงานเป็นทีม เป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก แต่ก็มิใช่ว่าจะเป็นไปไม่ได้ในชีวิตจริง เพียงแต่ผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะในการจัดทีมงานของตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการขณะเดียวกันก็ต้องการแรงสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บริหารและสมาชิกในทีมงาน ดังนั้น เราต้องคิดเสมอว่า ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมอยู่ที่การทำงานร่วมกันของทุกคน ไม่ใช่อยู่ที่สมาชิกคนใดคนหนึ่งเท่านั้น เราจึงจำเป็นต้องคิดแสดงออก โดยคำนึงถึงคุณค่าและความสำเร็จของส่วนรวม แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะลดความสำคัญและความต้องการของบุคคลลงไป เพราะทีมงานที่ดี จะต้องสามารถบรรลุเป้าหมายและสร้างความพอใจแก่สมาชิก โดยช่วยให้เขาสามารถบรรลุในความต้องการส่วนตัวไปพร้อม ๆ กับความสำเร็จของทีมงานด้วย

1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ความหมายของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษาค้นคว้าจากนักวิชาการหลายท่าน เกี่ยวกับรูปแบบของการมีส่วนร่วม ดังนี้

บริดจส์ (Bridges, 1967, pp. 49–61) ได้สรุปประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู ไว้ดังนี้

1. โอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางนโยบายเป็นองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของครู และความกระตือรือร้นของครูในโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจของครู

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะเป็นที่รักของครูมากกว่า

4. ครูไม่ได้คาดหวังหรือต้องการเข้าร่วมในการตัดสินใจทุกครั้งเสมอไป การเข้าร่วมมากเกินไปอาจสร้างผลในทางลบได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. บทบาทและหน้าที่ของครู และผู้บริหารในการตัดสินใจจำเป็นต้องผันแปรไปตามธรรมชาติของปัญหา

6. ทั้งองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกของปัญหาที่มีผลกระทบต่อปริมาณความมากน้อยของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980, p. 8) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้าน ทรัพยากรการบริหาร และการประสานความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001, p. 289) ได้ศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารการศึกษา ผลการศึกษาเกี่ยวกับการให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจ และความกระตือรือร้นของครู

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจส่งผลต่อความพึงพอใจเชิงบวกต่อวิชาชีพครู

3. ครูมีความพึงพอใจผู้บริหารที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. ครูไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกเรื่อง หากมีส่วนร่วมมากไปอาจเกิดความเสียหายได้

5. บทบาทหน้าที่ของครูและผู้บริหารในการตัดสินใจต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหานั้น ๆ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวได้ว่า **การมีส่วนร่วม** หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร และบุคลากรในองค์กรร่วมกันปฏิบัติงานต่าง ๆ ในลักษณะที่มีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการระดมความคิด ร่วมกันตัดสินใจทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป้าหมายในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการทั้งกับองค์กรและตัวบุคคล จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันพัฒนาปรับปรุงองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายและตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ อีกทั้งยังทำให้การบริหารงานในองค์กรง่ายขึ้น ความขัดแย้งลดน้อยลง เพราะบุคลากรทุกคนในองค์กรมีความตระหนักว่าตนเองมีส่วนเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน

1.3 การสร้างเครือข่ายและสร้างความร่วมมือ

การสร้างเครือข่ายและการสร้างความร่วมมือ (Network Building and Cooperation) เป็นเครื่องมือที่ปัจจุบันหลายสถานศึกษามีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ เนื่องจากกระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสถานศึกษายุคใหม่ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องสร้างระบบการดำเนินงานทางการศึกษาร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เครือข่าย คือ ขบวนการทางสังคมอันเกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความต้องการบางอย่างร่วมกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างโดยที่สมาชิกของเครือข่ายยังคงความเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกัน (เสรี พงศ์พิศ, 2548, หน้า 8)

ความร่วมมือ มีนักบริหารและนักวิชาการให้ความหมายของความร่วมมือไว้ดังนี้

ความร่วมมือ หมายถึง ความเต็มใจของแต่ละคนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ความร่วมมือ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่ทำร่วมกัน หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง

ความร่วมมือ หมายถึง การทำงานร่วมกับคนอื่นในทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงาน

ความร่วมมือ หมายถึง บุคคลในหน่วยงานหรือองค์กร ซึ่งทำงานช่วยเหลือซึ่งกัน ด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

ลักษณะของความร่วมมือ

1. ความร่วมมือเป็นลักษณะของการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน
2. ความร่วมมือเป็นการช่วยเหลือบุคคลอื่น ๆ หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทางสร้างเสริม
3. ความร่วมมือเป็นการยอมรับการกระทำของบุคคลอื่นและของตนเอง
4. ความร่วมมือเป็นการกระทำที่เห็นพ้องต้องกันและเพิ่มกำลังในทางปฏิบัติ

แนวทางในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

1. สร้างความเข้าใจให้ชัดเจนให้เป็นที่ยอมรับว่า นักเรียนมีความสำคัญและการดำเนินงานทุกอย่างของโรงเรียนก็เพื่อความเจริญงอกงามของนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปในแนวทางที่พึงประสงค์
2. กำหนดจุดหมายการปฏิบัติงานและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เข้าใจร่วมกัน
3. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน
4. ใช้ทรัพยากรทุกอย่างในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาสูงสุด
5. ให้นักเรียนแสดงผลงานและความสามารถในโอกาสอันควรและเหมาะสม
6. จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสม
7. ให้นักเรียนมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้บริหารและครู ผู้บริหารและครูต้องศึกษาทำความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้

1. สิ่งแวดทางครอบครัวและชุมชน

2. ศีลธรรม จริยธรรมที่ประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคลและกลุ่มคนในชุมชน

3. การแสดงออกทางด้านศิลปะ สุนทรียะ และรสนิยม

4. พิจารณาสถาบันที่อยู่ในชุมชนว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์แก่การศึกษา

5. การใช้หลักการและความรู้ของวิชามานุษยวิทยาทางสังคม เพื่อความเข้าใจกับวัฒนธรรม การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

6. การนำสภาพทั่วไปของชุมชน มาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

7. เรียนรู้วัฒนธรรมวิถีชีวิตของนักเรียนให้มากที่สุด

8. จัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตามศักยภาพ

9. จัดหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของนักเรียน

10. จัดทำระเบียนนักเรียนรายบุคคล การเรียน ครอบครัว ความประพฤติ

11. จัดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ด้วยโครงงาน บูรณาการการเรียนรู้

บทบาทของครูในการสร้างความร่วมมือกับชุมชน

1. มีส่วนร่วมในวิถีชีวิตชุมชน

2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน

3. ต้องมีความศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพครู

4. ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์

5. ต้องรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเสมอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community: PLC)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการอย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้ 1) มีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้/การพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน้างาน/สถานการณ์จริงของชั้นเรียน 3) ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องร่วมเรียนรู้และรวมพลัง/หนุนเสริมให้เกิดการสร้างความเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) มีการวิพากย์สะท้อนผลการทำงานพัฒนาผู้เรียน และ 5) มีการสร้าง HOPE ให้ทีมงาน อันประกอบด้วย (1) honesty & humanity เป็นการยึดข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นและให้การเคารพกันอย่างจริงใจ (2) option & openness เป็นการเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้ผู้เรียนและพร้อมเปิดเผย/เปิดใจเรียนรู้จากผู้อื่น (3) patience & persistence เป็นการพัฒนาความอดทนและความมุ่งมั่น ทุ่มเทพยายามจนเกิดผลชัดเจน (4) efficacy & enthusiasm เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในผลของวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนว่าจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ (เรวดี ชัยเชาวรัตน์, 2558)

นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายให้กับคณะกรรมการดำเนินงานในการประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมการอบรม “PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ในวันที่ 2 มีนาคม 2560 ว่า “ขณะนี้ กระทรวงศึกษาธิการ มีแนวทางส่งเสริมให้มีการอบรม PLC (Professional Learning Community) หรือ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ให้กับครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งแนวคิดของการอบรม PLC คือ การนำคนมาอยู่รวมกัน เกิดการเรียนรู้และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบ่งปันความรู้กัน ระหว่างผู้เข้าร่วมอบรม จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางการพัฒนา อย่างไรก็ตามเพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มภาระให้กับครูและไม่ให้เกิดการใช้เวลาในการอบรม PLC มาก จนกระทั่งครูไม่มีเวลาสอนเด็กในชั้นเรียน จึงจะกำหนดให้ครูสามารถนำชั่วโมงการอบรม PLC ไปรวมกับจำนวนชั่วโมงการสอนหนังสือที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ที่จะประกาศใช้ในเร็ว ๆ นี้ได้ด้วย นอกจากนี้การอบรม PLC ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรโดยเริ่มจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) อย่างแท้จริง แทนที่จะสั่งการจากส่วนบนลงมา

1. PLC หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

2. วัตถุประสงค์ของ PLC 1) เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้เกิดการร่วมมือ รวมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพของผู้เรียน 3) เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน

ความเชื่อของ PLC 1) ยอมรับว่าการสอนและการปฏิบัติงานของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) ยอมรับหลักการที่ว่าการเรียนรู้ของครูคือการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ยอมรับว่าครูมีความแตกต่างกัน 4) ยอมรับว่าการสอนบางครั้งต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ และสัมพันธภาพแบบกัลยาณมิตร

3. องค์ประกอบสำคัญของ PLC

3.1 มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึง มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกันมุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน

3.2 ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ หมายถึง ต้องเปิดใจ รับฟัง เสนอวิธีการนำสู่การปฏิบัติและประเมินร่วมกัน Open เปิดใจรับและให้ Care และ Share

3.3 ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การทำ PLC ต้องมีผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.4 กัลยาณมิตร หมายถึง เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพ เติมเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.5 ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ต้องเน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการมีชั่วโมงพูดคุย

3.6 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้การปฏิบัติงานและตรงกับภาระงานคือ การสอนสู่คุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบของ PLC ในระดับสถานศึกษา

องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา PLC ในระดับสถานศึกษา หรือระดับผู้ประกอบวิชาชีพ นำเสนอเป็นองค์ประกอบของ PLC ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบของ PLC ในบริบทสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วมทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน ชุมชนนำเสนอจาก การสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ และรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพ เป้าหมาย ทิศทาง เส้นทาง และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง เป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกัน โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน (Sergiovanni, 1994) คือพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น ภาพความสำเร็จที่มุ่งหวังในการนำทางร่วมกัน (Hord, 1997) อาจเป็นการมองเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทำหน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกัน หรือการมองเห็นจากแต่ละปัจเจกที่มีวิสัยทัศน์เห็นในสิ่งเดียวกัน วิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ (4 Shared) มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้ 1) การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) 2) เป้าหมายร่วม (Shared Goals) 3) คุณค่าร่วม (Shared Values) และ 4) ภารกิจร่วม (Shared Mission)

องค์ประกอบที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงาน ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Louis, Kruse, & Marks, 1996) การเรียนรู้ของทีม และการเรียนรู้ของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน ความเข้าใจร่วมกัน ข้อตกลงร่วมกัน การตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกัน จากสถานการณ์ที่งานจริงถือเป็นโจทย์ร่วม (Hargreaves, 2003; Stoll & Louis, 2007)

องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมใน PLC มีนัยสำคัญของการผู้นำร่วม 2 ลักษณะสำคัญ คือ ภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกัน ให้เป็น PLC ที่ขับเคลื่อนด้วยการนำร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพใน PLC มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู

องค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มีคุณลักษณะ คือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดการใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพโดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียนสอดคล้องกับ Sergiovanni (1994)

องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) โครงสร้างที่สนับสนุน การก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC มีลักษณะ ดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการแทน และเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินการที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมีโครงสร้างองค์การแบบไม่รวมศูนย์ (Sergiovanni, 1994) หรือโครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชน เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานสอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง มีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบ ทีมงานเป็นหลัก (Hord, 1997)

กล่าวโดยสรุปทั้ง 6 องค์ประกอบของ PLC ในบริบทสถานศึกษา กล่าวคือ เอกลักษณ์สำคัญของความเป็น PLC แสดงให้เห็นว่าความเป็น PLC จะทำให้ความเป็น “องค์กร” หรือ “โรงเรียน” มีความหมายที่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของ PLC ด้วยกลยุทธ์การสร้างความร่วมมือ ที่ยึดเหนี่ยวกันด้วยวิสัยทัศน์ร่วม มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพและชุมชนกัลยาณมิตร แสดงถึงการ รวมพลังของครูและนักการศึกษาที่เป็นผู้นำร่วมกัน ทำงานร่วมกัน แบบทีมร่วมแรงร่วมใจมุ่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพภายใต้โครงสร้างอำนาจทางวิชาชีพ และอำนาจเชิงคุณธรรม ที่มาจากการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำ ร่วมพัฒนาของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาภายใน PLC ที่ส่งถึงผู้เกี่ยวข้องต่อไป

กลยุทธ์ในการจัดการและใช้กระบวนการ PLC อย่างยั่งยืน

การนำกระบวนการ PLC ไปใช้ในสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังนี้

1) เริ่มต้นด้วยขั้นตอนง่ายๆ (Take a baby steps) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมาย อภิปราย สะท้อนผล แลกเปลี่ยนกับคนอื่น ๆ เพื่อกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไร โดยพิจารณาและสะท้อนผลในประเด็นต่อไปนี้ 1) หลักการอะไรที่จะสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติ 2) เราจะเริ่มต้นความรู้ใหม่อย่างไร 3) การออกแบบอะไรที่พวกเราควรใช้ในการตรวจสอบหลักฐานของการเรียนรู้ที่สำคัญ

2) การวางแผนด้วยความร่วมมือ (Plan Cooperatively) สมาชิกของกลุ่มกำหนดสารสนเทศที่ต้องใช้ในการดำเนินการ

3) การกำหนดความคาดหวังในระดับสูง (Set high expectations) และวิเคราะห์การสอน สืบเสาะหาวิธีการที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด 1) ทดสอบข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลังจากได้มีการจัดเตรียมต้นแบบที่เป็นการวางแผนระยะยาว (Long-term) 2) จัดให้มีช่วงเวลาของการชี้แนะ โดยเน้นการนำไปใช้ในชั้นเรียน 3) ให้เวลาสำหรับครูที่มีความยุ่งยากในการสังเกตการณ์ปฏิบัติในชั้นเรียนของครูที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างประสบผลสำเร็จ

4) เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ (Start small) เริ่มต้นจากการใช้กลุ่มเล็ก ๆ ก่อนแล้วค่อยปรับขยาย

5) ศึกษาและใช้ข้อมูล (Study and use the data) ตรวจสอบผลการนำไปใช้และการสะท้อนผลเพื่อนำมากำหนดว่าแผนไหนควรใช้ต่อไป/แผนไหนควรปรับปรุงหรือยกเลิก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6) **วางแผนเพื่อความสำเร็จ** (Plan for success) เรียนรู้จากอดีตปรับปรุงหรือปฏิเสธในสิ่งที่ไม่สำเร็จ และทำต่อไปความสำเร็จในอนาคต หรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับเจตคติและพฤติกรรมของครู

7) **นำสู่สาธารณะ** (Go public) แผนไหนที่สำเร็จก็จะมีการเชิญชวนให้คนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมยกย่องและแลกเปลี่ยนความสำเร็จ

8) **ฝึกฝนร่างกายและหล่อเลี้ยงสมอง** (Exercise the body & nourish the brain) จัดกิจกรรมที่ได้มีการเคลื่อนไหวและเตรียมครูที่ทำงานสำเร็จของแต่ละกลุ่ม โดยมีการจัดอาหาร เครื่องดื่มที่มีประโยชน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพที่ 6 วงจรการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ดัดแปลงจาก: Luis Martinez อ้างถึงใน Hord, Roussin & Sommers, 2010

ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

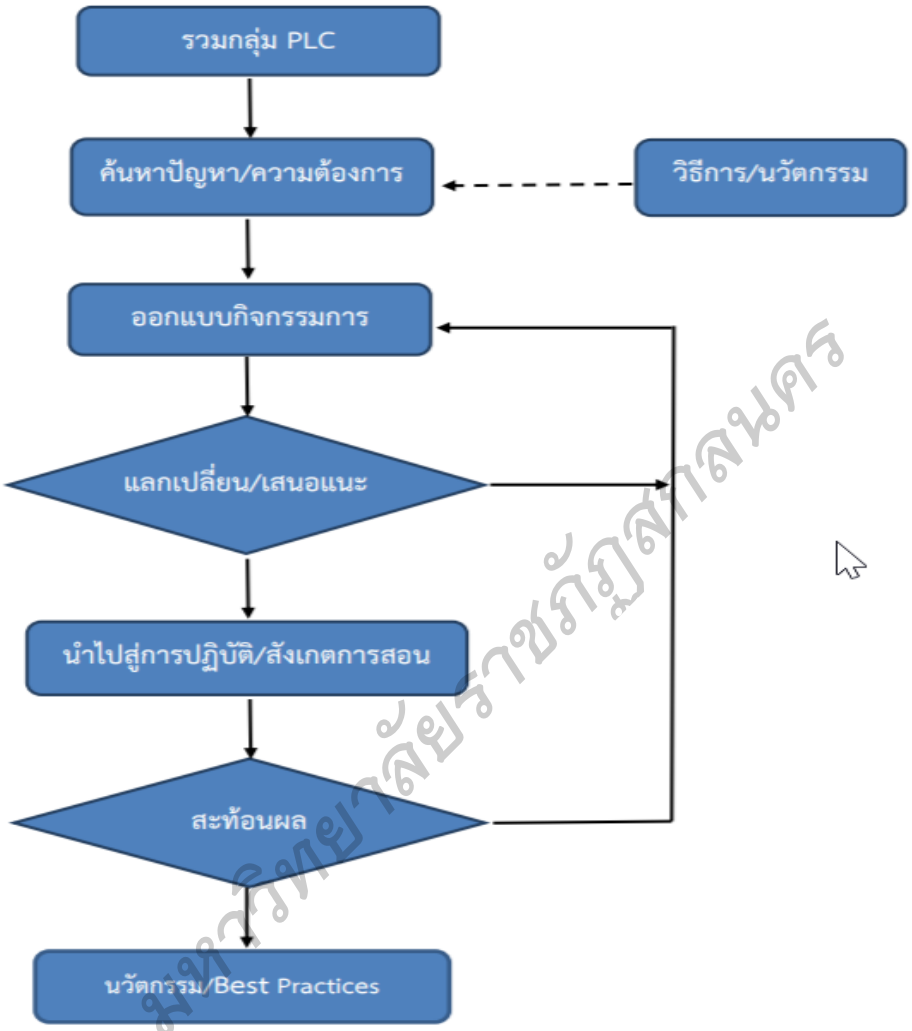

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการนำ PLC ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

จาก Flow Chart ขั้นตอนการนำรูปแบบ PLC ไปใช้ในสถานศึกษา มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การรวมกลุ่ม PLC รวมกลุ่มครูที่มีปัญหา/ความต้องการเดียวกัน เช่น ครูกลุ่มสาระเดียวกัน ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน เป็นต้น

2. ค้นหาปัญหาความต้องการ

1) ร่วมกันเสนอปัญหา/ความต้องการ

2) จัดกลุ่มปัญหา

3) จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน

4) เลือกปัญหาเพียง 1 ปัญหา โดยการพิจารณาร่วมกัน

3. ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหา

1) เรื่องเล่าเร้าพลัง/บอกเล่าประสบการณ์ที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ

2) ค้นหาตัวอย่าง/รูปแบบที่ประสบความสำเร็จ

3) ร่วมกันตัดสินใจเลือกรูปแบบ/วิธีการ/นวัตกรรมในการแก้ปัญหา

4. ออกแบบกิจกรรมการแก้ปัญหา ออกแบบกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่มเลือก

5. แลกเปลี่ยนเสนอแนะ นำเสนอกิจกรรมการแก้ปัญหา ให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีประสบการณ์ให้ข้อเสนอแนะ

6. นำสู่การปฏิบัติ /สังเกตการสอน

1) นำกิจกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา

2) ผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมสังเกตในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน สังเกตการสอน เป็นต้น

7. สะท้อนผล

1) สรุปผลการนำรูปแบบ/วิธีการ ในการนำไปแก้ปัญหา

2) อภิปรายผลการแก้ปัญหา เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 1

บันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม ร่วมสนทนาและระดมความคิดอภิปราย แสดงความคิดเห็น และความเข้าใจแต่ละประเด็นคำถาม ๆ ดังต่อไปนี้

1. ท่านมีความเข้าใจในเรื่อง **“ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม”** มากน้อยเพียงใด อธิบายพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ในทรรศนะของท่านในเรื่อง “**การทำงานเป็นทีม”** หมายความว่าอย่างไรและมีความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ในทรรศนะของท่านในเรื่อง **“การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ”** หมายความว่าอย่างไรและมีความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ในทรรศนะของท่านในเรื่อง **“การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ”** หมายความว่าอย่างไรและมีความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 2

แผนผังความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)”

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่มร่วมสนทนา ระดมความคิด ในเรื่อง **“ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)”** และออกแบบการกระบวนการ PLC ตามกลุ่มของตนเอง แล้วช่วยกันเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping) ลงในกระดาษชาร์ตเทา–ขาว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสรุปเป็นองค์ความรู้

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

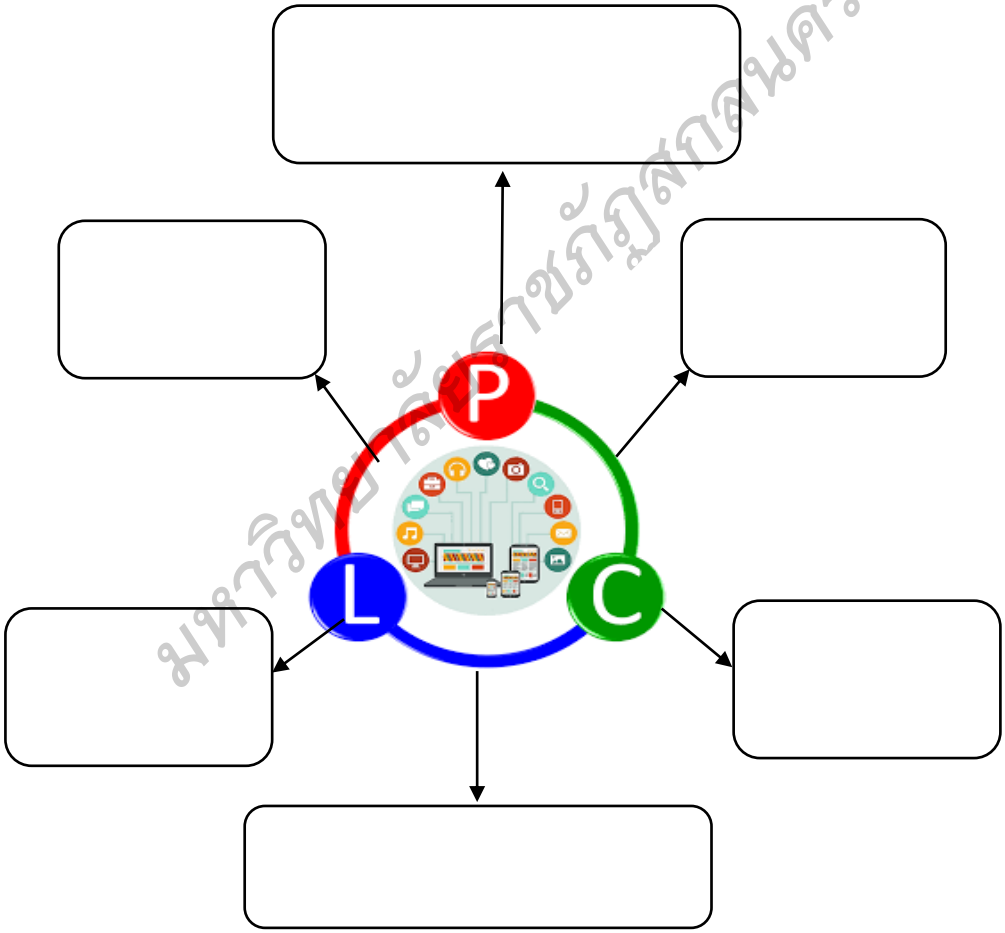

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 3

“กระบวนการ PLC (Professional Learning Community)”

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกันบันทึก **“การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ PLC”** ลงในแบบบันทึกการพัฒนาการเรียนการสอน

แบบบันทึกการพัฒนาการเรียนการสอน
โดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community)

ชื่อกลุ่ม

.....

1. ชื่อคณะกรรมการ

ที่	ชื่อ–สกุล	โรงเรียน	ตำแหน่ง
1			ประธาน
2			รองประธาน
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียนที่กลุ่มคัดเลือก

ชื่อปัญหา.....

3. แนวทางการแก้ปัญหา

ชื่อ.....

วัตถุประสงค์.....

.....

.....

แนวทางการดำเนินงาน.....

.....

.....

การวัดและประเมินผล.....

.....

.....

ประโยชน์ที่จะได้รับ.....

.....

.....

4. แผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

เรวดี ชัยเชาวรัตน์. (2558). *วิถีสร้างครูสู่ศิษย์ : ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : เอกสารประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครูสำหรับคณะทำงานโครงการพัฒนาระบบกลไกและแนวทางการหนุนเสริมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน.* กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการPLC (Professional Learning Community) "ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ" สู่สถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.* กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

เสรี พงศ์พิศ. (2548). *วัฒนธรรมองค์การของโลกยุคใหม่ เครือข่าย ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้น ชุมชนเข้มแข็ง.* กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

Bridges, E. (1967). Instructional leadership: a concept re-examined. *Journal of Educational Administration*, 5(2), 136-147.

Cohen & Uphoff. (1980). *Effective Behavior in Organizations*. New York: Richard D. Irwin.

Hord, S. M. (1997). *Evaluating Educational Innovation*. London and New York: Croom Helm.

Hoy, W. K. & Miskel, C.G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). Boston: McGraw-Hall.

Louis, K. S., & Kruse, S. D. (1996). *Professionalism and Community: Perspectives on Reforming Urban Schools.* Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์

นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารประกอบการพัฒนา
เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ระยะเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในเรื่อง 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล 2) การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล 3) การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล และ 4) การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมิน

เนื้อหา

1. ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล
   1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล
   1.2 การใช้รูปแบบการวัดและประเมินผล
   1.3 การใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผล
   1.4 การใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
3. กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. วิทยากรอธิบายขั้นตอน/วิธีการศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา แก่ผู้เข้ารับการพัฒนา แล้วแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม ร่วมสนทนา อภิปราย วิเคราะห์ ตามเนื้อหาที่กำหนดให้ (15 นาที)

2. ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่มสนทนา และสรุปประเด็นสำคัญนำเสนอโดยการออกแบบการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อหลักสูตรบูรณาการของกลุ่มตนเองที่ออกแบบในรูปแบบเล่มที่ 1 เขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping) อภิปรายและสรุปประเด็นของทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (30 นาที)

3. ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานกลุ่มละ (3–5 นาที) อภิปรายและสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง (30 นาที)

4. วิทยากรและผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน บรรยายสรุป แนวคิด หลักการของทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษา (15 นาที)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนา เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. กระดาษชาร์ทเทา–ขาว

3. ปากกาสีเมจิก

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2. ประเมินความสนใจ ตั้งใจในการร่วมกิจกรรม

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานการทำงานเป็นทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จะเกี่ยวข้องกับคำ 3 คำ คือ

1) **การทดสอบ** (testing) หมายถึง การนำเสนอชุดคำถามที่เรียกว่าข้อสอบ หรือแบบทดสอบที่มีมาตรฐานให้ผู้สอบตอบ

2) **การวัดผล** (measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะ (attribute) ของบุคคลจากผลการตอบคำถามในแบบทสอบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้ การวัดผล นอกจากใช้แบบทดสอบแล้วยังรวมถึงการใช้เครื่องมืออื่น เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ประเมินทำ

3) **การประเมินผล** (evaluation) หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง เมื่อมีการวัดผลจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดหลายด้าน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อตีค่าหรือสรุปคุณค่าออกมาถือว่าเป็นกระบวนการประเมินผล การประเมินจะมีความถูกต้อง เที่ยงตรงเพียงใดขึ้นกับความถูกต้องของผลการวัด ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมีความเชื่อถือได้มากและตรงกับความเป็นจริง การวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกัน (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2545)

1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนหนึ่ง ๆ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอนเป็นระยะ ๆ (formative evaluation) เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตรงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ กระบวนการวัดและประเมินผลนี้จะพยายามทำให้ได้ข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจว่าการสอนดังกล่าว นั้นบรรลุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลหรือไม่ (summative evaluation) นำผลการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ในการจัดลำดับเลื่อนชั้นเรียนและพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

การเรียนการสอนหากไม่มีการวัดและประเมินผลแล้ว ผู้สอนก็ไม่ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ไม่ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมีประสิทธิภาพหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ หากต้องการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข จะปรับปรุงพัฒนาตรงจุดไหน อย่างไร เป็นต้น ความสัมพันธ์และองค์ประกอบของการวัดและประเมินผลและกระบวนการจัดการเรียนการสอน แสดงไว้ในรูปที่ 1

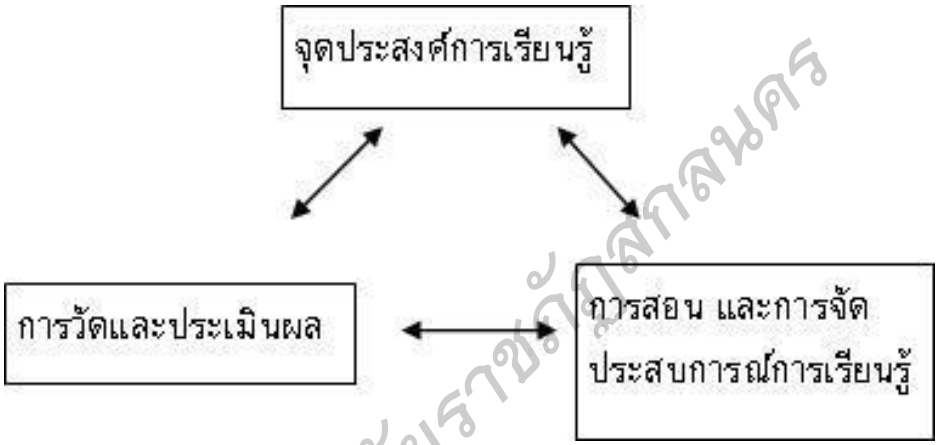

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experience)
และการวัดและประเมินผล (Evaluation) หรือโอเล่ OLE

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 การใช้รูปแบบของการวัดและประเมินผล

การวัดผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน นิยมวัดผลการเรียนรู้เป็น 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย (cognitive domain) จิตพิสัย (affective domain) และทักษะพิสัย (psychomotor domain)

ลักษณะของการวัด

1) **เป็นการวัดทางอ้อม** การวัดสติปัญญาซึ่งเป็นคุณลักษณะที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล มักแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือเหตุการณ์ ดังนั้น การวัดผลจึงเป็นการวัดทางอ้อม โดยการสังเกตพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า เหตุการณ์ สภาวการณ์ ที่ผู้ประเมินกำหนด (หรือสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการประเมิน หรือสถานการณ์สมมติ)

2) **ลักษณะการวัดมักไม่สมบูรณ์** เนื่องจากลักษณะการวัดส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือ หรือสถาณการณ์สมมติ ซึ่งการสร้างข้อสอบแต่ละชุดก็เป็นการสุ่มตัวอย่างจากเนื้อหา (ไม่สามารถนำเนื้อหามาสอบได้ทั้งหมด) ถึงแม้จะใช้ข้อสอบชุดเดียวกัน ผู้ถูกวัดคนเดิม แต่วัดคนละเหตุการณ์ก็จะได้ผลไม่ตรงกัน เนื่องจากธรรมชาติของบุคคลจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตลอดเวลา การวัดผลครั้งที่สองย่อมได้ผลที่ดีกว่าครั้งแรกเสมอ

3) **ผลการวัดมักเป็นค่าคะแนนสัมพัทธ์** ที่เปรียบเทียบกับผู้สอบอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันหรือเปรียบเทียบระหว่างการสอนในแต่ละครั้งและมีความคลาดเคลื่อนเสมอ ถึงแม้จะใช้เครื่องมือวัดที่มีมาตรฐานก็ตาม

ลักษณะของการประเมินผลการเรียนรู้

ที่นิยมใช้มี 2 ลักษณะ คือ

1) **ประเมินผลเพื่อการพัฒนา** (formative evaluation) เป็นการประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน นิยมใช้เพื่อตรวจสอบการเรียนรู้และความก้าวหน้าของผู้เรียนหรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน มักใช้แบบทดสอบ การสังเกต การซักถาม หรือเครื่องมือวัดอื่น ๆ ที่เหมาะสมระยะเวลามักทำเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนเรื่องหนึ่ง ๆ

2) **การประเมินผลสรุป** (summative evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มักทำปลายภาคการศึกษาและตัดสินผลการเรียน โดยมีเกณฑ์ตัดสินที่ชัดเจน เช่น การตัดสินแบบอิงกลุ่ม (เกรด A, B, C, D, F) การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ (60 เปอร์เซ็นต์สอบผ่าน) เป็นต้น โดยทั่วไปของการวัดสิ่งใดก็ตาม มักจะต้องกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่จะวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไรและประเมินอย่างไร จากนั้นจึงเลือกใช้เครื่องมือและเทคนิคที่สอดคล้องกับสิ่งที่จะประเมิน หากไม่มีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน มักนิยมสร้างขึ้นเองอย่างมีหลักการ และขั้นตอนสุดท้ายคือการนำวิธีการและเครื่องมือไปประเมินอย่างไม่มีอคติและยุติธรรม ผู้วัดควรตระหนักว่าการวัดผลจะมีความคาดเคลื่อนหรือข้อผิดพลาดเสมอ

1.3 การใช้เกณฑ์ของการวัดและประเมินผล

เกณฑ์ของการวัดและประเมินผล หรือเครื่องมือสำหรับในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีควรมี 1) ความเที่ยงตรงสูง นั่นคือ สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด 2) มีความเชื่อมั่นดี หมายถึง ผลที่วัดคงที่แน่นอน ไม่เปลี่ยนไปมาวัดซ้ำกี่ครั้งกับกลุ่มตัวอย่างเดิมได้ผลเท่าเดิม หรือใกล้เคียงกันสอดคล้องกัน 3) มีความยากง่ายพอเหมาะ คือไม่ยากหรือง่ายเกินไป 4) มีอำนาจจำแนกได้สามารถแบ่งแยกผู้สอบออกตาม ระดับความสามารถเก่งและอ่อนได้ โดยคนเก่งจะตอบข้อสอบได้ถูกมากกว่าคนอ่อน 5) มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ลงทุนน้อย 6) มีความยุติธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ได้เปรียบเสียบเปรียบ 7) มีความจำเพาะเจาะจง 8) ใช้คำถามที่ลึก และ 9) คำถามยั่วยุ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (validity)

ในการสร้างแบบทดสอบหรือเครื่องมือวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลมักจะกล่าวถึงความเที่ยงตรง ซึ่งมักจะมีความหมายและรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) หมายถึง การวัดนั้นสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหา และวัดได้ครบถ้วนตามจุดประสงค์ของการวัด ในทางปฏิบัติมักจะต้องทำตารางจำแนกเนื้อหา จุดประสงค์ตามที่ต้องการ ก่อนจะทำการออกข้อสอบหรือแบบวัด

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงสัมพันธ์ (criterion-related validity) แบ่งการออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (predictive validity) คือ ค่าคะแนนจากแบบสอบ สามารถทำนายถึงผลการเรียนในวิชานั้น ๆ ได้อย่างเที่ยงตรง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ความเที่ยงตรงตามสภาพ (concurrent validity) หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบสะท้อนผลตรงตามสภาพเป็นจริง กล่าวคือ เด็กเก่งจะได้คะแนนสอบสูง ส่วนเด็กอ่อนจะได้คะแนนต่ำจริง

1.3 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) หมายถึง คะแนนจากแบบวัด มีความสอดคล้องกับลักษณะและพฤติรรมจริงของเด็ก เช่น สอดคล้องกับความรู้ ความมีเหตุผล ความเป็นผู้นำ เชาว์ปัญญา เป็นต้น

2. ความเชื่อมั่น (reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หมายถึง ความคงที่ของคะแนนที่จากการสอบของคนกลุ่มเดิมหลาย ๆ ครั้ง การหาค่าความเชื่อมั่น จึงยึดหลักการสอบหลาย ๆ ครั้ง แล้วหาความสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากการสอบหลาย ๆ ครั้ง ถ้าคะแนนของผู้สอบแต่ละคนคงที่หรือขึ้นลงตามกัน แสดงว่า แบบทดสอบนั้นมีค่าความเชื่อมั่นสูง (reliability) ค่าความเชื่อมั่นคำนวณได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนทั้ง 2 ชุด จากการสอบผู้สอบกลุ่มเดิม 2 ครั้ง โดยใช้แบบทดสอบเดียวกัน ความเชื่อมั่นมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบสามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

3. ความเป็นปรนัย (objectivity)

ความเป็นปรนัย หมายถึง ความชัดเจน ความถูกต้อง ความเข้าใจตรงกัน โดยยึดถือความถูกต้องทางวิชาการเป็นเกณฑ์ การสร้างแบบทดสอบใด ๆ จำเป็นต้องมีความชัดเจน เข้าใจตรงกันระหว่างผู้ออกข้อสอบและผู้ทำข้อสอบ คุณสมบัติความเป็นปรนัยของแบบทดสอบพิจารณาได้เป็น 3 ประการ คือ 1) ผู้อ่านข้อสอบทุกคนเข้าใจตรงกัน 2) ผู้ตรวจทุกคนให้คะแนนได้ตรงกัน 3) แปลความ หมายของคะแนนได้ตรงกัน

4. ความยากง่าย (difficulty)

แบบทดสอบที่ดีต้องมีความยากง่ายพอเหมาะ คือไม่ยากเกินไปหรือไม่ง่ายเกินไปในแบบทดสอบชุดหนึ่ง ๆ อาจมีทั้งข้อสอบที่ค่อนข้างยากปานกลาง และค่อนข้างง่ายปะปนกันไป ความยากง่ายของแบบทดสอบพิจารณาได้จากผลการสอบของข้อสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งฉบับเป็นสำคัญ ความยากง่ายพิจารณาได้จาก 1) ความยากง่ายของ แบบทดสอบทั้งฉบับ และ 2) ความยากง่ายข้อคำถามรายข้อ

4.1 ความยากง่ายของแบบทดสอบทั้งฉบับ พิจารณาจาก 1) คะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ หากคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มแสดงว่าง่าย ถ้าต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็มถือว่ายากหรือค่อนข้างยาก ทั้งนี้ พิจารณาร่วมกับจุดประสงค์และเกณฑ์ของการสอบด้วย 2) พิจารณาจากความยากง่ายของข้อคำถามรายข้อ โดยนำความยากง่ายรายข้อมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ยความยากรายข้อรวมทั้งฉบับ) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0–1.00 หากค่าเฉลี่ยความยากง่ายรายข้อทั้งฉบับสูงกว่า 0.50 ถือว่า ข้อสอบนั้นง่ายหรือค่อนข้างง่าย หากมีค่าต่ำกว่า 0.50 ถือว่าแบบทดสอบนั้นค่อนข้างยาก

4.2 ความยากง่ายรายข้อ พิจารณาจากจำนวนผู้ตอบถูกในข้อสอบแต่ละข้อ ถ้าข้อใดผู้ตอบถูกมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้สอบทั้งหมดถือว่าข้อสอบง่าย ในทำนองเดียวกันหากตอบถูกน้อยกว่า ครึ่งหนึ่งของผู้สอบถือว่ายากหรือค่อนข้างยาก ดังนั้น ค่าความยากง่ายของข้อสอบ หมายถึง สัดส่วนของผู้ที่ตอบข้อคำถามถูกนั่นเอง ซึ่งนิยมแทน ด้วย “p” มีค่าตั้งแต่ 0–1.00 ถ้าค่า p สูงแสดงว่าคำถามข้อนั้นมีผู้ตอบถูกมาก แสดงว่า ข้อสอบนั้นง่าย ถ้าค่า p ต่ำแสดงว่าคำถามข้อนั้นมีผู้ตอบถูกน้อย แสดงว่าข้อสอบยาก แบบทดสอบที่ดีควรมีค่าความยากง่ายพอเหมาะ ค่า p อยู่ระหว่าง 0.20–0.80 อย่างไรก็ตามการพิจารณาความยากง่ายของข้อสอบ อาจแตกต่างกันตามจุดประสงค์ของการสอบ

5. อำนาจจำแนก (discrimination)

แบบทดสอบที่ดีต้องสามารถจำแนกผู้สอบที่มีความสามารถเก่งอ่อนต่างกันออกได้ โดยคนเก่งจะตอบข้อสอบถูกมากกว่าคนอ่อน โดยพิจารณาจาก

5.1) ค่าอำนาจจำแนกแบบทดสอบทั้งฉบับ กล่าวคือ 1) หากคะแนนรวมของผู้ทำข้อสอบทั้งกลุ่มมีการกระจายตัวตั้งแต่ศูนย์ถึงเกือบเต็ม แสดงว่าแบบทดสอบนั้นจำแนกได้ แต่ถ้าคะแนนรวมมีการเกาะกลุ่มกัน หรือมีการกระจายตัวของคะแนนนอยู่ แสดงว่าแบบทดสอบนั้นมี อำนาจการจำแนกต่ำหรือจำแนกไม่ได้นั่นเอง 2) ค่าเฉลี่ยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยทั่วไปค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบทดสอบมีค่าระหว่าง –1.00 – 1.00 หากค่าเฉลี่ยของค่า อำนาจจำแนกรายข้อเท่ากับหรือมากกว่า 0.20 แสดงว่าแบบทดสอบฉบับนั้นจำแนกได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.2) **ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อ** ซึ่งพิจารณาจากหลักที่ว่าคนเก่งย่อมตอบถูกมากกว่าคนอ่อน ดังนั้น หากข้อใดที่มีคนอ่อนตอบถูกมากกว่าเรียกว่า “จำแนกกลับ” ส่วนข้อใดหากคนเก่งและคนอ่อนตอบถูกพอ ๆ กันเรียกว่า “จำแนกไม่ได้” ดังนั้น หากข้อสอบใดค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าบวก แสดงว่าจำแนกได้ มีค่าลบ แสดงว่า จำแนกกลับและเป็นศูนย์หรือใกล้ศูนย์ แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่มีอำนาจจำแนกคนเก่ง และคนอ่อนตอบผิดถูกพอ ๆ กันควรมีการปรับปรุงก่อนนำไปใช้

6. ความมีประสิทธิภาพ (efficiency)

เครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง เครื่องมือที่ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ ประโยชน์สูง ประหยัดสุด โดยลงทุนน้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านเวลา แรงงาน ความสะดวกสบาย แบบทดสอบที่ดีควรพิมพ์ผิดพลาดตกหล่นน้อย รูปแบบดูง่าย เป็นระเบียบเรียบร้อยอ่านง่าย

7. ความยุติธรรม (fair)

แบบทดสอบที่ดี ต้องไม่เปิดโอกาสให้ผู้สอบได้เปรียบเสียเปรียบกัน เช่น แบบทดสอบบางฉบับผู้สอนออกข้อสอบเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนบางคนได้เคยค้นคว้าทำรายงานมาก่อน เป็นต้น ดังนั้นผู้ออกข้อสอบควรคำนึงถึงข้อได้เปรียบเสียบเปรียบของผู้ ทำแบบทสอบด้วย

8. คำถามลึก (searching)

แบบทดสอบที่สอบถามเฉพาะความรู้ ความเข้าใจ ผู้ออกข้อสอบไม่ควรถามลึกจนกระทั่ง ต้องใช้ความรู้ระดับวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา ดังนั้น ความลึกซึ้งของคำถามควรสอดคล้องกับลักษณะและจุดประสงค์ของการวัด

9. คำถามยั่วยุ (exasperation)

คำถามยั่วยุมีลักษณะเป็นคำถามที่ท้ายทายให้ผู้สอบอยากคิดอยากทำ มีลีลาการถามที่น่าสนใจ ไม่ถามวกวน ซ้ำซาก น่าเบื่อ อาจใช้รูปประกอบคำถาม การเรียงข้อคำถามในข้อสอบควรเรียงหลายแบบคละกันอาจเรียงลำดับเนื้อหา เรียงลำดับความยากง่ายสลับกัน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

10. ความจำเพาะเจาะจง (definite)

ลักษณะคำถามที่ดีไม่ควรถามกว้างเกินไป ไม่ถามคลุมเครือหรือเล่น สำนวนจนผู้สอบงง ผู้อ่านอ่านแล้วต้องมีความชัดเจนว่าครูถามอะไร ส่วนจะตอบถูกหรือไม่เป็นอีกเรื่องขึ้นกับความรู้ความสามารถของผู้ตอบ

1.4 การใช้เครื่องมือของการวัดและประเมินผล

ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น จะใช้เครื่องมือใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะจุดประสงค์ของการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้มีหลายลักษณะ แต่ละชนิดมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบ

แบบทดสอบ คือ ชุดของคำถามหรือสิ่งเร้าทีนำไปใช้ให้ผู้สอบตอบสนองออกมา ชุดของสิ่งเร้านี้มักอยู่ในรูปของข้อคำถาม ซึ่งอาจให้เขียนตอบแสดงพฤติกรรมให้พูดออกทางวาจาก็ได้ ทำให้สามารถวัดได้ สังเกตได้ และนำไปสู่การแปลความหมายได้ แบบทดสอบนี้สามารถใช้ได้กับการวัด พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ส่วนใหญ่ นิยมวัดทางด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบ แบ่งตามจุดมุ่งหมายออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถสมองด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประมาณค่า รูปแบบและวิธีการใช้แบบทดสอบแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) **แบบสอบปากเปล่า** (oral test) เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคล เหมาะสำหรับผู้สอบจำนวนน้อย ข้อดีคือ สามารถถามได้ละเอียดและสามารถโต้ตอบได้ (2) **แบบเขียนตอบ** (paper–pencil test) เป็นการทดสอบที่มีการเขียนตอบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย และแบบทดสอบปรนัย (3) **แบบปฏิบัติ** (performance test) เป็นการทดสอบที่ผู้สอบได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แสดงพฤติกรรมออกมาโดยการกระทำหรือลงมือปฏิบัติจริง เช่น การสอบสมรรถภาพร่างกาย การสอบปฏิบัติทางกายภาพ เป็นต้น

2) แบบทดสอบวัดความถนัดหรือทักษะ (aptitude test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดศักยภาพระดับสูงของบุคคลว่าสมรรถภาพในการเรียนรู้ มีมากน้อยเพียงใด และควรเรียนด้านใดหรือทำงานในด้านใด จึงจะเหมาะสมและประสบความสำเร็จ แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งย่อยได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบความถนัดในการเรียน (scholastic aptitude test) และแบบทดสอบความถนัดจำเพาะ (specific test) ซึ่งแบ่งความถนัดเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษา การใช้คำ ตัวเลข มิติสัมพันธ์ ความจำ การสังเกตรับรู้ และการใช้เหตุผล

3) แบบทดสอบวัดความสัมพันธ์ของบุคคล เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดเกี่ยวกับบุคลิกภาพหรือการปรับตนเองของบุคคลในสังคม วัดความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ ในรูปแบบทดสอบวัดลักษณะบุคคล เช่น แบบทดสอบภาวะผู้นำ แบบทดสอบความเกรงใจ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

แบบสอบถามเป็นชุดของคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อ และความสนใจต่าง ๆ ในทางการ ศึกษามักนิยมใช้วัดและประเมินผลด้านจิตพิสัย ได้แก่ มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ ทั้งให้ผู้ถูกวัดประเมินตนเอง และผู้อื่นประเมินการตอบกระทำ โดยให้ผู้ตอบหรือผู้สังเกตประเมินค่าของ คุณลักษณะออกมาเป็นระดับต่าง ๆ มากน้อย ตามปริมาณหรือความเข้มของความรู้สึกหรือพฤติกรรม ที่แสดงออก มาตราส่วนประมาณ ค่ามีหลายลักษณะที่นิยมใช้และสร้างได้ง่าย คือ มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert rating scale) และมาตราส่วนประมาณค่าแบบซีแมนติก ดิฟเฟอเรเชียล (Semantic differential rating scale)

1) มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert rating scale) ลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ 1) **ส่วนที่เป็นข้อความคำถามหรือสถานการณ์ที่กำหนด** มักจะมีลักษณะสอบถามความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่ต้องการวัด ซึ่งข้อความดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ เช่น กายภาพบำบัดมีประโยชน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำหรับประชาชนระดับใด ขณะเดินท่านมีความรู้สึกปวดระดับใด เป็นต้น 2) **ส่วนที่เป็นคำตอบ** มักเป็นการกำหนดค่าระดับความรู้สึก ความคิดเห็น ทัศนคติ หรือพฤติกรรมที่แสดงออก แบบลิเคิร์ทจะกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ ในระดับสนับสนุนถึงระดับไม่สนับสนุนระดับ เห็นด้วยถึงระดับไม่เห็นด้วย เป็นต้น ดังตารางที่ 3 ซึ่งมาตราส่วนลิเคิร์ทอาจใช้ตัวเลข แสดงการจำแนก ระดับพฤติกรรมได้ 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยให้ 5 หมายถึง ความรู้ สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาในระดับมากและลดลงเรื่อย ๆ จนถึงระดับ 1 ซึ่งหมายถึง ระดับน้อย

2) **มาตราส่วนประมาณค่าแบบซีแมนติก ดิฟเฟอเรเชียล (Semantic differential rating scale)** มีองค์ประกอบ 2 ส่วนสำคัญ คือ 1) ข้อความแสดงความรู้สึกคิดเห็นหรือพฤติกรรมของการแสดงออกของบุคคลที่ต้องการวัดซึ่งเป็นเป้าหมายของการวัด 2) คำคุณศัพท์หรือตัวเลขที่แสดงออกระดับของความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยทั่วไปคำคุณศัพท์ที่ใช้ในแต่ละข้อจะมีลักษณะเป็นความหมายตรงข้ามกัน โดยมีคำหรือตัวเลขแสดงระดับพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับต่ำสุดไปถึงสูงสุด เช่น ยาก–ง่าย ชอบ–เกลียด ดี–เลว เป็นต้น ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงตัวอย่างคำถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบซีแมนติก โดยตั้งคำถาม

“ท่านเรียนวิชาการจัดการเรียนการสอนทางกายภาพบำบัดแล้วรู้สึก”

น่าสนใจ	3	2	1	0	1	2	3	**น่าเบื่อ**
มีคุณค่า	มาก	ปานกลาง	น้อย	ตัดสินไม่ได้	น้อย	ปานกลาง	มาก	**ไร้สาระ**

ในการตรวจให้คะแนนนั้นมีความลดหลั่นกันตั้งแต่ระดับ 1–7 โดยให้ 1 คะแนนสำหรับผู้ตอบ 3 ในด้านลบ และให้ 7 คะแนน สำหรับผู้ตอบ 3 ในด้านบวก ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากมาทาง 7 แสดงว่ามีเจตคติที่ดีต่อเรื่องนั้น ๆ เป็นต้น

3. แบบสำรวจรายการ

แบบสำรวจรายการมีลักษณะคล้ายมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท เพียงแต่ส่วนที่เป็นคำตอบไม่ได้กำหนดค่าระดับความรู้สึกว่ามีมากน้อยเพียงไร แต่เป็นการตอบเพียง 2 ตัวเลือกว่า มี–ไม่มี, ใช่ –ไม่ใช่, เคย–ไม่เคย ฯลฯ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. แบบวัดเชิงสถานการณ์

เป็นแบบวัดที่สอบถามถึงแนวคิด ความรู้สึก หากอยู่ในสถานการณ์สมมติใด ๆ ที่ผู้ออกข้อสอบสร้างขึ้น อาจบรรจุไว้ในส่วนที่เป็นข้อความหรือส่วนที่เป็นคำตอบก็ได้ อาจนำเสนอเหตุการณ์ด้วยข้อความ หรือรูปภาพ หรือสื่ออื่น ๆ ก็ได้ ตัวอย่างเช่น หากท่านพบผู้ป่วยที่เดินมาพบท่านด้วยลักษณะตัวเอียงอย่างมาก ท่านจะดำเนินการอย่างไรเป็นลำดับแรก ก. สอบถามชื่อที่อยู่ ข. สอบถามอาการปวด ค. ให้การรักษาทางกายภาพบำบัด ง. รีบให้ผู้ป่วยนอนบนเตียง

5. แบบสังเกต

การสังเกตเป็นเครื่องมือวัดผลที่นิยมใช้กันมาก โดยการใช้ประสาทสัมผัสของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินได้ สังเกตพฤติกรรมที่สนใจในตัวผู้ถูกวัด ผลการสังเกตจะมีความเที่ยงตรงเพียงใดขึ้นกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ **1) สิ่งที่สังเกต** ควรเป็นรูปธรรมและสังเกตได้จริง เช่น ผลการรักษาที่ดีมุมการเคลื่อนไหวของข้อที่เพิ่มขึ้น แต่บางสิ่งบางอย่างสังเกตได้ยาก เช่น อารมณ์พอใจ ความรู้สึกเจ็บปวด ทัศนคติ เป็นต้น **2) ตัวผู้สังเกต** มีความตั้งใจสามารถสังเกตได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสบการณ์ในการ สังเกตตีความหมายตรวจสอบเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีและสามารถสังเกตรับรู้ได้โดยไม่ มีอคติหรือความลำเอียง **3) ตัวผู้ถูกสังเกต** ต้องไม่รู้ว่ากำลังถูกสังเกตหรือเฝ้ามอง เพราะหากรู้ว่ากำลังถูกสังเกตหรือเฝ้ามอง ก็จะไม่เป็นไปตามธรรมชาติอาจมีพฤติกรรมเสแสร้ง เช่น แกล้งเป็นคนดีเรียบร้อยผิดธรรมชาติของตนเอง การสังเกตที่ดีควรแบ่งเป็นช่วง ๆ ไม่ นานเกินไป และไม่ควรติดต่อกันเป็นระยะยาวนาน ควรมีแบบฟอร์มสำหรับการสังเกตไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางและสำหรับการบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สังเกตได้ หลักการสังเกตที่ดีสรุปได้ ดังนี้ 1) สังเกตเฉพาะเรื่องที่กำลังสนใจเท่านั้น 2) สังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย 3) ควรพินิจพิเคราะห์จนเข้าใจในรายละเอียด 4) มีการจดบันทึกสิ่งที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสังเกตไว้อย่างครบถ้วน 5) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตควรตรวจสอบจนมั่นใจอาจตรวจสอบกับผู้สังเกตอื่น ๆ หรือหลักฐานอื่น ๆ ประกอบยืนยันตรงกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

การประเมินสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง และเป็นวิธีการประเมินที่เน้นงานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการกระทำ เน้นระบวนการเรียนรู้ ผลผลิต และผลงาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งวิธีการนี้เชื่อว่าจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินอาจใช้ วิธีการสังเกต การบันทึก การรวบรวมข้อมูลจากผลงานและวิธีการที่ผู้เรียนได้เคยทำไว้ ด้วยวิธีการที่หลายหลาย กลยุทธ์สำคัญของการประเมินตามสภาพจริง คือ การกระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนได้แสดงออกโดยการกระทำว่าตนเองมีความสามารถอะไร และได้เคยทำสิ่งใดบ้าง แทนการทำแบบทดสอบหรือข้อสอบเหมือนการประเมินแบบเดิม ๆ นอกจากเน้นเรื่องการกระทำและผลงานแล้ว การประเมินนี้ยังเน้นความสามารถทางสติปัญญา กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแก้ปัญหามากกว่าการเน้นเรื่องการท่องจำ หรือการหาคำตอบจากแบบทดสอบ ความแตกต่างของการประเมินสภาพจริงและการประเมินแบบเดิมได้ สรุปไว้ในตาราง 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 เปรียบเทียบการประเมินแบบเดิมและการประเมินสภาพจริง

เปรียบเทียบการประเมินแบบเดิมและการประเมินสภาพจริง	
การประเมินแบบเดิม	**การประเมินสภาพจริง**
1. เน้นพฤติกรรมพื้นฐานที่ไม่ซับซ้อน	1. เน้นพฤติกรรมที่ซับซ้อน ความคิดที่ซับซ้อนและวิธีการนำความรู้ไปใช้มากกว่ามีความรู้
2. แยกการสอบและการประเมินออกจากการเรียนการสอน	2. การสอบและประเมินร่วมไปกับการจัดการเรียนการสอน (การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน) เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
3. มีข้อจำกัดในการวัด	3. วัดได้อย่างหลากหลายและกว้างขวาง
4. ยึดถือตัวเลขและข้อมูลที่ได้จากการสอบ	4. พิจารณาจากข้อมูลที่หลายหลายและความสอดคล้องของการอธิบายความ
5. เชื่อถือการประเมินของผู้อื่นและผู้สอนเปรียบเสมือนผู้ประเมินภายนอก	5. เชื่อในการประเมินตนเองและผู้สอนก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมิน
6. มีเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อบ่งบอกถึงความสำเร็จ	6. มีเกณฑ์บ่งบอกถึงความสำเร็จอย่างหลากหลาย
7. มีความคิดเป็นเอกนัย (convergent thinking) และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว	7. มีความคิดอเนกนัย (divergent thinking) มีคำตอบอย่างหลากหลาย
8. เน้นการประเมินแบบแยกทักษะ	8. เน้นการประเมินโดยบูรณาการทักษะ
9. เน้นรายวิชาเดี่ยว	9. เน้นสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 1

บันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม ร่วมสนทนาและระดมความคิด อภิปราย แสดงความคิดเห็น และความเข้าใจแต่ละประเด็นคำถาม ๆ ดังต่อไปนี้

1. ในทรรศนะของท่าน ในเรื่อง **“การวัดและประเมินผลการเรียนรู้”** หมายถึง

.....

.....

.....

.....

.....

2. **“เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้”** มีอะไรบ้าง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่มร่วมอภิปราย ในแต่ละขั้นตอน มีกระบวนการดำเนินการ อย่างไรบ้าง อธิบายพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

3. “**การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบเดิมและแบบตามสภาพจริง**” แตกต่างกันอย่างไร ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม อธิบายมาพอเข้าใจ

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใบกิจกรรมที่ 2
แผนผังความคิด “การออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง”

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการแต่ละกลุ่ม ร่วมสนทนา และระดมความคิด และ **“การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง”** ตามหัวข้อหลักสูตรบูรณาการตามกลุ่มของตนเองในรูปแบบเล่มที่ 1 แล้วช่วยกันออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นแผนภาพความคิด (Mind Mapping) ลงในกระดาษชาร์ทเทา–ขาว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสรุปเป็นองค์ความรู้

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

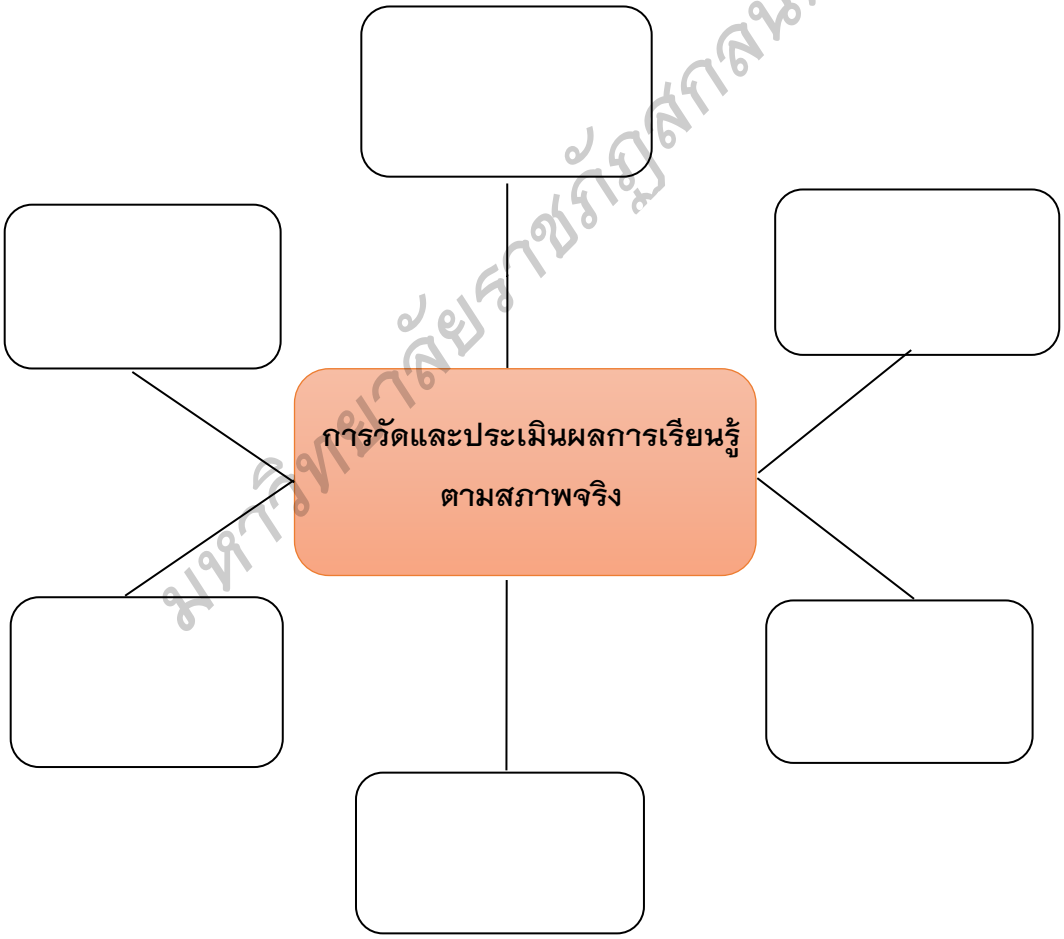

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ทิวัตถ์ มณีโชติ. (2549) *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

โพยม จันทร์น้อย. (2560). *การศึกษา 4.0.* เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/QOL/viewnews.aspx?NewsID=9600000025195

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2560). *ไขคำตอบ โรงเรียน ครู อยู่อย่างไรในยุค 4.0.* เข้าถึงได้จาก http://www.komchadluek.net/news/edu-health/259733

สมศักดิ์ภู วิภาดาวรรธน. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.* เชียงใหม่: The Knowledge Center.

Churches. (2008). *A. Bloom's Digital Taxonomy*. Retrieved from http://www.montgomeryschoolsmd.org/uploadedFiles/departments/techteaining/homepage/BloomDigitalTaxonomy2001.pdf (September 9th, 2011)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. การวัดและประเมินผลรูปแบบ

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

ระยะที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติจริง

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง ประเมินพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนาก่อนการฝึกปฏิบัติจริงและหลังสิ้นสุด การฝึกปฏิบัติจริงโดยการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 4 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา หลังการฝึกปฏิบัติจริง 2 สัปดาห์ โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติจริง ทำแบบประเมินพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

การนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ไปใช้จริงในภาคสนามนั้น เพื่อให้ทราบว่ามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร จะต้องมีเครื่องมือเพื่อการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาครูนั้น ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินประสิทธิผลตามแนวคิดของ Guskey มาเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ รวม 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู (ก่อนเข้ารับการอบรม) (QR Code 1)
2. แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู (หลังเข้ารับการอบรม)
3. แบบประเมินภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู (ระยะติดตาม) (QR Code 3)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา
ณ ห้องประชุมราชพฤกษ์ ชั้น 1 อาคารบัณฑิตวิทยาลัย (ตึก 5)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร วันที่ 23–24 ธันวาคม 2562

การอบรมวันที่ 23 ธันวาคม 2562

เวลา 08.00–08.30 น. – ลงทะเบียนและรับเอกสาร

เวลา 08.30–08.50 น. – ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมและแนวคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดย **นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์** นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 09.00–09.30 น. – พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ โดย **รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร** คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 09.30–10.00 น. – บรรยายพิเศษ **เรื่องภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ยุค 4.0** โดย **ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์** อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 10.00–12.00 น. – **ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร** โดย **ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ**
นางสุวพัชร อุปพงศ์ ครูเชี่ยวชาญ
นางสาวภาวิณี เพ็งธรรม และคณะ
โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา” สำนักกองการศึกษาเทศบาลเมืองสกลนคร

เวลา 12.00–13.00 น. – พักรับประทานอาหารกลางวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 13.00–16.00 น. – **ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้**
โดย **ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ**
นางสุวพัชร อุปพงศ์ ครูเชี่ยวชาญ
นางสาวภาวิณี เพ็งธรรม และคณะ
โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาล 3 “ยุติธรรมวิทยา”
สำนักกองการศึกษาเทศบาลเมืองสกลนคร

การอบรมวันที่ 24 ธันวาคม 2562

เวลา 09.00–12.00 น. – **ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี**
โดย **นายไพบูรณ์ คำภูมี และคณะ**
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เวลา 12.00–13.00 น. – พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.00–14.30 น. – **ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม**
โดย **ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร**
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เวลา 14.30–16.00 น. **ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล**
โดย **ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร**
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เวลา 16.00 น. – พิธีปิดการอบรมและมอบเกียรติบัตร
โดย **รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

<u>คำชี้แจง</u> : ให้ผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาของตนเองตามคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

วันที่ 1–2 ของการ PLC (4 ชั่วโมง)

เวลา 15.00–17.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

วันที่ 3–4 ของการ PLC (4 ชั่วโมง)

เวลา 15.00–17.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

วันที่ 5–6 ของการ PLC (4 ชั่วโมง)

เวลา 15.00–17.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

วันที่ 7–8 ของการ PLC (4 ชั่วโมง)

เวลา 15.00–17.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

วันที่ 9–10 ของการ PLC (4 ชั่วโมง)

เวลา 15.00–17.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดการฝึกปฏิบัติจริง

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

<u>คำชี้แจง</u> : ให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของตนเองตามคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

วันที่ 1 การฝึกปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

เวลา 10.00–12.00 น. – ทบทวนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เล่มที่ 1 ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร

เวลา 13.00–15.00 น. – ผู้เข้ารับการพัฒนาฝึกวิเคราะห์ตนตามใบกิจกรรม เล่มที่ 1
– สรุปและอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบ จากคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

วันที่ 2 การฝึกปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

เวลา 10.00–12.00 น. – ทบทวนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เล่มที่ 2 ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้

เวลา 13.00–15.00 น. – ผู้เข้ารับการพัฒนาฝึกวิเคราะห์ตนตามใบกิจกรรม เล่มที่ 2
– สรุปและอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบ จากคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

วันที่ 3 การฝึกปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

เวลา 10.00–12.00 น. – ทบทวนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เล่มที่ 3 ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี

เวลา 13.00–15.00 น. – ผู้เข้ารับการพัฒนาฝึกวิเคราะห์ตนตามใบกิจกรรมเล่มที่ 3
– สรุปและอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบ จากคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วันที่ 4 การฝึกปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

เวลา 10.00–12.00 น. – ทบทวนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เล่มที่ 4
ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม

เวลา 13.00–15.00 น. – ผู้เข้ารับการพัฒนาฝึกวิเคราะห์ตนตามใบกิจกรรม เล่มที่ 4
– สรุปและอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบ จากคู่มือ
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

วันที่ 5 การฝึกปฏิบัติการ (4 ชั่วโมง)

เวลา 10.00–12.00 น. – ทบทวนกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เล่มที่ 5 ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล

เวลา 13.00–15.00 น. – ผู้เข้ารับการพัฒนาฝึกวิเคราะห์ตนตามใบกิจกรรมเล่มที่ 5
– สรุปและอภิปรายผลจากการทดลองใช้รูปแบบ จากคู่มือ
เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

คุรุสภา, สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0.* มติชน. เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/news/345042.

เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พเยาว์ ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่* 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).* กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.

_____. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.

_____. *(2550). ผลกระทบโลกาภิวัตน์ต่อการจัดการศึกษาไทยใน 5 ปีข้างหน้า. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท เพรส,.*

สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Achua, C. F. and Lussier, R. N. (2010). *Effective leadership* (4th ed.). Canada: South-Western, Cengage Learning.

Drucker,P.E. (1968). Youur Leadership is Unique. *Leadership*, 17(4), 54.

Hatala, R. J., and Hatala, L. M. (2005). *Integrative leadership.* Altona, MB, Canada: Friesens Corporation.

Haris, A. (2002). Improving Schools through Teacher Leadership. *Educational Journal,* 59, 22–23.

Rowan, B., Correnti, R., & Miller, R., (2002). What large-scale, survey research tells us Yukl. (2010). *Leadership in organization*. (7th ed.). New Jersey: Pearson.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปและเอกสารประกอบการพัฒนา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา ประสานตรี อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษาและพัฒนา มหาวิทยาลัยนครพนม

6. ดร.ปราณทัตต์ แสนวิเศษ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนนาเพียงสว่างวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

7. ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าแร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

8. ดร.ปิยะพันธ์ ชัยเสนา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านห้วยกอกหนองเค็ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9. ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

10. ดร.จิตรลดา ทองอันตัง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์	ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม	กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ–สกุล	นางสาวอนุสรา พิพิทธภัณฑ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 8 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2530
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1834/18 ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 1
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2552	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2556	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2558	ครูผู้ช่วย โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2559	ครู ค.ศ. 1 โรงเรียนอนุบาลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร